

**K.K.T.C.
YAKIN DOĞU ÜNİVERSİTESİ
FEN-EDEBİYAT FAKÜLTESİ
TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI BÖLÜMÜ**

**MEZUNİYET ÇALIŞMASI
ZAMAN-II GAZETESİ
(1878)
YENİ YAZIYA AKTARIM**

**HAZIRLAYAN
DİLGE FASLI**

**DANIŞMAN
YRD. DOÇ. DR. ALİ EFDAL ÖZKUL**

*grişkusu güzel
görmüştür
2008.05*

LEFKOŞA / 2005

İÇİNDEKİLER

1) ÖNSÖZ.....	1
2) GİRİŞ.....	2-5
3) METİN – YENİ YAZIYA AKDARIM.....	6-167
4) SON SÖZ.....	168
5) KAYNAKÇA.....	169
6) EK-ÖRNEK METİNLER.....	170-171

ÖNSÖZ

Günümüzde, Osmanlı Türkçesi ile yazılmış olan ve nüshası bu günlere ulaşan gazeteler arasında ilk sırayı Zaman Gazetesi almaktadır. Ben de Zaman –II Gazetesini yeni yazıya aktarmaya karar verdim. Gazetenin incelediğim kısımları 18 Şubat 1898'ten yani 299. nüshadan başlayıp 308. nüshaya, 29 Nisan 1898 tarihine kadar devam etmektedir.

Bu çalışmayı hazırlarken büyük zorluklarla karşılaştım. Çalışmamı bilgisayardan okuduğum için bir çok kelimeyi okumakta zorlandım(okunamayan kelimeleri de beş nokta olarak belirttim). Ama değerli hocalarım Prof. Dr. Bülent Yorulmaz ve Yrd. Doç. Dr. Ali Efdal Özkul'un büyük yardımlarını gördüm ve onlara teşekkürü bir borç biliyorum. Ayrıca K.K.T.C. Milli Arşiv ve Araştırma Dairesi Müdürü'ne ve arşiv çalışanlarına da yardımlarından dolayı sonsuz teşekkürler sunuyorum.

Dilge Faslı
Lefkoşa/2005

GİRİŞ

25 Aralık 1891'de Zaman Gazetesi'nin ilk sayısı yayınlanır.
Gazetenin ilk sayısında yayın amaçları tek tek sayılmaktadır:

- 1- İngiliz sömürgeciliği ile savaşmak
- 2- Ulusal bilinci ayakta tutmak, anavatana güven ve bağlılığı devam ettirmek
- 3- Kıbrıs sorununu yalnız Rumlar'ın bakışı açısından dünyaya duyurmaya çalışan kalabalık Rum Gazeteleri ile savaşmak
- 4- ENOSİS'e karşı durmak
- 5- Dünya kamuoyuna Kıbrıs Türklerinin sesini duyurmak
- 6- Türk dilini yazı dili olarak adada tutmak
- 7- Türk toplumunu her alanda kalkındırmak Türk esnaf ve işçisinin haklarını korumak
- 8- Türk ahlak ve eğitime hizmet etmek
- 9- Kişisel çıkarları değil ada Türklerinin çıkarlarını gözetmek
- 10- Kimseye kin gütmemek kimseden yana olmamak

Bu amaçlar ilk sayıdaki "ZAMANIN MESLEĞİ" başlıklı bir yazıda bir bir sıralanır ve şöylece noktalanır:

"İşte Zaman menafi-ı umumiye mazur ve şahsi garazları mukarrer makaleleri dersten katiyen sakınacaktır ki, devamını temin ve umuma hizmet etmek gibi şerefi elde edebilsin. Zaten Zaman menfaatinin yarısı Lefkoşa'da İslâm toplanma yeri olan Kıraathane-ı Osmaniye ait olduğundan idari işleri bir heyetin uhdesine tevdi etmiştir, atide gösterilen zevat-ı muhteremeden mürekkeptir:

Katib-ı Fahri: Faik Bey
Aza: Cemal Bey
Aza: Asaf Bey
Aza: İrfan Bey
Aza: Asım Bey

Tanıtma yazısı böylece devam eder gider. Gazete haftalık olarak yayınlanacaktır.

"Derc edeceği havadislerin zararını faydalarını tahlil ile bunları milyar-ı hakikate urduktan sonra neşreleyecektir..."

"...Zaman esasen maarif-ı İslamiye-ye hizmete kendini mükellef tutacağından her sene Lefkoşa Müslüman mekteblerinin imtihanlarını müteakip şahadetname alacaklardan üçüncü dereceye kadar çıkanlara meccanen birer abone kaydeleyeceği gibi arasına Müslüman çocuklardan küçük küçük meseleler tertib ve halledenlerin üçüncüsüne kadar isimleri takdir edilerek ilan ile beraber evlad -ı İslâm'ın usul-ü tedris ve ders ve dersinin teşkilatını makaleleri ile söyleyenlerin yazılarıyla sahifelerini süslemekten usanmayacaktır..."

Gazete daha sonra o günlerin koşullarıyla bir gazetenin neleri gereksindiğini yine “**ZAMANIN MESLEĞİ**” başlıklı yazıda sıralamaktadır:

“...Malum a matbaa yalnız tedarik etmekle bir gazete neşrolunmaz. Mürettib muharrir muhbir gibi vesaite tevakkuf eder ki bunlardan biri tedarik olunmayacak olsa o gazete mümkün değildir ki neşrolunabilsin. Hususiyetle Kıbrıs Adasında Lisani Osmaniye bir gazete neşrolunurken baskı aletleri şöyle dursun mürettip yokluğu bu matbaanın vücudununeşrini hayli düşünürdü. Fakat gayretin himmetin elinden hiç bir şey kurtulmadığına isbat aranacak olsa bu delil Zaman Gazetesi ve matbaasıdır.

Zaman muharririni tedarik ettikten sonra diğer üçüncü bir vasıtaya ihtiyacı vardır ki o da muhbirdir. Şu iki vasıtayı tedarik edince muhbirlik vazifesini erbab – 1 hamiyete terk ile neşrolunmaya başladı.

Aşikârdır ki, muhbirlik mutlak gazetenin mesleği bilmekle olacağı için bu hududn haricinde ihbarat ile kağıt karalamaktan ise karalamamak evladır. Çünkü emek beyhude sarfolmuş olur.

Halbuki muhbirlikten maksat bir hizmeti celile olduğuna bakılırsa yazılacak maddelerin mensub olduğu gazetenin mesleğini göz önüne bir düstur addetmek ile yazılmaları gerekir. Yoksa garaz ve şahsi menfaatler uğruna suret-ı fikri perde-ı şeytane büründürerek aleme arz eylemekte ne gibi faide olabilir?

Bazı menfaatperestler vardır ki fikirlerini kabul ettirmek için hiç bir vesileyi elden çıkarmamak isterler. Bu gibi şeylerin anlatılmasında en ziyade en ziyade istidadı olanlar gazeteler olduğundan ve böyle insanların akla gelen saçma sapan şeyleri yazarak gazeteleri işgal ettiklerini bildiğimiz için erbab-ı hamiyetin yazacağı yararlı maddeleri garazkarane yazılacak maddelerden tefrik eylemekliğimiz lâzım gelir.

Bundan dolayı muhbirlik edecek zevat-ı muhteremin ihbaratında asıl ve hakiki imzası muharrer bulunmalı ki gazetemiz müsterihane neşre gayret etsin.

Şayet ağraz-ı şahsiyeye ve amme menfaatlarına zararlı netice verecek olursa mesuliyet sırf makalenin sahibine ait olacaktır ki işte bu vesile ile de muhbirlerimizi redainden muhafaza etmiş olalım...”

Yine bu yazının bir bölümünde de Kıbrıs’taki Rum basınına değinilmektedir:

“... Kıbrıs adasında bir resmi bir İngilizce ve yedi de Rum gazetesi vardır.

Lefkoşa’da Foni dis Kibru ve Evagaros namıyla iki Rumca ve Avil adli bir İngilizce ile ; Türkçe Rumca İngilizce karışık bir cedide-ı resmiye vardır.

İskele’de Do Etnos ve Enonis ve Horyadika ismiyle üç Rumca ve Leymosun’da Alithya ve Salphinks isimlerindeki iki ceride ki haftada bir kere neşrolunur.

Rumca gazetelerin tutmuş oldukları mesleklerini yayin için her birini ayrı ayrı yazmak okuyucularımıza anlatamayacağımız kadar teessüratı davet eder mülahazasıyla sarf-ı nazar ettik.

Şu kadar biliyoruz ki, Rum gayretine Kıbrıs sadası vererek nefret verici ittihat ve hakikatle seslerini istedikleri yerlere aksettirmek istiyorlar ise de baykuş gibi sadaları hoş gitmediğinden tesirat-ı matlubesi hissolunamıyor.

İnşallah okuyucularımıza bu gazetelerin münderecatının bazılarını gazetemizde dercettiğimiz zaman hem meslekleri anlaşılmış olur ve hem de ne gibi fikirler tervice çalıştıklarını görmüş olurlar.

Şunu da ilaveten söyleyeyim: Rumca gazetelerin muhbirleri olmadığından mı nedir, gazetelerini doldurmak için sadaka ihtimali olur ümidiyle havadis tazyinde de hüner ızhar etmeleri her muharrire nasip olmayan hasletlerden ve gazeteyi havadis olmadığı halde de doldurmak lazıme-ı halden olduğundan fazla bir şey söyleyemeyiz....”

Zamanın yine ilk sayısındaki sunuş yazısında gazetenin nasıl zor şartlar altında çıkarıldığı bir bir sayılmaktadır.

Gazeteyi çıkarmak için bir araya gelenler ise şöyle tanıtılır:

“Gazetenin İmtiyaz Sahibi: Tüccarbaşı Hacı Derviş Efendi.

Baş yazar: Muzafferiddin Galip Bey

Fahri Kâtip: Faik Bey

Sandık Emmini: Asım Bey

Üyeler: Asaf Bey Cemal Efendi ve İrfan Beyler.”

O devrin Rüştîye Okulu Başöğretmen Hafız Ziyai, Müftü Ali Rıfkı ve Hilmi Beyler de gazetenin yazarları arasında boy gösterirler.

Gazetenin başyazarı Muzafferiddin Galib Bey ilk sayıdaki başyazısında durumunu şöyle tanımlar:

“...Halkın arzusu ile, Tüccarbaşı Hacı Derviş Efendi’nin imtiyazi tahdinde Zaman Gazetesi’nin hizmet-ı tahririyesini kabul etmekliğim Dersaadet’ten ta şu cezireye kadar benim gibi bir acizi sevkeden kuvvet-ı dafie-ı meyusiyet hizmeti millîye edilen cazibe-ı memnuniyete münkalip oldum...”

Gazetenin etkin yazarlarından Muzaffer Galib, Zaman Gazetesi’nde yazmak için İstanbul’dan gelmiştir. Yaşamına dair ayrıntılı bilgiler yoktur. Kıbrıs’ta bir yıl kadar kalmış. Zaman gazetesinde şiirler fıkralar küçük öyküler makaleler yazmıştır. Gazetenin 8 Ocak 1982 tarihli sayısında yayınlanmaya başlayan “Bir Bakış” adlı roman da Muzafferiddün Galip Bey’indir. Bu roman Kıbrıs’ta yayınlanan ilk Türkçe romandır. Gazetenin etkili gücü olan Muzafferiddün Galip Bey 1982’nin Eylül ayında Kıbrıs’tan ayrılmıştır.

Ayrıca Zaman-II Gazetesine baktığımız zaman Kıbrıs’ın bir çok ağız özelliğine rastlamaktayız. Bunlara örnek olarak şu kelimeleri verebiliriz:

POTİN (AYAKKABI), KAPU (KAPI), SANDUK (SANDIK), NUMARO (NUMARA), FANELLÂ (KAZAK), GERÇE (GERÇİ)...

Ayrıca gazetede bir çok tarihi olay hakkında bilgi sahibi olmaktayız. Bunlardan en önemlileri: GİRİD FACİASI, KÜBA İHTİLÂLİ VE ÇEKİRGE VERGİSİ... Bunun yanında toplumsal olaylar da gazeteye yansımaktaydı. Örneğin ailelerin çocuklarını okula göndermemesi sorunu bunların başında gelmektedir.

Zaman gazetesi haftalık çıkan bir gazeteydi. Padişahcı olan bu gazete Kırathane-ı Osmani'nin de yayın organı idi. Gazetenin amacı Meşrutiyet ve özgürlük düşüncelerini boğmak idi.

(SON SAYISI 2/9/1900 TARİHİNDE 423 SAYILI NÜSHADIR)

İsmet Konur KIBRIS TÜRKLERİ adlı kitabında şunları söylüyor:

“Zaman gazetesi bir sene intişar ettikten sonra aralarında ihtilaf çıktı ve ikinci sene doğrudan doğruya Hacı Derviş Efendi'nin kendi nam ve hesabına neşriyat etti Zaman gazetesinin başlıca gayesi Abdülhamid'e kulluk etmek ve o tarihte Meşrutiyet ve Hürriyet lehine uyanan uyanan genç fikirleri boğmaktır. Zaman'a muharrir olmak üzere o tarihlerde İstanbul'da tahsil edip Lefkoşa'ya dönen Bodamyalızade Şevket Bey'le Ahmet Tevfik Efendi getirilmiş ve neşriyata germi verilmişti.

Bu neşriyat sayesinde Hacı Derviş Efendi'nin ismi Yıldız'a aksetmiş ve ehemmiyet almıştı. Kısa bir süre sonra Hacı Derviş Efendi'ye İstanbul'dan “Mir-ı Miran” rütbesi gelmiş ve Hacı Derviş Paşa olmuştu. Fakat bir müddet sonra ZAMAN muharrirlerinden bazıları Dahiliye Nazırı Memduh Paşa'ya ve bazıları da Adana Valisi Bahri Paşa'yı harekete getirerek saraya saldırttı ve Hacı Derviş Paşa'nın paşalığını geri aldırttı. Paşalık elden gittikten sonra ZAMAN gazetesi kapanmış ve muharrirler de dağınmıştır. Zaman Gazetesinin neşriyatta bulunduğu müddet 9 sene kadardır.”

Ayrıca gazetede bir çok konu hakkında yazılar vardır: Bunlara göz atacak olursak:

Mütenevvia' kısmı; 299., 300., 301., 302., 303., 304., 305., 306. ve 307. nüshalarda bulunmaktadır.

Kısm-ı Fenni kısmı 300., 301., 302., 304., 305., 306. ve 307. nüshalarda bulunmaktadır.

Havadis-ı Mahalliye kısmı; 299., 300., 301., 302., 303., 304., 305., 306. ve 307. nüshalarda bulunmaktadır.

Havadis-ı Ecnebiyye kısmı; 300., 301., 302. ve 305. nüshalarda bulunmaktadır.

Kısm-ı Edebi kısmı; 301. nüshada bulunmaktadır.

Telgraf haberleri; 300., 301., 302., 306. ve 307. nüshalarda bulunmaktadır.

Cümle-ı Siyasiyye kısmı; 301., 304. ve 306. sayfalarda bulunmaktadır.

İlanat kısımları ise tüm nüshalarda bulunmaktadır.

Ayrıca 299. nüshada ELVEDA ŞEHR-İ SİYAM isminde bir şiir bulunmaktadır.

SAYFA 1
NÜSHA 299

ZAMAN

27 RAMAZAN EL MÜBAREK 399
6 ŞUBAT 313
18 ŞUBAT 1898

PEŞİNEN EŞTER:

**MEMALİK- İ ŞAHANE İÇİN ON BEŞ GÜNDE İKİ NÜSHA BİRDEN
GÖNDERİLMEK ÜZERE SENELİĞİ POSTA İCRAATIYLA BERABER İKİ VE
HER HAFTA AYRI AYRI İSTEYENLER İÇİN İKİ BUÇUK MECİDİYEDİR. BANKA
OLMAYAN MAHALLELER İÇİN OSMANLI PULLARI DAHİ KABUL OLUNUR.
CEZİRE DAHİLİ İÇİN POSTA İCRAATIYLA SENELİĞİ SEKİZ ŞİLİNDİR.
LEFKOŞA İÇİN YALNIZ BEŞ ŞİLİNDİR.
İLANATIN BAHR-I SATIRINDA İKEN TEKRARI HALİNDE BİR GURUŞ ALINIR.
DERSAADETTE EFENDİ OLUNUR.**

MAHAL İDARESİ

**KIBRIS CEZİRESİ LEFKOŞA'SINDA SARAYÖNÜ'NDE
(ZAMAN MATBUASI)**

**UMUR İDARE VE TAHRİYİ MUTLAK HUSUSAT İÇİN SAHİP İMTİYAZ VE
MUDİR SAADETLİ AHMET DERVİŞ PAŞA'YA MÜRACAAT OLUNUR
HAFTADA BİR CUMA GÜNLERİ NEŞR OLUNUR OSMANLI CEZİRESİDİR.**

HÜKM-Ü LAHK

Vuku'a bulan sebut şer'ie binaen mahkeme-ı şer'ie caneb aliyesinden sadır olan
'alam şer'i hükm menifince şehr-ı Ramazan müneffer-i tenşanın gare-i garası Lefkoşamız'da
Pazar ertesi gününden itibaren edilmiş idi.

Tuzla vesair kazalarda gare-ı garay mezkurenin şehudedul şahadetleriyle Pazar
gecesinden sabet olduğu cezire mahkeme-ı şer'iesince istihbar kalınması üzerine mezunen
balhükm olarak Tuzla iskelesinde 'azimet eden mahkeme-ı şer'ie baş katibi Mukarremetlü
Ahmet Muhittin Efendi tarafından salfel-zıkr şahidler istima'olunup mukteza-yı şer'iesi icra
edilmiş ve binaenaleyh ibtida-yı Ramazan şer fersanın Pazar günü olduğuna hükm şer'i lâhk
olarak yirmi yedinci Cuma gecesi leyle-ı mübareke-ı kader ve tekmil selsin itibarıyla Salı
günü de aid semid nazar olduğuna dahi lazım gelen 'alam şer'iesi ada olunmuştur.

LEYLE-İ KADER

Akşamki Cuma gecesi leyle-i mübareke-i kader olunmakla tecalihak feyz mutlak olan kalıp ehl-i iman onun ku-yu zat bigayat ile bir kadeha tenennür edip balhususa Ramazan müneffer tenşandan bergâh kebiryâ penah cenap rab'el alemine kemal ahlâs ile metvece bulunmuş olduklarından dolayı bu leyle-i celile-i semd avare çehrelerde bir nur-u ibtisam bırak akşam olmakta idi.

Umum ashap ahlâs Cenab-ı Hak'ın böyle bir lütfu mahsus mukaddesine nail olunmakla diyanen müneffer ve garake-i ihsan bipayanı oldukları Hazret-i Rab alalmiyene kalben müteşekkür bulundukları sırada cümlesinin lisan sadakati ve kil celil seydül mürselin ve amiral muminin Efendimiz hazretlerinin vecaib evliyadan olan d'a-yı devam emr ve ikbal ve afiyet Cenab-ı Zıllullahileri arş aluya kadar isal eylemişlerdir.

Hemen Cenab-ı Rab Metmal Halife-i Faruk hasal velinimet bi imtihan şenketli, kutretli el-gazi (Abdülhamit) Han Sani Efendimiz Hazretleri'ni taht aleybahat humayunlarında bir karar ve bilcümle millet teb'e-i Osmaniye ve sadaka-i şahanelerini demadem eltaf şamle-i el afak Hazret-i malukanelerine nasleyetle bahtiyar buyursun. AMİN.

ELVEDA

Elveda ey şehir-i azim elsan el-efrak Ey vâsel-hasan bu iftirakın Bağrımızı bir Hun köklerimiz mahzun ab-dide iştihakımızı ceyhun eyledi siyam neharından ve kıyam leyalinden kalub o kadar kesb cela etmiş. O derece envar hülâsa gark olmuştur. Ki bu günün tarifine mümkün değil kal kalmamız muktedir olamaz.

Ey şehir-i elberkat Ey mevcub Ahal asat şeref münevveret hasıl eylediğimiz istifade-i ahruyeden dolayı sana medyun bulunduğumuz hürmet ve râğbette vuku bulan tefsirat bigaya temizden ağmaz ayn ile huzur Rab gazate verdiği zaman bu babda bizden bir güne şikayetiniz sader olunmaması kemal söz ve kedaz ile istirham eyleriz. Ayamet naciye-i merhumeye ayn-ı rahmet olan mah muntazam iftirakak Bizi beraber zulmet gibi kabldı. Artık cevâm ve mesahed şerikemizde ifad edilen kanadil layid ve layhuseleri görmek menarete okunan tehcid ve tahmidleri iştirmek kalblerimizi envar iman ile malamal eyleyan salah teravihi ada eylemek Ayasofya Camii şerefinde taninendaz olan sada-yı nesâiş istima etmekten mahrumuz.

Bu kadar kavaid azime ahrubeden devr ve olduğumuzdan dolayı dide-i hasret didemiz eşk olmakla neskin nesi edemeyecektir. Ey mah azim el-kader ey derununda müneffî bir gecesi hayr-ı min elif şehir.! Ölen rahmet ustanın münferit ahret atik min-el niran olduğu resul ekber ve beni muhterem efendimiz hazretlerinin lisan derdbar nebut penahilerinden şehir-i fezadır olan hadis-i şeriflerin müsbet olup bizler dahi atika dahil olarak bu yüzden bir istifade hasıl edebildiği bilemiyoruz.Çünkü gerek sayemlede gerek kıyamkede muknezâyı beşeriyet vukua gelen teksiratımızı metrefiz.

Alaman: Ey şehir-i celil el-kader her ne kadar ayam-ı mübareke ve leyle-i celile ki layık olan hürmet ve tazimede kusurumuz vaki olduysa hoş görüp huzur ekdas perver dekarde teşnesi olduğumuz ab zelal sefaattinden biz, mahrum etmekle beraber dahil cinnet ve

müşahade didar elhibe mazaretimiz babında hüsn -ü delaletine eşd ihtiyac ile muhtacız. Elveda ey şehir-i siyam elifrak ey mah kıyam Cenab helak 'advalek ve kainat çok seneler dahi camii ahvan denmezle beraber ayam-ı meyamin celilindeki nesayh dinye ve manaf" islamiye ile istigbal eden (ZAMAN) hiddet mecaleset beyanındaki Kemal Sadık ve istikamet ve şer ve eşref vaatle idrakını meysir buyursun.

AMİN.

ELVEDA ŞEHR-İ SİYAM

Şefaati kabul bize yevm nedamette azmen
Veda olsun sana bizden memşuhun rahmet

İnayet kalb bize yevm kaza mir-i Sultan
Veda olsun sana bizden mahzun rahmet

Beşaret onlara kim bildiler kadar kemal üzere
İnayet kalb veda olsun sana ey şehir-i rahmet

L nazar eyler aman gelsin abd-i mebrur
Fezahat onlara olsun veda ey şehir-i rahmet

Cihanda mecrum ve meznub şu kul memnaz değildir
Şefaatten amid kesmez veda ey şehir-i rahmet

Şeb kadarın bilmez kadrini ala kadar ahali
Masumun bilemez kadrini alasiyam ahali

Bu mahde nazl oldu ayat kıran ferkan
Bu kıranın bilemez kadrini ala insan

Bu dinin kadrini bilmez deni çok insan
Bu milletin perveri sevgili dostu

F dergi makamı arşın alt üst
F ana olsun ki oldu insan

Sefaati bu sat ve ala
F şarab hoz

Ne oldu bize ey ahvan bırakırız senin her an
F bize her an eder iş bu güzel kim

Yazık bize ki meyl ettik daim
F onlara kim ile kaim

F bize her an yoldaş
Keselim

Mehmet Mustafa'nın
Bu mümnaz

NÜSHA :299

SAHİFE :2

İHTAR

Lefkoşa'da cem halir-i kemal dikkatle yazar sade alet olduğu halde itka nazar ve helatı elmas etmişler ise de helan-ı şehr-i ramazan şeriği görmediklerinden sabit olmayı Pazar günü emsen edilmiş ve teknil şetyan ile Pazar ertesi günü sayame mübaşeret olunmuş ahire haricden görglerek şehr-i seyamin ibtidası Pazar günü olduğu seren sabit olmakla emsan edilmeyen yevm-i mezkurun tezası lâzım geldiği faziletli Müftü Efendi Hazretleri tarafından matbaamıza ihbar edilmekte ilan-ı kifayete ibtidar kılındı.

HAVADİS-İ MECLİS

MUVASELET

Geçen hafta muvaselet edeceğini yazmış olduğumuz cezire-i adliye müdberi seyr-i cezin hacefsun cenablarının son bu sene vapurla muvaselet ederek ve zabıta-ı muhmesine beden ve mubaşeret eylemiştir.

NUMUNE-İ BENÇESİ

Ziraat mediri muvasebe yenadivesin teşvik ve gayretleriyle kariyesinde bir numune bahçesi yapıldığı mehvuatlarındandır.

ÇADIR DENİZİ

Memalij-i hariyiceden idhal olunacak eşyaları resm-i tendiye oluncaya değin yağmur ve güneşe maruz bulunmamak üzere İskele'de ve Leymosun'da vusumat karinde tebvir kıyeli çadırlar deniz olunacağı mutheberdir.

İtalya'dan Kıbrıs'a hareket eden altı nam Yunan muhaceret vapuru yolda şiddetli fırtınaya tutunarak hamal olduğu bir çok şayadın yedi yüz tabura on ve benda-yı denize endiği malumat mevtukemizdendir.

KEBİR-İ KESNİ

Değirmenin nahiyesinde nayh vuni kariyesinde bazı hakreyat icra olunur iken eski bir kebir zuhur edildiği işidilmiş ise de kebir-i mezkûr dervetinde asar-ı atiyeteden bir şey zuhur edip etmediği hakkında malumat alınamamıştır.

ERMENİ KAMALILARI

İskele'de mütmeğen bulunan acni Ermeni kamalıları yakından ceziremizi terk ederek başka mahle gidecekleri konu ertesinde görülmüştür.

RUM LİSELERİ

Rum ve sair mahl sariye-i medheseden vefat edenlerin eliyeleri mezayide-i atıye ile fervehat olunmakda olup bunlara kimlere aid bulunduklarını bilmeyenler ucuz zan ile mebaye ederler ve kendi ihtiyarlarıyla bir çok akl-ı medmeşeye mübtela olurlar bu misillu aliyeler hemen ateşde yakılarak imha edilmesi hakkında hükümet-i mahliyenin tedabir sedide ithaz eylemesi lâzım geleceği meselesine harcizen nazar-ı dikkati celb ederiz.

İLÂNAT

VERKİME(1)

(Celbnamelerin tahririne mahsus verkader)

Lefkoşa kaza mahkemesi nezdinde sene 1897

Medami Ahmet Ağa Kara Ali Lefkoşa ile mademi Aliye hadice ali Lefkoşalı olup elyevm nasib menalid ve mahali na-malum meyanında Lefkoşa sakinlerinden iken el-yevm mahali namlum hadice ali terfine

Lefkoşa sakinlerinden Ahmet Ağa Kara Ali tarafından aleyhinize ikma olunan davadan dolayı 1898 senesi şehr-i martın on beşinci Salı günü kabul zeval saat-i alafranga dokuzda işbu muhakeme nezdinde hazır bulunmamız emir ve hazır bulunmadığınız halde zikr olunan medaminin terfinize artık hayf vermeksizin revaseti icra edebileceği ihtar olunur .

Zikr olunan ademi mezkur davasıyla fi 31 Kanun-u Sani sene 93 tarihli olup Hin talebinde ve ifa kılınmak şartıyla dengiz bulunan on iki lira ve tarih-i celbnameden akçenin tamamen itasına değin senu-yu yüzde dokuz faiz ve mesafirleri taleb ve idma etmektedir. 1898 senesi şehr-i şeyatın ikinci Çarşamba günü tasdir kılınmıştır.

Mabedi vekili
Yuvami kanum idi

İhtar işbu celbname medami yahud o vakati tarafından imza edilecektir

LEFKOŞA KAZA MAHKEMESİ MÜHRÜ

Lefkoşa Kaza Mahkemesi nezdinde Reis Efendi huzurunda mademi Ahmed Ağa Kara Ali Lefkoşalı olup gaib bulunan

Mademi vekili Mister Bovani Konumisdi bu gün meclis huzuruna gelerek vukuu bulan davasında ileyha zemininde ihrac etdiği celb namenin ne yolda tebliğ edileceğinin beyanı için bir kata emrin isdarını taleb ve istidma eylemiş ve medayenin bedalethayif akadesi aldıktan sonra madema ileyha aleyhinde ihrac olunan bir kata suretiyle işbu kararın birer kata suretlerinin meclis kapısında olan o heye ilsak ve birer kata suretlerinin zaman-ı ceridesinin iki nüshasıyla halka işamesiyle celbnamenin mezbureye tebliğ kılınmış ad olunacağı ve mehakeme mezkur iş bu 1898 senesi Mart'ın on beşinci Salı günü revit kılınacağından iş bu karar ile emr olunur.

34 Kanun-u sene 98 Tarih-i emr
1 Şubat sene 98 tarihinde emr verildi.

LEFKOŞA KAZA MAHKEMESİ MÜHRÜ

YERLİ TÜTÜN FERVAHTI

Tütün fervaht etmeğe rahsetpesi olanlar arzu ettikleri halde yerli tütünü dahi fervehat edebilecekleri ve komiser dairesinde zirahat madiri katibi mister serkidiye müracaat ettikleri halde toptan bahr-i fayesi otuz sekiz buçuk ferve mebaye edebilecekleri ve on dirhem tütünleri paketler dervenlerinde kırk ve kırk beş ve elli paraya kadar fervehat edebilecekleri daire mezkur tarafından almış olduğumuz ilandan anlaşıldığından ve zaten yerli tütününün içme tatlı ve hafif olduğundan bilcümle tütün bayilerine ve tityakilerine gelirine tavsiye olunur.

İbtida-yı Şubat sene 313'den itibaren İspanya ve Budima mezaideye verilmiş olmakla bulduğu halde Budima çiftliği gaye-ye Şubat sene 313'de eşliya çiftliği ibtida Mart sene 314'de Baf'da icar olunacağından talibi olan esbak Kıbrıslı Mehmet Paşa merhum ve resesi vekili Bodamyalızade mukarremetlü Safvet Efendi'ye müracaat eylemeleri ilân olunur.

(İstanbul'da bulunan hemşerimiz Akîf Beğ tarafından Kıbrıs gazetesine götürülen mektubun birsureti olup irsal olunmuş olmakla derc edilmiştir.)
MUHARRER EFENDİ

Zaman gazetesinin 389 numarolu nüshasına Kıbrıslı Akif imzasıyla derc olunan itirazlardan ne de ona karşı gazetenizle edilen itirazlardan şimdiye kadar haberdar değildim!

Hatta hemen hemen iki iki buçuk madde karar ki müneldem olan bu cazireden mektub ve gazete alamamakla menyus esbab-ı hakikiyesini aramaya vakt bulamamakta del mukadder mahzun idi. Nihayet tefriyen yirmi gün evveli şu hali arz vekaye esrin mektup ve gazetelerin gelmemesi esbabı Zaman gazetesinin sahib imtiyaz ve madiri saadetlü Derviş Paşa'dan sordum:

Paşa-yı müşarülleyhin lütfen ve mesarime-i verdikleri cevabı ise ancak dün İngiliz postahanesinden tahdili olarak alabildim.

Gazeteler metlesalen gönderilmiş olduğu halde adım ve suvane onlarda hayrette kalıyorlar .Mamafihe vasıl olmayanların birer danesi tekrar bir paket edilip postaya yazıyorlar. Tafh değil mi? Bunlarda vasıl olmadı !!! Adım ve usulü isbatı seval edildiğim İngiltere posta memurlarından ise terdidle karışık cevabdan başka bir şey alındı. Hele bereket versin ki zaman gazetesi idarehanesi bir ihtiyat olarak gazetenin mezkur makale ile terfiden edilen itiraz ve cevapları havi olan akamet kesip lefan gönderilmiş işte bu surette ben de kucahal ile ceryan mesailden haberdar olabildim. Ya Zaman gazetesi bu ihtiyatı etmemiş olsa idi inzar kararında mevkim mizah ne suretle ne kadar suftelerin devranına meydan verilecekti.

Ah hain posta memurları ah!!! Doğrusu ya azizim bu babda siz de pek bi insafta o ne kadar o izhar hak basılıp ilân hakikatte hata bulan bendenizi insan okudukca mecba gazetelicikte bi taraflık var mı etmiş diyeceği gelir!!!

Hakim ola davacı mahzur dahi şahid ! Ol hakimenin adil umud olur mu? Hakiminden gelelim bahsimize! Evvel emirde sizi temin eylemeğe makale-i mezkurenin suret-i dercinde büyük bir yanlışlık vukua gelmiştir.

Zira hakikaten bu makaleyi ben menufi yedirmek evrak müstervekesi meyanında bulmuş binaenaleyh Kıbrıs'dan avdetten sonra yazılmış olduğuna < çünkü bir başkası tarafından yazılıp da mütevfî yedirmek kupa eylediğine dair hiç bir amarmeye tesadüf etmemiş olduğundan > hükm eylemiştim.

Hatta bu makaleden belki de daha büyük bir mikda yazarak pederin evrak müstervekesi meyanında nasıl olup da almaya geçtiğin ve on beş sene evveli ceziremizin ne halde bulunup şimdi ne terki gösterebildiğini ve vataniyet ve ahveti mahbetinin derece-i cemiyetini ve elhasıl ithadın vücut ve lüzum katiyesini ve bedermek vatanını ziyareti esnasında olan haysiyetiyle avdetinde görülen tağirini tavzihen ve teşrihen beyan eylemiş idi ki bundan da maksadım sair makalelere de olduğu gibi ali kadar ibtiba-yı vatana karşı hizmet-i cediye de bulunmaktan vekili elhusus münazil terkide anmakda oldukları hutuvatu hal betaidden tecrid edip sürar-i memkeneye kalb eylemek için teşvik ve tergiden ibaret idi.

Ancak tezase bu makdemeyi bir pesteye mücves makale-i istihraca vakt bulamadığından dolayı da bir hafta sonra diğer yesteyi tevhid eylemiş idim.

Revş hale nazaren bizim makdeme arada senayih olmuş diğer makale ise vasıl olup altında imza kurutamamakla (bir vech emsal) unutulmuş zaniyla Kıbrıslı Akif imzası konularak neşr edilmiş ah o hain posta memurları ah!!! İşte bu surette zamanı teflitede sezip de bundan istifade ettirerek meza-yı hakikiyesine temas temas etmemek şartıyla dahiye-i tefliye sevk eylemiş!!!

Evvel emirde sözlerimin sadetine bir han aramaz ise de sözü merakdan kurtarabilmek vahimen <kal-ı ahbadi hey ihsan> ayet-i kerime-i ve < kal-ı elhayır vala vakt> hediye tebuyesinin akah eylemekle beraber bir kimsenin lehinde bulunmazken sükut etmeyip de bela tahkik aleyhinde bulunmanızdaki isabetsizliği made-i isbat etmek için diyebilir ki benim Zaman gazetesiyle bir çok makalelerim neşr olundu ve ezan cümle meksam takdirde gazetenizde zikr olunmuş olan <mehasen elemhal münayh elamel > ser ohasıyla başlayan makaleler gibi değerlileri de bulundu eğer sizce mafhuz ve mazum ise bunların içinde ahri tarafından yazıldığı halde sahabet olunmuş bir danesini bulunuz meydana çıkarınız şayen : ahri tarafından yazılan bir makaleye imza vazih etmekde ne gibi kaide olabileceğini ve benim istifademle kimlerin mütezzer olmasından ne gibi mahsat-ı zahireye tevcih edeceğini isbat ediniz çünkü arz ve beyandan variste olduğu olduğu vechle market-i kasab bunu istifade-i gayr-ı meşrumunun meradifidir.

Sanen: mezkur makale veya risale bedrim tarafından yazılıp meydana çıkan medhi her kim ise onun tarafından istifnâh edilmiş olması da muhtemel iken bir ihtimale imkan verilmeyip de şahs mum-i aleyhin ifadesine kanaat husus mektub olduğu ile yedirmek bir etmemesiyle vazih eylememekle neticede evlâdını efşâ-yı esrara sevk edecek zelâletten bir aks eden dolayı telmih suretiyle olsun olmuş bir zam-ı her türlü ahvalinden el çekmiş olan bir metin hatırasına adım reyatten istifadeniz ne oldu veya karşın kerem ne suretle müstefid edildi? hangi esrar kaç olundu. Bunları isbat ediniz. Çünkü tekrardan müsteğni olduğu vechle gazetecilerin mesleği ibtida-yı çekinin tenvir ezhanı ahven definin fevaid-i

mazuye madiyesider.Raben :İslâmiyenin bir şartı dahüsünü zana memur olmadan ibaret hangi mesavi-i ahvalim sizi kayıd etti de surup işin kethane vakf olmaksızın sanki hazine-i adem kabze-i nüshayırınıza geçmiş gibi ilân-ı muvaffakata mesaret eylediğiniz acaba bu tashiriniz ahvan-ı vazime ne kazandınız? Yekdiğeri hakkında suve diyeyim ya bunlar müveccedine çalıştığımız ve ittifak nihacem efkar belki beni karive-i saydıyor!!.

Hamen: ciddiyetten sapıp da iştiha tarikiyle işi efbencilere yani, akbabalara kokonozlara havale etmek neden olsun ? Siz tarifemi muktedir değildiniz? Ya bundan maksadınız doğrudan doğruya benimle gelinmez mi idi? Mucilen şahsımdan şimdiye kadar size ne mazaret erişti? İdma edebilirim ki henüz ne şekilde olduğumu içinizde anmayanlar haneyanlara nisbetle pek çok hem olandır pek ki tarifine vaktim müsaid değil.

Şu halde zatı ile iftihar eden bir kardeşimize belki de şayan hürmet olan kardeşimize belki de şayan hürmet olan kardeşimize yakışır mıydı ki bilmediği takmadığı ve hususuyla hakkın (lekd-i kermena beni adem) nas-ı celili ile vasf eylediği itay-ı cinsinden ahvan dininden birisiyle istihza eylesin? tarık-ı medeniyetde bunun meblah olduğunu göstermekle taklid ezhanına beşeri olsun? Kardeşim sizi araz-ı noksaniye kariye-i sayıyor.

Saden: Yine yakışır mıydı ki ben vatanda şermeden binde birini tanımadığım ve onlardan bir şey beklemediğim halde menfaatlerimne hususatda sametlerle itab fikr edeyim yazı yazayım da ahvatım hakkında olan şu samimi, hesabatımı teşvik ve tergiyle leşelaya çekiniz bir de muvahaza ve isthazallerle karşılanıp al işte bu bu hüsn-ü tebatına mukabil mukafatın diyesiniz? Ve hem de alin vekili olmak gazeteci bulunması suretiyle idare-i efkar edesiniz?

Kardeşim siz henüz şeytaniyeye ünvanat nefsaniyeye mezub oluyorsunuz

Sabe: ay akyoncu baba saka ola kusur etdik ki gözlüğünü takıp da kendi kendine hezalara dalıyor. Sanki bu naklerde görülen idraksizliğinzebuti etmiş gibi her on adilen bir şeyine bela nail el uzadıyorsun daha birisine evvel hüsn-ü tevcihetine dal olan mektublarını ve mektublarımı...

299. NÜSHANIN 3. SAYFASI EKSİKTİR...

Mamafih devletli esbab terk ve tedisini yalnız ilm servet melil keşf ve istihrac edebildiği cihetle bu alemin tarihe olan şiddet luzumu da müzekker değildir. Devletlerin kuvvet ve miğneti ahaliyesinin nüfusuyla serveti nisbetinde olup nüfus ahalisinin servetin tezaidi de ilm servet mahalde gösterilen esbaba mübteni bulunduğundan bu sebebler ve azime-i tarihiyenin esbab asliyesini teşkil eder.

Tarihte hayli matlub olan mesailin en mühimi: Falan devletin şevket ve azimet kesb eylediği ve falan devletin nesinden dolayı olduğu meselesi olup buna yalnız ilm-i servet melil bir cevap kafi verebilir.

Murhin bilcümle hükümetin ibtida-yı emrde üç ikbale vasıl olduktan sonra refte refte hakiki edbare düşeceği kıyas batlane binaen akvamın eşhas misillu edvar erba-i hayattan yani mesavet şebab kemal olan şeyhuhat devrelerinden kezar etmeğe mecbur bulunduğu beyanıyle bu inkılabın tevzib zihabne düşerler ise de temakib daima ve tevali etmesiyle bir kum daima genç bulunacağına şu mukayesenin muvafık akl ve hükümet olmamağa zahirdir.

07 ilm-i servet melil ile coğrafya ve istatistik

BEYNİNDEKİ MÜNASEBET

Coğrafya ahval tıbbıyeyi tarih ve istatistik ‘adad vasıtasıyla ahval ictimaiyyeyi tebyin eylediğinden ilm-i servet melil eylediğinde malunetine şediden muhtacdır. Zira erbab-ı ilm servet bu iki ilmin temhid ve beyan eylediği ahvali mutalaa ile konunun tesirine peyda ederek eşya-yı nafie ihtihsaline ve tezaid saadet hale mefid ve yamzur olduklarına dair bir netice istihrac edebilir.

MABADI VAR.

Malumdur ki Pastor nam-ı hekim ve merhumun keşfini takip eden şu son senelerde mikrop nazarisi hemen her hususta kabul ve isbat edilmek te ve bu sayede celil tıbda veartmaktave tebabat ise akıllara hayret verecek derecede ayrılmaktadır.

Pastor’un gayr-ı kabul red olan ve bütün ilm-i insaniyeti kendisine müteşekkür ve müntedar kılan emraz entaniye ve kuduz ve hayvanlara arz olan şarbon nam-ı maraz mestuliğin böceklerin husus hastalıkların ve elh esbab hakikiye ve zatiyeleri hakkındaki keşfiyatından evvel esbab mevcube-i marz meyasema ile hararet ve berudete esnad olunurdu. Halbuki bu gün esbab mevcude olarak mikrop denilen hastalık tahimleri - ki ufak hayvancıklardır. – Ve bazı hastalıklarda esbab muhite olarak soğuk kabul ediyor. Meyasema tesbiri ise daha henüz mikropları keşf edilmeyen hastalıkların esbab mevcubesine etlak olunuyor. Esbah mevcubeyi tedabir vakıa ile gidermek mümkün olamadığı noktalarda esbab mühimeye meydan vermemek beşere aid bir vazife olup umumun memalik metmenede Hafız rağbet günden güne artmakta ve hastası nemayan olmaktadır. Ceziremizde Hafız elsihatin demek olduğunu tayin edecek zevat hemen mahdud gibidir. Hafız aid rağyetinin ne gibi belayası

olacağını tarif etmek ve anlatmak hayli zamana ve bir çok sahifelerin dolmasına tevkiif ettiğinden bu hususda en kısa tebir ile ifade etmek lazım gelirse (..) demek kifayet eder.

Hafız Eshat'ın malum olduktan sonra sahiyede beyamın lazım gelip bu nekçumde makale-ife niye namı altındaki makalelere ali kadar milletime bir hizmet ediyorum zannederim.

Bu gün arz edeceğim kısım-ı fenni sahi malbusatı aid olacak ve bu hususdaki kuvaad sahiye malu olunca soğuk esbab mühyesi olan emraza bir dereceye kadar sed hail çıkılmış bulunacaktır.

MALBUSAT

Hilkat ademden beri vücudu her türlü tesirat harciyeden muhafaza için sath cildi setraydan eşyaya lebas dönmüş taşınmakta bulunmuştur. Ahval tıbbiyeden olarak o zamanın elbiseleri kaba saba bir şekil kıyafetle iken terkiyat asır ile bu günkü derecesi kemale varmış vayleride teşkilen daha ziyade tekemmül edeceği memul bulunmuştur. Malbusat için zaman kadimin istimal ettiği medeni, nebati ve hayvani muaddan bu gün medeni kısmı hemen terk olunmuş gibi ve hilkat beni beşerde memalik şerkiyenin sıcak olan yerlerinde iskanın memul bulunmuş nebati kısmını ziyade istimal edildiği maznun ise de bu gün en ziyade mistimal olan hayvani kısmıdır. Tekmil hayvanatın bunları ve hususda kabul istigmal olunmakla beraber koyun yünü hepsine tercih edilmekte ve malkemize çıkan milyonlarca dahi fabrikalarımızın ile alınıp memalik ecnebiyeye gönderilerek ile bir takım muamelattan geçdikten sonra gali fiyat ile yine bize satılıp çuvallar dolusu zavallı altunlarımız yabancıların kasalarını doldurmaktadır.

Şu son asırda istigmali derece-i fevkaide vasıl olan ipin ise yünden sonra hevas sahibi cam olup bundan sonra da pamuk ve keten için nazar-ı dikkati celb etmek lazımdır.

İpek dahi memaliğimizin en yaşlıca haslatında olduğu halde maalesef bunun için de bir fabrika ecnebilerin istifadesine arzuları derecesinde yardım ediyor.

Muad mesnudan nakl ve gayr-ı nakil hararet haselerine malkitten ileri gelirse dehakikatte hiç birisi gayr-i nakil olmayıp yün ipekten ipek pamuktan pamuk ketenden ziyade harareti az nakil eder.

Amid muad mezkureden yapılacak elbiselerden hararet garizeye tebir olunan vücudun hararet tıbbiyesini tesirat hariyiceden hangi sınıf ziyade muhafaza ederse diğerine merci olup bu ise arz eylediğim vech üzere mertebe-i sebute varmıştır.

Bundan başka kuş tüyü görenler mevcut olmamakla beraber elvanında tesiri vardır.

Beyaz renk daha az nafil hararet olduğu isbat edilmiş olup kalın ve seyrek dokunmuş beyaz yün kumaşlar cümleye mercehdır. Bir kumaş ne kadar kalın ve seyrek nüsha malek ise o derece gayr-ı nakl hararet ve muvafık sıhhat ve ne kadar ince ve sık dokunmuş ise o nisbette az nakl hararete ve gayr-ı muvafık sahttır.

Mesela keten ikinciye zikre şayan bir misaldir. Şu mevsimde havaaların şiddetli bulunduğu zamanda gayet seyrek kalın yün

DOKTOR MEHMET BAHAATTİN

MÜTENEVVI

HAZRET-İ SÜLEYMAN ALİYE-Yİ İSLAM'IN BİR HÜKM-Ü ADLANESİ TERCÜME :

Bir gün Şam hakimleri hayli müşkil bir davadan dolayı Hazret-i Süleyman Aleyhesselam istihsal reyî için müracaat ettiler.

İlk adam henüz vefat eden gayet zengin bir tüccarın oğlu oldukları ve her ikisi de vares mesnu bulunduklarını iddia ediyorlardı. Filhakika her ikisi de tüccar tarafından büyütölmüş, beslenilmiş, terbiye edilmişlerdi. Tüccar hayatta iken her ikisini depek çok sevdiği görölüyordu. Lakin her daim diyordu ki (Bu ikisinden yalnız bir tanesi asıl oğlu) ve fakat hangisi bileceğini etmiyorum.

Tüccar ölünce, hangisi oğlu ve varis olabileceği zamanında münazaa baş gösterdi. Şam hakimleri her ne kadar akıl ve feraset ve güzel muhakeme etmeleriyle iktisab şöhret etmişlerse de bu kadar şüpheli bir davayı hal ve fasl ederek icra-yı hükm edemediler ve en nihayet davayı zışane ersal ve takdim ettiler. Hazret iki Tacirin vücudunu tabut derununda olduğu halde celb etmelerini emr ve ferman duyurdular. Davacılar huzur nebaide isbat vücut edince Hazret-i Süleyman buyurdular ki : (Herhangimiz bir demir çekiç ile pederinizin vucudu tabut içinde olduğu halde ilk darbede tabutu kim kırarsa mirası ona hükm edeceğim.)

Nöbetçiler o anda demirden memul bir çekiç getirdiler ikisinden biri derhal çekici kaparak kemal-i istimhal ile tabutun üzerine vur kuvvetiyle örünce hafif bir aks-i seda hasıl oldu. Lakin diğerine nöbeti geldiği vakit derecesinde olduğu halde bağırarak:

Hayır hayır! Ben pederimin tabutunu kıramam! Bu fasl dinaet karafede bulunup da varis olacağıma kardaşımın miras almasını tercih ederim dedi. Bunun üzerine Hazret emrane ciddi bir tavır ile:

Ey oğlum! Tüccarın hakiki valid meşruu sensin: Pederine ibraz etmiş olduğun hürmet ve raayetinle nasıl ki isbat ettin. Mirasın kafesi senindir. Buyurup fasl-ı dava eylediler.

MÜTERCİMİ: KIBRISLI HAFİZ CEMAL

TUHAF BİR FIKRA

İngiltere’de genç İngiliz biri dul bir kadın ile izdivac eder. Merhum gencin pederi dahi dul kadının kızıyla izdivaç eder. O halde genç İngiliz’in hem pederinin zevcesinin pederi ve hem merhumenin oğlu oldu ve pederinin dahi kayınpederi oldu. Zevcesi dahi pederinin kayın validesi ve zevcesinin kızı oldu. Bir müddet sonra İngiliz’den bir çocuk olur. Merhum çocuk zevcesinin kızının karındaşı ve pederinin oldu. Bir müddet sonra pederinin dahi bir çocuğu eder. Merhum çocuk karındaşı oldu ve zevcesinin dahi oldu. Kendisi dahi babasının oğlunun dedesi ve oğlu olmuştur.

İLANAT

ÇİFTLİK :

Poli çiftliğinin otuz husada yirmi altı husası sabıklı misillu demir başlı büyük üç yüz on dört senesi Mart’ından itibaren seneliği kefalet mütsebere ile Mart mezburun ibtidasında faitini bulunduğu takdirde Poli kasabasında talebine ihale olunacağından talebi olanlar kısbe-i mezkurede bulunmaları ilan olunur.

MAL SAHİBİ VEKİLİ: MÜFTÜZADE HAFİZ ŞEFİK

NÜSHA:300
SAHİFE:1

ZAMAN

MÜŞEVVAL EKREM 315 / 14 ŞUBAT 313/ 18 ŞUBAT 98

AİD SEMİD NAZAR

Mefarak ‘abad müslime per tenvişan fabuz namtahı olan mah siyam menferet encam tekmiil selgin itibarıyle ümit anciye-i Ahmediye’ye tebşir rahmet rab menan ederek ayam mukaddese-i İslamiye’ye has bir azamet lahutayane ile merur etmiş ve ifade-i halse-i muminin lebriz neşat ve müstefrak şadi ve mesrat olarak hilal ferhunde fal ‘abd semidi mebsirini ve felah ve müjde bahş saadet ve necah bir işaret rebanı olmak üzere istikbale şenab eylemiştir. 1315 sene-i mübareke-i hicriyesi fer ve tab kemal hilafet ve anı firuz saltanat ile hulul ederek hadde-i mübareke-i Osmaniye’de enva‘ fabuzat bedianın sahe ara-yı tecelli olmasını makdusiyyet azliyesiyle kalıp ehl-i imane elham etmiş iken hüdavend şevket masir hakanı ve piraye bahş dihim saltan velinimet biimtinan ve şehneşah celil elvanımız Sultan (Abdülhamit) Hanşanı Efendimiz Hazretleri’nin ahd mukarrem her güne bir ruz aid olan ame-i müslimin esbab refah ve istirahatın kafasına mebahı olmuş ve bu gün en müesser en ziyade şadi reis efkar olacak nezaherat mahbetkaranenin sebep müstakili bulunan mesafekat ‘umumiyede sima-yı beşveş ehl-i ‘iman natak serair vicdan olarak saye-yi celil kebiryâ ve halife-i resul mecneba Efendimiz Hazretleri’nin ‘inayat menabe-i hilafetpenahilerini tecbil ve tekrimle hazırlanmıştır.

İhtisasat sadakat ve ‘abudiyyetinden ve mensubiyetiyle müfteher olduğu islamiyet ve Osmaniyyet’inden ma‘ada bir mezit mahsusesi olmayan (ZAMAN) bende-i hakebra beri işbu ‘aid meyamın bedidin şeref halulundan dolayı bu melil ve devletin yeganesi ve şeriyet-i gara-yı Ahmediye’nin hars zikaderti güzide-i duman al Osman ve nur-ı çeşm-i İslamiyan Hilafe-i Sadık Sabret ve emr-i el muminin Faruk aman el-müslimin Efendimiz Hazretleri’nin atbe-i malukanelerine tebrikat rakit gayat malukanesi ‘arz ve takdime ve kefa-yı ‘abad muminin ve efrad ve tabeme-i sadakat kezinin pirane-i lisan mefharet beyanı olan ve ikbal ve nezaid şan ve şükümei iclal Cenab-ı zıllullahlarıyla tezyin Cenab mesadekat eylediklerini mübarek ve mukaddes rekab kamutab humayunlarına def ve atlaya cüret eyler.

Her sene olduğu gibi bu sene dahi şerhiyabet şar‘iye makam-ı ‘aliyesinden tezkireler ile da‘vet olunan methizan belde-i elbise-i resmiyelerini lais oldukları halde geçen Salı günü ‘Ali el sabah Mahkeme-i Şer‘iye’de bal-cetma Ayasofya Camii şerifine gitmiştir.

Ayasofya Camii şerifi istiab edebildiği derecede cema‘at müslîmin ile memlu bulunmaktaydı. Buruda kemal tazim ile salah aid fitr ada kalındıktan sonra umum tarafından velinîmet bî-minnet halife-i ekdas Sultan Gazi (Abdülhamit) Han Şanı Efendimiz Hazretleri’nin azdiyyad emr ve ikbal ve tevafer şeref ve şan humayunları daa-yı bi-riyamı isal kabulkah Rab azef kılınmıştır.

Bu vecihle ifa-yı ibadet ve 'abudiyyet edildikten sonra eshab marateb ilma ve müthizan belde Camii Şerif'in Şimal kapısı haricinde safibete-i selâm olan zabıta efrad İslâmiyesi ve mekteb-i adadîmizin haricinde dahi yeknesak elbiselerini labes oldukları halde saf beste-i tazim ve ihtiram olan mekteb mezkur şakirdanı önlerinden merur ederek yine mahkeme-i şer'iyeye 'avdet etmişlerdir.

Şakirdan mum-ı aleyhimin mecded ve yeknesak elbiseleriyle 'arz ettikleri manzure resmin zerafetini bir kat daha artıyordu.

Diğer taraftan da Polis muzikesi marş al amal hamidiyi ter-namaz habud olmakta idi. Mahkeme-i şer'iyede icab eden tebrikat ve tenhiyat ifa edildikten sonra devam 'emr ve alet ve tezaid şan ve saltanat tacı adye-i hıryesi ada edilerek cemiyete hitam verilmiştir.

Burada hazır bulunan bilcümle zevat keram tatlılar ve kahveler ile azaz ve ikram idilmişlerdir.

Cevame şerifeden çıkan ahali-i İslâmiye'nin ekserisi Girne Kapusu haricinde bulunan kabristana giderek ifa-yı ziyaret etmişler ve sonra da biri yerlerinin hanelerine giderek icra-yı tebrikat ve azhar muhabbet eylemişlerdir.

TEBRİKAT-I SANİN VE TEBRİKAT-I AKKİN

Saimlerin bu gün bahşiş günüdür 'aid mebrur
Ve azaların bu gün tatil günüdür 'aid meşkur
Bu gün yevm-i ma'bad oldu mükafatı
Serverhaburi gün meşru için mebahat
Bu meydanda münafık kes siyam ahali gibi durur
Güvercinler arasında gibi durur
Cihad günü kaçır ancak duramaz..... naz gibi
Bu gün yakından kitap alır
Cemi' muminin alâ münafık hem kafır kalır.
Ne oldu onlara kim saim oldu Hakk-ı zanında
Ne oldu onlara kim kaim oldu rah lefasında
..... namaz diler ya Rab bu 'aidin kabrin senden
Cemal güz ile
Güzel giymek güzel gül eylemek ile gel bayram
Siyam şehir-i keşiden gör razı ise odur bayram
Bütün şehir-i için saimlerin bayram
Bütün şehir-i için kaimlerin bayram
Gece gündüz zikr bayram
Menahı merkezi ile değil bayram
Cevamımda kalemah işidenler için bayram
.....içre melâhiyle değil bayram
.....icradadır bayram
.....arasında değil bayram

Şu insan ki değil Hak anlıyor bayram
Rekabette kusuretti ise memnaze yok bayram
Aman ya Rab kusur büyük bayram

BAYRAM GÜNLERİ

Ramazan tenşata soğuklar emsali namesbuk derecede hükmünü şiddetle icra eylemekte ve hayli senelerden beri etmediği halde bu sene kesret ile her taraf bir abrasfede-i tahavel eylediği halde aid birinci gününden itibaren havalar açılmış ve sanki de ibtida mahzun olanlar istemiş gibi bir sahabe-i hüsn ve nezaketin leblerinde gözlerinde nemayun olan tebessümlere nesabe bir kesaişle parlamakta ve gençlerin, güzellerin gezip teneffüs etmelerine müsaade etmekte bulunmuş idi.

Bu fırsattan istifade etmek üzere saray meydanına gelen ahali emsali bir surette kesretli idi.

Kahvelerde çalınan davullar vesair çalgıların sedaları salıncak ve cıncırlarlarda eğlenen çocuklara başka bir şetaret vermekte idi.

Sarayönü Cemiyeti böylece alafranga saat sekize kadar devam etmiştir. Vakit mezburde Hisar altına gitmek üzere polis dairesinden çıkan zabıta efradı saray önünden merur ettikten sonra tebimi herkesler dahi Hisar üzerlerinde vaktiyle bir tutmak üzere mahal mezbure doğru şitab ettiler.

Orada dahi cirid oyunu vesaire icra olunarak ahali güzel eğlenmişlerdi.

‘Aid semid icra edilmekte olduğu halde havaların güzelliğinden istifade ile bir emek dördüncü Cuma günü dahi Saray Meydanı’nda eğlenceler devam edip cemiyet ancak bağlamışlardır.

CENAB-I HAK AHVAN EMSAL KESİRMESİYLE MÜŞERREF BUYUSUN. AMİN.

İHTAR

MATBAAMIZIN HER YÜZ NÜSHADA BİR TATİLİ

..... kerim işbu nüshamız ile ceridemizin üç yüzüncü nüshasını neşre muvaffık olduk ancak ‘aid şerif münasebetiyle Cumaertesi günü intişar edebildi.

İ‘yad mebluke vesair ayam mahsusada tatil edildiği için matbuamız her yüz nüshada bir hafta tatil ediliyor. Binaenaleyh gelecek hafta ceridemizin neşr olunmayacağı karşın karamımzaid müratbelkatı ağır bir vazife olduğunu bildikleri için onlarda matbuamız şu madde bî-şayan görürler.

NÜSHA: 300

SAHİFE: 2

HAVADİS-İ MECLİS

MECLİS-İ KAVANİN

Meclis-i Kavaninin gelecek Mart efrancının on altıncı Çarşamba günü resm-i keşadı icra kılınacağı ceride-i resmîyede ilân olunmuştur.

Meclis-i Kavanin azalığına tayin-i ceziremiz ziraad mesadberi Mister Hadiyosun madiriyet-i mezkure ve zaifini ida edeceği müddetce Cenab-ı Kraliçeden Meclis-i Kavanin'e dair suretle imza tayin buyurulmuş olduğu son neşr olunan ceride-i rahmiyede ilân olunmuştur.

Habd-ı sahidde dört gün icra kılınan Abdülhamit ve mahal-i asayiş bir hal vuku bulduğu şayan-ı teşkirdir.

Ceziremiz vali ve kilike defterdar hazreti bir haftadan beri Magosa kazasını devretmekte olup geçen cihar seniye günü Lefkoşamız'da avdet etmişlerdir. Aid şemid fetr-i münasebetle muşarülleyh mağti belde ve sahib-i imtiyazımız Paşa Hazretleri ile sair müthizan beldeye dünkü Cuma günü ziyaret etmiş olmalarıyla mah elmasar tezbîn sütun eyleriz.

İKİ VALİNİN MUVAZATI

Ceziremize tayin buyurulan vali-i cedid seyr valiyesi İsmet Hazretleri bir müddetten beri Londra'da olup cezireye muvazatı gelecek Nisan içinde vuku bulacağı evrak-ı hevadda görülmüştür.

İNŞAAT DAİRESİ

1898-1899 senesi için inşaat-ı umumiye dairesine tahsis olunacak mübalâğadan sene-i hal cari için iki yüz İngiliz lirası alındığı ve bunun sebebi ise bir takım işsiz ketra-yı inşaat umumiyelerde işletmek olduğu müstehberdir.

İCAZET-İ İTASI

Ceziremiz müşahir elmasından kaziyetlü hayli seneden beri Ayasofya Camserifinde tedris edilmekte olan şerif bu kere reside-i had hitam olmakla ezkili tebeasından Hürrem Zade Haki Efendi'ye geçen Arife günü icazet ita eylemişlerdir.

Şöyle ki yevm-i mezkurda bedelhelâk ehasır cemh-i tevrilamin mezkurde yüzlerce ahali hazır olduğu halde kazıl mumi ileyh tarafından olan bir tetik irad olunarak bunda alim-i şerif ile taliyen emin şayan hürmet ve rabet olduklarından ve ehl-i islam beyninde ithad ve ittifakın derece-i lüzumundan ve mevad-ı saireden uzun uzadıya çeş ederek bir çok nasvine eyledikten sonra icazetname-i mezkur kerais edip badede-yı dimumiyet emr ve ikbal Cenab-ı Hilâfetpenahiyi manzumen bir damat batığ dahi irad eylemiştir. Mutabiken cümle-i talbun ve hazrun kazıl mum-ı aleyhin yed-i istadanelerini takil ederek cemiyet-i meski elhitam plmuştur.

YENİ SABANLAR

Ziraat dairesi terfinden zirah için celb olan yeni usul sabanlar eskilerinden daha ila ve arzın imarına daha elverişli olduğu mütebamıza ihbar olduğundan bilcümle zirame iş bu sabanlardan edinmelerini tavsiye ve ihtar eyleriz.

İMANE

Lefke kasabasında merate keylerinden bedvelâ kariyesine su ceryan ettirmek için İskenderiyede bulunan Kıbrıslı tüccar mavru sükuflu tarafından iki yüz İngiliz Lirası imane ita olunduğu ve fakat kariyede bulunan bilcümle kahvehanelerin kilidlemesi şart konulduğu ve bu şart koyulurlar tarafından mah-ı el menuniye kabul olunduğu favti gazetesinde görülmüştür.

NOKSANLI ZANAATKAR

Çararşuda nolsan elvezin itmakar-ı fervehat olunmakta olduğunu belediye raşisi istihbar eylediğinden hemen bunların kafesini müsadere ederek mütcaserlerini dahi ebren esairen olmak üzere muhakemeye deva edeceği görülmüştür.

AÇLIKTAN SARFET

Magosa kazasında tüccarın yerinin zahire anbarı sarzer tarafından içilerek şirkete tasdi ederler iken derdest olunmuş ve muhakeme huzurunda muhakemeleri icra olunduğunda açlıktan dolayı şirkete tasdi ettiklerini itiraf eylemişlerdir.

Arayıcılar içinde nacar-ı kasde karaltının dükkana iki revmin bedende dere altından sarkar dehul ederek bir çok haber ve saire sarfet olunmuş ve metcaserleri akancalı üç Hıristiyan ile bir İslâm olduğu tahkikatıyla meydana çıkarılarak mütcaserler derdest olunmuştur.

KALP ŞAYANLAR

Bade bazı kalp şayanlar mevkih-i tedavüle vazih olduğundan kalpazanların meydana çıkarılması için Baf komiseri gayret etmekte olduğu ve gerek o matuz kerimesinde böyle kalp şayan mevkih-i tedavüle vazih edildiği için o metuz kariyeli bir Hıristiyan derdest olduğu ve merkumun akdesinde Lefkoşada bir lira yüz değni ve kendisine bu şayanlar verildiği ve fakat kim olduğunu bilmediğini beyan ediyor.

VÜKELÂT

Lefkoşa kaza mahkemesinin reisi Mister Lasles cenayilerinin avdetine değin Mister Nayzer vekalette bulunacaktır.

Lefkoşa'da imtidad edip mahkeme-i cezaiyede verilmekte olan hakimler .

TAHLİYE

..... kariyesindeki kali madesinden dolayı maznun alim olan hasin ve kaşif ve mazlum ve mahyi meclis-i cezaiyece bir esnarıyla tahliye-i sebillerine karar verilerek dünkü gün sal buyurulmuştur.

Adliye-i medyir cedidiyenin tatikikat-ı mevşikahanesi ve maznun-u alim müdefaalarını ufak bir icraatla deruhde eden dava vekili Ertem Efendi'nin bu babdaki gayret ve hayatı şayan-ı memnuniyettir.

HÜKM-Ü İDAM

Meranasalı Baki tefufisla bablahatu ve Konstantin bu reki nam orman koruyucularının katlı maddesinden dolayı maznun aliye olan ve laz enyali hristo nam-ı şahs katl-i metad olduğu tahkik etmesine mebni idamına hükm olunmuştur.

MECLİS-İ CEZAIYE

Meclis-i cezaiye zirde muharrer tarihlerde akd ve ictah edecektir:

Magosa fi 10 Mayıs sese 98 sene

İskafde fi 25

Leymosun fi 30

Yakde fi 6 Haziran

Lefkoşa'da fi 20

Karine 'de fi 27

ÇİÇEK HASTALIĞI

Zirde muharrer karade çiçek hastalığı tekmiil olduğundan karantina lekv olmuştur..... ve bu dünya ve değirmenin ve istirvemal ve turhan ve belgetre ve anakodoz ve mevni ve lefkere ve sufeteleri ve demyu

Kundura, ibsital pek koy artıme beladan fevkez afate eyaheridoz, melutda, çanuz, lefkonuk, Aynikola, Tirmen, Yenice köy muhtarları maharleriyle mühür ve ahali-yi matburesi imzalarıyla idarehanemize vurud eder mahzuren ayfidir.

Kıbrıs Ceziresi Sermehnedağı

Canib-i Aliyesine

Maruz bendekanemiz olur ki 18 sene mikdam bir çok mesarif ile inşa edilen kurban bulunan ve bir an olması ve kundura çanuz kariyelerinin Lefkoşa'ya ve Değirmenlik'e gelip gitmek hususunda ikah etmiş olduğu müşkilat ve sumuviyet fevkalâde bir surette olduğu inşaat dairesinin tahakkuk ve mayinesiyle dahi meydana çıkar bir surette olduğu imtikadındayız. Mamafiye mezkur yolun meratoğunu revcade kariyelerinden inşası bizlere ayrıca mezar ve belge de sebab-i menyusiyetimiz olacaktır.

Bir vech bala maruzatımız adalet ve insaniyyet takte-i nazarından ehemmiyete alınarak mezkur yolun yine bulunduğu mahalden tamir ve mezkur derelere lâzım gelen köprülerin inşasını istirham etmekteyiz. Ol babda emr ve ferman fi 13 şubat sene 88.

ZAMAN

Ümid ederiz ki şu mahzur mercazca nazar-ı dikkat ve ehemmiyete alınarak bir koy sebine on dördü mütcaviz karayle Karpaz kazası ezrar edilmek içinmezkur tarik eski cihetten inşa olunur.

(NASIL SANİ)

SU İSTİMLAĞI

Birinci madde eli olan zayh olmakda bulunmuş olan suları husumat iskaiyece mevkuh-u istifadeye vazih için bir dere yahud mecareden su almak hakkında malik bulunan kimselere veya araziye su itasınca işbu kanunda maksen olan tertibatın icrasından sonra o dere yahud hakkında zikr olunan maksadın hasvali için ahsen görülecek şair vechle icrayı malula eylemeğe Kıbrıs hükümetin selahiyat-ı kanuniyesi olacaktır.

İkinci madde zikr olunan maksad için hazine ve huz ve sed vined ve cedvel kapısı ve sev bolu inşa ve saiv imayat-ı lâzıme icra etmeğe ve inşaat ve imalat-ı mezburenin icra ve izası için iktimana edilebilecek hareket-i araziye kanun-u mezkur ahkamı mevcubunca istimalen eylemeğe hükümetin selahiyat-ı kanuniyesi olacaktır.

İkinci madde zikr olunan madsad için hazine ve hevaz ve sed vind ve cedvel kapısı ve su yolu inşa ve sair emliyet-i lâzıme icra etmeğe ve inşaat ve emliyet-i mezburenin icra ve ihası için iktiza edilebilecek hareketini araziye kanun-u mezkur ahkamı mevcubunca istimalin hükümetin selahiyat-ı kanuniyesi olacaktır.

Üçüncü madde iş bu kanun ahkamına binaen deruhde olunacak inşaatı vali vaktı bu kat tayin edecek ve şayan arzu görülebilecek hareketini inşaat-ı safeiye takdir uhde olunmasını meclis-i kavanin vali vilayetine tavsiye edebilecektir.

Dördüncü madde iş bu kanuna binaen hareketini su hukukuna zarar tari olacağı yahud olabileceği tetahir edildiği ahvalde o su hukukunun mahiyet ve vesumet ve mevkumunu atide muharrer menval üzere tahkik-i rakide için vali biri kendi tarafından tayin ve ikisi meclis-i kavanin kararıyla müntehib dört kişi meyanından keزالik kendi tarafından tefrik edilmiş olmak üzere üç nefer memur mahsus nasb eyleyecektir.

Şu kadar ki aynı inşaat iskaibe için birden ziyade memur mahsuslar hayatı temin olunabilecektir.

Beşinci madde memur mahsumların bir vechati zikr olunan şeyleri tahkik ve bir defter dervetine kayd eyleyeceklerdir.

(1)Haretketini bir kimesne tarafından bir su hukukunun infazınca tahkikatın vukumi tarihinde istinhal edilmekte olup memur mahsusların rey ve mutalumesince zikr olunduğu üzere zarar tari olmasına tayih bulunan her bir cedveli

(2) Tahkikatın icrası tarihine değin beş sene müddet zarfında her bir cedvelden meşruh vechle iska edilmiş olan arazinin hesap ve sed üzere mikdarını mezkur hesap ve sed en vasih mikdar araziden suvarılmış olduğu olduğu üç sene esası üzerine keşif ve takdir olunacaktır.

(3) ..01 mikdar arazinin müddet-i mezbure zarfında cehresine içinde hesap ve set üzere kaç defa iska edilmiş olduğunu ve iskaet merburenin kış yahud yaz ziraatı için mi istimal edikmiş olduklarını

(4) Tahkikatın vakami tarihinde istimhar terk edilmiş olan her bir cedveli ki

- A. O cedvelin tahkikatın vakavimi tarihine değin on sene zarfında her tevkî olur ise olsun bir su hakkının infazınca istimal edilmiş olduğu.
- B. Mezkur cedvelin terki hususunun anı istimhale istihkakı olan kimsenin sağıryahud şemver veya bedince adım elafektar veyahud Kıbrıs'dan gaib bulunmasından yahud fekdan ve saitinden münbemes idi ki
- C. Cedvelin inşaat-ı müsemmeden munesir olmağa tayin bulunduğu isbat edilsin.

(5) Cedvel-i mezkurden meşruh vechle iska edilmiş olan arazinin hesap ve sed üzere mikdarını ve arazinin kış yahud yaz ziraatı için mi suvarılmış olduğunu

(6) Herhangi değirmen veya makinenin işletilmesi yahud emsali herhangi bir maksad için su ehzince olan her bir haki varhatın mahiyet ve vasimetini

Memur-u mahsula her bir çadırılık mahal verili bahar cedvelden bir vech meşrih iska olunan arazinin mevkih ve mikdarını mübeyin bir kata harita ihzar ve (iş bu kanunda [kayd defteri] demekle atf olunan) defter-i mezkurde reyttireceklerdir.

Altıncı madde memur-u mahsuller tahkikatın icrasından elakil bir madde ikdam-ı tahkikat mezburenin tensiri olmak ihtimali bulunan her bir kariye defterinde ilafedar bulunan

MA'BADI VAR.

... hükümet dairesi civarında tüccar-ı metburandan Yusuf Ziya Efendi'ye 290 numaradan itibaren her hafta müşaden gazete irsal olunmaktadır. Postahaneden istifsar keyfiyet olması ihtar olunur.

Birvet dahili Kemerkinde Kıbrıslı
İmza sahibi Efendi'ye

Altı aylık abone bedeli vürud etti Mektebinizde isminizi tasrih etmediğinizden bildirilmesi lâzımedendir.

Evreçe kaside sende-i samancı esnafından Ali Bin Zade Mehmed Bey'e mektubunuz alındı. Taleb vekiminiz üzerine iki nüsha gazete irsal kılındı. Ve adınız mevcubunca evreçe abone tedarikine hümmetleri temenni olunur.

TRABLUS ŞAM MAYİR MAHSUSUMUZ

REFETLÜ HÜKUMET ŞERİF BEY'E

..... alim ve haberleriyle (Kıbrıs Tarihçi) Olce İrsal katmış idi. Kıbrıs Tarihinden bu posta bir nüsha daha gönderilmiştir. Taleb olan alim ve haberlerin imhayı esamiyesi aşar buyurulduğu halde birer sorunları rakdim olunur. Tebreyâ divan-ı umumiye memuru İsmail

Zeki Efendi'ye

İvne bedeli Osmanlı vali olarak kavil olunur mesleğimize muvaffatı hevadet ve mükalât mah-ı alakethar derc edilir.

Ayid Samid'in tebrîği hakkında sahib emşiyazımız Paşa Hazretlerine hataya bir çok zevat-ı keremden muharret vürud etmeğe bunların imhayına alenen beyan teşkir ve memnuniyet eyleriz.

PA-YI TAHT

Bulgaristan Prensi Feametlü, Divanlı Prens-i Ferdinand Hazretleri tarafından şu rey-i devlet reis-i alisi Devletlü Semid Paşa Hazretleri'ne sefat alınandır. Nişatının mersih bir kelimesi ihda olunarak nişan-ı mezkurun bu kere kapu kethüdalı memurlarından biri marifetiyle paşa-yı müşar'ül ileyh hazretlerine teslim edildiği istihbar edilmiştir.

Devlet-i Aliye-i Osmaniye ile Yunan Hükümeti arasında akdi mukarrer bulunan ve iltimas iki maddeden ibaret olan makarlenamesi saltanat-ı seniye merhesleri tarafından aza olunmuş ve bu babda tadvikat ve müzakerat-ı lâzıme icra edilmekte bulunmuştur. Mevsunen haber alındığına göre devlet-i Aliye-i Osmaniye şehrin İstanbul, İzmir, Selânik konaviharının Memalik-i şahaneye avdetler ve iza-yı vazife etmişler ve fakat diğer şehirlere azam olunacak maktulenenin akd ve tatisinden sonra tayin ve intihab edilmesi katiyen tebliğ ve ihtar olunmuş ve devlet-i Osmaniye'nin bu hali kabul olunarak müzakerat ve iksanın rehin hitam olmasını müteakip diğer dahi izam edileceği Yunan Hariciye nazaretinden memurlarına emr olunmuştur.

NÜSHA:300
SAHİFE:3

HAVADİS-İ ECNEBİ

İLAN-I HARB

Sırbistan aleyhinde Bulgaristan Hükümeti iln-ı harb etmeğe hazır olunmakta olduğunu Bulgar edde bulunan İngiliz elçisi devlet-i matbumesine bildirmiştir.

(Cürüd) kılınması civarında kabil mendiye tarafından münşikat-i mahsuze isbab gayr-ı malumede dolayı tağ bulmuş ise de kebasil vusami tarafından mezkure ifah edilip müzakerata devam edileceği memuldur

Merz-i dehalet hakkında İngiliz Hükümeti tarafından kebaile hendiye teklif olunan şerait henüz taht-ı mezkurede bulunmakta ise de müzakerstın bu kadar imtidat ettiğine bakılırsa şariat-i mezkurenin red edilmesi muhtemeldir.

(Demil nebuz) gazetenin akdesinde ziren Hindistan hududunda yakıdın zuhure gelen imtişasat İngiltere Hükümeti hayli düşündürmeğe başlamıştır. Bir aralık müntefi olduğuna zehab-ı hasıl olan bu iğti başasetin bu defa tecdir etmesi bütün İngiliz ahalisinin ve ali el husus İngiltere muhafil-i siyasiyesini büyük bir endişeye ika eylemiştir.(İcab) taburu bu defa (tarlanavlaser) den nam-ı muvaffa azimet etmiştir..... hendiye bu günlerde havale-i mezkurede büyük karışıklıklar itah eylemekte bulunmuştur.

TELGRAF

ZENKİLER 14 ŞUBAT :

Şemali çarterlettin resami esban etti .Avrupa memurunu tehlikededir. Kolonel matcenig askerle asiyenin önünü almak üzere Avrupa azimet eylemiştir.

OTAV 14 KEZA:

Elhaniyen ile Belçika Hükümetleri beyninde münakid mahidanamelerin italy tayiçesi olarak İngiltere ve müstemakatından Kanada'ya idhal olunacak eşbadın yüzde yirmi beş kemerin resmi tazisil edilmiştir

PETERSBURG 14 ŞUBAT:

Tambuf namındaki kuru vazver beyan-ı askeri hamak olarak odessa'ya mütvecihen hareket etmiştir.

LONDRA 15 ŞUBAT

Sahtekârlıktan dolayı Lord Vityın'ı tebil beş sene gerek cezasıyla mahkum edilmiştir.

PARİS 12 ŞUBAT:

Fransız Bosna ve evrelerinden (felaçet) karib bir mevkide karaya vapurlarına oturarak dervetinde bulunan yolculardan kırk dokuz ve tayfalardan otuz sekiz kesan taf olmuştur. Mezkur vapurdan sağ olarak yalnız on dört kişi koronarıyla bilmıştır.

WAŞİNGTON 12 ŞUBAT:

Havans limanında lenkerendaz olan merka kervazemlerinden (meyin) namında bir vapurda ansızın gayet havanen bir dinamit patlatıp vapur mezkuru büsbütün mahv ve nabudayettiği gibi gaib olmuş ve kimsenin kumandanına hiç bir zarar olmamıştır.

Gaib olan kesanın bir kata listesi tanzim olundukda iki zabıtla iki yüz elli üç neferin ziyamı anlaşılmış ve iş bu vasimenin masin olduğu resmen tahkik etmiştir.

CEVAB-I HAMİS

Muhterem (zaman) ın 392 numaralı nüshasında yazılan :(cevap reyh) serohalı makale-i rediye çekerkahına kadar tenhir ettiğinden fevk alâde hiddet etmiş olan mahud: (g sevizad) terfiden bir kere dahi bir hezayaname vürud etmiş olup mali izan ağzına yakışmayacak bir takım umumeden mübarettir.

Bab-ı münazerada hiddet etmiş söküp saymak muhalif adap olduğunu lefat ile ihtar ve beyan etmiş olduğum halde tutmuş oldukları meslek iktisasınca bu gibi seb ve şetmi kendilerine madar kelim ithaz etmeleri hakiken şayan tensifdir

Evet izhar hakka çalışanların mücadele-i hasine daire-i müşervemesinden hervec etmemeleri lazım iken bu kiler bu üslub-u aliye rayet etmeyerek ziyandar azalmakda bulunmaları erbab-ı nisaf nazarında kendi mahiyetlerini ne derece hakser olduklarını isbattan başka hiç bir kaideyi mence olamaz. Sırf tabiniyle müfteher bulunduğu devlet ve

melât-ı mazume-i İslamiyeye halife-i müsellimin hazretleri'ne hüsn-ü hidmet-i kendine ve vazife-i mukaddese beyanları zelaletle zabt ederek ol vechle kendilerinin mahk olduklarını beladelil idma edenlerini (ve çarlehim) emr-i celil ikdarından gam olmaları idamelerine mev hak acizlerine farz istidkarından yine kendi kelâmlarıyla redaletlerini isbat ettikten dolayı seb ve şetmine duçar edilegeldim muvaffak hak ve insafıdır. Madem ki mahiyetinzi ilân ettiğime hiddet ediyorsunuz bu halde yazdığınız sözleri 'akl ve tetik ederek yazınız ki tmüvecceb ağberiniz olmasın! Münazaradan cezanızı itiraf etmeniz lâzım gelirken acizlerine tarzda bulunup da bilâhare cevap muvaffak aldığınızda hiddet etmeniz icabeder. Çünkü evvel emirde münazere ettiğin şahsın kim olduğunu mülâhaza lâzımdır.

Erbab-ı izafın malumu olduğu vechle ben her yaz dahi delâil-i maktume ile isbat ettiğim ve tarik edebden hervec etmediğim halde senin böyle serkeşane ve adab-ı şektane hareketin müvecceb mar ve fehalet değil midir? Senin sefteder daha doğrusu büsbütün hezeyandan ibaret olan netice-i maiviyesinin yenisine rech olduğunu sen takdirden aciz isek erbab-ı insaf bunu takdirden bir vechle aciz değildir.

Hükmdede derih etmediğin her türlü bedzebanlığı inzâr-ı ameye arz edeyim de ehl-i Hak olanlar biterfane muhakeme buyursunlar.

İşte mum-ı ileyh diyor ki:

Yok gelecek akridilerinden olmadığını ay-ı mahnud müştetber ! Sen öyle nash ile yola gelecek aridilerinden olmadığını bu defa zamanda cevap-ı reyh serlehesi altında ettiğin yave gelmekten meydana çıkmıştır.

Benim mahv ve mütkebir olmadığım meydandadır. Zira mehad ve takbir sözünü, sohbetini bilmeyen cehlenin karidir. Haksızların haksızlığını suret-i müsbeste ve muhakede meydana vazih etmek inad ve tekbir midir?

Acizlerinde inad ve tekbir oldu. Sözlerimi kabul etmeyenleri ben de senin gibi söküp sayardım. Bir de buna lâzım olan nash saye-i resaletpenahide bilzat Kuran-ı Azim elsandan ahz ve takiye mufavvak olduğundan sizin gibi devlet-i İslâmiye itam bilhak aleyhinde nasihanelerine katıme ihtiyacım bu kadar.

Erbab-ı heves ve basiretin muavimi olduğu vechlesizin buna nasihatınız helâse suresi bunuda devlet aleyhine tahrikden ibaret değil midir? Halbuki bir vechle kabul etmeyecek mi daha birinci cevabımda beyan ve ihtar etmiştim. Bu yolda nasihatlarınızı yine size red ederim.

Çünkü ben devlet aleyhinde bulunmadıktan başka o devletin itlay-ı şân ve sükutu üzerinde tesaliyade cam-ı şahadeti nevs eden dini bütün müslümanlar gibi hr daim feda-yı cah müsellim. Evet! Yalnız (asakir-i Osmaniye) terkiib-i celili serşen tensirine bamet olan acizlerinin şanlı şanlı devletimizin aleyhinde yara bulunması nasıl mümkün olabilir? Emt-i Mehmet'in, şerimet-i garenin bekle hamiyesi, haremın şerifinin hadım-ı celil elsanı aleyhinde bulunmak Hazret-i Mehmet Mustafa Efendimiz'in emtine nasıl lâyıf olabilir?

Eğer beni akıbet olaydım doğru söze karşı ben de afriyet kasılırdım! Henüz bir mektup ibtida-yı şakirdi kadar imlâ yazmaktan acizen yazdığın asaret rekine ve tabivet mahikeden meydanda iken emir-i siyasiyeden dem şaşmamak mümkün değildir.

Yavrum! Daha senin öyle recalik işlerine müdahale edebilecek zamanın gelmemiştir. Daha bu tarihin icadından sırf nazarla elkabesine bile vasıl olamamışsak biladaki ibarede bir harf bile ziyade veya kasen yazmış isem ah için söyle!

Ay-ı kazı razı keşaf mahşebden koca imale! Henüz: akrit kelimesinin nasıl yazıldığını bilmeden meydana çıkmak ayıp değil mi?

Cevap reyh zamana yazdığım hakayığın olmadığını zem kadar akıl ve insafa malik olanların cümlesi tasdik eder.

İrad ettiğin sevallere mezkur makale-i rabede tamamıyla cevap verdiğim halde hayfeki anlayamadığından şikayete kıyam ediyorsun! Senin bu kadarcık man-i zamaniyeyi idrakdan acizen meydanda iken kazı razı keşaf gibi ve dakika senci idrakın nasıl mümkün olabilir ki buna onlardan bahs ediyorsun?

Orada dememiş miydim ki; bu babda beni hakkın bu kadar zannederim. İşte bu ibare-i vecize-i senin dört sevleğin dördüne de cevap kafi idi. Evet! İstila-i mezbureyi buna irade hakkın yokdur. Eğer dedikleri doğru ve senin anladığın gibi ve hazinede var ise aid olan zata irad etmeyesin!

Mumi ileyh hezeyannamesinin bir fıkrasında dahi diyor ki :

Hain herifler Alçak masiyetler

İşte mat sizin gibi işin kazalı dini eltiş arazinin bu yoldaki denaitlerine kariyen ölüp gidiyor. Hain heriflerin alçak masiyetlerin işin kazalı dini eltebiş kirve arazilen taife-i ve fasidenin havane-i melât ve devleti kimler olduğu meydandadır.

..... yanıp gitmekte olduğu hangi cihette ise beyan eden :

Eğer bu babda Girid'in ahval-i asafı Osmanlı meşal irad olunacak olursa Girid için ve Mart'a izmelâl derecesine getirildiğini de nazar-ı dikkate almak icab eder.

Saye-yi şu ketvaye-i hazret-i hilâfetpenahiye malik-i İslâmiyenin memalik-i acizane bile muhafaza-yı şan-ı aliyesine hemat buyurulmakda olduğundan haberin yok ise ber vech ati beyan edeceğim ve tameyi dikkatle buyur!

Şöyle ki; bundan takriben altı yedi sene mikdar parasde bir tiyatro kitay tertiblemişdi ki risale-i mezburedeki eşhas vukua kahr-ı alim saliah tali aliye ve selim efendimiz hazretleriyle ceheryan kazin ve sair ekabir muhabe-i kerem raziah tali enham hazeratından ibaret idi. Kifayet-i müsemmuş ali-yi hazret hilâfetpenahi olur olmaz hilâmet-i celile-i nam-ı alisine İslâmiye olarak Fransa reisi Cumhur esiki musufi mösyö (Lafarne) ye hitaben kaşide buyurulan nağır ekrname-i hümayun hazret-i padişahı üzerine kitab-ı mezur müsadere edilerek ahrik olundukdan başka risalenin muharrer bed-i tedbiri dahi duçar-ı macazet edilmiş idi.

Evet! Peygamber zey-i şan efendimiz hazretleriyle ikbar-ı imhab-ı keremin esası hamiyeleri teyazu sahnelerinde sabıkalı Frenkler'in müvecceb handa ve istihsalleri evveldi. İşte melik o vakt-i yatup giderdi.

Fakat sizin sazan gibi zevatın hatırame (1) Kase bunda hiç bir bas göremezsiniz. Çünkü saz ihrar emt ve serkişan melt olduğunuzun başkalarının da hariyetlerine menh olmayı şan-ı haritinize münasib görmediniz.

Hain herifler diye hitab ettiğin acizlerinin habatı hangi cihette ise beyan etmezsen senden hain kimse yoktur.

Melt-i malume-i İslâmiyenin tenvir-iefkarına hidmet maksadıyla zamana yazmakda olduğum mükalatı aliye hıyafet ise bunu senden başka kimse kabul etmez. Zira bunların ayın sevap olduğunu Kıbrıs müftüsü Faziletli Efendi Hazretleri geçenlerde bütün Kıbrıs'ın ahali-i keremi namına beyan buyurmuştu.

Gerçi müşarülleyh Hazretleri'nin bu beyanat-ı aliyeelerini sizin gibi münasib görenlerde yok değildir.

Fakat hakikat her daim hakikattır bir takım eshab ağrazın bu babdaki ağraz hasvedaneleri o hakikatı hiç bir zaman ibtal edemez. Esasen salık oldukları meslek nasvab her daim kendilerini takzib ve terzili etmekde olan bu gibi kimselerin ideallerinin ehl-i İslâm nazarında zerre kadar tensiri olamaz.

Alçak masiyetler, Avrupalı dostlarımızın efkâr fadelerine hidmeti esas-ı ithaz etmiş olan başka kimselerin olmaları kata mensur değildir.

İşte zamanın fevkalade olan nezaketinden gamil bulunan işin kafalı her daim devlet-i İslâmiyeyi mülâkata uğratmasa çalışanlardır.

Hak-ı sahane ve tali hazretleri Kur'an-ı azim elsanda olan elamare itametinin vücubü inhad-ı İslâmın lâzımeti emr ve ferman buyurmakda iken melt-i İslâmiyeyi hazretlerinden tenfir ve Kıbrıs'da ve İslâm yine tefrike çalışanlardan daha ziyade alçak masiyetler kimler olabilir?

Cenab-ı hakkın etmesi mühayeti sayesinde aklı kelâmla malik olan ahven dinin bu gibi o helâm ve hayalet-i zaireye havale-i sah itibar edemeyecekleri izhar-ı men elşemdir.

Böyle ilfaz mesane ile ezhan-ı memnuniyeti tefliyet edemezsiniz.

İslâm olan ahven sefa kendi ve ebya olan imah kerem Hazretleri'nden ahz ve talim etmekde olduğundan başkalarının sözleri onlara vız gelir.

Mum-ı ileyh bir takım sebeb ve selimden sonra kocakarı beddualarıyla imlâ ederek nihayetinde diyor ki:
(Baki ah çanki olsun)

Vah biçare vah ! Şiddetli nöbet duçar olduğundan tabib olunmalıdır.!

Cenab-ı safi-i hakiki efkâr sakiminize hayırlı şifalar ihlan buyursun. Baki cihan durdukca mar olasın azizim!

Etna mekteb-i adadi malumlarından

Ali Rıza

KISM-I FENNİ

İhtikadat-ı Yat İle
Dan Ma'bad

(7)(Müddet-i Beşer) der ki devr-i sabıkada yerli zabıta ve istila eden iri hayvanatın çoğu bu müddetde mahv olmuş ve bunlar birine daha küçük olmakla beraber daha mükemmel hayvanlar hayat bulmuştur.

Edvar-ı salıgada tahvilat ve tebdilat-ı azime ile numâ ıslâh olunan revî zemininde cümle mevcud eden mükemmel ifzal olarak zuhura gelen insan iş bu devr-i ahirin mahsulüdür.

İnsancümle mevcudundan mükemmel ve mümtaz olmakla beraber akli ve nutuk ilede bütün mahv ser efrızıdır. Evet Cenab-ı Helâk kerimin bizlere ihsan eylemiş olduğu akıl öyle bir hasayış fitrettir ki cilvekar enzar temaşemiz olan bunca anlar kudreti o akıl sayesinde idrak ve izhar ile alimet-i rebayece mükemmel bir surette anlayabiliriz....Öyle ya :

Güneşten kar arz ile beraber yüz otuz sekiz dana daha büyük nve gerçek seyarenin husula izarefende devr ettiklerini bildiren ve her birerlerinin hareket ve hal ve tabiatlarına dair malumat ettiren şey akıl değil mi ?

Her gece enzan-ı hayretmezde aks endaz olan bunca zahretinde birer olup onlara mensub oldukları siyarelere neşr envâr ettiklerini olan mesafelerini iki kere iki dört eder gibi bir hakikatle bildiren şey akıl değil mi ?Kendimizden daha büyük hayvanatı istediğimiz hizmetlerde kullandıran ve istirahat beşriyemeri taht-ı kemaline aldırın şey mücred aklın yadigar

İcazkaranesi olduğunda kim iştibah eder? Bazen kabristanlarda zuhure gelen ziyanın mahabetini alayım semaiyenin nereden gelmediğini hülâsa gelen bütün asarın kene ve hakikatini bize bildiren şey akıl değil midir?

Hakikat hal bu merkezde iken hâlâ bazılarımızın meselâ bir kesuf ve kuanda tutubda yakındaki bir güle batırmasına bir mana verilemez. Bütün akılsız olduğumuz anlaşılmasın. Zihinlerimize bu gibi efkâr balta-yı birleştiren şey baladede beyan olunduğu üzere hırafet ile memlu olan Acem kitaplarını !

Bundan yirmir otuz sene evvelki halimiz düşünülürse bizim de ayrılanlarında handelerinden bir farkımız yok kebedi...

Şimdi hid olsun hareket-ı merkume ile memlû olan kitablara ehemmiyet verilmemeye başlandı. Bu kadar mektebler, medreseler sayesinde itikadlardan müdhiş zincirlerden eser kalmamaya yüz tuttu... Fi'l-hakika şimdiye kadar Anadolu'yu şahanenin ekser mahallesindeki ahali-yi İslâmiye bir takım bozuk düzen meşaihin zeyr tahkumlerinde beraber siyah cehaletle meştur olup saadet denyuye ve ahruyeden mehcür kalmışlar ise de iş bu hal nazar merhamet asar hilâfet azmide olmasıyla beraber ahali-yi merkumenin üzerindeki o ebr siyah cehaleti ikamesi emr ve ferman buyurulmuştur. Bu husus için de mürekkep cemiyetler mahal-i maksuda hareket etmekte bulunmuşlardır.

Vaktiyle İstanbul gazetelerinden birisi Avrupalılar'ın yaptığı gibi bizim de icab eden mahallelerde yeni nur İslâmiyet'in henüz şemse medar olamadığı yerlere bir takım Ruhani cemiyetler göndermek lüzumunu dermayun etmiş idi. Fakat Avrupa Gazeteleri buna karşı : "Türkler ve Türkiye hariç mahallere ruhani cemiyetler gönderip de ora ahalisini din-i İslâmiye davet ettireceklerine bu huvaceleri Anadolu katmesine göndersinler de ahlakı kamlen bozuk olan hemcinslerini irşad etmelidir..." deyu mukabele etmişlerdi. Bu hususda hakları da vardı. Çünkü Anadolu-i şahanede olup Müslüman namı altında bulunan ahalinin ekserisi bir takım fark ve ruhaniyesi tarafından [5] celb edilerek İslâmiyet temiyeye olunan edildiği madesi nazar itibare olursa Avrupa gazetelerinin baladaki makabeleleri aynı isabet olmuş olur.

İşte şu yukarıda söylediğimiz üzere alınarak lazım gelen ve mebaşeret olunmuştur.

Cenab-ı Hak'dan şunu temenni edelim ki gönderilecek olan alma-yı keram bir çok mezaheb sanaleye mütferek olan ahali-yi İslâmiyeyi erşad ile tarık hedail ve istikamete sevk etsinler.

[5] aylarda Burası izah olunacaktır.

'MÜTENEVVA

TERBİYESİZ ÇOCUK TERCÜME

Zevzek kadının biri terbiyesiz bir çocuğa malik idi. Tafl-ı biadab validesinden o kadar yüz bulmuş idi ki en fena arzularına karşı ezhar ru-yı mukavemete cürret edenlere fevkalâde hiddet ediyordu. Akılsız kadın çocuğun amal ceridanesine karşı durmayarak her arzusunu mevkii icraya kurdu. Çünkü ciğerparesini adenden dolayı hasta etmemek isterdi. Fakat bu tedbirsiz hareket kabul terbiye olan çocuğu bilâhare gülünç ve zalim bir hal sefalet iştimalle isal etti.

Kadının kocası akraba ve telkati ehbağı bu muamele-i nalayheden naşı çocuğun 'alim insaniyyet arasında gaib olacağını ve ileride pek çok zarar ve ziyana duçar olabileceğini beyan etmişlerse de 'akl ve ferasetden olan kadın aslâ kaide olmadı.

Bir gün valide odasında oturduğu esnada çocuğunun hulide acıklı acıklı ağladığını gördü. Çocuk emanın mevkii konmamasından dolayı hiddetinden yüzünü tırmalayarak giryan uzar ediyordu.

Çünkü: İsteddiği şeyi hizmetci yapıyordu. Bu hali temaşa eden kadın dedi:(Çocuğumun istediği şeyi kendisine vermediğinden dolayı pek arsız edepsizlik. Şimdiden beni isaf etmelisin!)

Hizmetci atideki cevabı verdi. (Vallahi Hanım Efendi ! Yarına kadar ağlayıp dursa yine arzusunun istediğini yapamayacağım.)

Bu cevap üzerine kadın bir hiddet kesilerek uğrar gibi oldu. Biraz sonra bazı arkadaşlarıyla salade oturmakta olan zevcine koşarak kendisine karşı gelen itaatsiz hizmetçinin kapı dışarı edilmesini rica etti. Kadının çocuğuna etmiş olduğu ru-yı müteveaddan ziyade halim salim olan zevc kemal süratle karısını etti.

Misafirler de şu mesele-i nâ..... ibaret olduğunu ve en nihayet ne netice alabileceğini müşahade etmeleri için pencereden baş uzatıp olmakta idiler. Sahip hane ne hitaben

_Adsız herif sen hangi cesaretle çocuğun istediğini red ettiken sonra Hanımefendi'ye de küstahane bir tarzda karşı geldin? Geldin hizmetci kemal ile cevabı verdi:

Evet Efendim! Fi'lhakika Hanım Efendi bile çocuğun istediğini veremez. Nerde kaldı ki benbir çeyrek saatten içine 'aks eden kendisine verilmesini arzu ve giryan ediyor. Hiç bu işe kabil olabilir mi?

Bunun üzerine zevci ile misafirleri yüksek kahkahalarıyla gülmekten kendilerini alamadılar. Hanım Efendi hiddetli olduğu halde bile diğerleri gibi gülmekten kendini zabt edemiyordu. Bu vekame-i ibret amizden dolayı mahcup ve şermesar olarak akıl ve fikrini

topladı ve terbiye-yi tevfik hareket ettiğinden az zaman sonra o inatçı tatsız terbiyesiz çocuğun balaselah sevimli bir adam etti.

MÜTERCİMİ: KIBRISLI HAFİZ CEMAL

İLÂNAT HER BİR DARÜL TALİMİ

Ceziremizde olan her bir iş bu 1898 senesi tedribatına önümüzdeki Mart Efrancının yedinci Pazarertesi gününden altıncı Pazar gününe kadar saat alafranga iki ile dört arasında Lefkoşa haricinde kain daire-i mahsusasına müracaatla isimlerini kayd ettirmeleri lâzım geleceği mezkur canından idarehanemize ihbar edilmiş olunmakla ceziremizce ehemmiyet ve menfaati derkar olan mezkur bu tahsiline İslâmiyemiz tarafından dahi rağbet olunarak istifade olunması tavsiye ve ilân olunur.

ÇİFTLİKLER İCARI:

İbtida-yı sebat sene 313'den itibaren asliya ve budima çiftlikleri Baf'da mezabedeye verilmiş olmakla bulunduğu halde budima çiftliği gaye-i sebat sene 314'de Baf'da icar olunacağından talebi olan Kıbrıslı Mehmet Paşa Merhum versesi vekili Bodamyalızade Savfet Efendiye müracaat eylemeleri 'ilan olunur.

Poli çiftliğinde otuz yirmi altı sabıkı misillu demir başıyla bin üç yüz on dört senesi Mart'ından itibaren beş seneliği kefalet ile Mart mezburun başında bulunduğu tekdir depolu kasiyesinde talebine ihale olunacağından talebi olanlar kısbe-i mezkurede bulunmaları ilan olunur.

TASHİH

Çiftlik mezkur her ne kadar da Mart ibtidasında teslim olunacağı ,lan olunmuş ise de Seyid Mehmed Ağa merhumun evkafı hakkında ceriyan etmekte olan mahakeme efrancı Mart'ın sekizinci günü Lefkoşa Mahkemesinde olunacağından icab eylediğinden çiftlik mezburun yevm teslimi Rumi Mart'ın beşinci gününe edilmiştir.

MAL SAHİBİ VEKİLİ: HAFİZ ŞEFİK

YERLİ TÜTÜNÜ FERHAHTI.

Tütün fervehet etmeğe olanlar arzu ettikleri halde yerli tütününü dahi fervehet edebilecekleri ve komiser dairesinde ziraat mediri katibi Mister Sergidi'yi müracaat ettikleri halde topdan bahr otuz sekiz buçuk guruşa edebilecekleri ve on dirhemlik tütünleri paketler derunlarında kırk vekırk beş ve elli parayla kader fervehat edebilecekleri daire-i mezkur tarafından almış almış olduğumuz ilandan anlaşıldığından ve zaten tütünün içimi tatlı ve hafif olduğundan bilcümle tütün beylerine ve tiryakilerine tavsiye olunur.

DOKTOR MEHMET BAHAAADDİN BEY

Mum-ı aliye Ayasofya Mahallesi'de Menteş Ağa Sokağı'nda Fuad Efendi'nin selamlık dairesinde ikâmet ederek her türlü dahili ve harici erkek ve kadın hastalıkları cild ve feruncu ve bel soğukluğu hastalıklarını iki usul tedavi ile az zaman zarfında tedavi her gün sabahları alaturka saat üçten sonra saat sekizden ona kadar hanesinde bulunur. Hasta kabul eder. Hanesinde ücreti bir şilin çağrıldığı halde iki şilin geceleri çağrılırsa üç şilindir.

İş bu ücretlerin muayeneden evvel olunması lazımdır. Her Pazar günü kabul ve tedavi edilirse de bunların ücret veremeyecek derecede hakike-i fıkra da bulunmaları meşruttur.

AHMET DERVİŞ

NÜSHA:301
SAHİFE:1

ZAMAN
18 ŞEVVAL EKREM 315
17 T SENE 313
11 MART SENE 1898

ARZ-I ŞÜKRAN..... Bu nüshamızla neşre muvafık oluyoruz. Bu aza asar 'ulviyesi matbuatı ahya eden 'inayat terakkiperveri Cenab Abdülmecit Han vücud bulduğu için adiyeye-yi mefruzeyi 'amr ve afiyet ve şan ve şevket gibi satanileriyle besmelekeş ibtida olduk.

PADİŞAHIM ÇOK YAŞA

Bedayet zuhurundan beri menaf din ve devlet uğrunda muvafık rıza-yı 'ali 'arz hidmet olan mesleğinden inhiraf etmemiş bulunan (ZAMAN) bedma işbu mesleğinde sebat ve ekdam ederek devlet ve padişahına ve zaif 'abudiyyet ve sadakatini ifayesimi ve intimam eyleyeceği

VE MİN ALLAH LETAFİK

CÜMLE-İ SİYASİYA

Hayli vakitten beri ezhan 'umumiyyeyi teşevviş ve işgal ve bütün ahali-yi cezire-yi İslamiyeye duçar izmihlâl eden ve Girid Faciası namıyla devl-i mazma tarafından oynatılan roller sevk perdesi bu kere pişkâh umumiyyeye 'arz olunuyor.

Cezire-i mezkûreye Yunan Kralı'nın oğlu pernas cürcek vali terpin olunması hakkında Rusya, Fransa, İngiltere devlet leri tarafından olunan teklif adanın sahip meşru olan devlet ebed müddet 'Osmaniye tarafından ve Almanya ve Avusturya devletleri dahi red tasvib etmeleriyle dul meşar artık ısrarlarından feragat etmişlerdir.

... fesad parmağıyla uyandırılan Girid meselesinin hal ve faslı için dul mezamenin cezireye donanma ve asker isaliyle bu babdaki müzakerat dolyeden bir netice-i matluba iktitafı mümkün olmadığını ve şu halin devamı ise teşdid meikelâtan başka bir hasıl

edemeyeceği düvel-i meşar-aleyhin taraflarından anlaşarak Girid'den el çekmek ve donanma ve askerleerini geriye alıp işi devlet-i 'aliye-yi osmaniye'nin idaresi 'adlatesine terk eylemek üzere oldukları son posta ile alınan Avrupa gazetelerinde mütalaa olunmuştur.

Tahrikat ve tevilât ecnebiye siyasiyesiyle şimdiye kadar binlerce kesianın mahv ve nabud olmasına vesile olan ve ehemmiyet mevkiyesi cihetiyle adaların kafasına her ceh bulunan Girid adası meselesi hükûmet-i saniyenin tedabir saibesiyile hüsn-ü neticeye vasil ve saye-i saadet sermaye-yi Cenab padişahıda ahalisinin de nemit asayiş ile muntazam olacakları bi-istibahdır.

HAVADİS-İ MAHALLİYE

Ceziremiz ziraat ve çekirge sandığı fazlası olan on sekiz bin lira mildarı meblâğ şimdiye kadar yüzde iki ve üç ile ecnebi kompanyalarına ikraz edilmekte olduğu cihetle meblâğ mezkûrun menaf 'umumiye-yi cezireye aid inşaat ve saire ile zirai efraz edilmesi Meclis-i Kavanin'in geçen ictimainda yerli 'azalar tarafından teklif ve ol vechle kabul olunarak bir kanun dahi tanzim ve tasdik edildiği gibi bu babdaki muamelâtın icrasına da bir komisyon edilmiştir. Bu kere Omorfo kariyasi ahali-yi Hıritiyanıyesi hükûmete müracaatla Omorfo çiftliği etmeleri için sandık mezkûrdan kendilerine altı bin lira ekraz edilmesini talep etmişler ve keyfiyet-i komisyon husus tarafından müzakereye Rum azaları istida-yı edilmişler ise de komisyon mezkûre 'azası meblâğ mezkûrun çiftlik istirası için bir kampanyaya etraz-ı 'umumiye-yi cezireye muvaffik olmadığından ve saireden meblâğ mezkûrun 'umum cezire işlere sarf edilmek üzere ikraz edilmesi daha münasib olacağını beyan edilmekte keyfiyetin nazaretinde istibzan edilmesi ve icabının icra olunması hükûmetce taht karara alınmıştır.

CEZİREMİZİN HAL VE İSTİGBALİ

Ceziremizin vali sabıkı sandal hazretleri önderesi ceridesi mehberiyle vuku' bulan melâketlerinde cezirenin yakından ticareti tevsiedileceğine bir kemal olduğunu ve cezire hariri iyi olup bazı asla muhtac bulunduğu ve inşaat-ı iskâniye cezirece 'azim istigadeyi mevcub olacağını ve fakat liman inşasına ümidi olmadığı ve sebebi ise cezirenin İngiltere Hükûmeti'nde daimi suretle kalması olduğunu beyan edilmiştir.

POSTA VAPURU

..... vaour kompanyası medirlerinden beri geçen gün Lefkoşa'ya gelerek cezireye muntazam vapur işletmek üzere vali vekili ve meclis icraat azalarıyla mezakereye giriştiği mesmuamız muntam vapurlar işleyeceğine ümit eyleriz.

KUŞ PALAZI HASTALIĞI

Lefkoşamız'da geçen hafta zarfında kuş palazı illet mahlukesinden bir Ermeni ve bir Rum çocuğu vefat eylediğinden tedabir lazımenin enhazı için mercezin nazar-ı dikkatini celb ederiz.

KIBRIS EVKAF MAZBUTASI

1896 SENESİ ŞEHR-İ Mart'ı değin bir sene zarfında vuku bulan varidat ve sarfiyatıvilâyetten emr buyurulmuştur.

NÜSHA :301
SAHİFE:2

MİCAİŞ

Leymosun olduğu ve yerine polisaramayan geldiği birine dahi Baf Polis Müfettişi Mister geldiği istihbarat

VEKÂLET

Mühendis dairesininMister olunmuştur. İnşaatı umumiye baş mühendisin birine yakında İngiltere'den adamlar celb olunacağı

AKŞAMKİ CEMİYET

Mekteb-i Adadimize devam bîkes şekerdanımıza ehl-i bulunmak üzere ve sandığı zamanında dün akşam bir cemiyet teşekkül ederek lâzım gelen müzakerat icra ve icab eden reis ve a'za ve ahaliyi İslâmiyemizden ayda bir guruşdan aşağı üzere toplanmak için bir de maarifane sandığı açılmıştır. Bu sandığın hakkındaki tefsilâtı bu nüshamızın dedest tab bulunmasına nüshamıza edildik.

VEFAT

Lefkoşa Saraçzade Şükri Efendi'nin mahdumu Mehmed 'İrfan Efendi geçen Pazar günü irtihal Merhum naaşı ihtifalat lâyıkla ile kaldırılıp haricindeki kabristanda hususuna terk olunmuştur.

Mum-ı Aliye bin iki yüz yetmiş dokuz sene Lefkoşa'da vücuda gelip tahsil terbiye ve talim umum ve fûnun ile ederek idare-i Osmaniye'de on beş yaşlarında oldukları halde ve malûmat hususunda gösterdiği cehd ve gayret fevkalâde umurun nazar, hayret , ve takdirini celb velhasıl kesb temyiz edilmiştir.

Tebdil-i idareden sonra dahi matlub vecihle memduha ve fezail dairesine memur tayin olunmuş iken duçar olduğu keyifsizlik neticesi olarak 1894 senesi hukümet tarafından icra edilerek memurin mezkureden edlmişti.

Merhum mum-ı aliye halim dindar bir zat olup bu dolayı kendini bilenler nemini bir ile ettikleri şüphesizdir.

Ceziremizin yetiştirdiği bu gayretli ve cihetli zat altı seneden beri hastalıktan rehayab olamayarak dünyaya ve Rab-ı edebiyi icra ve 'ailesiyle beraber ahvanlarını derya-yı y1

Cenab-ı Hak ailesine ve ailesinin alam ve ekdarına iştirak eden bilcümle ahvan ve merhum mum-ı dahi ihsan buyurmuştur.
AMİN.

SİRKAT

Dohini geçen hafta ederek bir çok eşya sirkat etmişlerdir. Metcasirleri mechuldurlar.

..... teyid için isnad eyledikleri memur mahsusların huzurunda isbat vucud havi bir 'ilân naşr ettirecek esna-yı tahkikatta eden her meselenin tedkiki yahud kararlaştırılması için hazır yahud her vaktini kimsenin celbnâme taleb etmeğe memur hususların salahiyet kanuniyesi olacak ve bir kimisine evvel celb olundukta etmekten yahud tahkikat mezbure maksadınca ehemmiyeti haiz her suale cevap vermekten veyahud ibraz taleb olunabilecek her ibrazdan eylediği takdirde olarak nihayet bir lira cezayı nakdi tab' bulunacaktır.

Tahkikat-ı mezbure maksadınca yemin yahud doğru söylemek ve adınıhavi takrir üzerine şahadet dahi memur mahsusların salahiyet ve kanuniyesi olacak ve bir kimsene evvel vecihle yemin yahud doğru söylemek ve adını havi takrir üzerine yalan şahadet etmiş gibi o misillular hakkında olan aynı mevazete tab' bulunacaktır.

Yedinci madde bir inşaat-ı iskâniye hakkındaki tahkikatın ekmalı üzerine memur hususların yahud bunların haline kayıd defterini imza bir ve birer katma suretini dahi mevcut olduğu görülen her bir kariyenin edecek ve o misillu her bir kariye derunun kayıd defterinin suretleri evvel vecihle edilmiş olduklarını ve defter mezkurde bulunan hukuk aleyhinde itirazlarını tarih itibaren dört mah şemsi zarfında beyan lâzım geleceğini ilânname ettireceklerdir.

Sekizinci madde kayıd defterinin keza ibda eylediklerini ilanname tarihinden itibaren dört mah şemsi zarfında her vakit olur ise olsun Kıbrıs Hühumeti namına defter yahud kayıd defterinin havi bulunduğu kaydın kendi
MA'BADI VAR.

İLÂNAT

MEZAİDE İLÂN

..... Arab Ahmet Mahallesindeki hanesinde şehir-i martın on ikinci günü saat ikiden ile ertesi kabl kabl el'zevan saat dokuzdan akşama kadar Mister Kostentanidis tarafından ile olunacağı 'ilân olunur.

Eşya-yı mezkur arzu edenler tarafından hane-i mezkurde martın on birinci günü saat ikide görülebilecektir.

Gerek mecdiden sun'î diş yapmak ve gerek çürükleri temizlemek için Londra ve Beyrut cerrahlarındandış tabibi doktor dere-yi Lefkoşa'da Büyük Yol'da Aralık sokağında madan hanesinde biraz müddet için ikâmet edeceğinden arzu edenleri hane-i mezkûrede sabah alafranga saat dokuzdan saat saat dörde kadar kabul eyleyeceği Lefkoşa ahalisine i'lân olunur.

MEMALİK-İ OSMANİYE
HAREKET-İ ARZ CELİL
(ŞEHİRİYARI)

Cenab-ı Hakkı kefe-i belâd şahaneyi her türlü buyursun.

Bu Cuma ertesi günü saat onda başlayıp bazı taraflarca sabahın saat bir buçuğuna kadar birer saat ile devam eden ve merkez vilâyetle his olunan hareket arzın başlıca tesirâtı ve tahribatı bulunan müşahade olunarak mevcudeden hükümet konağı mekteb-i ‘adadi yirmi şerif bir ile yüzde seksen beşi olduğu ve hükümet konağıyla mekteb-i adadi girilmeyecek bir hale geldiği mezkur memurin sairesi taraflarından olan sebebiyle açıkta kalanlar hilâfetpenahı olmak üzere derhal edildiği olunmuştur.

Mevcub tesir umumi olan tesirat duçar olanların hazret-i hilafetpenahı da ihtiyac ve zaruretleri için hazine-i şahane ve hazine-i celile-i maliyeden bin beş yüz lira ijsan buyurulduğu gibi mahalli mal sanduğundan dahi iki bin lira karar cenab-ı şahnişahı buyurularak nazaret etmek ve bir taraftan meskenleri olanların haneleri inşa olunmakla beraber şimdiden barakalar yapılarak vesair güne lâzıme icra edilerek esbab istirahat ve refahatleri istikmal ile veya harab olmuş olanların tamir zamanında keşifleri arz aliye tedavileri müşekkil ve gayr-i kabul olanlar var ise vapur humayununa vapurun tabibi tarafından esna-yı tedavilerine edilerek dersaadete azam olunmak üzere hazret Saadetli Vehbi Paşa ve şura-yı devlet azasından Saadetli aziz celile-i mektubu Cevad Bey Efendiler hazratından mürekkeb bir mahsusa teşkil ve dünkü gece azam buyurulmuş olduğundan hükm ferman Hazret makam velâyetle istibşar olunarak derhal mahaline teşir-i keyfiyat olunmuştur.

İşte lütf ve ‘inayet celile-i şehriyarları cihanın her cihetine ve asaf ve azam olan tacdar şehriyar şevketli padişahımız efendimiz hazretlerinin cenab-ı hilafetpenahilerinden dahi şu suretle de olmaları ada olunmak na kabul inayat ve taali ve ikbal hazret zıllullah davat tekrar ve suret tevziat ve tefriatı hakkında mahalinden alınacak malumatı dahi başkaca derc..... ile ve şükran kalınacaktır.

Ahıran varad olan diğer bir ve sandığı kasbelerinde dahi hareket-i arzdan pek çok hususiye şerike rahtadar olduğu ve saatle bir defa ve ekseriya şiddetli suette his olunarak hıraş sever işidilmekte olduğu dahi ilave bildirilmiştir.

HÜDAVENDİGAR

GİRİD MUHABEREMİZDEN
BU KONUNUN BULUNDUĞU SÜTUN OKUNULAMAMAKTADIR.

Soruları gibi ahali-i İslamiye-yi vapurlarıyla ve oradan esirliğe kalmasına zeciresind oldukları halde tazyikat-ı fevkalade ile zamane ika ederler. Öyle yamal ve tazyik ederler ki beni adamın tahmili fevk aladedir..... bir ağırlar Ramazan şerib olduğu halde feraiz dünyalarının icraya bile asamede etmediler ve katli ve katimiz su ve kendi aklarındaki ehl-i İslâm ve imana cüremdar cebren kahren ikmal ettirirler.

İslâmdan etmek ve ağdiye-i saire götürülmüş ise de ferazen zabıtan mesamide demek bu gibi İslâm..... katli-i alimlerden tecavüzaiden kasd tahlis can ettiler ise de işte asakiri zabitanın malumat-ı müşervehe üzerine mazlumen mağduren çıkardır. Emr-i ellerin almalı işte ehl-i İslâmı cezireden mahv etmektir.Ve İslâm ahser ve ahd-ı Hristiyanlar menferden kalmış olacağından çar ve naçar cezirede amade ve takrir esais istikmal edileceği zam-ı kasde hıdmetleri mebruhen ve temayendir. Bu ise cezirenin mülkiyeti, hakimi bir vech-i mesut devlet ebed müddet Osmaniyeye münhasıren aid olduğundan ve hesabsız imtisaneti ekseriya tetabik ve bir takım imtiyazat ve hayli hayli ihsanet ve imtiyazat ve afv-ı şamatalar ve müşfikane merhametlerle defh ve amade-i ahayisi meğer ve sefayet müstemrelerini merhamet ve malifeti şah şahaneleriyle buyurulmuş salf elzıkr cemiyet-i fesadiyenin neşv-i tematıyla bir vech-i mebsut Avrupa devletlerinin ağmez aynı devamı idame-i asayiş akdeme-i evk ve teşhire düçar edilmiştir. Şefiler bahren seren ve alanen merad ettikleri sevahil bu limanlardan hacane olarak seyr ve sefer ve neheb ve garet ettikleri emval-i İslâmiye ile ticaretler etmekte ve Avrupa devletleri sefain-i harbiyeleri sefailden hemvaleler tahmili ve ihrac etmekte olup şehir ve dahi ferc ve fahver olarak ve üç hervac etmekte ve devl-i mazume emre ve asakirlerim akiden hanfeze ve hevac-ı zaruretlerini bile tahvin eder olduklarından işte adame-i asayiş (sevr-i eserafiyla) bu gidişle talik edildiğinden tahdis ezhanı olmaktadır. (Etnik-i Eterya) cemiyet-i fesadiyenin akaati olan şehir ve kasabada ve hasta şehrinde Hristiyan mahzun ve halatları Etnik-i Eterya edilmiş olmakla olan mevcuddur. Cemiyet mezkur bu nafestane davet etmiş olduğu mazret ve mahveyat tabimi Girid Ceziresince dahi aynen sarayını ihtimal olmakla emr-i eller artık efkârlarının tashih ve temdiline hukuk-u makdume-i Osmaniyeyi derbes ve mülhaza etmeleriyle hak ve ale erbab-ı şaka ve ceza-yı sezalarını metbuh-u mefhumlarını olan zat-ı calı elşan gazi sultan (Abdülhamid) Han Efendimiz Hazretlerinden sertib ve itsıyla on beş günde emin ve asayişin amade ve istikrarı elhak suphaniyeden müterekbedir.

HAKİ.

HAVADİS-İ ECNEBİYE

Yunanistan Kralı ile kerimesi Mariyagarya ile avdet ederler iken çaltı adamlarında intika etmekte bulunan iki şahs tarafından üzerlerine dokuz defa taktik aks edilmiştir..... yalnız arabacıyı tehlikesiz surette cerh eylemiştir. Kral sarayına sanen muvamelet eylemiş ve metcaserlerin biri Atina'nın maruf kamlıyalarına menub ve beldeye kitaplarından olup ismi cevruc kartasiyedir. Merhum kanun menzumlarından olup ihtilâlde Girit'de bulunmakta idi. Merhum polisde itiraf ederek muvaffak olamadığından dolayı dahi beyan nasf

eylemişlerdir. Diğer refiki dahi makd ve neyah cevrec isminde biri olup bu dahi olarak itiraf cürüm eylemiştir. Kiliselerde krallık selameti için bir çok dallar kareit olunmuş ve İngiltere Kraliçesi Viktorya ile imparatoru ve Rusya çarı Hazret-i terfilerinden dahi tebrik efnameleri kaşide olunmuştur.

Hindistan beldelerinden (bahvane) beldesi sahi şehametlü (Şamciham yekam) Hazretleri tarafından on iki seneden beri tensiyesi ve inşasına masret olunan tac..... nam camşerife tahdiye kadar üç milyon altı yüz bin Rusya sarf olunmuştur.

Çameşerf mezburun keşadında hazır bulunmak üzere bir hayli mahsusenin azami hususunda maksam-ı halamet kabireden Şam müşarülleyh tarafından istirham olunduğu gibi bilcümle Hindista n emiresi dahi revat olunacaklardır.

(Singapur) ehl-i lisami Girid tevzi olunmak üzere beş yüz İngiliz Lirası ile bin İngiliz ahrem amne verilmiştir.

TELGRAF

BOMBAY 34 ŞUBAT:

Bombay dördüncü taburdan dört yüz asker müthacihen hareket etmişlerdir.

ALMANYA 35 ŞUBAT:

Geçenlerde asker ve lında bir kömür madeni patlayarak yüz yirmi beş kişi telef olmuştur.

ATİNA 35 ŞUBAT:

Tanzimat istikrazı tenicebtir olmuştur İngiltere kralına ve Rusya Hükümetleri yüzde üç karla dört milyon liranın istikrazına kefalet verdiler kusuru için dahi bundan daha ziyade bir hem bir devletin kefaleti tahtına olmamak üzere bir istikraz akdi masumdur.

PARİS 36 ŞUBAT:

Zevlatın birisine hiddetle mahbusiyetine ve 3000 Frank cezayı takdii itasına hükm edilmiştir.Zevalatın istifsaf edeceği olmaktadır.

LONDRA 37 ŞUBAT

Mister Galadetun kesb-i mafiyet ederek İngiltere'ye mütvecehen kaneseden hareket eylemiştir.

LONDRA 38 ŞUBAT:

Çin hühumeti yüzde dört buçuk Hong Kong ve Şankesay ve Cermen yakasından on altı milyonluk bir istikraz andiyete mübaşeret eylemiştir.

LONDRA 38 ŞUBAT:

Mezruk (Viktoryus) nam-ı harb safiyesinin kapıdan ve kumandanı fena surette tevcih olunmuştur.

ATİNA 1 MART:

Makedonyalı cürces isminde bir adam derdest edilmiştir. Yunan Kralı Çurçe ateş eden Kardisra ile Sırbın olduğu merkum itiraf eylemiştir.

PEKİN 1 MART:

Almanya Hükumeti tarafından olunan bir tavsiye üzerine Çin Hükumeti tavkay-ı memuriyeti eylemiştir.

KISM-I EDEBİ

DAMAD ESELTAN SEBEB ELEFRAN

Cihan-ı ebçer adalet neşr eden sultan emir hazretleri Han bu mülk -ü kaide nasret nişandır .Zat-ı sultan emr hazretleri Han mütezalar için karşı durandır. İşbu sultan Hazretleri Han heda ziyade şevkat-i sultan emr Hazretleri Han heda yefil muvaffak hükm-ü şerhi kath ede sultan emir Hazretleri Han ithay-ı masi mümtazır demahven emir sultan diler senden demasıyla kayre nisretle çok edvan

HUKUK-U HİLÂFET-İ İSLÂMÎYE VE MESİR (ABDÜLHAMİD) HAN DAN MABAD

Müsalhe balade arz ve beyan olunduğu vechle Cenab-ı nasr-ı hakiki olan riyaz tali ve takdis hazretlerinin on ve zey şan efendimiz hazretlerinin revhayatı ve padişahımız şevketlü (Abdülhamit) Han sani Efendimiz Hazretlerinin mevkiyeti sayesinde asakir-i nasret mensir Osmaniye'nin seyfen galib oldukları gibi kılmende galib olduklarını cihana arase etmiştir

Ahval-i alime ve umur-u siyasiyeye vakf olmayan bazı cihlenin bu babda dehan emserazlarını ve keşad etmek istedikleri görülmüş, işidilmiş ise de böyle cihlenin kabul ve kalmeri had entiyardan sakat ve mükemmeldir.

Almanya , tesaliya katmesinin tekrar Yunan idamesi keyfiyatı şan halkımıza takyime iras etmez mi? Dinlerse bunun cevap sevabı tabi mi hayır! Demeden başka bir şey değildir.

Zira: Yunan'ın bizimle muharebeden maksadı bizi meflub etmek bir kaç vilâyetimizden başka nazmıyenat harciyede olmak ve bu surette bizi alim-i siyasiyette küçük düşürerek mütenabat-ı cedide kapıları açmak değil midir?

Zanen Yunanlılar'ı devlet-i aliye-i Osmaniye gibi bir devlet mümzame-i asakiriye'ye karşı harbe meydan-ı felâkete sevk eden bulanları da bundan ?

Fakat malik ezalik ve elmelun olan mevlay heda-yı bizvel Hazretleri'nin hak olanlara olan mavan ve habet-icelile-i iş bir aks oldu. Evet! yetmiş beş milyon krallık varidatı olan o küçük ve fakat hadden ziyade mefrur Yunan hükümetine dört milyon lirayı Osmani tanzimat-ı hariye ile yüz bin lira dahi ahalinin zarar ve ziyanı tahmil buyuruldu ki zaten bu hatta kadar bu recime yatmış olan Yunan için bunun elinden çıkmak pek de kolay değildir.

Bu tanzimat meselesi yalnız olarak üzerinde olaydı, o kadar ehemmiyeti olamazdı. Fakat bunun temin tendiyesi için Yunan maliyesi taht-ı nazarete aldırdı. Bu ise bir devletin istiklâlse menh olan keyfiyetlerin bir taciyesidir.

Hatta diyebilirim ki devlet-i aliye Osmaniye'nin seyfi sultanı sayesinde ecti dayenleri dahi mahv derecesinde bulunan tahsilâta imkal bulunamayan taht-ı tenmine edilir.

Bundan sonra olan Yunan Hükümeti istediği gibi cisim cisim fakat kaidesiz muktedir olamayacağı ve ayağını bu zerveridir. Bir daha devlet aliyenin iğtamına geçmek için top cihana ve saireyi haddinden ziyade cemh ve edzar edemeyecektir. Çünkü bundan sonra idaresi kuvvet-i layimetten başka bir şey değildir. On biriyle tesaliye olsa yine mahv olmuş olan Yunan'ı ihya edemez! Ma'badı Var.

**ŞERİAT-I GARAYE TEMEN
DEN
MA'BAD:**

Beni tesaim Ahmed kumkaden mezarı kendi nefesine Kur'an-ı Azim şan-ı tasdik eder ve onun hak olduğunu bilir.

Velâkin inad eder de bunun için hakiken ilân etmez yahud kariyen meren-i kerime imen edecek ve kezerden edecektir. Onlardan bazıları dahi gabavet ve kat-ı dolayı Kuran-ı azim lisanı dahi tasdik etmez! Yahud: müstemelde dahi ilân etmeyerek tamali kafir üzere fevt olacaktır! Halbuki senin rebik tali ve takdis hazretleri mesadine yeni matide veya mesrine ilâmdır. Bu suetle yevm-i kabamende kendilerine mecazet şebede edecektir (Resul) kerem'im! Sayid Kafir! Merkume elzem hacinden sonra hacetten sonra dahi seni tekzibde esrar ve şayan ederlerse bu surette kendilerinden emraz ve tebri ederek şöyle ki : Benim hamlem gerek hak veya batıl olsun herhalde cezası buna aiddir, sizin cezası dahi size aiddir. Siz benim emel ettiğim biri ve bende sizin emel ettiğinizden biri ve beni: kıyamete siz benim emelimle muhavaza olunmayacağınız gibi ben de sizin emelinizle muhafaza olunmayacağım her kes kendi hamalıyla mütab muhavız olacaktır.

Kifarmeğe Kuran-ı azim elsanın ve sul ekrem saliah tesali aliye ve selim Efendimiz Hazretleri canibinden imtira ve ihlâf edilmiş ve binaenaleyh hak-ı tali hazretleri tarafından buyurulmamış olduğu ve bu suretle size olmadığı beyan ve ettiklerinden Hak-ı süphane ve tehali Hazretleri Kuran-ı azim elsanın cenab-ı aliye rehatpenahiden isyan ve beyanı ali seyil olmayıp şu kadar ki ve icab-ı tali ve takdis Hazretleri cenabından ve nazıl olduğunu beyan ve bu kelam-ı celil el kaderin hattını (.....) kul-u şerkiyle ihticac buyurmuştur ki bu da kuran-ı azim elsanın hak-ı tali metrunları tarafından nazıl olduğuna ve ve ihtiradan mübre bir kelam maciz bulunduğu delalet eder.

İşte eyat-ı kerime müşarülleyhanın nizamdaki tertib-i mahih bundan artıdır.

Ayet-i kerimede vakh : (ve mekan-ı heza en) masdar takdirinde olup mani :(ve makar-ı heza elferan iftira men-i devan_) beni: iş bu kuran-ı azim elsanın Hak-ı tali hazretlerinden bir kimse canibinden iftira edilmiş bir kelam olması mahih ve müstakim ve lâıyk olmadı demek olur.

Yahud buradaki (an) akati lam manasına olup takdir kelam : defter mi bu kuran -ı azimin iftira layık değildir ve saf-ı alimi imtira olunmaya mümkün değildir.

Zira iftira olunan ettiği şey olup hiç bir zar bunun esyan-ı mesaline kadar olamaz demektir.

Helâse-i müslim: (Bu kuran-ı celil elsanın etyanına Hak-ı cali ve ila hazretlerinden başka hiç bir kimse kadar değildir.) demektir.

Hak-ı seyhane ve tali Hazretleri demvay-ı mezkureyi emvar atite elbeyan ile isbat ve izah buyurmuştur.

Mact-ı eveli: ve lakin tasdik kul-u şerifi olup iş bu macet kalmanın takriri bir kaç vechledir.

Evvelan: Resul ekrem-i saliata tali aleyh ve selim Efendimiz Hazretleri herkesin malumu olduğu vechle bir zat emi olup bir ay tahsil ve talim diyar ahire azimet ve hesa fert buyurmamış oldukları gibi emeğe dahi belde-i malume ve fazile değil ve kendisinde kitab-ı alim ve meher fenden hiç bir şey yok idi. Ve mah-i zalik Sultan itbah bir hasan aziye andilbab beşreb ve aleyh ekzil elselvet ve ikmal elşehaya Efendimşz Hazretleri akasebes olin ve ehadis ahrini havi ve cemh olan bu kuran-ı azim elşanı çıkarmış halbuki yahud ve nisar-ı tamelerinin zat-ı hami cenab-ı resat penahilerine karşı endenvet şedidleri derkar bulunmuş olduğundan eğer kuran-ı kerimin nakl ve isan ettiği akasebes ve ahadis-i mezkure tevrat ve incilin mahtuyatına muvaffak olmamış evvelidi merkume bunun red ve tedabinde elbette izhar meblağa ederlerdi.

Madem ki onlardan hiç biri ve nen red ve tekzibine keyam etmemiştir. Ve surette akaseyişi mezkurenin tevrat ve incile mütabık olduğu anlamalur.

Halbuki fahz-ı alim islâh tali aliye ve selim Efendimiz Hazretlerinin ıslah-ı temaz ve talim etmemiş oldukları malum nam olduğundan akaseyişi-i mezkureyi umumi aciz bırakan bu vech ibtah üzere etyan buyurması bunun men-i andah vahi olduğuna delalet eder. Sayen: sure-i bakarede vakh: (ve) kul şerifinde imam feher elerazi hazretleri canien istiksa üzere şerc ve takrir olunduğu cihle kesb-i metzulenin cümlesi resul ekrem saliakd-ı aleyh ve Efendimiz Hazretlerinin makdem-i hasar dinlerine delalet etmekte olduğundan bu surette .

NÜSHA: 301

SAHİFE: 4

Hazret-i fezar aletiya Efendimizin mikdam saadetleri kitab-ı sabıkadaki işaret-i mezkureyi tasdik olmuş olur.

Haten: (elim gayet elzem) ayet-i kerimesiyle sure-i fezdeki:(akd-ı sadakatle...) ve keza sure-i cidde-i vakh : (ve madah elzin emva ...) ve emsal-i ayet-i kerimede olduğu gibi beni ekrem tehif emim Seyid Velid adem saliah tali aleyh ve selim efendimiz hazretleri keşire-i müstakileden ihbar buyurmuş ve ihbar buyurduğu şeyler sonradan birer birer zuhur etmiş vilâtendahi etmekte bulunmuş olduğundan bu da gayub müstakbele-i mezkureden ihcar ancak ve icab-ı tali ve takdis Hazretleri canibinden vahi ile olabileceğine delalet eder.

Cet-i satiye: ayet-i kerime-i müşürül leyhde vakih: (ve tesayilelkitab) kul şerifidir.

Malum ola ki hamle-i mefrin hazeratı kuran-ı azim elsanın hangi vechden dolayı maciz olduğunda ihtilafyapılmış olacağına sözlerinin maziye ve ahari müstemil olduğu cihetle mübazdır. Binaenaleyh (ve lakin tasdik rade...) kul-u şerifinden mefsud budur

bazılarının beyanına göre dahi maciz olduğu, alim-i katide-yi bulunduğu cihetledir ki (ve tasil-i el kitab...) kul-u şerifi dahi buna aşiretdir.

Bu babdaki kelameti tahkikine gelince alim padiha olur veya olmaz. Halbuki kısm-ı evlin kısm-ı satiden halen erkah ve şanen azim ve derece-i ikmal olduğundan şüphe yoktur.

Bu ayet-i kerimeden sonra tahrir edilecek olan (elmas) kul-u şerifinde buraları daha ziyade tasili olunacaktır

Ma'badı var

Atina mektub-u ademi malumlarındanALİ RIZA

KISM-I FENNİ

...ATİKADAT BATLA.....

Efkar-ı alimemizde o kadar çok yakılmış şeyler hakim sürmektedir ki insan tasviriyle pek ziyade kürvetler alem oluyor... Bu imtikadat batıla hala bir takım kitaplarımızda mevcut olup evam-ı nasın mesela kış geceleri kahvehane köşelerinde ve sair bu gibi mahallerde o kitapları seve seve etmeleri ve o macimeden hanesine avdet ile ifrad-ı ailesine o görüldüğü hirafatı kemal-i cedit ile nakl ve hakaye ederek daha tefrikden aciz olan o mini mini perdeciklerin izhanını bir çok hayalet kasde ile istila eylemeleri doğrusu pek ziyade acınacak hallerimizdendir! Bu gibi kitabetlerin Avrupalılar eline düşüp merkumenin imtifadat-ı İslâmiye namıyla derle derle hezeyanlar neşr etdikleri de inkar olunur mevaddan değildir. İşte fertkar nezdinde ahali-i İslâmiyenin münasib olması bu herafet ile mahlu olan hezeyahamelerden ileri gelir...Biz kendimizin ne halde bulunduğumuz ve Akdeniz ama Avrupalılar yalan yanlış her ne ise bizim ahvalimize dair bir fikr payide etmişlerdir...

Husuf ve kesefi akıl ve hayalin idrak edemediği hezeyanlar ile tafsir etmek ve koca kere-i arz tutup bir o gözün büyüsüzleri evlerine ve saire gibi heraneti ancak Çinliler'in kabul edebileceklerine hüküm etmek lâzım gelirken memalik-i İslâmiyede dahi bu misillu efkar batılının hükm sürmekte olduğu mah-ı elâst zab görülüyor... Evet Hindistan'dan Afganistan İran ve Anadolu'nun bazı cihetleri alınırsa işbu katalet ahaliyesinin -ki hemen kafesi bir vech-i maruz imtifadet batıla ile menluf olduklarını nasıfla müşahade ederiz!

Üzerine iskan etmekte olduğumuz tarihini bilmek her nir insan için lâzım eden menluf olduğumuz intikadat-ı batılının şu zaman terki nişanda artık terkiyle tashih efkâr etmememiz ise vecihedendir. Şimdiye kadar söylediğimiz ve bundan böyle de söyleyeceğimiz sözler finuna aşına olanlara zevaid kabilinden ise de böyle efkâr aliye ile tazin zat edenlerimizin mildarı gayet kabil olduğundan herhalde beyan-ı mütalumedde bulunmamız icab ediyor! İşte şu niyet hayrı mersud üzerine İngilizlerce bir kitaptan ikbas olunan malumat atiyenin derc ve neşri münasib görüldü:

Gir: Arz cevher şamdan ayrılmış bir parçadır. Daha o vakitler mayh narı halinde bulunup merver zaman ile soğuyarak ta ki bir yumurtanın kabuğu gibi yosun tabakası tesab etmiştir. Bilahire keşar arz tayir olunan bu tabaka daha ziyade kalınlaşarak elyum bir yumurtalık kabuğu heybetini almıştır, ki bu halde iş bu keşardan mahde arzemein tekml içerisi mayh narı halinde bu demektir.

Bu vech ile keşar arzın soğuması binaenaleyh azalması , kerimenizi dairen madar mehat olan carin tekasif ederek meyh haline geçmesini sabit vermiş ve bu da arzın çukur yerlerine birikmiştir. Keremizin dervetine bulunan meyh-i tarinin tazyiki ile neşri bazı uğramış yani bazı yerleri alçalıp bazı yerleri de yok olmuştur. Suların daima çukur yerlere ceryan edeceği tabimi olmakla esna-yı ceryanlarında getirdikleri bu çukur mahallerde serakim ederek birer tabika heyfetini almıştır kere-i arz bu gibi tebdilatı idvar-ı teşkilinin ibtidallerinde bir çok defalar görmüş olduğundan mezkurenin tensiriyle mahv ve naf olan ve iş bu resubadan teşkil eden kayalarda müthecir olarak görülüyor..

Kere-i arzın mabedeb teşkilinden zamanımıza kadar gezran eden edvarı mesnufin idii müdde taksim etmişlerdir:

- (1) (müddet-i haliye) der ki teşr-i erzan tesayitten hayvanat ve niyetinin zuhuruna kadar imtidad eden vakti şameldir. Binaenaleyh ve müddetşn kapılarında hayvanat ve niyanet mahceretinden hiç bir şey bulunmaz. (narı kayalardan başka bil cümle kayalarda taş kesilmiş hayvanat ve nebahate tahcir etmiş denilir.)
- (2) (Müddet-i name) der ki gayesle sade hayvanatın ilk teşkili müddetidir. Bu müddet kayalarına mefsuliye (suhacen gibi kemiksiz ve buğum olan) ve şamaıpe (bayıldın şeklinde) bir takım beyt-i hayvanatın mithceeratı istiridye ve sair bu cinsten olan hayvanatın tahciratına nazaren az bulunur.
- (3) (Müddet-i semin) der ki bu müddetin hayvanat ve neyanatın kemale erdiğinde gösterir bu müddette az cümle kopuk tavandan olan hayvanat pek çok kadar şemali emr-i zade kariye mahsus hayvanat ve neyanasın eser bu müddet-i kıyarete bulunur mefsaliye ve şamamiye cinsinden olan hayvatta keserle bulunur mefsaliye ve şamamiye cinsinden olan hayvatta keserle müşahade olunur.
- (4) (Müddet-i fehmi) beni (maden kömürü) müddet budur ki bu müddette keşar arzın harareti şahadeğinden pek çok olup havada dahi karbonun çok olmasından çam ağacı ve saire gibi eşcare fevk alade buyurarak azim ormanlar teşkil etmiş ve kerre-i arz hat istivaden kadar ihata ise de vukuuma gelen su tokatları zelzeleler kurteler bu ormanları bir kömürün su altında bırakmış ve suyun taşıdığı rusbat ile kaplamıştır. İşte bu ormanlar merver asar ile taht muhterik olarak maden kömürü dediğimiz şişi hasıl etmiştir. Bu kömürlerin tabak altında hayvanat zahkeden (suda ve kerede şeyan hayvanlar) takımı ile çeker ki ve saire gibi haşret-i şağire ve hayvanat kaşeriyeden bir kaç istakoz muhaceratı keserle bulunduğuna nazaran hayvanat-ı merkume hayvanatı olduğu anlaşılır. (Elyum taht-ı larz ihrac olunanmaden kömürü bu devrin mahsulü imiş mahseli mahrese-i şahanenin en zengin maden kömürü)

- (5) Müddet-i zahikedir ki gerek hayvanat gerekse zahkenin kemale ayırmaları medettir. Baş ve dişi temayehe benzemeyen ve en çok otuz olup denize eden sevres ve ayrı olup başı ve boynu yılan benzer gibi hayvanlar şübyan tezkardır.
- (6) Müddet-i zat altdı der ki hayvanat ve neyanatın ekser ecnas basitesi bu müddet de mahv olup bunların birisine daha kaim olmuştur. Köpek balığı birine renga salun balıkları ve müddet-i salika niyanetten bazısının yerine de hurma gibi ağaçlar neşv ve tema bulmuştur. Bu devirde memeli hayvanat tek mil ederek yaşıyla benzemeyen fakat yalnız azı dişleri aşağı olan vekil-i ve envamı teksir etmiştir.

MABADI VAR
EBEN ELHADİ

ULUM-U FÜNUN
MABEDİ ALİM-İ SERVET MAL
MASTARCI: MAHMUD ŞERİF
(GEÇEN NÜSHAMIZDAN MABAD)
İKİNCİ FASL

Meseh: Arazinin efsam-ı senireye inkisayı iksam ve ismeye iksamına şayan sercih midir? Meselesini hal için müraccat zaruridir.

Çünkü: Mahsulat-ı araziye ile mikdarını yolların tavalini mesakinin imdadı ahvalini velhasıl arazisi eksam-ı sanire münkesim-i memleket derece-i serveti tayin eden ve bir iki usulün reşbihi mader olan

Derker tarafından falan memlekette arazinin usul-ü tasarruf ve işkal ve intikamı mübadelatın sure-i muhafazası ne yoldadır? Zamanında alim-i servette irad olunan mesaşenin hali cezafiye ile istediğinin dahil daire-i ve olduğu halde bu babda her zaman eser ihmal ve tesanîh gösterildiği müşahade olunur.

İlm-i servet malide kavanin tabimiye ilm-i servet malın kevamadi ali kavanin-i tabiye tasmiye edilmekte ise de yanlıştır. Zira cümle kainat gibi insan dahi kavanin-i

tabiyenin mesela muvazenat-ı ecdam ve kanunlarının taht-ı tensirinde bulunan ekser icrasında veya lehasa bahar ve elektrik günlerinin istihmalinde elyem eserini gösterdiği vechle insanın kavanin-i tabiyeden istifade için tensiratını okumaya çalışması lazımı menkur değil ise de alim-i servet malın suret-i mahsusede meşgul olduğu kavemde vazih kanun tarafından ihdas ve tensis edilmesine menni kavanin-i tabimiyeden madud olamaz

İnsan kavanin-i tabimiyeye rayet ve kavaid alim-i serveti İslâma hümmet ile temin istifade eyler. Birinci kısım kuvve-i ihtibariye-yi beşeriyeye ad edildiği halde, iki mevzumi olup onlarda tabime ile metbumi sahib servet ve isar eylemekten ibarettir. (..... alim-i servet malı bu surette anladığını gösterir.) İstivaret meyil (kavaid alim-i servet malı eserinin birinci babının ikinci faslının takre-i evlâsında) (servetin suret-i ikası münhasıren camiye'nin kavanin ve nizamat ve garf ve adetine tabidar.) dediği gibi (dahi nacis)inde alim-i servet mal-ı beşeriye dahilinde servetin suret-i cemiyet idaresinden bahisdir. Servet-i memleketin suret-i idaresi kavaniyete talik eylediği) yolunda idare-i kelâm eder.

Alim-i tabimette kaide-i (elhakim sahab) ceryan edip şıkar kavi ve galibe aid olur. Cemiyet dahilinde ise kanun-u adalenin hükümferma bulunması elzem vilâyed görünür.

MALUMAT
MA'BADI VAR.

MÜTENEVVİA'

HELVACI KABAĞI İLE PALAMUT (TERCÜME)

Mülây-ı müşmel Hazretleri her şeyini bir intizam hart-ı elhade ile halk ve icad buyurmuştur. Bunu her ferd makil tasdik eyler. Bütün kâinatı cisat-ı vücudu hakikat ile dolaşarak bir delil katmi bulmağa ne ne hacet! Ben o azimet ve kudret semhaniyeyi helvacı kabağında buldum. Bir kuytu helvacı kabağının büyüklüğünü ve üzerine irtibat ettiği (acaba bunun halkı (haşa tam haşa) ne düşündü de bu kabağı münasebetsiz olarak böyle yarattı? Pek acaib şey!)

Ben olmuş olsa idim bu nevh kabağı şu gördüğüm meşe ağaçlarından biri üzerine asacaktım. İşte uzman pek muvaffak olacaktı. Evet böyle büyük meyve bu kadar Ağaçda bulunursa daha güzel parmağım kadar kalın palamut böyle büyük meşe ağaçlarındanda olmak lâzım! Halk kainat bu hususda (haşa) nhata etmiştir.

Bu hususda (haşa) hata etmiştir. Bu yanlışlığı bir münabetsiz iki temaşa ettikçe hizmetden fena oluyorum diyordu. Bizim akılsız adamcağıma sakat mülâhazat fikrini aşına ede ede en nihayet kendisine uyku verdi. Uyumak için bir meşe ağacının sate-i fikhezasında yaslandı. Biraz sonra hava-yı nesiminin tensir ihtizasıolarak bir palamut

ağacından kayarak nasımın yüzü üstüne ansızın düştü. Gördünüz mü? Burnu zedelenmiş! Birden bire uyandı, elini yüzüne götürdü. Sakalını kılları armasına gömülen palamutu yoldu. Yaralanmış burnu kendisini tebdil lisane mecbur etti dedi ki: Of of burnumu kanattım. Acaba bu palamuttan ağır bir cism yüzüme düşmüş ola idi halim neye varırdı. Yok yok, benim istediğim gibi olup da helvacı kabağı düşe idi şimdiye kadar işim çoktan bitecekti fakat Cenab-ı Hak bunu istemedi. Hiç şüphem yok. O haklıdır şimdi sebab-i hakiyi güzelce anladım. Cenab-ı helâk kainat her şeyini taht-ı intizamda hak buyurmuştur. Yüz bin kere şükr olsun Amanya Rabbi ben büyük kabahat tyapdım..... elheki alıncaya esad-ı ihtiyac ile muhtac kaldım. Diyerek kemal-i tetevazih ve itimat olarak hanesine etti.....MÜTERCİMİ KIBRISLI HAFİZ CEMAL

ÇİKOLATALI KREMA:

Bir okka süt
Dört yumurta sarısı
Yüz dirhem şeker
Yirmi beş dirhem fesvele
Dört çorba kaşığı (kakao) tasmiye olunur
Çikolata tozu

Şekeri suda karıştırıp kaynatınız. Bir kase derveninde yumurta sarılarını beyazlanıncaya kadar bir başka kase içindedir. Kolayı bir kepçe südüyle eritiniz..... südden bir kadeh mikdarı alıp çikolata tevzini içinde eritiniz ve çikolata eridikten sonra kaynayan suda boşaltınız ve bir kaynama kaynadıktan sonra ateşten aşağı alınız yumurtayı mütmafiyen kolalı soda içine doldurunuz . Koz ateşe koyup katılıncaya kadar pişiriniz. Bade tabakalara yahud yağlanmış kalıblara doldurunuz.

Mermer taşları temizlemek için tertib iki kaşık tuz soda ile bir kaşık kireci karıştırıp gayet ince elinden geçebilecek derecede dökünüz. Bade buna su karıştırıp merhem haline getiriniz bu merhemi fırça ile mermere sürünüz. Mü..... sabunlu su ile yıkayınız.

25 ŞEVVAL EKREM 310
9 MART SENE 314
18 MART SENE 1898

NÜSHA: 302
SAHİFE: 1

ZAMAN

HAVADİS-İ MAHALLİYE

MECLİS-İ KAVANİN KEŞADI:

Şehr-i hal efrancının on altıncı Çarşamba günü saat-i alafranga üçte meclis azalarıyla revsa-yı ruhaniye vesair davetliler elbise-yi resmîyeleriyle hazır oldukları halde daire-i mahsusasında meclis-i kavaninin bu seneki ictimaatı resm-i keşadı icra olunmuştur.

Asaletli vilayetpenahı taraflarından bir bir nutuk irad buyurulmuş ve nutk mezkure bir cevap tanzimiyle takdim olunmak üzere meclis-i mezkur 'azaları meyanından dahi bir encümen mefreze tafrik edilmiştir.

Nutk-u mezkurun tercümesiyle verilecek cevabı derc edeceğimiz

MUVASELET

Ceziremizin reyaset aliyesine temin buyurduklarını derc sütun eylediğimiz Efendi Hazretleri Franser vapuruyla geçen Perşembe günü ceziremizin Tuzla iskelesine muvaselet ve yine o gün Lefkoşa'ya metvecehen hareket ederek bilcümle menhizan ve eşraf memleket taraflarından eğlence nam-ı mahalden istigbal olunarak doğruca mahkeme-i şer-iyeye 'azimet etmişler.

Ertesi günü zat-ı 'ali kaymakam vilâyetpenahı ile melâfat ve emvar memur-u fazlanelerine beden ve mebaşeret buyurmuşlardır. Zat-ı 'ali fazla neleri haliye-yi sadakat ve iktidarla olup şimdiye kadar bulundukları bilcümle memuriyetlerde reza-yı 'ali cenab hilâfetpenahı daire-i hüsn-ü hizmet etmiş fazl ve kamel bir zat olmakla memuriyet cedidelerinde dahi hizmet mebrure ve metkure ibrazıyla davat hayriyye-i cenab hilâfet penahiye elhiyeden müstercadır.

Fransa düklerinden dük bir kaç günden beri Lefkoşamıza muvaselet ederek vali vekili kapudan ziyaret etmiş ve şerefine bir tamam verilmiştir. Meşar-ı aleyhin vurudu asar-ı atika tehris için olduğu

AZİMET

Geçen postasıyla dareze doğru Leymosun İskelesinde bir vechle ati üç hacının azimet buyurdıkları malumat 'arz ederim..... Hazretleri ve mekdas hallerin ziyaretlerini ve mikdar eylesin.

Hacı 'Ali Ağa hüsn-ü kabudan

Mehmet Sabri

Tahir Ağa

MAARİF-İ A'ANE SANDIĞI

Mekteb-i a'dadimize devam eden bikes ve fakir şekerdane anede bulunmak üzere bir maarif aane sandığı keşad olunduğu geçen nüshamızda derc sütun memnuniyet edilmiş idi.

Yine memnuniyetle beyan ederiz ki mezkur sandığa eshab edilen müstekben ve dert fahri tahsildarla tahsil başlanılmış ve cümle-i merk vermeğe ettiği on para yirmi para bir gurus ile yalnız birinci haftada yüz seksen sekiz buçuk gurus nasıl olunmuştur?

İşte damla damla göl olur her bir müzik.

Kilisemizde eksikliği hiç görünmeksizin vere bildiği ve daima verebileceği bir kaç para ile maksadımızı kafi bir meblâğ meydana çıktı.

Çünkü maarifane sandığına haftada hesap olarak böyle bir liradan ziyade akçe girerse senede elli lira hasıla getiri.Elli lira ile maarif-i İslâmiyemiz için büyük iyilikler yapabiliriz.

Ola mekteb-i 'adadimize album devam eden yüze evlâd vatan meyanında gördüğümüz öksüz ve bahusus tahsil uğrunda anasını babasını ve köyünü terk ederek medreselerde ekmek veya biraz mercimek ile geçinen köylülerimizin ihtiyaçlarını tahvin ederiz. Elbise kitab kâğıd kalem ve saire gibi malzemelerini veririz.

Saniyen paramız elverirse mekteb-i a'dadiye merbut bir sanaii mektebi açabiliriz. İşte böylece hem olmak derecesine gelen maarif ve sanaiimizi ahyâ hem de cümlemizin evlâd demek olan evlâd vatanın istikbal ve refah hallerini temin etmiş oluruz. Ne büyük şeref Rıza Efendi geçen nüshalarımızdan birinde ve maarifimize 'aid

makalesinde celilesince rehber olunca terakkimize hiç mani zuhur edemez. Terki ederiz demişti.

İşte cereyan hal bunu ima ve sebat ediyor. Öyle ise ithadusmi edlim.

Kıbrıs taleb sabıkı olup album Beyrut nebabet. şer'iyesinde bulunan faziletli Efendi Hazretleri mekteb-i adadimizin bikes ve şekerdanı cem'ane ile yeknesak elbise edilebildiği mesmu alileri olunmasıyla iştirake rağbet buyurmak sahibe imtiyazımıza Paşa Hazretlerine yirmi şilin ersal buyurmuşlardır.

Meblağ, mebrur, matlub 'ali fazlaneleri vecihle şakerdanı elbise için sarf olunmak üzere maarif ane sandığında ibrad kayıd edilmiştir.

Vatanımızan buyurdıkları halde anı nazar kerimanelerinden devr tutmayarak evlâd vatanımız hakkında şu vechle de ibraz mürvet buyuran Haretlerine takdime mesaraat teşkirat takdime eyleriz.

İ'ANE

Girid ve teşaliya Hristiyanesi için Lefkoşa'da şer'ie kadar yüz lirayı müncarez bir 'iane takdiye ile bir çok malbusat toplandığı Gazetesi'nde görülmüştür.

İNFİSAL

Hükümet sermehendesi bu kere memuriyetten ifsali ceziremizden meta vakit edeceği mesmuamız olmuştur.

Doğru bir söz söylemek lâzım gelirse mühendis mum-ı ileyhin olan meharet ve iktidarı şayan-ı takdirdir. Kıbrıs'da müddet memurini esasında ve sizi Leymosun köprüsü mekteb-i a'dadi ve saire gibi asar-ı bir güzide maari ile tezbin etmiştir.

Geçen nüshalarımızda olan 'atik saray inşası daire-i hükümetin haritası dahi maharetidir.

Bundan başka Mister İslâm ceziremizde bulunduğu müddetce hüsn imtizaca rağbet göstermiştir. Binaenaleyh ceziremizden tesif ederiz.

Mecmuamıza göre Mister İngiltere memuriyetinde bulunmak istemeyip..... icra-yı etmek üzere gidecek imiş. Herhalde ve selâmiyetini temenni ederiz.

İPEK KOZASI

Ceziremizde ipek kozasının ve yakında Fransa'dan bir üstad gelerek ceziremizde ikamet edeceği foni gazetesinde görülmüştür.

TÜTÜN

Palusa ve Dipkarpaz keriyeleleri ahalisinin bazılarına tütün dahi eylediği istihbarat

Karpaz nahiyesi arazisi en iyi dehan yetiştirdiğinden nahiye-yi mezkurenin ferasi ahalisine dahi han zer için ruhsat verilmesini ziraat bekleriz.

İKAME-İ DAVA

Avagoras Gazetesinin muharririlerinin aleyhine meclis-i icraat a'zaları iftira için ikame dava eyledikleri ve mahkemeleri gelecek Nisan'ın ikinci günü olduğu haber alınmıştır.

SİRKAT

Leymosun kazasına keriyesi sarıklar tarafından açılmış olduğunu Gazetesi yazmakta ise de daha ziyade yazmakta ise de daha ziyade mermediğinden bu babda hiç bir şey diyemeyiz.

SİRKATE GASDİ

Geçen Perşembe gecesi Leymosun'da Hacı hanesinde terdiyan vasıtasıyla hırsızlar dahil ederek odanın birinde dolapları ve sandıkları tahri etmekte iken ihtiyar işi hemen ferhada başlamış ve sarıklar korkularından şibte muvafık olamayarak firar etmişlerdir.

İDAM

İki orman koruyucularını telef eylediği için idamına hükm olunan Perşembe günü idam olunmuştur.

MİSKİNLER ÇİFTLİĞİ

Mesmuatımıza göre Miskinler çiftliğinamoyla bulunan çiftlikte miskinlerin yüz kişiye balığ olup bunların on yedisi İslam ve Hristiyanlar'dır. Bunların içinde iki İslâm kadını ile yirmi bir Hristiyan kadını ve orada dünyaya gelmiş iki Hristiyan kızcağızı mevcut bulunmaktadır. Hükümet tarafından bu miskinlerin her birine yevmiye iki buçuk guruş nehas akçe tahsis olunmuş mesarefi bu hesaba dahil olunmamıştır . Bu miskinler keriyelerine gidip ahya görüşmek için almağa istihkakları olduğu dahi işidilmiş ise de bu alet sarı bir alet olduğundan taraflarına böyle verilmesioldüğundan müracaatın nazar-ı dikkatini ederiz.....

NÜSHA:302

SAYFA:2

ÇİÇEK HASTALIĞI

Çanus ve Derimi keriyelerinde çiçek hastalığı def ve azala olunduğundan karantina olmuştur.

KAZA

Hacı Lefteri isminde amelenin biri hanenin birinde eski eder iken her nasılsa eskisi yıkılarak merkumu bastırmış ve vakit edilmiştir.

CEZA-YI NAKDİ

Nezananülşan etmek fervahat ettikleri için belediye tarafundan mahkemeye davi olunduklarını yazmış olduğumuz ekmekçilerin mahkeme tarafından yedi buçuk İngiliz Lirası cezayı takdi ata mahkeme tarafından hükm olunmuştur. Ümit ederiz kiciler bundan sonra böyle hareket gadarahede bulunmağa cürret etmezler.

Kıbrıs'ta maden hakkındaki kanunun tadili zamanında layhe-i kanunidir. İş bu kanun Kıbrıs ceziresi valilik ve serdarlığı cenab asilanesinden cezire-i mezburekavaninin

meclisin intizam re-yi ve rıza bir veche ati ve ve tesis buyurulmuştur. Birinci madde maden ihracı için bir imtiyaz verildiği zaman yahud muharen her nokut olur ise olsun maden hakkında destur 'Osmaniye'de fi 4 Muharrem sene tarihli ahkamdan her veyahud ahkam mezbureden o misillu imtiyazane her ve tensib eylediği müddet için kamle veya kısmen tatil olunması emr etmeğe meclis icraatında salahiyyet kanuniyesi olacaktır.

Şu kadar ki mezkur ahkamından her evvel vekihle mevken tatili hususunun vakıf arazi yahud her ferd yahud efrada aid mal gayr-ı menkul hakkında nezamename-i mezkur hükmünce olan her hukuka tutunmak tesiri olmayacaktır.

İkinci madde 1882 senesi maden nazamesinin tadil sekizinci maddesi iş bu kanunla olunmuştur.

Üçüncü madde iş bu kanun 1898 senesi maden tadilat kanunu olunabilecek ve 1887 senesi maden ne zamanesinin tadili nazamı ile nizam-ı mezkurun kanun mezkurla edilmiş olduğu mertebede bir imiş gibi okunup taksir kılınacaktır.

Tesiri olduğu her kesianın mezkur hakkında menval üzere icra-yı salahiyyet kanuniyesi olacaktır.

Şu kadar ki reis-i alakadar bulunan her inzımam remasıyle kimsenin vakitten beri her olur ise olsun edebilecektir.

Dokuzuncu madde zikr-i madde-i sabıkadamuharrir her bir itiraz eden tarafından kendisi mezkuru imza etmiş olan memur hususlar aleyh olarak ibda edilmiş olduğu kazanın kaza mahkemesi nezdinde olunmak üzere tashihi matalbasını havi bir dai akamesiyle icra kalınacak ve o misillu her bir mahkemenin o gibi her itiraz üzerine olan kararı güya adi bir hukuk davasında ata olunmuş bir karar imiş gibi o misillu kararlar hakkında olan aynı surette ve aynı tehdidane tab' bulunmak üzere istinaf olunabilip ancak o misillu hiç bir karar hakkında verilmiş olduğu kıymeti istibnaz bulunmayacaktır.

Onuncu madde: Kayıt defteri zikr olunduğu üzere itibaren dert mah şemsi mürüvvetle bir veche meşruh itiraz vuku bulmuş olabilecek kısımları hakani reisine iş bu kanunun sekizinci maddesiyle mafuz olan tashih salahiyyetine tab bulunmak üzere kesian haklarında bulunacak ve derununda olan hususat hakkında iş bu kanunun hükmünde tutulacaktır.

On birinci madde hükümet iş bu kanun ahkamına bina inşaat-ı iskaniyenin olduğu için beyanları muharrir suretinin biri üzere icra-yı tertibat ve her vaktini inşaat-ı iskaniye mezkurunun her üzere olunacak tertibi ilan edecektir.

(1) Defterde makbed olan su hukuku her defasında olunmadıkça yahud surette edilmemek

(b)..... olan su hukukunun derece yahud dereden su alan hareketli havuzda mevcut su mertebesinde ve ekseraya dereden aşağı sürülen hiç bir yahud kum ve çamurun kat ve men edilmesi için tadabir enhazıyla eda olunmaları tertibi.

Hiç bir kimsenin bedani nediye etmedikçe her su hakkı cihetiyle belade mezkur mildar su almağa istihkakı olunmayacaktır.

On ikinci madde derahde olunan bir inşaat-ı iskaniyenin aid olduğu bir dere veya ...

MA'BADI VAR

MUHABERAT-I 'İLÂNİYE

İskenderun'da nafie mehendesi refetli Abdülsamid Saim Efendi'ye

Eser 'alileri bu nüshamıza derc edildi ve ad buyurulduğu üzere diğerlerinin dahi ersaline hemenleri rica olunur ederseniz tahih edildi.

Leymosun'da Zade Hafız Cemal Efendi'ye gönderilen mekalat diderpi derc olunmaktadır.

Diğerlerinin ersaline hametleri metmadır.

TAPRIYA MAL MASDIR MUVAİNİ HALİL EFENDİ'YE

Gönderilen Saim Efendi'den alınarak abone sendiye mum-ı ileyhe ata kalındı. Görbece meclis idare Baş Kaini Azimetli Emin Efendi'ye 285 nomarodan itibaren gazeteleriniz her posta manzumen gönderilmekdedir. postahaneleri olduğuna hiç şüphe bu kadar hatta Aburace kasuyesine göndermiş olduğumuz gazete Şam'a kadar gidip tekrar matbaamıza iade olunmuştur. Mamafih talep olunan nüshalar süresince tekrar bir paket derununda ersal olunmuştur. Memul ederiz ki bu defa usul bulur.

Beyrut dahili kemerkefte refik evvel muavini Kıbrıslı refetli Hafız Mehmet Ali Efendi'ye

Mektubunuz alındı tahcih olunarak ersalane devam olunmaktadır.

Şu tesadır olan irade-i safiye Cenab-ı hilafetpenahı üzerine şehzade-i cevan devletlü Efendi ve Devletlü Ahmet Efendi süvari yüzbaşları rütbesi tevciye buyurulmuştur.

NİŞAN

Maarif-i muhasebecisi saadetli Şükri Bey Efendi Hazretleri'ne memuriyetinde şehud olan ekdam ve muayene mebni tebdilen birinci rütbeden Saadetli Mahmut Sarı Paşa Hazretlerine birinci rütbeden ciddi nişan-ı nişanın ahsan buyurulmuş.

İngiliz bandırasını hamal olduğu halde Malta'dan İzmir'e vürud eden bir kimse kaçak barut olduğu ahyar olunmasına mebni tahri ettirildiğinde bir hayli barut elde edilmiş olduğu gibi mikdar elbise de geçirilmiştir.

İstanbul'da maarif ahiran neşr ettiği anlaşılıyor ki Memalik-i Osmaniye'de bu gün yirmi dokuz bin yüz elli resmi mekteb mevcuttur. Bu mekteplere devam eden şakirdanın mikdarı sekiz yüz doksan altı bin dört yüz yirmi dört

Bu mekteplerden dokuz bin dokuz yüz Sultan (Abdülhamit) Han Sani Efendimiz Hazretleri'nin henkam saltanatlarında açılmış olan on dokuzda hususi mekteb dahildir. Şairleri resmidir..... Efendimiz zaman saltanatlarında yalnız vilâyette keşad olunan on derede balık olmuştur.

Ahd-ı humayundan evvel mevcut olan sıbyan beş bin yüz otuz sekizi de ibtidali suretine tahvil ile asval-ı cedideye tevkiden islah ve akmal edilmiştir.

Memleketimizin her kûşesinde salef havi olmadığı da bir çok tahsil ve terbiye halleri vardır. Az cümle medreselr bu hanıdan harcdır. Memalik-i Osmaniye'nin Anadolu olunmayan şehrlere kasabalara hatta kariyelere pek nadir tesadüf olunur. Hem bu medreseler medreseleri gibi olan şart ve rağmen cemaat-ı olmuş yahud darül cezire ithaz edilmiş değildir..... ulum ile iştigal eden talebeye mikdar olunmuştur..... katmaları gibi vilayetinde henüz resmiyet kesb etmemiş mekteblerde mezkur hesabdan haric kalır. Hesabdan haric kalan vilayetdeki mekteblere ve ulum-u husus olan olanların mikdarı balık olur. O vakit Memalik-i Osmaniye müslümanlarının hemen hemen iki milyon nüfusu tahsil ile demek olur.

Derece-i maarifi iki miilyon nüfusu tahsilde bulunduracak mertebeye varan bir milletin dört milyon nüfusu da okur yazar

Şu halde Memalik-i Osmaniye'deki nüfus İsâmiyenin altı milyon ve binaenaleyh takriben üçde biri maarefetli olmuş olur. Taleb ve tahsi tahsil 'ilm-i erkan fark etmeyerek her farkın üzerine farz ayn olduğundan Müslümanlar içlerinde okuyup yazmak bilmeyen adam mevcut oldukça hallerine razı olunmamak lâzım gelir ise de hale etmek de herkesin borcudur. Mazisi nazara alıp hale teşkir etmeli terkiye çalışmakta da gayret ile devam etmeli.

..... padişahımız efendimizin sayesinde maarif az zaman zarfında gösterdiği terfi şeylerden değildir.

Biz yirmi beş sene evvel memleketimizin şehirlerinde senelerce sıbyan mekteblerinde vakit geçirdikten rüştiyeyi de ekmal ettikten bir kaç senede medrese muallimlerinden ders aldıktan sonra iki satır bir mektup yazmağı öğretmek için iki üç senede yazıcı arzihalcı dekanlarına devam etmek mecburiyetinde bulunurduk. Nihayet öğretebildiğimizde (hususen selâm ve senalar olunup mübarek hatır-ı aliniz sual olduktan sonra)dan ibaret kalırdı da vilayat mektubu kalmalarına girmedikçe ()nin imlasını öğrenemez ve () yazıldığını bilemezdik hale kere daved yahud Battal Gazi mutalaa etmedikçe tarihten bir bilemezdik. Bu kadar sonra da bir gazete cümlesini anlamak için muhtac olurduk. Bu gün mekateb-i rüşdiyeden muharrirlerimiz mekateb gazetelerin imlasında hata buluyor.

Bunlar hep saye-yi şahanedir.

ZAMANIN TEFRİKASI 33
SAAKA-YI SEVDA
MUHARRİRİ: KIBRISLI M. SAADEDDİN

Vakitteki Fikri geldi. Nehal: Pekalâ biz buraya gezmeğe eğlenmeğe mi yoksa o da plmağa mı geldik? Bu insafsız nedir? Doğrusu biz bunu çemeyiz hem esaret hem açlık insanın gücüne gider.

Fikri: (Şaşkın şaşkın) of size ne yapayım canım işte olanca paralarımı sarf ettim. Şimdi anneme mektup yazsam bana para göndermeyeceği şüphesizdir.

(Bu surette) O halde ne olacak?
Sükutla mekabele etti.

Anasına ana gördüğü beni hayatı kadar son beğenin nihayet bizi yollarda parasız da bıraktı. Bu sevmek değil 'adavettir değil mi?

Faika: Şüphesiz!

Nehal: Şimdi ne yapacağız?

Faika: Ne yalım kızım biz kendimizi gözümüzle gördüğümüz ateşlere attık

Bu sözleri işiden Fikri kızmakta ise de tesiriyle bir söz bile söylemeyip dururdu.

MABADI VAR.

NÜSHA:302

SAYFA:3

İSKENDERUN BATAKLIKLARI VE ASAR-I ATİKA

İskenderun –Pınarbaşı- fi 2 Şaban 313 Hatırda mıdır?

Geçen seneki İskenderun kasabasının tefhiri ve bataklıklarının tesbiti hakkında bir iki makale neşr O vakit yakında İskenderun'un kasabasının kesb edeceği de 'arz edilmiş miydi?

Hakikat! İskenderun'un bataklıklarının kasabanın imarı için en birinci derecede alınacak bir maddedir.

İşte vali ve alayımız devletlerinden devr tutmadıkları içindir ki mezkur her neye ise icrasını emr ve irade buyurmuşlardır. Geçen sene vilâyet tarafından mezkur bataklık olunarak pişgah velayetpenahiye takdim kalınan rapor pek ziyade müttehir hüsn ve kabul olunmuştur.

İş bu rapor husul olunmasını lâzım gelenlere irade buyurarak bu husus için olup ikamet etmekte bulunan tevezilli memur tayin edilmiştir. Mum-ı aliye hemen hemen vazifesi başına gönderilmiş ve bir mevcub rapor eden geçen seneki makalede arz olunan alet ve edevat mevcudenin işe ile beş altı ay olunmuştur.

Hayvanlarla demir yolu üzerine Pınarbaşı nam-ı mahalleden imlası eden bataklık mahallelere yevmiye yetmiş beş seksen metro nakl etmekte olup halbuki bu gidişle bir hayli vakit imtidad edeceği aşikar olduğundan vesait nakliyenin istikmali ile bir zamanda maksada muvafık için Avrupa'dan bir lokomotif ve bir çok daha sipariş olunmuştur.

Geçen seneki birinde kasabanın tefhiri için (tefhire bir memleketin husulu olan sularını vasıtasıyla nakl edip o memleketi kurtarmak ile tefsir olunur.)

Biri diğeri meselesinden geçmek üzere iki keşad lüzumu beyan olunmuştu. Album keratin mahallesinden bir esas hakikaten pek mükemmel bir surette keşad edilmiştir. Yakında çay mahallesinden de inşasına başlanacaktır. İcabında içerisinde ile tertib olsan iş bu ceranın üst kemerinden başka her bu tarafı bütünü ile amal olunmuştur. (Fen inşaatı da kırmataş tertib olunan bunun olunur.)

İşte bu sayede yaz vakti ötede beride edip kasabanın havasını ihlâl eden açılarak vasıtasıyla denize nakl olunacaktır.

Bir kaç satır evvel iölasına husus Pınarbaşı nam-ı mahalleden alındığını söylemiştir. İş bu hal İskenderun'a bir mesafede haiz bu olunmak eylerse: "İnsan başındaki o küçük tepeye etrafına zan eder ki etmiş varsa nazik bir letafet şeklinde o noktada üzerinde kollarını açmış bedai bir şayan aguş olmak için ru-yu gösteriyor..." !

Evvvelki gün esna-yı tesadüf olunmuş ve içerisinde bazı şeylerde çıkmıştır. Bu gün mezkur temasına herkesle beraber ben de kendim orada belada zikri eden tevzilliyeye tesadüf ettim. Başladım Ne ise şöyle oldu, böyle gitti diyerek içeriye dört ayak merdiven ile ittik. Dört metro doksan santim arzında () anahtar taşından dört metro her bir ile inşa olunmuşYok yok. Her tarafı tuğla mı dedim? Değil itibaren yarım metro kadar taş olup bundan yukarısı kemalen tuğladır.

İşbu tuğlaların dört fark ifadesine nazaren iş bu inşaat oldu. Hayat kezar olan Fenikeliler tarafından inşa olunup Romalılar'a iştilgal işiddiği anlaşılıyor..... isbat için mezkur mağaradan çıkarılmış eşya-yı atıkayı gösteriyor. iki metro on santim otuz dört santim elli beş santim arzında bulunan yekpare bir Fenikeliler'in olmak üzere kabul ediyor. Bilezik küpe yüzük şamdan gibi bazı eşyanın da kıymetli Romalılar'a kıymetini Yunanlılar'a esnad ediyor... Fakat ne yalan söyleyeyim. Ben buna akl erdiremiyorum... Kimi vaktinden kalmama olduğunu... Hülasa dedim ya herkes düşündüğünü söylüyor!...

Çıkan (t)destilerin en uzununu yetmiş dört santimdir az kaldı..... yazdım: Mağara mıdır içinde yukarıda söylediğim şeylerden başka bir çok insan kemikleri de bulunmuştur. Ne olduğu anlaşılıyor ya? var. Bunu da nakl edeyim de gelecek haftaya inşallah daha mükemmel malumat vereceğimi vaad ile kelâm edeyim şudur: Mezkur merarın bir delil var. İçine bir değnek sokulursa su bulunduğu anlaşılıyor... Bilmem derviş kabahatli bir adam .Bakdım ki yanımda duruyor... Bastonumla suyu göstererek kulağına Şeyh Efendi Hazretleri zan ederim bu su olmalı!... derdimiz Aman diyerek başladı.Saim

HAVADİS-İ ECNEBİYE

AFRİKA'DA FRANSIZLAR'LA İNGİLİZLER:

"....." Gazetesi ahiran vukua bulan () meselesi neşr etmiş olduğu bir makalede şu yolda () meselesi hükümeti işgal edilmekte idi. Yalnız bu husus hakkında cereyan eden mezakerat henüz hiç bir netice-i olunamayıp da böyle ikiye meydan vermesi şayan altında bulunmakta mıdır?

..... edilip ahiran olunan bakılıyorsa hükümet haiz olduğunu bulunmaktadır.

..... İngiliz askeri () bir mevkiî işgal etmesi üzerine bir tabur Fransız askeri gelerek İngiliz bandırmasını aşağı ittirip mevkiî mezkurun terk edilmesini talep etmişlerdir.

Umum İngiltere matbuatı Fransa ile İngiltere arasında Amerika katmasında tevsi dair: etmiş gayretinden eden ihtilafat hakkında uzun uzun makaleler neşr ile iştigal etmekte oldukları gibi () bir muharebeye kadar söylemekten çekinmiyor.

Afrika meselesine dair veya gazetelerinde görülen bir kaç nazar-ı dikkatten devr tutulamıyor. Londra'dan olunan bir telgrafda Afrika meselesinden dolayı İngiltere parlamentosu dairelerinde ziyade olduğunu esmar edilmiştir. İngilizler'in her halde Afrika'da etmek halde Fransızlarla da değil yalnız () sol tarafında da etmek gayretinde bulunmaları İngilizler'i etmektedir.

TELGRAF

PARİS 3 MART: vukua gelen almak üzere hükümeti tarafından mezkure mikdar kafi asker göndermişti.

LONDRA 3 MART: Londra'nın eski Hafız edilmiştir.

BOMBAY 3 MART: Geçen hafta zarfında Bombay şehrinde vebadan bin doksan yedi vukua bulmuştur. Yakında bazı mahallelerinde dahi..... namıyla bir nevi hastalık olup bu yüzden vuku bulmuştur.

LONDRA 5 MART: Yakında edilen bir edilecek tarafından tasdik edildiğini bildiriyor.

LONDRA 5 MART: gün be gün 'afiyet bulunmakta olup ancak fevkalade bir derece

SON SÜTUN EKSİK.....

NÜSHA: 302

SAYFA:4

Mucizede dikkat ile irad beyan olunduğu vechle hak-ı sübhane ve Hazretleri naciye-i mahmuyeyi yevm-i kıyamete kadar kere-i arzında hilafet-i devî zemin oldukları halde ika ve hükümrân buyuracaktır. Bu halde ruhayat celile-i cenab mahmudiyyenin her daim üzerimizde sabiyen olduğu ve olacağı sabet olur. Malum olduğu vechle yuvamet-i merhumenin bikası da ancak melun medile-i İslâmiye hazeratının zelal sebuk şevket ve ciladetlerinde mümkün olacağından padişahlarımızın derece-i maluyetleri daire-i idrakımızdan haricdir..... buraya kadar tedad ve tefsil olduğu vechle emir almak metin imam el müslimin halife-i resul rab olmayan şevketlü (Abdülhamit) Han Sani Efendimiz Hazretlerinin ve mülte ve bilcümle ehli islame etmiş olduğu hizmet-i safiye zat-ı muvaffakiyetde hazret-i hilafetpane hayallerinin menandah mensur ve mukayyid olduklarına delalet eder.

Bize lâzım ve farz ayin olan bir şey var ise o da geceyi gündüze katarak Sokollu Padişahımız Efendimiz Hazretlerinin muvaffakiyet-i safiye-i cenab malikaneleri admiye-i hayriyesini yad ve tekrardan ve her halde ser fesaddır olan emir ve ferman misali ünvan Hazret-i zal olmalarına hüsn-ü münabetten Veleddin geldiği kadar merzi ali daire-i filah bahremesinde ikay-ı hizmet-i mahduhadan ibarettir.

ŞERİAT-I GARİYE TEMASINDAN MA'BAD:

..... dahi yamam-ı akaid ve edyan olur veya alim-i imal olur. Alim-i akaid ve edyan ise vacib elvücud ve sahib elkerem ve elcud Hazretlerini ve bu meyanda mülaseke-i keremi ve kesb-i semaviye-yi ve resul azamive yevm-i ahri ve hayır şerden ibaret olan kadri seyamından ibaret olup gece: buda ve icab tali ve takdis Hazretlerinin zat-ı mukdemesini ve sefat celâl ve ekrem ve ifalını elhasıl sefat-ı zatına sebutiyetim ve ahkam ve imham-ı seniyesini marifet ve hatadan ibarettir. Kuran-ı azim elsan ve celil ise tekasili üzerine ol vechle müstemledir ki kesb-i mesterle ve müsnekat şairenin hiç biri bu babda kendine mesavi ve müdani ve hatta karib olamaz Alim-i umumla kanca! Buza yazı ahremtalik olan alim-i tekalikeden ibarettir ki bu da hazeratının mübahis noktanın cümlelerin Kuran-ı azim altında istinyat ve istihrac eyledikleri malumdur. Veyahud: tafsiye-i yazan ve riyazat-ı konuya aid bulunan imamdan ibarettir. Mübahis-i mezkureden dahi Kuran-ı azim elsanda zikr ve tafsil buyurulmadık hiç bir şey

Teşkim-i sure-i arakda vaki hazalet-ü men-i el celhalin ve sure-i tahalde mezkur: vilayeti ve emsali ayet-i kerime mübahis-i mezkureyi cemh ve Bu surette kuran-ı celil elsanin bilcümle alim-i atliye ve nakliye katib-i sairede bu vechle husulu muhtac olacak derecede ali-i eltefsil kemal-i bilagatla müştemil olduğu sebat ve bu vechle ifzal-i mecazat-ı tebuye bulunduğu müttefik olur ki:

Kuran-ı azim elsan mani atiyeleriyle maciz olduğu gibi havi bulduğu takat-ı mahlukatın fevkinde olan fesahat ve belagat ve elhasıl-ı fûnun-u bedayiş ağbariyede maciz olup bunun dahi naif ve terkip eylemek mahlukattan hiç kimsenin haddi değildir.

Ayet-i kerime-i müşar ileyhde vaki: kul şeritinin takririne gece bu kadar alim kaşireyi havi olan böyle bir kitab-ı tavilde envah-ı tenkis ve ihtilafat bulunması zervari olduğundan ve kuran-ı azim elsanın ise ihtilaf ve tenakseden katiyen yeri ve hali olduğu muhaffak bulunduğundan bu surette ve icab tali ve hazretlerinin vahi ve enritiyle hasıl olduğu meczumen malum olur. Hak-ı sabane ve hamalı hazretleri ayat kerimenin elinde kuran-ı azim elsanın derkar ve aşikar olan hal ve zanaata kelam-ı matri olması layık olmadığını beyan buyurduktan sonra bu kelamın muhtese dair belada şerc ve tefsil olunan iki delil celil akame buyurmuş bade istifham ile ali seyil on iftirah buyurmuştur.

Ve icab-ı el vücud hazretleri bundan sonra Kuran-ı azim elsanın imtira olduğuna dair bulunan kelam-ı mezurun cerh ve ibtali zamanında diğer bir celile zikr ederek : kal-i metva... saffin buyurmuştur.

İş bu baht-ı katimenin takrir zamanında sure-i bakarede vakh on kastın firib... kul-u şerikinın tefsirinde mübalağa edilmiş olmakla arzu eden zevat tafsır gerek bu yapıdaki tafsilatına müracaat edebilir.

Sel-i sure-i bakarede :(..... mesele) torulmuş plduğu halde burada: (men) akzanın hızıfıyla :(bu sure-i mesele) buyurulmasının habi nedir?

Cevab-ı malum olduğu vechle resul ekrem saliah tali aliye ve selim Efendimiz Hazretleri bir zat emi olup hiç kimseden talim ve tahz etmemiş ve bir kitab dahi buyurmamış olduğundan sure-i :(men-i mesele) buyurmuştur ki mani : (..... adem ve adem-i kitapda ve alim ve maarifle adem-i istifalde Hazret mahar-ı aliye elsevk ve elselame mesavi olan bir insan dahi bu sure-i etyan-ı ezan : Madem ki bu hususda aciz umumi zahir olmuştur. Bu surette Kuran-ı azim elsanın muhciz olduğu zahir olur. Demektir. Fakat kelam-ı celil mezkur sure-i şerike-i müşarülleyhanın fi nüksha muhcize olduğuna delalet etmeyip şu kadar ki: bu misillu surenin adem-i namz ve talimde Hazret-i Mehmed Saliah Tali Aliye ve Selim misillu bir zattan zuhuriyenin muhcize olduğuna delalet eder. Bu sure-i celilede beni sure-i bu nüsha ise sure-i müşarülleyhanın fi nüzha muhcize olduğu ve bu cihetle camih halk her ne kadar talim ve namz vemutalume ve tefkir etseler dahi bu ser-i celileden birinin bile mersine bir sure-i mütemane etyanın mümkün olduğunu beyan zamanında : (..... mesele) buyurmuştur ki iş bu tertip bedbanı bab tahdı ve izhar-ı muhcizede bir tertib-i acib olduğunda şüphe bu kadar.

MA'BADI VAR

ATİNA MEKTEB-İ ADADİ MALUMLARINDAN

ALİ RIZA

KISM-I FENNİ
ULUM-U FÜNUN

MA'BADI ALİM-İ SERVET MAL
MÜTERCİMİ: MEHMET ŞERİF
Geçen nüshamızdan ma'bad
ÜÇÜNCÜ FASL:

SERVET YAHUD EMVAL NEDİR?

Alim-i servet mal kaide yahud servetten baht olduğu cihetle servetin mahiyetine dair bir fikri selim edenin lazımdır.

Hakikat halde servet gerek hizmetkaren gibi doğrudan doğruya ecrat-ı gerek temaret-i imalatı istira tarikiyle diğer adamlar istediğini icra ettirmek konudur.

Ferun ve satade Atina'ya infaz o emrine muhya bulunan adamlar icarat ve maaş ita ederdi. Tarihinde namıyla meşhur olan maiyetinde üç yeni mencaviz eşhas basıldığı mervidir. Zamanımızda dahi sahip servet kimse bir çok adamları mal ile kendine münzad eder ise de buna istihlak eylediği aşyanın bedelini vererek muvaffak olur.

Şu halde insanın havac-ı manulesinden birini izaya salc olan herşeyine servet itlak edilebilir. Faideli bir hizmet nafi bir şey servetten ad olunur.

Maksad ve muntazam surette tavsıminden ayaret bulunmasına göre ifası bu maksada hadım olan ihtiyacatın cüklesi makvel ad olunabilir.

İş bu ihtiyacat dahi iki nevh olup nevh evvel ihtiyacat ruhaniyedir ki alim-i havel ruc-u tayin eder nevh-i sani ihtiyacat celiniyedir ki alim-i eyler.

Bir çok zamanlar akvamın serveti başlıca mahketlerine celb ede bildikleri altın ve gümüşün mikdarı nasiyetinde zan olunmuştur.

Halbuki altın ile gümüşün mikdarı zata mahdud olduğundan ve her devlet mükafat takdiye itası gümrük resumu ve ve malik-i ecnebiye ile vukuu bulan mübadelatın dairesini tahdid için bazı tedabir intihazı tarikleriyle mesaide-i imkan dahilinde cemh-i nakade gayret eylediğinden şu zehab rekabet necariyeyi bade muhasemat-ı siyasiyeyi ve nihayet alamir ilan harvi intac etmiştir.

Müşair erbab alim-i servetten on yedinci ve on sekizinci asırda elli seneden ziyade muhtad olan muhariyenin servet hakkındaki bu fıkır batıldan fesat eylediğini beyan etmiştir. Alim-i ictimamiyede vuku bulan hatısat alim-i insaniyeti rahnedar eden ve akvemin harabata sebep olan bir takım fenalıkları tevliid eder.

Erbab-ı alim servetin bir çoğu servet-i kabul ve şıra olan şeyine hasr etmişler ise de bu yanılmış görünür çünkü servet ile kaide ve mal esasen bir der letife bırakalım muntazam yollar kabul seyr-i sefain-i nahidler ve balani keşir suların bir memleket için servetten madudiyeti azade iştibah bulunmamakta beraber mabih
.....MALUMAT

MA'BADI VAR

MÜTENEVVİA

HAZIMSIZLIĞA KARŞI DEVA

EKŞİ (LİMON) KABUĞU 20 GRAM
MANDALİNA (YUSUF) KABUĞU 20 GRAM
TEVRİH KABUĞU 20 GRAM

Bunları alıpbir tavada iyice kavurkalı tez hale aşırılmalı. Sonra da üçünü de yekdiğerine karıştırmalı. Bir cam şişeye koyup saklamalı. Her yemekten sonra bir kahve kaşığı alınacak olursa merver zaman ile hazımsızlık mendafih olur.

KANI NASIL DURDURMALI?

Bir kazayı nakhiyaneden dolayı bazen adamın birbiri kesilir kan şiddetle akar acaba mütemadiyen seyan ederse ne olabilir? (orda) damarlardan siyah kan açılırsa kendi kendine durabilir. Fakat hakimlikce (şeryan) namını alan damarlardan kırmızı kan akmağa başlarsa iş müşkilleşir. İşte mizah bir kolaylık tarif edeceğiz.

Eczahanelerde namıyla marif tuğla kırmızı renginde mayh haline bir ilaç vardır. Kan akan mahle bu mayadan biraz konursa kanı durdurur. Çünkü: kanın Türkiye'de denilen (yumurta akı gibi) bir madde mevcuttur. Mezkur deva ile kan temasa gelince hasvale gelerek tevkif dem ve kıvama gelir.

Fakat bunu saf olarak kullanmak eyi değildir. Yüz gram suya beş on gram koyup istimal etmeli.

Bir daha mühim iş vardır ki eczacılar mezkur ilacı reçetesiz vermezler.

Bunun için devamı mezkur ile müstehzar ve şişeler davetinde gelen bir nevh pamuk vardır. Bir şişe almalı. Lazım görüldükçe kullanıp şişenin gazını layıkıyla kapamalı. Bu pamukdan bizim eski zaman berberlerimiz de kullansalar güzel olmaz mı?

BURUN KANAMASI NASIL DURDURULUR?

Burun kanaması senede bir iki defa olursa faydalıdır. Fakat çok kan akmamalı Eğer kan durmayacak olursa tedabir ve malucane teşebbüs etmeli. İşte size kolay ve bed heva bir ilaç

Çocuğun burnu kana açılırsa kanda yoğun olursa sakın çiğnememeli fakat olanca kuvvet ve serfatle çeke kemiklerin hareket etmeli. Biraz sonra kan olur.

TUZUN RUTUBETLENMESİNİ MEN ETMEĞE ÇARE

Tuz hayvanatın ekseriyesine hususıyla eşraf-ı mahlukat olan insanlara lâzım bir maddedir. Ekseriya diğer sularından husule geldiğini tarife ihtiyac mas etmez. Zat-ı sevail hariyeden uzak olan memleketlere ve sair muntazam şevseler gibi olursa tuz nakli sevt-i kesb eder. İşte bu kadeh kudret-i sahmaniye çare ve bulmuştur..... Anadolu şahane ve Rumeli malikanenin pek çok nakatından namıyla maruf tabimi talaş mevcut olduğu güzelce bilirlir.

İşte bu kablardan usul-ü mahsuse vasıtasıyla karalandığımız tuz gibi mevad-ı mahiye istihsal ederek ihtiyaçlarına sarf ederler.

İster denizden ister kıyıda çıksın vücud beşer şu atıye-i ribaniyeye eşd-i ihtiyac ile arz hacet eder. Bu iki nevh tuzdan hangisi olursa olsun mevade bulundukça serkinden bulunan ve sair madenin vücudundan naaşı rutubetini cezb ederek sulanır. Sulandıkça sarımtırak esmerimtırak bir levan alır. Eğer ah hak dereceye gelir. Hele maden kapıda olursa vay haline. Burun bulantısı ve saire tesrif hoşuna gitmez İsterseniz işçilere sorunuz tuzun rutubetten muhafazası için mütadad esvar vardır.

Size en kolay ve sade bir usul kani arz etmekle müfenher olmak isterim.

Yüz dirhem tuzu temiz ve susuz bir havanda tuz ediniz. Güneşde yahud ateşe yakın berberde kurudunuz. Sonra içine 3-4 dirhem nişasta yahud çocuklarımıza muhallebi sütlac yapıp ilave ederek muhafaza ederseniz tuzunuzun solamayacağını göremeyeceğiz, şüphe etmeğiz.

İLANAT

Gerek mücedden suni diş yapmak ve gerek çürükleri temizlemek için Londra ve Beyrut cerrahlarından diş tabibi Doktor Lefkoşa'da büyük yolda Aralık Sokağı'nda Madam Esiyasiye hanesinde biraz müddet için ikamet edeceğinden arzu edenlerin hane-i mezkurede sabah alafranga saat dokuzdan saat dörde kadar kabul edileceği Lefkoşa ahalisine ilan olunur...

NÜSHA:303
SAHİFE:1

3 Zİ EL FEDA 315

13 MART SENE 314
25 MART SENE 1898

ZAMAN

MAKALE-İ HUSUSA

“Kıbrıs Gazetesi” geçen 286 numarolu nüshasında yazdığı ifade-i mahsusa da Girid Meselesinden tutturarak Makedonya ve Afrika Hükümet-i İslamiyesinin mahv olup gittiklerini idare-i hazire-i Osmaniye'nin halaneni ile Avrupa veya devletlerinden istimdad ile işi görmeye çalıştığını ve artık çare-i Nihat ve selamet mest balmumun islamları kabane davet etmekte hasıl olacağını vatan perverlik perdesi altından enzar kariye arz etmek istiyor.

Mezkur gazetenin salefel zikrebede mahsusuyla meslek methezesi icab olup bu yakınlarda daha vazh yazmağa başladığı bend hususlar bilcümle kalıp muhidini dağdar tesif eylediğinden biz dahi idare-i hazire ve terkiyat-ı Osmaniye hakkında bir kaç söz söylemediği vecibeden ad eyledik

Devlet manzume-i Osmaniye şu son yirmi sene zarfında duçar olduğu bu müşkilat-ı malumeyi iktiham ederek maliye maarif ziraat ticaret sanayi ve tansık kuva-yi birye ve bahriye gibi bir devletin mabe ahiyatı olan şeyleri o derece eyler ve getirmiştir ki devlet meşar aleyhanın böyle bir müddet kalile zarfında terkinin bu derece üç kemaline vasil olacağını hiç kimse hatır ve hayaline bile getiremez idi.

Duyun-u umumiye için tefrik edilen menab var daid tebşika bu derecelerde tevazin husula bir istifraz akdine hacet görmeyecek bu kadar mesaif ihtibarıyla ihtilal dahillerin kamle-i önünden alınması bir devlet ile muharebe edilmesi emham-ı Osmaniye'nin gün be gün terakki eylemesini emvar-ı maliyemizin ne derece kesb kesb salah eylediğini arane eyler.

Maarifimiz cihetine gelince mukdemahiç menzilesinde bulunan mekatip ve medaresimiz ahiran ıslah ve bir çok mekatip-i aliye-i adadiye nüsdiye ibtidadiye keşad olunarak album memalik şahanede beş altı milyonu metcavez efendiler ali mukaderi hem tahsillerini ekmal ve iki milyon mikdarı da alan tahsil maarif ile iştigal edip memalik şahane bir maarefet haline kesb eylemiştir.

Ziraat ticaret ve sanayimiz bahşına gelince: Ziraat sanai mektepleri keşad ziraat palkalı ve muusat nafie-i saire tesis şimendofeler vatan saire inşa olunup her memleket cinnet asa bir hale efrağ olunmuştur.

Kuvve-i birye ve mahriyeye gelince devlet ebed müddet Osmaniye son Rus Muharebesin' de mevkii sevk edebildiği asakir-i muntazamenin ledel hacc bu gün üç dört mislini ıslahe-i cedide ile mesh olarak az bir müddet zarfında sevk etmeğe muktedir olduğu kemal iftiharıyla görmekteyiz. Son Yunan muharebesi ise sözümüz sıhhatini meydan 'alaniye çıkarır.

Mevcut zırhlılar funun hazire-i cedideye tatbiken tamir ve techiz ve metmedusfain harbiyede tersane-i amerede inşa olunup kuvve-i hissemize dahi şimdiki hale isal olunmuş ve nakliyat-ı askeriye cihetince kuvaide emvar Müslümanlar'dan olan idare-i mahsusa vapurları da tezbid edilmiştir. Kuvve-i bahriyemizin kuvve-i berye misillu daha ziyade bir derece mukameleye isali hakkında album iştilal edilmekte olduğu vasıl samah mefheretimiz olmaktadır. Bundan başka memalik şahanede şu son zamanlarda daha bir çok terkiyat fevkalade husul pezir olmamıştır ki tarif ve tavsih acizanemiz leşakendari harcındadır.

İşte bunlar Osmanlıların sevgili padişahı ve bütün Müslümanların halife-i zışanı şevketli kudretli Sultan () Han Sani Efendimiz Hazretlerinin Celile-i malukaneleri sayesinde bu derece-i aliye vasıl olmuştur ki gece ve gündüz ve ilbal cenab hilafetpenahlarını yad ve tezkar eylesek yüz binde edemeyiz.

Bayanat mesrudedden de anlaşılacağı vecihle hükümet-i osmaniye öyle Kıbrıs Gazatesi'nin dediği gibi istimdad ile iş görmeğe tenzil etmeyip hükümet hazike-i siyasiye ile görülemeyen mesaili kuvve-i kahresiyle ruiyyet ve tasviyeye muktedir olduğunu beyan eyleriz.

HAVADİS-İ MAHALLİYE:

Meclis-i Kavanin'in devr-i ictimaisini 1898 senesi şehir-i martın un altıncı Çarşamba günü vuku bulan resm-i keşadında hükümet-i cezire medberliği Cenab-ı asilanesinden meclise irad buyurulan nutuktur.

Meclis-i kavanin azası Efendiler hazratı son vukua bulalı cezire altı seneye terbib bir müddet res idaresi bulunmuş olan seyr () Hazretlerini diğer bir nakl memuriyetleri hasbiyle gaib etmiş ve halklarının bir gün hazır bulunmadıkları cihetle iş bu devr-i ictimaiyi keşad tertip edilmiştir. Şu sürede memnuniyet azime ile der ki bulunarak sözleri ve zaif memurenizle iştigale davet eylerim.

Nazar geçireceğimiz sene-i saikanın hazirati içinde celus Hazret-i Kraliçenin altmışıncı sene-i devriyesi merasim hususa icrasıyla ilan edilmiş olup var vesile ile İngiltere Devleti memleketin her tarafında azhar olunarak kemal haşmet olagelen sadakat şadşanı umumi ve bunlarda Kıbrıs Ahalisinin dahi derece-i iştirakı taze bulunmaktadır merbureyi derhatar eylediğim sürede seyr () tarafından cezirenin terkiyat ve tekmiilatına sair hususat meyanında begayat bulunmuş olan maarifin için gerek İslâm ve gerek Hristiyan ahaliyi cezireye şerefine olarak ihsan buyurulan rita-yı tezkardan kendimi alamamakdayım.

Sene-i saika hasanının amidlerimize muvafık çıkmamış olduğu sene-yi hazirece olan memulat hakkında henüz hiç bir kimse tarafından muhakkak olarak bir şey denilemez ise de bereketli yağmurlar nezul etmiş olduğu ve zehair hasadının şimdilik pek ala bulunduğu misillu husulat ziraiye için dahi müterki bahalar elde edilmektedir.

Sene-i manye-yi etyenin mesarefat mehemme doktorları erken bir tarihte nazargah arz ve takdim kalınacaktır.

Malumunuz olduğu üzere suların edhar ve mevki istigadeye ve zammı için ahsen bulunacak tezkiri hükümetin dikkat ve ihtimamını işgal etmekte bulunmuş tasviratımızın icraya ve zammı zamanında tarafından geçen Ağustos içinde ihtimai olunarak 1898 senesi iskaniye kanunu kabul ve tasdik kalınmış olmasıyla o yolda ameliyat icrası için gelen bir sahibi bulunan bir memur tarafından albüm harita tanzim ve istihzar olunmakta ve ameliyat mezburenin her bir nokta-yı nazardan sebut halinde olanlara memail ameliyat iskaniyenin daha vas' bir mukayyes üzere olunmalarını intac edecekleri azade-i bulunmaktadır.

Haftalık posta aliye ile doğrudan doğruya ihtilatın başlamış olması zirai ve ali cezire için bir bulunmuş olmakla muntazam inzimam devam edeceği hakkındaki bir kemal bulunmaktadır.

Bir kamyon yolu inşasının Kıbrıs'tamuhtac bulunduğu ameliyat dair meclisce bundan ikdam beyan re-yi mutalaa olunmuştur. Gerek iş bu inşaat ve gerek Mağusa Limanı'nın islahı meselesi hükümetce nazar ihtimama alınmış muavenet hem bir ticaretin çok geçmeden başa çıkarılmış inşaat ehlesinden bulunacaklarını ümid ederim.

Baf kazasının islah olunmuş tark vasıtasıyla cezirenin sair kısımlarını matluba daha muvafık surette rabt edilmesi hakkında münasebat mesbuka ile azhar olunan arzu hız husula vasil olmuş bulunduğu misillu ihtilafat dahiliye ve dahi inşaat-ı umumiye için daha müsaade buyurulan tahsisat sayesinde alila melul ve islah olunmuştur. Albüm bir çok mühim bedar üzerinde köprüler inşa edilmiş olunmakla bunlar muhatereden salem ve bela vesile olunmaktadırlar. Hükümetin meslek idaresi taht emrinde bilinecek ve saitle daha sair yollar ve köprüler dahi inşa ederek belde-yi keşad servetine intişar vermekte devam edilmesi olacaktır.

Cenayat-ı cedvellerinin şiddet istimalini havi cinayet ve şayan dikkat bir tenakıs zahir olduğunu geçen sene beyan edilmeğe seyr () Hazretleri'nin mukteditr bulunmuşlardı. Bu sene dahi ağzı beyanat ve kuanımız azalmış oldukları yine mezkur cedvellerle münasebet olup Mamafih zikr olunan iş bu ragmen cezirenin bir radede o misillu cenayat vukuatı göstermekte devam edilmektedir.

Eylediği merumdan oranın şiddet-i istimalini havi cinayet vukuatınca ihraz etmiş olduğu şöhet-i radiyeyi meclise itban yerle vukuat-ı mezbureye maddiyatı ehlinin mikdar nüfusuyla mukaye ederek 1895 senesi tarafından binhaldeki katl vukuatının doksan yedi bin ve silande gelirin ise dokuz bin nevf meda bir nisbette bulunmuş olduklarını dermeyan eylemiştir. Ceziremizin ise katl-i cinayetce altı bin kişiyi de bir kişi nisbetini araya ede gayrı mazbut bir tarih vukuatı olduğu tensis-i müvecceb bir hakikattır.

Failleri bulunmayan katil için kariye üzerine tazminat terhi münasip olup olmayacağı ve ıslah-ı narye ve tesrifinin ve çak taşının nizam-ı tahtına vazifce sair ve daha şedid tasviratda nizamı sertimi lâzım gelecek halinde reyler muhatap bulunmakla Kıbrıs üzerinden iş bu lekenin kaldırılması için kendi rey ve malumlarınca neyi tedabir ithazı ihsan olabileceğini ve katdeniz aza-yı mecalden tamî eyleyim.

Cezirenin zuhur edegelen çiçek hat-ı müstevliyesi memnuniyet-i müvecceb bulmuştur mahiyemiz hasbiyle vukua gelen nezus münayisat-ı badi tenhif olup mamafiye elyem vard olan malumat-ı mesad bulunmakta ve cedr-i umayane ve inticam olunan sair tedabir-i mahye vasıtasıyla hastalığın yatağa imtihal mendikh olacağı ümid edilmektedir.

Kıbrıs 1900 senesinde akdi masmum olan Paris şehri umumiyesinde iştirak edeceğini vilacel eşya cemh etmek işinin ziraat medurluğuna tevdihi edilmiş olduğunu bu vesile ile tarafınıza ihbar eyleyim. İş bu istiragat zafh-ı kaleye hasıl edeceği ümid edilmekte olup maksad-ı mezkur tervih için aza-yı meclis ve ahaliyenin marifce ileri bulunan kısmı tarafından Mister Zenadiyosa kaymakamlarına malusetinde bulunularak Kıbrıs harf-i ve mahsulatın meşhr-i mezkurde layıkıyla arz ve teşrşnden tevild edecek ahl-i kariye arese olunması binayet-i şayan arzu bulunmaktadır.

Devr-i ictimahi hazırda Cenab-ı Hükümetten olacak levath kanuniye meyanında bir de ceza karamamesiyle usul muhakemat cezaniye kanunu bulunup bunlar erken bir tarihte meclise arz ve takdim kılınacaktır. Kanunun iş bu takbirat-ı esasiyesi sabık adliyedir. Şehrimiz seyr (.....) tarafından memleketin kanun-u cezaca ıslahat-ı hususundaki ihtiyacına reis on beş senelik bir tecrübeye binaen tertib olunmuşlardır.

Emlak kıymetlerinin takdiri hakkında bir lahiya-ı kanuniye takdim kılınacak olup bunun hükümet ile aza-yı meclisinin ekseriyeti beyinde reyce carı olagelen ihtilafatın tenyifini havi olduğu Osmaniyede bulunmakdayım.

Hükümetin taht-ı mezkurunda bulunagelip devr-i ictimamı hasren hatame resilesinde o arz edilmeleri mahfil olan sair tedabir-i kavaniye makasade müntahser bulunmaktadırlar.

Hasat revhaneyenin emval gyr-ı menkulece hukuklarının tenfalimi zamanında

Akçe tendiyesi için tenminat suretiyle vefa icra kılınan mal menkul fırağı sandallarının ikmal vakidi zamanındadır.

Esar-ı atika keşfine mütedair mevcud olan kanun tedalı zamanında

Kıbrıs mevzumhanenin tentibini ve daha iyi bir esas üzerine vazi zamanında. Husumat-ı zaraye için tahlik zuhura efranın şeval zamanında.

1899 senesi usul-u muhakeme-i hukukiyenin tedmil (kanunun) has-ı ehkamenin tedail zamanında Kıbrıs'da maden hakkındaki kanunun tadili zamanında eşyanın beldeler canibinden vezin ve tekbil hakkındaki kanunun tedili zamanında

Mevcud hakim-i kisedlerin tahdid-i müddet mermin zamanında

Ahalinin tervihi refahiyeti ve Kıbrıs'ın terkih-i saadeti yolda sami ve cihedlerini zenginlerle birleştirilerek ve ifdaremde bulunan kaime-i ve malunet ve mezahirtekzede bulmak kaziyesi ahs-ı amalim bulunmaktadır. Ebedi iş bu devr-i icnamiye keşad olmuş ilan ederim.

BAYRAM KAZ RESAN

Ramazan-ı şerifden beri yağmurların adem-i süzülünden cevmağ-ı şerifede dallar ehlekde olup la ehmar valimane bu haft-ı ceziremizin her tarafına mebzul suretde yağmurlar süzülü müvecceb-i mesruriyet alime olmuştı.

İCAZET İTASI

Ceziremizin en şerefli, şanlı kasabalarında bulunan Baf kasabasında şeval-i şerifin yirmi dördüncü Perşembe günü bir hamiyet-i alimeye husule geldi. Emr-i havam ve menfur Şeyh İbrahim Sıdkı Efendimiz Hazretlerinin Damad Zey Efendileri Faziletli reşadettü hakz-ı Ali Haluk Efendi Hazretlerinin talim merşedaneleri mahsulat zahdaneleri sayesinde icazet ahzine nail olan hevace Efendilerimizi ibranen hasren derc-i sahife-i sütun ediyoruz.

Hafız Osman Nureddin Efendi

Hacı Hafız Ahmed Mümtaz

Hafız Mustafa Hulusi

Hacı Hafız Mehmed Hilmi

Hafız Mehmed Tahir

Hafız Mehmed Cemal

Mehmed Arif

Hacı Saffet

Malum ariye-i celile ibadet münüre-i devhanıyla tezaretde-i ayam olan mevhibe-i macem hakikaye-i insaniye havace Efendimiz huzuretlerinin mesamı dindaranceleri eser-i olarak sekiz kişiye icazetname ita olunmasından devlayı kalblerimizde hasıl olan mesaret-yi numayat-ı tasrif edemez zanındayız.

Cenab-ı Hak hevace eğer tul umuruyla mar eyleyip bu meval üzere bir çok talaye şahadetname itasına muvaffak bilcar buyursun. Perşembe günü öğle namazı cemh girde ida olundukdan sonra husus-u secamlar üzerinde icazet-i ahziyene kesb iktidar eden zevat Kerem isbat-ı vücud ederek meram-ı lazıme ifa olunup hevace Efendimizin dest-i her birisine icazet namelerini verdikden sonra gayet belîğ bir daha keraşet edip bu vesile-i hasne ile adniye-i habire-i hazret şehriyadı isal bargah ahmediyet kılınmış ve cemiyet-i meski ihtam olmuşdur.

Badel zuhur medreseye umum-u ahali ve bazı kasabalarla kariyelerden gelen efrad mesame davet olunmuş ve bir ziyafet-i katide olunarak yüzlerce meduvun gözü dolmaları acem pilavlarıyla nazin damağ etmiş ve badel itman şerifler kahveler içilerek tekrar bir daha olunup hitamında ve Cenab-ı olan adniye-i Hazret-i hilafet penahı ve tezkar olarak umum tarafından üç kere (Padişahım çok yaşa) demeleri bil tekrar olunup cemiyet dağılmıştır.

Mevla-yı metal hazretleri padişah adalet perver ve şehfesa masraf kester vali namet himestmaz paşa zişan efendimiz hazretlerini ceriğ kainat durdukca payidar eyleyip teşvikat ve tergibat melunaneye itbamen neşri alim emrinde ikdam namı eden bu gibi havacelerimiz ede tul emirler ihsan edesun (Amin)

KABİN

Senvi dört yüz lira maaşla Mister Fikolis namında İngiliz'in biri cezire baş mahnedesi melun tayin olduğu ve mum-i ileyhin yakında cezireye mevasat edeceği masmuatımızdandır.

YOL İNŞASI

Lefkoşa kasabasının etrafında daire madar bir şuse bulunan inşa edilmesi takrir ettiği mesumuatımızdandır.

ÇANAK İMHALİ

Ziraat makinisti Mister Benadyosun terifi üzere çanak kilmasından imal olan çanaklara meşale lace kariyesinde çanak ve sair imal olunmakta istihbar kılındığından iş bu sanatın sairelere nam etmesine ziraat dairesinin bazı himmet edeceğini ümid ederiz.

SİRKAT

Leymosunlu Konstantinu Hacı Konstantiyedi halasasında bulunmadığını bir zamanda hanesine hırsızlar duhul ederek merkurum yüz lirayı metcavet parasını sirkat ettikleri meşhuddur.

MERKATE TESDİ

Bir kaç gece mikdam-ı zabitanın biri nöbet beklemekte iken sokak fenerlerinin birini sirkat etmeğe karar verir. Fakat fenerlerin meki tamiratkah bulunduğundan efkariyane muvaffak olmak için bir zadiyane ihtiyac görülür. O levkat ise böyle ufak iş için zadiyane bulmak müşkül olduğundan rakibinin emvazına basarak feneri çalmakta iken tesadüfen oradan geçmekte bulunan biri tarafından hemen polise ihbar kifayet edilir. Merhum zabıta ile refiki derdest olunarak bilacere on bir gün habs olmalarına mahkeme tarafından hükm olunmuştur.

KATL

Arkaca kariyesinde Hristiyanın biri hanesinde maktul koşmak adet ve himesini meydana koymuşlardır.

Geçen Cumartesi günü on beş on altı yaşlarında bir Hristiyan çocuğunun akıbetinde çarşıdan çarşıya ondan doğma gezip dururken polis tarafından yakalanıp hapse konulmuş ve bir kaç saat sonra tahliye-i icra kılınmıştır.

Fakat derdest olunan ile diğer bahs edenin isimleri kayd olunmuştur. Bakalem perde-i namusu idabe menaber surette gezmeğe cesaret eden adam kıyametli aldığı bahşış ceza-yı nahdiye ve mahbusata makable edecek mi?

İşte size bir acihe-i ve hasat!

KARANTİNA LENVİ

?

AĞAÇ GARMİ

Girne kapısı Baf kapısı bulunan hasarata ağaç garmi etmek üzere Lefkoşa belediyesi hükmünden bir hasat istihmal eylediğinden yakında ağaçların garsına mübaşeret olacağı malumat

İbtida-yı nisandan itibaren harer kozmesinin eseri hin ahir Çin'de ayan nadiye olunması kaymakam vilayet penahi tarafından emr olunmuştur.

İskaib nizamnamesinden mabed su mahresinin yahud ona merbuten istimal olunan herhangi havz ve bend yahud cedvelin havi bulunduğu suyun kafesi hakları iş bu kanun mevcubaca tahkik vakid eylemiş olan kimselere vecchle su itası için made-i sabıkanın havi olduğu ahkama tabih bulunmak üzere kanun-u mezkur maksadınca Kıbrıs hükümetinin mal müstefili ad edilecek ve o suyu atide muharrer ahkam mevcubunca emkani mertebede maksad iskaniye için bah yahud sırf ve istimal eylemeğe mümkmumatın selahiyet kanuniyesi olacaktır.

FASIL SALT ARAZİ İSTİMLAKI

On üçüncü madde inşaat-ı umumiye medbiri yahud bir esfaye katmesinin netrat-ı caneb-i vilayetten mahvel uhdesi bulunan sair memur su cemh ve idhar yahud tevzizce muktezi veya madar görülen bir hazine ve havz ve sedvined cedvel kapağı veya su bulunan yahud icrası için hareketini arazinin istimlakı tavsiye eylemeğe selahitdar bulunacak yahud hareket-i ve sed ve benden yahud emsali mevanh sairenin refah edilmesini yahud bunlara müdahale olunmasını tavsiye edebilecektir. Bir vech meşruh tavsiye vukuundan onun tarafından varad olduğu memur tavsiyenamenin bir kata süretini istimlak olunacak arazinin yahud refah veya müdahale edilecek olan değirmen vasad ve senden yahud sair manen bir hitasıyla men mali kaymakamına gönderecektir.

On dördüncü madde kaza kaymakamı zikr olunan tavsiyeyi ve elinin nazr matu mesine kabul alırsız isyimplakı yahud refah veya müdahemle olunması masmim olan arazi yahud demanede ilanedar bulunan memsum olan istimlak ve refah yahud müdahale hususunun ve onun malına ve hakkında bir kona itirazlarıyla var ise ihbarnamenin tebliğinden itibaren altı hafta zarfında takdim edebilecekleri aşarını havi bir kata ihbarname tebliğ ettirecek ve mezkur altı hafta müddetin kafasında zikr olunan tavsiyename ve haritaları şabde itiraz olmuş ise azimeler ile men vali-i vilayetine göndereceklerdir.

MA'BADI VAR.

MEMALİK-İ OSMANİYE

Zat-ı sami-i Hazret sadaret-i penahiyeinin hafidi olup mekteb-i mülkiye-i şahaneye nevam eden Fuad Bey'in alim hukuk tahsili için gazete irade-i safiye-i hazret padişahı şerif sudur buyurulmuştur.

Bab vela-yı ser askeriyeinin tensibi üzerine bahriye nezaret celilesinden suret daimede cezair cersefid vilayet-i masifinde bir vapur bulundurulması karargir olarak lazım gelen mesarifin tasisi nazaret-i müşar ileyhden bab-ı aliye arz edilmiş ve tophane-i emre müşberiyet celilesince de cezair-i cerefide bir komisyon uzamakla mevaki bulunan istihkamenin icrası ve malinesi karargir olmuştur.

Saltanat saniye ile bulunan hükümeti arasında akd olunarak ticaret hakkında nazar-ı devletli Mahmud Celaledin Paşa Hazretleri'ne emr olunmuştur.

Ateneya bandıralı (delus) nam saltanat-ı seniye hesabına olarak kırk sandık ve edip tophane ihrac olunmuştur.

Mısır Hükümeti vapurları İngiliz şirkete fervahat ettiği cihetle mahmul şerifi nakl etmek için vapuru kaldırdığından mahmul-u şerif mezbure mahsus bir vapur hazırlanması bulunan şirket-i Osmaniye ve kate mecriye nezaret-i celilesinden emr verilmiştir.

..... Müslümanın istirahatları için şirket-i Osmaniye tarafından mücer ahirde bulunan Osmani vapurlarına dört vapur daha ilave olunmuştur.

GALUSADEN YAZILIR:

Muharebede tebcihe-i galiti temin eden ve sait haricenin en birinci en başlıcası topculuk olduğundan asr hazrın senin ahiresi tarafından bu sanığa verilen ehemmiyet malumdur.

Fi bu hane dakikada on emri endahet eden manenlerin o buselerin hedefleri üzerinde icra ettikleri tahribat-ı madmete icra ile kanaat edilerek bir dakika on beş mermi sarf eden serih alır mı toplar icad edildi. Bu da az görülür. Binlerce senelik bir mesavresi yirmi otuz dakikada hakla yıkan edecek toplar ihtirane çalışmaktadır. O Avrupa topcu senfenin bir kat daha ali ve teryizi emrette hiç bir kadehler lekeden çıkarılmıyor, bu babda boş geçen bir dakika ad olunur. Bizde dahi mazarfeyaz eser maluneleri devletin malının saadethane mütevih olan paşa azim ve hükümdaren zaman efendimiz hazretlerinin asr-ı mesar humayunlarından hayat-ı manzume-i askeriyemizden ziyade terk eden topcu menfider ikinci ordu hümayun topcu kumandanı Sudanlı Şükrü Paşa ve mahariye-i ahirede nem Salı tarih-i askerimizin

NÜSHA:303

SAYFA:3

EKSİK SAYFA.....

NÜSHA:303

SAYFA:4

Tedavisi pek müşkil bir (menbva-i emraz) kesilecek!

Ayaklar hususunda icra olunan tekasile muhafaza vukua geliyor: Bir ile etmesek çocuğun taharet ve nezafetine adım bulunmak besleyecek şeyler kendisine verecek mekulatı yedirmek gibi kayıtsızlıklara kurban olup giden çocuklarımıza acıyalım!

Bakınız ! Göğüsleri açık duran yavrular bilahare bir öksürük ve daha bu gibi göğüs hastalıklarına duçar olacakları gün gibi aşkardır. İş bu kadarla kalmaz. İhmal olunan ciğer hastalıklarını edeceğinden çocuğun bileceğini ve bundan istirahatgah edeceğini güzelce bilmek lâzımdır.

Bakınız analar sözü olan (Ayaklar sıcak baş bu dünyada çok düşünme) Kelam-ı hükümet encamıyla ‘amel olunacak çocuklarını yalınayak gezdirden en sonra pişman olurlar ama ne çare son pişmanlıktan ele ne geçer? Çünkü: Vücudun asası olan ayaklar müseddes medide şedenli soğukların haribesine kaldığından cezbe ettiği vücudun hemen her noktasında intişar edeceği cihetle bir mesdes sonra çocuklukta gençlikde olmazsa bile ihtiyarlıkta şiddetli soğuklar baş göstereceğinden naşı çocuğun intikal edeceği

Zan ederiz ki ceziremizde çocuklar için emzik istigmali o kadar temin etmemiştir. Çok ala Her yerde de öyle olsa.

Valideler-eğer varsa- Ciğerparelerini kendiler emzirmelidirler. Yok da bu kabil olmazsa hakiki sadık altından ana tutmak icab eder. Eğer bu da olmayacak olursa – ihmaldendolayı- pek çok sebebiyet veren emzik kullanılmalıdır. Fakat olarak bir çok ağız ciğer hastalıkları husul olur ki: Bilahare tedavileri olur.

Görüyor musunuz? Her hastalığa sebep yegane adım dikkat ve nezaket olduğu ediyor.

Bu derece ihmal ahmal caiz olduğu gibi aftrat derecede de tedabir bulunmak değildir: Altı aylık yünden mamul ince fanellâ giydirmek bir yaşını bulduğu vakit fanellâyı kalınlaştırarak etmek dizlere kadar yün çorap giydirmek şeker lokum gibi gibi tedbirsizliklere ne demeli? Bir yaşında yün fanella ile bir çocuk iki üç yaşına geldiği vakit bir daha giydirirlerse ne dersiniz uzanmayalım, çocuk sen çıkıncaya kadar üç fanella ile kesb etmiş! Fanellalar üzerine giydirilen beş altı cici biciler söze caba!

Çocuk genç yaşa geldiği vakit artık fenalıkları dert etmeğe mecbur olur. Sen tahmin edersin..... ile çocuk sen

Eğer muvaffık olursa vasıl olunca ne gibi vesait ile mekavemet edebileceğini ve ne derecede zaif ve olacağını anlamak biraz düşülmekle olabilir. Bize kalırsa: Altı üstü yoktan mesnu‘ her biri üç parmak kalınlığında on yorgan bulup vücudunun güzelce setr ederek için ağzına bir koyarak hacetle çorba çünkü ne bilecek ne de oturacak! Ay şimdi düşünelim! Böyle adamın alem-i fanide vücuduyla ne fark vardır?

İşte görülüyor ya! Efrad derecede tedabir bulunmak mevcub faide olamıyor. Bizde bir kusur vardır ki zışanımız ki cihanda aleyvesselam efendimiz (.....)= işlerin hayırlısı ile yapılandır. Hadis-i şerifin yoksa olmaz celile-i sadaniye ve hadis-i nebuyeye imtisal ederek kat kezar olsak ise hastalık yüzü görmeyeceğimizi isbat edecek akval asar-ı pek çoktur. Çünkü: İslamiyyet tevlid ettiği gibi ahkam-ı İslâmiyeyi tasdik etmektir.

KIBRISLI HAFİZ CEMAL

MÜTENEVVİA'

"New York Herald" gazetesinin haber-i mahsusı Doktor şahanede meşhudanı hakkında dersaadete hareketinde yazıp Tercüman-ı Hakikat gazetesinde olan mektup tercümesi bir veche ati iktibas olunmuştur..... tahmil edilen vazife-i ekmal edildi. Bu vazifeyi hüsn-ü suretle ika edip etmediğimize başkaları hükm edecektir. Bulduğumuz vapurda gayet rahatız. Bu münasebetle tecareb ve meşhudat bir hilasa seni tanzim ediyorum.

Vesait-i mevduamızın itirafa mecburum..... meselesi hakkında bir hükm atası bazı mertebe-i meharete ibraz etmek etmiştir. Evvelce gönderdiğim mektupların birinde terk ve melafat etmemek bulunduğumu yazmış idim. Çünkü Türkler vukuatı maziyenin henüz taht bulundukları cihetle bu babda layıkıyla malumat veremeyecekleri gibi dahi o vukuattan olmuş olduklarından elbet hakikat hali azam ve mübalağa edeceklerdir.

Ancak şu tarık hareketin bilahere anladığım cihetle bu fikri ve ederek ve 'azam hazreti 'Osmani Hamid yesuvarı alayları miralayları Amerika, İngiliz ve Rus konsolosları armani merhusa ve köylüleri ethasıl hakkında gördüğüm herkes ile görüştüm yalnız iki ay ikamet ettimse de gözü kulağı açık bir adam için bu müddet belgan meblas kafidir değildir. İster Trabzon'da ister bulununuz. Mesele hep birdir.

Anadolu şahanede icra-yı seyahat için istediğimiz ettik! bulunan zevat ve kimilerle görüşüklerimizi bilmezlerdi. Mamafih hakikat halde kesb ve Hadem olabilecek pek ziyade gayret ediyordu.

İnsan esna-yı rahda geçirdiği muhaterandan salimen kurtulduğunu düşününce ne kadar büyük bir hissediyor! geçidinde gözümüzün ayırdığı mesafeye kadar azim başka hiç bir şey görmüyorduk. Kop Dağı'na geldiğimizde oldukça büyük bir tehlike geçirdik

Bu dağ 8000 kadem

Orada mesadef nazarımız olan menzure pek 'ulvi pek idi.

İbtida-yı emirde latif rüzgar sakın idiyse de bilahare dehşetli bir fırtına kopup ortalık toz duman içinde kaldı. Nereye gittiğimizi bilmiyorduk.

Bu harc ve merc arasında müthiş uçurumlar pek idi. Sonra geçitlerden geçtik bu geçidlerde hava güzel idiyse de o derece idi ki için bir ahur bulmuş olsa idik. Kendimizi şayan tebrikat eyleyecek idik. Böyle neticisinde takriben yirmi lira kadar eksildim. Şimdi bu telâfiye çalışıyorum.

KİM KABAHA TLİ?

Şimdi asıl hilaseye gelelim: Armani vukuatına armani kasidesi olmasa idi vukuat mezkure asla zuhura bu hakikat gayr-ı gayr-ı kabil

Mikdarı bir kaç yüz balığ olan eşra-yı merkume irtikab ettiği ceza-yı sezasından kurtuldukları halde pek çok fenalıklara badi olmuşlardır. Erbab fesad analarına usul için Anadolu şahane köy köy dolaşarak bir takım yabane ile sadedlen ahaliyi etmişlerdir.

Memalik-i şahanenin en ziyade bulunduğu bir şey varsa o da yollardır. Dark ve olmayan bir memleket ticaret ve iktisad nokta-yı nazarınca terki ve tekmil edemez. Burasını meşhudat üzerine söylüyorum.

Trabzon'dan eyler veya doğru icra eylediğimiz seyahat esnasında geçtiğimiz yolların ile olup nakliyat mahallelerde ile icra olunur.

Anadolu-yu şahane yalnız bedi bir memleket olmakla kalmayıp arazisi gayet ve zengindir.

Yollar muntazam olup mahsulat daha kaideli bir Pazar mümkün olunca ahalinin pek çabuk artar dahil memlekette bir çok dahi mevcut ise de bunları işitmek için icad eden sermaye mevcut değildir. Anadolu ahali gayet fena olmakla değildir. Tarlası ziraiye ile sürer ve küçük bir kulube içinde oturur.

Yollar biraz islah edilirse hayli taklil ederek muamelat-ı ticariye pek bu yolda henüz bir şey

..... alayları hakkında bir kaç söz söyleyeyim. Bu alaylardan albım alınmış alay mevcut olup bir çokları da derdest teşkidir.

Bu alayların teşkili zat-ı hazret-i padişahı aid bir şan ve şereftir..... vaktiyle daire-i harac yaşamakta idi. Şimdi ise bunlar iki usul edilerek mükemmel bir kuy-u askeriye teşkil etmişlerdir..... kafası zat-ı hazret-i padişahı ile aliyenin ve onların düşmanı da onların düşmanıdır. Kendileri..... gayet mahir olup afak olan kızaklara faikdir.

ELEKTRİKLİ HANE

Elektrik hakkında keşfiyat eştihar etmiş olan Doktor (.....) bu kere Newyork'da kendi hesabına olarak bal cümle tertibat ve teşkilatı elektrikle vücuda getirilmiş bir hane inşa ettirmiştir.

Bu hanede ve teshin elektrik vasıtasıyla vücuda getirilmiş olmasından fazla olarak elektrik vasıtasıyla olunmakta dahi elektrik alanlarıyla icra edilmektedir.

Hanenin daireleriyle tamam salonu arasında temdid edilen bir mini mini demir yol hattında eden ufacık elektrik katarları ise yemek şarap şampanya taşırlar.

İ'LANAT
EKSİK SATIRLAR VAR!!!

NÜSHA:304
SAHİFE:1

10 ZİLFEDA 315
30 MART SENE 314
1 NİSAN SENE 1898

ZAMAN

İHTAR:

Abonelerimizin mesdeti henam bulan farinin keramımızdan gazetelerini belafasla almak isteyenler iki abone bedalini ersal ederek idarehanemize malumat vermediler.

Son nüshamızda veya daha evvel peşinen tecdid olmayan abonelere mezkur nüshadan sonra gazete gönderilemeyeceği cihetle (Zaman) tekrar abone olunarak numaro sırasıyla okumak arzu edenler vaktiyle iki abone bedalini ersal eylemeleri temenni olunur.

CÜMLE-İ SİYASİYE

Bu hafta vird olan evrak-ı havadis yine afak-ı alemde kara bulutlar devran ettiğini gösteriyor.

Hayliden hayliye bakışmış olan efsa-yı şark meselesi bu günlerde yine tecdid ederek devam salh ve mesalmetin adamesi artık mümkün olamayacağı emvar siyasiye ile iştigal eden zevat taraflarından hükm olunuyor.

Çin Hükümeti evvelce Rusya devleti vasıtasıyla istikraz etmek istediği on altı milyon liralık bir meblağı ahiran Almanya'nın (Keyaveçav) limanını işgal etmesi üzerine Almanya ve

İngiltere bankalarından alması Rusya devletinin fevk alade iğrarını mevcub olmuş ve binaenaleyh taht aleyhinde bulunan Artur ve Falyenvon limanlarının ve manço riktasının seneliğini kendisini icar eylemesi hakkında Çin Hükümeti'ne beş gün mühletle bir on tebliğ eylemiştir.

Beş gün meruretle Pekin Kabinesi tarafından bir vecab şaki verilmemiş olduğunu görünce mançuru hududunda müthişdir. Asakerinin Çin hududunu geçmesi emrini vermiştir.

İngiltere Hükümeti ise bu işlerden fevkalade telaşa düşerek Rusya'ya salizikr liman ve arazinin icarını kendilerinin katiyen muhalefet edeceklerini bal beyan Çin Hükümeti'ni ettiler.

Rusya Hükümeti İngilizler'den hilaf memul bu kadar şedid bir mukabele görünce her bir ihtimalete karşı hazır bulunmak üzere kuva-i ceriyesinin Çin sularına azamete ve tezyide kuva-i zansisiyle tesri inşallah gayret olunmasına dair lâzım gelenlere emr vermiştir.

İngiltere Rusya'yı (.....) limanlarından çıkarmağa vaksa-yı şerefte kesr nefuzine gayret ettikçe Rusya'da Hindistan'a terhib ederek İngiltere'yi oralardan sökmeğe çalışıyorlar.

Rusya'nın efsa-yı şark meselesinde alakadar bulunan Japonya niyailede politikası görülmekte ve tarfin yekdiğerini karşı tedarikat harbiyeye devam eylemekte olup hatta Rusya'nın Japonya'ya karşı yetmiş bin asker sevk etmek üzere olduğunu Japonya'nın da lacellül mukabele bu zavallı bin asker hazırladığını gazeteler yazmaktadır.

Efsa-yı şark meselesinin başlıca olan Almanya Hükümeti kendi maksadını nail olduğu cihetle şimdilik saket haşmetli Wilhelm Hazretleri silahperverlik nokta-ı nazardan mesair mebhüs 'icra-yı tasavvufa kıyam eylemişlerdir.

Bakalım netice hasıl olacaktır.

MAKALE-İ MAHSUSA

ASIL BUNU DÜŞÜNMEİ

Ciğer demag mada hastalıkları gibi hastalıklardan her kes korkar. İstikbalin vehametini bilenler derhal müracaat ederler. Halbuki diş kulak ağrısı gibi hastalıklara hiç ehemmiyet verilmez. Acaba bu fikir doğru mudur?

Asla husula gelen her nerede olursa olsun tedavisine kemal-i cedit ile şenayan olmak icab eder. Çünkü her şey

İşte ihmal şişesi olarak yeşil gözlüler sağırılar görülmektedir. Hep şu ahval esef işitmeli başlıca sebep talini nasazın bedbahtı taharet ve nezaketin adım vücudu bir hekime müracaat olunarak (Viren almağa kadardır.) tevkil başına kalmalarıdır. Evet (Viran almağa kadardır.)

Kelam-ı hükümet encamı ne kadar ali bir sözdür. Fakat bunda bir eksiklik vardır: (Sebebine teşbis olunursa Viran almağa kadardır)..... asbabını tahri etseler daha güzel olur.

Kökten maide etmek zamanı geçti:

Kelâm-ı kibarı halimize ne kadar muvafık olmak üzere söylemiştir. Bu nimet-i sadaniyeye mezhur olanlar ezmize-i mutekaddimede halk olunan akvam-ı necibedir. Yoksa bizim gibi değil ha! İşsiz güçsüz tensiz gezerek patlamayan elinde canı çıksın. Benden sonra gelen düşünsün deyip zevk ve sefa fakat bilahare cevri ve cefa ile vakit geçirenlere yok yok: Ayaklarımızı kalmakla çare yok!!

Bunları arz etmekten maksadımız her ne hastalık olursa olsun o çare-i tedavisine etmeli bir tabib haskan müracaat edilmeli. Böyle nerede nazariyat-ı tıbbiye ile vakit eden ve ameliyat vücuda olan suret zavallı vatandaşlarımız üzerinde alışmağa bir çok parelerini çekerek yine tedavide 'acizlerini olan ve şehadetnameleri devlet-i 'aliye 'Osmaniye'nin mekteb-i tıbbiye tasdik olunmayan bazı eczacı suratlı adamlar sardı.

Bunlara mı müracaat edilecek?

Haşa: İnsan daima düşman uzak olmalı! Fakat sonra kimse 'arz-ı hacet etmeli? İşte bu noktaya cevap vermek olsun ceziremizin ruhu her türlü olan Lefkoşa şehir şehrımız ahali-i mesamesi Her hususta ihtisas bir olmuşlardır. Var olsunlar! Her hayırlı ümidlerine fakat bu her ahaliyi düşünelim. Bunlarda Osmanlı devleti'nin ayat feda-yı can edecek devlet ve millet bunlar da şahane olmakla bunlar da Osamanlı Devlet ve milletin icra-yı ferdiyesinden

Ceziremizde giddikçe azalmağa yüz tutan ahali-yi İslâmiyemizi her kesin bırakmayalım. Hallerine ! Günden güne çoğalıyor. Aceb bu nedendir? Körleri, sağırları, topalları ve sair sayabilirsek say!.....

(Arz Allah Vasme)

İşte asıl bunlar nazar-ı dikkate almak 'icab eder. Yoksa asar-ı insaniyeden madud olmayan işleri kim olsa yapar?

Bunun kolayı nedir? Erbabından soralım. Herkes bir fikri beyan etsin de ahali-yi ahlamiye düşmekte oldukları olalım!

Biz beyan-ı efkar ederek arta tarık hakikat edecek kadar olmağa daha çok isteriz. Fakat diyebiliriz ki: Bir kaç aydan beri kasiyelerimizi devr ve seyahat ederek zenginlerden biraz para fitirelerden alıp avdet buyursalar 'alem-i İslâmiyet'e medeniyete daha ziyade ibraz hüsn-ü hizmet etmiş olacaktı. Zan edersek da almış bulunurlar..... muvaselet edip kaç gün ikamet buyuracaklarını ve ayın kaçında başka edecekleri..... zaman cezirede İslâmiyemizle neşr ve 'ilân olunsalar vaktiyle köylerden de bir çok efkar tarafından hanede doktor beyimizi görmek hastalıklarını tedavi ettirmekle olacakları eder, işte birinci fikrimiz budur. Ahalimizi düşmanlar- eğer varsa- meydana çıksınlar da tedabir lâzımeyle latife hüsn-ü himmet buyursunlar.

Rum vatandaşlarımızdan evladlarını Atina'ya göndererek doktor diplomasına nail ederler. Sonra vatanımıza celb ederek masumlar bağlı adamlar üzerinde kesb ihtisas için tecrübeye korlar..... köylü eşkallerinde alışır bizi mürekkeb yerine koyarak tehlikeli tecrübelerini tek ve تنها biperva olarak üzerimize icra eylerler.

İşte bizim de zenginlerimiz de zenginlerimiz –eğer varsa çocuklarını mekteb-i mülkiye-yi şahaneye fen-i celil tahsil ettirerek şahadetname ettikten sonra maali ihtiva-yı Hazret şehriyarı memleketimize celb etseler hem biz hem de hususıyla bizden sonra gelecekler.

İstigade-i mukameleye nail olabilirler.

Dersaadetce Kıbrıslılar'a altaf Hazret kebzul olup her amidlerine temin için 'azifet merhamet mürevvet saniye kapıları açıktır. Velhasıl her hususta tedbirli davranmak arzu-yu bulunanlar lütfen şu parlak istikbalimizde elzar merhamete almalarını 'umum-u Osmanlılar eyleriz

HAFİZ CEMAL

HAVADİS-İ MAHALLİYE

Baf kazasında tab' kariyeli bir Rum kazı şeref ile müşerref olup kaza-yı mezkur mahkeme-i şeriyesinde muamele lazımesi bilahere alem-i . eksik satırlar var.....

NÜSHA:304

SAHİFE:2

Desbotunun hükumete emr icatı üzerine muhtediye polise celb olunarak tedrite teslim edilen mezbure ben mesahen oldum artık Hristiyanlar içinde gitmem diye vukuu bulan fradine bakamayarak baki marifetiyle başından çarşaf aldırıp polis kumandanı tarafından yakasına teslim edildiği

Ve bu mesele olarak yine teza-yı mezkure tabih demek kariyesinde müslüman olan diğer bir Rum kızının çarşafını ahali-i Hristiyaneye ceberen başından aldıkları aldığımızı bir derkede bildiriliyor.

Herkes istediği din ve mezhebde bulunmak fade-i meriye icabından olduğu halde polis kumandanının iş bu hareket-i gibrilayihası müvecceb tasif ve mezahiye demek olduğundan hükümetin nazar-ı dikkatini celbe masaret ederiz.

BECAYİŞ

Kerine komiseri Mister Gelusub Gavled Kasine sunuyu sekiz yüz lira ile ve fetat olduğundan yalnız bir çok sene meclis olmuştur. Mum-ı İleyhin yerine gabur ve mabh-ı İslâm müyebber camireyin vekalet edeceği işidilmiş olduğundan müvecceb-i memnuniyet olmuştur.

Defterdar Hazretleri Mister eşmure mezkur-u gavet-i kasette (altın sahili) müsteşerek memurin teklif olunmuş ise de der eylemiştir.

TAYİN

Vekalet suretiyle Lefkoşa sandık emniğine tayin olunduğunu Pencizade Sezai Efendi'nin ibraz-ı layikat eylemesi üzerine bu kere memuriyeti kaymakam vilayet penahı tarafından tasdik olduğu işidilmiş olduğundan mumi ileyh hüsn-ü ve hal sahibi ve İngilizce Rumca lisanlarını güzel tahmil itisan tevrisi degadan olduğundan cidden cümlelerin müvecceb-i memnuniyet cedidesinden dolayı tebrik ederiz.

MECLİS-İ KAVANİN

Meclis-i Kavanin'in resm-i keşadı münasebetiyle hükümet-i cezire-i medbireği cenabından irad buyurulan makale-i iktaciye hayfet-i tarafından aslı İngilizce olarak kaleme takdim gelmiş olan maraza-i cevabiyenin etna-yı müzakeratda icra kılınan bazı tadilat ve ilavete hari suret-i musamesinin Türkçe resmi tercümesi henüz zuhur etmemiş olduğu cihetle marziye-i mezkereyi nam ve sayh olarak neşr etmiş olmak üzere gazetemize derci nüsha-i atiyemiz tenhir olunmuştur.

1898-99 senesi için ceziremizin marifeti yüz otuz iki bin yedi yüz yirmi dört lira ve varidatı dahi yüz yetmiş yedi bin altı yüz seksen lira tahminen olunarak bu tanzim olunmuş ve meclis-i kavanine vazih olunacaktır. Masarifat-ı mezkurenin içinde on dokuz bin lira eşeat-i umumiye ve iki yüz lira dahi Hristiyanların mekteb-i adadisi için dahil bulunmaktadır.

MÜKÂFAT

Leymosunlu Konstantin'in yüzlerini metacüz yarası çalındığı geçen nüshamızda yazmış idi. Sarfların meydana çıkarta bilmesi hakkında malumat adledinlere merkurum tarafından otuz beş İngiliz Lirası bir mükafat verileceği kılınmıştır.

VEFAT

Lefkoşa ahali-i methizan ve hanedanından serec zade Şükri Efendi bir müddedden beri duçar olduğu hastalıktan rihayeb olamayarak geçen Cuma günü 'arcı emri celiyanelin zen-i icabet olarak seksen beş yaşlarında oldukları halde irtihal-i darbeka eylemiştir.

Rahmetle aliye-i rahme-i vasa

Yevm-i mezkurde merhum mum-i ileyhin naaşı Ayasofya Camiî şerifinde nakl edilerek oradan dahi bir cem tarafından ihtikalat-ı layika ile Girne Kapısı haricdeki Kıbrıs'ında istimzar edilen medfin mahsusuna terk ve tevhid edilmiştir.

Merhum mumi ileyh yirmi iki seneden beri alim-i inzivayı ihtiyar ederek hanesinden dışarı çıkmayıp orada emrad eylemekte olduğu halde yirmi gün evvel mahdumu 'İrfan Efendi'nin vefatından gayle müteessir ve eşber-i feras olarak dünyada vedah adiye icra eylemiştir.

Merhum mum-i ileyh gaitle halim selim müstakim elatuvar ve lütfegar bir zat olup bu hastelden dolayı kendisini bilenler namına daima bu his mahbetle yad ve tedkar eyleyecekleri bir şeydir.

Cenab-ı hak ailesine ve ailesinin bu yüzden vukua gelen alem ve edkarına iştirak eden bilcğmle ahvan ve mahbelerine sabrı cebhel ve emri havem mum-i ileyh dahi ihsan buyursun

SAAKA

Son Leymosun kasabasının haricine saaka düşlerin bir harup ağacı ihrak eylediği tesbit edilmiştir.

Baf tac-ı Hirsofu nahidesine geçen Cumartesi günü garb-ı surette sakiniz eylemiştir. Samte hanenin girerek bir odayı dahi dahil olmuş ve hanenin kanı kemalen

TEKZİB

İdare-i mahsuse ve evrelerinden (namet-i heda ve tarsus) ve evreleri ter eylemesi

Gariye gitmek üzere iken geçenlerde ve olduğu ve bu ve taifelerden bir tahlis edilmediği bu hafta neşr olunan Kıbrıs Gazetesi yazıyor. Matbaamıza vürud eden Osmanlı ve gazetelerinde buna dair bir şey cihetle havadis mezkure sarf anazib ve müfteriyat neşber etmediği itiyad etmek olan ve masr cenumde neşr edilen evrak mazirelerden iktibas edildiğine şebh kalmamıştır. Binaenaleyh havadis-i mezkurenin ihtibatla nakl edilmesi lazımeden olduğunu ihtara bile hacet görmez.

MIZIKCI SIÇAN

Umumundan meşhur beyaniyet arabanın odasında seda ile müziğe icra eden bir siçan büyüdüğü ve nihayet mezkur siçan tutularak terbiye edilmek istenmiş ise de bir kaç saat sonra girdiğini Halkın Sesi gazetesi yazıyor. Buna inanmakta karşılarımız

ESTER MEBAYE

Amid biruni için şimdiye kadar ceziremizden iki yüzü mencavez-i estermiyeye olunarak ihrac olunduğu işitilmiştir.

FACİA-İ VEFAT :

Geçen Pazar Leymosun'da biri kiliseye gider iken yolda düşüp facia-i vefat eylemiştir. Merhum bir gün makdum sanıktan şikayet ederek dostlarına hitaben bu sanıktan vefat edenler ne kadar bahtiyardırlar dediği dahi rivayet olunmaktadır. Öyle ise dahası kabul olunmuştur.

TÜTÜN ZIRHI

Geçen sene kariyesi zırh olunmuş olan dönüm tütüne karşı bu sene otuz dönüm zırh edileceği vesair karede dahi bu imtihal edeceği ve icab eden tesliyat ziraat dairesinden ita kılınacağı malumat

1899 TARİHLİ VE 9 NUMOROLU NİZAM

Mucibence tapu dairesinde olan memur andemleri maliye ettirmeğe her şahsın hakkı olduğu halde defterjane riyasetten emr verilmiş diye Mağusa tapu dairesinde mezkue memur andemlerin muayenesi menh olunduğu istihbar kılınmıştır.

Memnuniyet vefa-yı mukaren hakikat ise ishab-ı mesallih bir çok masarif ve müşkilata duçar olacağı cihetle tashilat mesallih müvecceb olmak üzere memnuniyet-i mezkureden refi hakkında riyaset mumi ileyhanın hümmetlerini tam eyleyiz.

‘İLÂN

Bir defa dersaadetten Kıbrıs'a muvaseletle Lefkoşa'da iki kapı caddesinde keşad eyledim. 19 numarolu saatçi dükkânında icra-yı saate başlamış olarak her nevh saatların Avrupa'nın en son üzeri ve bir seneye kadar bozuklukları halde mecanen tamir etmiş dahdile tamir terminini deruhde etmekte olduğumu ve iş bu maruzat-ı acizanemin nasdıkına yalnız bir ticariye kafi olunacağı muhterem ahaliye ilânla kesb fesar eylerim.

BENDE
SAATÇİ

ARTİN:MANKİYAN
İSKAİB NEZMANEMESİNDEN MAİD

On beşinci madde vali takdim olunan haritayı tasvib ettiği ve arazi mecveş-i inhanın istimlakı yahud manın refah edilmesini veya ona medahla olmasını mesbgördüğü takdirde zikr olunan emlak veya refah yahud medahla hususunu ceride-i hamiyeye mündercen ilan tasdik eyleseki müşarilleyh selahiyane kavnesi olacak ve onun üzerine olunduğu münval üzere arazinin istimlakı yahud memun refi veya ne medahla olunması hususu icra kılınacak ve mezkur istimlakın veya refah yahud medahla için (..... zarar tasmilatı dahi dahil olabilmek üzere) tazminat azası emr olunacaktır.

On altıncı madde vah bir arazinin istimlakı hakkındaki tasdikini ilan eylemesi üzerine arazi-i mezburda artık her nech melundan adi olarak müstekla-yı hükumete aid bulunacak ve valinin tasdiki havi ilanı mezkur arazi kaydını cenab-ı vilayetden tasdik olunan harita müveccetce tasbihi zimmetinde demser haki memur-u mahsuse için mezuniyet-i kafiye olacaktır.

Vali bir manın refi yahud ona müdahle icrası hakkındaki tasdikini ilan eyledikde inşaat-ı umumiye madarı yahud sair memur mütakeben menh-i mezkurun cenab-ı vilayetden tasdik olunan harita razına yahud ona medahle icrasına serruh edebilecektir. On yedinci madde bulunan arazinin istimlağı yahud mananın refa-yı veya medahla olunması için ali-i tarz tendiye alınacak meblağ hakkında ilan-ı mezkur tarihinden itibaren bir mah zarfında kaza kaymakamıyla uzlaşa karşı takdirde tazminat-ı mezburda miyahının kaldırılması hususunun hükmüne havalesi zımmında kaymakam müşarülleyh kaza mahkemesine müracaat edecek ve onun üzerine mahkeme-i mezburda ilafedar bulunan kimselere bir ihbarname gönderilmesini emriyle terfinin huzur-u mahkeme isbat ve cevd eylemeleri için bir gün zayn eyleyecektir.

Onsekizinci madde zikr olunduğu vechle tayin olunan günde terfin cümle-i isbat-ı vücud ederek terfinden her biri kendisi için bir hükm tesmiye eylediği takdirde mahkeme zikr olunan hükümleri tayin eyleyecek ve hükümler şayet ittifak edemedikleri surette bunların başında maddeyi kararlaştırmak üzere mahkeme bir hükm hakimın tayin edebileceğidir. Tarafının herhangi isbat vücud etmediği....

ZAMANIN TEFRIKASI
SAMIKE-İ SEVDA
MUHARRİRİ : KIBRISLI SADREDDİN

İstirahat eden Sadreddin bu aralık aly katta geçen bir odada gayet sert adi bir yatakda yatıyordu.

Fikri'ye gelince: Zavallı Fikri haksız fakir ve zarurete duçar olmuş hani han köşelerinde bir kaç geceler de aç kalmıştı.

Akıbet tensirat-ı çeviyi kendisini ibza-yı beşr arasında menkud olan (korsanlığa) tenezzül ettirmiştir. İşte küçük bir sözden ziyadesiyle müteessir olan Fikri şimdi sarhoşların semfanlı gibi olan lakırdılarına uğrar. Arada sırada tevkad biliyor idi.

Bu vakitler idi ki suret-i beşirde bir edyan şitan tehal ateşiyle ikindileri bir harbeye rakiben kazine Atina'dan geçer Fikri'yi yalınayak, başı açık önünde merdar bir bez üzerinde bir mütesan olduğu halde tasdik ettikçe kahkahalarıyla güler zavallı çocuğu tezbif eder. Of! Ne güzel intikam almış diye pek söylerdi. Bunu işinden bu hazireye !

İntikam alış diye çıkarır diye düşünüyordu.

Bu zamanlarda idi ki: Nihal Hacı Ferhad isminde bir ariyle münasebet payida etmiş idi. Vakit geçdikçe evlerindeki rabta suda olan işaretler çoğalmış en nihayet tabimi olan melaketi muntac etmiştir. Meslafatın ilk günü nihalik hanesinde bir bizim işaret kurmuşlar, bir diğerinin kolları arasından içmeğe başlamışlardı. Sadreddin nihayet emriyle odanın bir köşesine oturmuş, Hacı Ferhad ile Nihal arasındaki aşiretleri temâşe eder.kalbinden de hey koca arabasında bu ilçe sevdasına tutuldu. Evet benimmafı asliyeyi bilmiş olsak ! mehteb kapılmazsak, bak! Takdirde defrebab kalıyor. Takdirde mahbet ivar gibi bir şeyler geçiyordu. Sadreddin külliyeindeki mahbetler Nihal ile validesiz aldıracak kadar şedid bir idavete tebdil etmiş ise de yine biraz yemek için bu halde tahmil ederdi. Alçak Nihal

Kah kah sadine bir nazar fırlatıp tebessüm ederdi. Şüphesiz ki kasabından: Ne güzel ihzinar sözleri geçerci.

14

Bir Pazartesi günü idi ki ziyadesiyle münair olan Sadreddin eden zanıyla başında eski bir fes üzerinde yamalı bir ceket ayaklarında adi bir kundura olduğu halde bir gazinoya girip bir masa başında otururdu. Zavallı Sadreddin daima ve cidanından mahcub olduğu için gözlerini bizden ayırmazdı. İşte gazinoda da önüne bakıp düşünür gibi bir halde bulunurdu. O saat itirafa bir nazar gezdirse şüphesiz ki refib sevda fırsatı Fikri'yi görecekti.

Sadreddin orada bulunan abasının hedef tahkiri olarak biraz durdu sonra eliyle masaya vurdu. Kabul sözünü münafib Fikri karşısında bulundu. Gözlerini kaldırır kaldırmaz hemen Fikri'yi gördü.

Kalbi çarpmağa başladı.

Bir şey söyleyip duruyor, Fikri de tayinin pençesinden kurtulmuş bir biçare gibi içini çekiyordu.

Sadreddin ayağa kalktı Fikri'ye yarın burda mısın? Dedi.

Zavallı Fikri mahcubiyetinden gavur zemine geçecekmiş gibi kızarıp terler dediği halde evet cevabını verdi.

Sadreddin Fikriye'nin elini aldı ah bemin bir alçı nasır, rakib zannederek işte en nihayet bizi bu hallere koydu dedi.

Fikri evet birader ben o akıbet-i mezbile.....i sefaletе düşdüm. Şimdi gördüğün bu (.....) tezil ettim. Ah ben hala onun esiri daha doğrusu uşağıyım.

MA'BADI VAR

NÜSHA:304

SAHİFE:3

Yahud bir hakim tayiniden imtikak eylediği takdirde mahkeme evvel taraf için bir hakim tayin edecek ve hakim mahkemeden tehdid yahud mehadiyen samde olunan müddet zarfında kararlarını takdim etmekte takdirde mahkeme bir hakim ve ahd tayin eyleyecektir.

Mahkeme hareketini hakimyahud hakim el hakimini tayin eyledikde kararın takdimi için bir vefat tahdid ve vefat-ı mezkur afifaten temdid edebilecektir.

On dokuzuncu madde-i hükmlere yahud hakim-i elhakimine kendi kararları münasebetiyle tendiye olunacak icaret ve mesarifen meblâğı hakkında kaza mahkemesi makaren adil göreceği hareketini emr-i aza ve bunların kimin tarafından tendiye olunacaklarını emredebilecektir.

Yirminci madde hükmlerin yahud hakim elhalimenin kararı takdim olundukda mahkeme terfin herhangi kimsenin müracaatı üzerine terfin huzur-u mahkemede isbat ve cevad eylemesi için bir tarih tayin edecek ve evvel babda ilanedar bulunan her bir tarafa bir katma ihbarname tebliğ ettirecekti. Bir vech-i meşruh tayin olunan vefatda mahkeme hakimlerin yahud hakim-i elhan ilham bulunacak olan kararını tarafına takdim ile kararlaştırılmış olan meblağı arazi ve değirmen ve sedvindere yahud sair manda ilan eder bulunan kimselere tendiye eylemesi kaza kaymakamına emr edecekdir. Şu kadar ki salf el zikr vech üzere kararlaştırılmış olan meblâğın bütün yahud hareketini kısmi o arazi ve su ve değirmen...

MA'BADI VAR

MEMALİK-İ OSMANİYE **TEBLİGAT-I RESMİYE**

Velinimet azamızı padişahımız efendimiz hazretlerinin larime-i saniye-i malikaneleri devletlü azimetlü nayime Sultan aliye-i elşan hazretleriyle mabeyn-i hümayun melukata meşiri devletlü Osman Paşa hazretlerinin mahdumu Bavren hazret-i şehriyarından Mehmed Kemaleddin Paşa'nın emr-i mesnun andları bu gün Yıldızsaray şevkat-i ihtiva-yı aliyasinde tamimen icra buyurulduğunun ve emsali vecihle gelecek Çarşamba gününde sevr-i humayunun icrası mukarrer bulunduğu ilanına ve hesab-ı hak-ı zat maliyeha Hazret hilafetpenahiyi elli kilim-i asame ziynet cenşa-yı oranın mah hilafet buyurarak iş bu akd emri mesnun ve metimenini hak-ı celil-i hümayun şahanelerinde ibaren ve buyursun demesiyle tenzin-i lisan-ı ebediyet kılındığının yanında ibtidar olunur.

5 Mart 314

MÜVEKKEB HACIŞAR YED ALAYI

(Suriye) gazetesinde okunmuştur:

Saye-i intiza muvaye-i Hazret-i padişahide her bir luzumu etmem edilen müvekkeb ceşrif manadı vechle müretteb alayı vali ile teşdih ve ihrac edilmiştir. Şöyle ki:

Bu mezkurde Ali-i E sabah devletlü vali paşa hazretleriyle sare-i hümayun emin muhtarik Efendi Hazretleri ve mevkib hiç şerif-i mahafeti sadetli abdallar hemen paşa hazretleri ile vilayet varidayı hümayun erkan ve resa ve emr ve israf-ı memleket ve memurun hükmünden zirtebe olan zevat-ı aliye resmîyelerini layıs oldukları halde daire-i asakiriyede ictibah etmiş ve samet üç radelerinde devletlü vali ve meşir başları hazretinin ondan araya sevar olarak şame-i bir samet mesafede vaki tedsir-i şerif kariyesine azimet buyurmalarını mütaakib emin hazretleriyle mecmua-ı muhtereme mahal-ı şerif ve levah müsümdat refifi olarak merteb alayı vala ile kariye-i mezkuriye kadar teşbih ve isal eylemişlerdir.

Müvekkeb alayının en ilerisinde bir bando mızık ve bende faide-i neşrifat üzere ishab müretteb ve en nihayetde mahal-i şerif ve onu müteakib levahdet ayf yorulmuş ve güzer iki tarafında nazmiye radandarmeden mürekkep bir çok asakir-i şahane istadeyi mevki selam ve ihtiram olmuşlar idi.

Müvekkeb-i mezkurun daire-i askeriyeden haric ve harekette kame-i şahaneden ve kadim-i şerife ve sevalinde dahi mahmul mezkureden taviler izahat olunarak bu suretle tekrimatı lazıme ifa olunmuştur.

Mahmel-i şerifin saraya teraz zib zarne olan bu manzara-ı delarası ve muvasife-i hümayunun esna-yı rahde-i terminaseza cenşami ve müşîğ taraf ile mekteb-i ida-yı asakiri talebesi tarafından edilen tahlilat ve tenbirat tesiratu izay firiza hac için her müslüman şevk ve arzusunu ederek cümle-i eşkeriz-i tahsir eylemiştir.

Cemiyet-i mazume-i İslamiyenin yakine mecan ve melazı ve saadet-i deryanın neyal ve ihraz olan ziyaret beyşah ve rumune-i methure-i resulpnah firuze-i makdesini ifaya sayet eden iş bu kifle-i hacın azimet ve aidatında ihtifalat fevkalade ile icrası münad olan teşbih ve istikbal alileri hakiken şayan-ı temaşa olmak cihetiyle on gün diğer valinin umum sene-i memleket ve tefric için suret-i mahsuseden kaza ve kariyelerden Şam'a dökülen binlerce halk müvekkeb-i mezkurun temaşasıyla tecili ve inşirah eylemiş ve hümmet-i celile-i cenab-ı vilayetpenahı ile şan saltanat-ı saniyeye muvaffık bir surette techiz ve ihraz edilmesinden dolayı dahi daiye-i mefruza-i hazret-i hilafetpenahi umum tarafından tekrar ali-i eltigarer emsal-i bargah cenab-ı yürürdegar kılınmıştır.

Hand ahali-i İslâmiyesi tarafından Medine-i münüre-i fıkrasına hediye-i irsal edilip bu meyaydan cidde kemer gene vurud etmiş bulunan mikdar bir tacın resm-i gerekden istikası hususuna balasitizan irade-i emr ahmede-i hazret-i paşahı ser fesaddır buyurulmuştur

GİRİD

Cenab-ı bab-ı aliden biri kaside vilayeti hakkındaki şayane ve diğeri Girid meselesine iki nokta tebliğ buyurulduğunu dersaadetten varad olan malumat nazar-ı afiyeeye atifen nesh-i menkademizin birinde yazmış idik.

Bu Fransa ve İtalya sefaretlerinden Cenab-ı bab-ı aliye cevaben tebliğ olunan tahriratda Girid meselesinin sürat makine ile hal ve tavsiye için hükümet-i seniye canibinden izhar buyurulan arzunu müşariyeti tasdik kılındığı yine dersaadetten mürud-umalumat nazariye cümlesindedir.

Şamdan aşar olunduğuna göre o havalide bu sene şiddetle hükmüne icra eden bir vadet ve nezval eden karşımdıye kadar mişal şamşirinden mukayeseden incisad eylemiştir.

HARBİYE VAPURLARI:

(Az fezat) nam-ı gazetenin beyanına nazaren harbiye vapurlarının fir vahtı maddesinde itizazen divan-ı umumiyen mesariye idaresinin verdiği takrire masar-ı maliye nezaret-i cevap vermeyecek imiş.

AHVAL-I SİYASİYEDEN BİR NEBZECİK

Gûya Kuseh vilâyetinde memûrin mahliye tarafından bir takım pazarlar hakkında icra edildiği ahiren Bulgaristan ve sair icanib ve hususuyla ağremde çıkan o pazarı gibi yeminli hasım İslâm bulunan her zeki orak havadatının asıl ve isası olduktan başka mezkur hezryanemelerin iltizam ve hamiyeye kalkışdıkları icra-yı bağariyenin vilayet-i müşarülleyh havayisinde ikah ihtilan maksad-ı malumenlerine tutulup haklarında hükümet ve divanın

itasına bu ricalı bulunduğu malumat-ı adile-i kanuniyeninicia kılındığı ve buraya da zir tama hiç bir sev-i malumla ve bir hareket-i ihtafiyenin vukuu bulduğu ahiren teşkil eden ve içinde hak ve nasifetle müştehir emra-yı asakiriye Osmaniyeden Sadreddin Paşa Hazretleri ile zevat-ı sairede mürekkeb olan komisyonun tahkikat-ı ve kanesiyle tahkik edip huzur ve saadet-i umumiye gibi temin buyurulmuş Girit ablukasında bulunan safein hariye-i ecnebiyeden yukarı kaldırıp yalnız bir takım torpidoların cezire-i ahvalinin gittikce kesb-i salah ettiğine bir delil kavi bulunmuş ali-i el husus Girid'de aramsaz bi salt olan asakir-i şahane umum kumandanı devletlü Cevat Paşa Hazretleri'nin inhaz kardeleri olan tedabir hükmane tamiratıyla kafe-i ahali-i İslâmiye ve Hristiyane hoşnud olup bu babda umum tarafından tanzim ve temhir edilen mazbata-ı hilafet-i penahiye takdim kılınmış o işte bu hallerin cümlesi saltanat seniye-i Osmaniyen'in ahvali ve tabe-i sadaka ve tayamesinin cenayen ve malen ve dinen ve arzen muhazezen emniyet ve selamiyet-i uğrunda falane iltizam ettiği hareket-i hükthane muvaffak kanun ve madet olup bu babda hiç kimsenin bu itiraza hakkı olmaya canı umum cetbinden masadef nazar-ı mütelamer olan Avrupa olarak havadis-i matuberesinin neşriyatıyla malumat-ı hususiyemizden müsteyyen oldu.

TELGRAF

PEKİN 17 MART : Amerika sıhhiye memuru üzerinde umum nas tarafından hücum edilmiştir. Yerli sıhhiye memuru melunlarından fena surette muamele eylesmektedir. İçlerinden birisi dahi geçenlerde katl edilmiştir.

LONDRA 18 MART: Biret Arturda resmîyeye mahsus bir imtiyaz verildiğine dair hükümetin resmi bir melumatı olmadığını müstericen kavanin-i meclisde beyan eylemiştir.

ATİNA 17 MART: Yunan Kralı ateş eden karşıtı ve civar dahi aleyhine verilen hükme karşı maznun aleyhima taraflarından istinbaf edilmiştir.

PEKİN 18 MART: Çin istifrazı Londra ve Berlin de tendiye edilmiştir.

MADRİD 18 MART: Tamezde bir maden kapısı başlayarak atılmış kimisi naf olmuştur.

PARİS 18 MART: Fransa hükümeti tarafından Çin şemalide taleb olunan imtiyazname Paris'de tanzim olunmaktadır.

ZENGİYAR 20 MART: O son haberlere nazaran konuya nihayet verilmiş ve ikile muharebe etmekte olmayıp asiler on pareye gitmişlerdir. Bazı asakiri menzuye vasıl olmuşlardır.

PEKİN 20 MART: Yüz otuz Çin Hükümeti'ne kalmak üzere revan ve timur vali hallerini Rusya'ya icar eylemek üzere bir teklifte bulunmuştur.

LONDRA 22 MART: Hükümet-i mahliyenin İrlanda ateşi için olan vedicesi umum kamarasında reye konulmaksızın İkinci defa olarak ferat edilmiştir.

YAKOHAMA 22 MART : Japonya son intihab nicesi mesave-i göstermektedir.

LONDRA 22 MART: Kral münelekak maikinde mülazim memırunu gazeteyle ilan edilmiştir. Mister Glaston Hovarde vasil oldu.

ATİNA 22 MART: Kardinzi ve civar ceyunun istinafları kabul olunmamıştır..

PARİS 22 MART: Meclis-i Kavanin intiha-yı gelecek mayısı sekizinci gününe tenhir edilmiştir.

'Remil demrum' namındaki posta vapuru minurfade kariye oturarak bulunan ve taifeler kemale-i selamete çıkmışlardır.

PEKİN 22 MART: ÇinHükümeti Fransız Hükümetinin mütelabatına hala katmi bir cevap vermemiştir.

ŞERİAT-I GARİYE TEMASIN'DAN MA'BAD

Seniyen saliah tali aliye vasilim efendimiz hazretleri sure-i havd-ı aliye elselamda vakıh:..... Nizam-ı celil elkadriyenin natık olduğu vechle kumana karşı on sure itya etmeleri beyanıyla temdi buyurmuştur.

Zaten: sure-i bakarede vakıh: mesele kul şerifinde olduğu gibi yalnız bir sure ile tahri buyurmuştur.

Reymen: Sure-i tavırda vakıh: fayen neva bahdis... ayet kerimesinde olduğu vechle karen kerime misillu bir kelam etmeğe beyanıyla tahdi buyurmuştur.

Hemen: Muratib arce-i mezkurede adem talim ve namizde hazret mehmed saliah tali aliye ve selim efendimize mesavi bir kimsenin ityan marze etmesi yazıyla tahaddü buyurmuştur. Sure-i Yunus'da ise her kim olursa olsun bir sure-i marze etmesi taleb etmiştir.

Saden: Murattib metkudamede-i Hakdan her birine ve bu mertebede ise umumuna tahdi etmiş ve marifede yek diğerinden istimad ve atmene etmelerini de tecavüz ederek buyurmuştur.

İşte, Kur'an-ı azim elşanın mecaz olduğu isbat zımmında zıkr ve beyan buyurulan delâil katanın mecmeri bundan sonra kafiye-i merkumenin Kur'an-ı alim elsanı tekzi ettikleri sebide zıkr ederek buyurmuştur ki bunda bir kaç ihtimal vardır.

Olan: Kafiye-i merkume, Kur'an-ı azim elşanın vakih kasdan her ne istikalar derler. Ve hayıfla ki!

Bundan maksadın nefs-i hakaye olmayıp ancak ona münaber umur-u mezkure bir vech anı bilen ve tedad olunur.

Kısm-ı mezkureden maksud:hak sahane ve tali hazretlerinin bu alde tasrif üzerine ve ehil alin azetden zata zalttan-i kemal kadarını bilen ve imadır ki, bu da ve icab-ı vücud Hazretleri'nin fedret-i kemaletine delalet eder.

Fash-ı mezkure ibrete delalet eder.

Çünkü: İnsan, bu sayede zatiyenin baki olmadığını, ve bu surette her mahriğin gayıtının sükundan ve her metkunun akıbet adem ve fenaye mecar olmasından ibaret olduğunu bilir. Bu halde hep dünyadan kalbini rafh ederek taleb-i ahirete rağbetini tezbid ve takviye eder. Nitekim: Sure-i bu safın nihayetinde vakih: ayet kerimesi dahi iş bu ibreti natkeder.

C- Fahir-i alim Saliah tali aliye ve Selim Efendimiz Hazretlerinin adem sald ve talimiyle beraber ifasız valini bala tefyir ve latherif hem de nihayet derecede bir belagatle zıkr ve nefsili buyurması onların ancak vahi alimi olduğuna delalet eder.

Nitekim: Sure-i celile-i sarede emem-i salihanın macera-yı halegarını bilen buyurduktan sonra beni buyurmuştur.

Kafiye-i kariş ise bundan maksuden nefs-i hakaye olduğunu ve başka bir kaidesi bulunmadığını zannederek hemen tekziye mesaret ederlerdi! Saniyen kafiye-i merkume, sercelile-i Fransa'dan bazılarının o ilaliyesinde vakih: halim elmas alır alır kahimes ta temyen hım ve emsali harif tahciyi işittikçe malını celilesini fehm idrak edemediklerinden

Kur'an

(5) tahdi:husumun acizini izhar için maruza edişmekden ibarettir.

Nüsha:304

Sahife:4

Alim-i elşan hakkında save zan ederler ki hak-ı secane ve tali hazretleri onların bu save zanlarına sure-i an-ı emirini birinci sayfasında vakıh : (mevalzi.....teyat-ı hükümet alaya) kol şerikiyle cevap vermiştir. Atina mekteb-i adadi saalerinden.....

MABADI VAR

KISM-I FENNİ

MAKALE-İ SAHİYE
İSTİHAM

Nev beni beşr celili üzerine terakim eden ifrazat dehniye ve mevad-ı ecnebiyeye defh için sureye girib bir müddet durmak veyahud su ile recvadının her kısmını yıkamaktan mübarek men alındın has edilmiş bir

Hilafet-i irade memalik-i harede iskanın muhakkak olmasındanhararının tentiriyle ifrazat-ı celidiyesinin artması sevk ile bir vasıtaya müracaata mecburiyet his ettirmiştir.

İstihmam meselesi malt-ı maciye-i İslamiyede mecburi vukuad-ı sahiyenin başlıcalarından olup vücudu ifrazat-ı celideye ve mevad-ı denhiyeden tahlis için en güzel ve medha şayan bir usuldür.

Roma Cumhuriyet-i zamanında usul-u itham sulara dalmaktan ibaret idi. Avam sanığı nehrinde yıkanırldı.

Ağniya taki sıcak hamamlar inşa ederek vücud bunu tahkir ederdi

MEHMED BAHADDİN

MÜTENEVVİA'

ULUM-U FÜNUN MÜTERCİMİ: MEHMED ŞERİF 2 İHTİYAC

Lâzım nafh veya havş bir şeyin fekdanına ihtiyac İhtiyacdan arzu ve mal arzu ve emelden emal-i tevlid eder.

Arzu olunan eşya ihtiyacatı ifa ettikleri cihetle burada imalden maksad onların istihsaline masraf olan ced ve ikdamdır.

İnsanın madde-i ve manen terkisi servetin esbab-ı teşkil edip eşya-yı mezkurede bu terakkiye hadım bulunduğundan servetten ad olunur. Binaenalyh servet eşyanın mebzuluğundan ibarettir. Beni adım sami ve imal ile nasıl servet olur sami ve imalda akl-ı beşer tanzim ve alim ve finun ihlaf ile hukukun taht-ı nüfuz ve tenzirinden olarak sevk ve idare eder.

İlm-i servet malın ifa-yı ihtiyacat için Sami imale en mesad ve sehmiyat bahs olan kavanin-i ictimamiye ara ne etmesine nazaran esas ihtiyac üzerine mevzuaddır.

İnsan ihtiyacatı ifa için sırf imale tasrif ve isareye vilâyet ve edvat ile sevr-i imaliyenin tecdid ve ıslahı ve salını layitkah tahriye mecbur olduğu cihetle gerek efrad gerek akvam ihtiyac sami ve imal efsa-yı ihtiyac ile mahdud bulunan daire-i serveti her gün ve her sene devr eder.

Menlûkat, mabusat, mesaken ve mefrusat cismin ihtiyacat-ı asliyesinden bulunduğu gibi terbiye-i akliye hasiyat ahlakiye ve aile ile cemiyet beyinde cereyan münasebet dahi rahat ihtiyacatı teşkil eder.

İhtiyacat-ı malunenin aded ve mahiyeti memleket ve derece-i mesadatına göre tebdil eder eşya-yı nafenin ve sail istimaliyesi ikmal ve ıslah olundukça ihtiyacatın dahi o nesiyette tezyidi muvaffak mesahat olabilir. Mamafiye terkiyat-ı mednubeye ifa olunan ihtiyacatın kaztıyla takdir etmek veyehud mesail ilm-i servetin hali için ihtiyacatın daima tezyidine lüzum göstermek müfleraz hakikat değildir.

(Senden) en (zengin olmak isterseniz servetinizi teksir edecek bir de arzu ve imları yenzimi teklil etmeniz) kamde-i merguyesine tatbiken hükümet kadime-i vukuad ihlafiye ithal hevabı tavsiye etmiş olup, ilmi servet erbe-yı muhafat edemez.

Zedan ve cism ve ruha gayr-ı nafh eşyanın istimsaline hasr edilen zaman sanayi olur. Halbuki zaman makbas-ı hayat demek olup bir daha ele geçmesi mehtih bulunduğundan, hasn-istimsal ibsalin lâzımdır.

İhtiyacat-ı cismaneye ne kadar bir ve güzide olur ise olsun insan gerek onları ifa ettiği gerek ifasına muktezi olan ve sanatı tedarik eylediği vakit iki surette alim-i madiyane dalmağa mecbur bulunmasıyla ihtiyacatın gayr-ı mahdud bir surette tezayidi teshil olunursa hiffet-i efsaneye fezail ihlafiye imha eden meselin heva bir seneye sevk eylemiş olur.

(Aristot) hayat-ı beşeriyeye mesmud kalmağa kifayet eden eşya mahmuddur.
Demiştir ki ne kadar doğrudur.

Gabe-i hayat akıl ve şerbden ibaret olmayıp sıhhat-ı vücuddan aramış bilzat ve ita-yı cinsimizle vukua gelen ihtilamın tevliid eylediği nezaid-i maneye ve faniyeden mürekkeb bulunan madet ve bahtiyardır. Mah heza daima idhar-ı servet maksadıyla kaffe-i isbaden kendimizi veyahud başkalarını muharrem etmekte caiz olamaz.

Aksi takdirde en dediği gibi yaşamak için hayatı kıymetdar terk ve feda etmek... hatasına olunur.

MALUMAT MA'BADI VAR

ALİM-İ İSLÂM

İKDAM GAZETESİNDE OKUNMUŞTUR:

Cihanda müvecced sakine-i İslâmı yekdiğerine rabet eden münahibet dünya ne maksud birer ita der ki İslâm denildiği anda bir kimya-ı tevhide tevhic eden iki üç yüz melbun eshab-ı ahvet birden hatıra tevrad eder. Efsa-yı şarkiden mentiha-yı gariye kader-i şeriat müthire-i ahmediye-yi mithac hasada ithaz etmiş olan akvam muhtefehe-i İslâmiye'den her biri bir din celil yoldaşı oldukları için birbirlerine muhabere ve nahiye-i madiyaheleri mevcut olmasıyla bile ahvet dünya daima birbirlerinin ablukatı temnu ettirir. Dünyanın bir ucundaki Müslümanlar bir saadet irşa bu haberi işiden bilcümle Müslümanlardergah-ı hedaye şeker ederek izhar server ve şedmani eylerler. Buna büyük bir din felah ayındır ki halkları dünyanın fetamlet muhtelifesinde memalik babdesinde bulundukları halde hepsi bir makam aktimdaye bir ay hilâfet-i kariye inhisab ile mübahi olarak cümlesi bir heysat manuye teşkil ederler.

Hariçdeki Müslümanlar'dan lail herhangi bir sene seval edilse nizamat-ı madiye ve malumat aye-i mülkiye hususunda Çin kavanince tabih ise de kavanin dünya ve mazuye cihetiyle makam-ı celil hilafetin teba-i mezuyesi olduğu mah alamethar beyan edilir.

Bir insab ile kazılırlar. Ve hakikat filvaki Müslümanlar ceh bir kamde-i kasabada olmak üzere malum ederse de tayin zamane hanceye kadar inzar icabda bir nazariye-i gayr-ı metine mukamette taki ediliyordu. Fakat muhariye-i zatebi münakıb malzeryat-ı Osmaniye'nin pilem baat bütün azar cihetle

Beldeden beldeye bakeden bakeye dolaştıkca bir fırsat münasebe zuhur etmedikce tecali etmemek şatından olan hayat-ı beşriye memalik-i İslâmiye'de bu haber üzerine ahvet-i İslâmiye şeklinde med olmuş herkes Müslim mevhad mefam mazume-i hilafet-i azimeye karşı şamar-ı İslâmiyesini merkez hilafet kiraya karşı olan münasebet koye ve samiyesinin bir nazariyeden ibaret olmadığını ihbarname isbat etmiştir. Ve sait muharebe ve makalenin mütemader bulunduğu memleketlerde mesela emid bir vatanda ve cihanın sdair

taraflarında matluferyad Osmaniye üzerine tanklar sevr-i sürüler icra edildiği vaktiyle yazılmış idi. Halbuki Asya'da öyle memleketler vardır ki teferaf olduktan başka zikr-i sahilinde dahi bulunmadıklarından rehber olamk bir haber gitmek için aylara muhtacdır:

Asya'yı ve satının bazı cihanlar ile kaşnar ve Çin'in bazı tevahisi ve sait muharebeden mahrum olan bu kabil memleketlerdendir.

Münaferyat-ı Osmaniye o memleketlere daha son zamanlarda vasıl olabilmiş.

Bir Hind gazetesi bu babda yazdığı birisinde diyorki Yunan Muharebesinin netice-i mezafrıyeti bunun Asya kalmasında malumatları bnir hayat-ı cedideye bir alim isal etmiştir.

Her bir mesamanda bir şevk naza numayen olmağa başlamıştır. Asya'nın birine deve ve posna birine koala yılan tevahiyesinde bu haber malufereti tehirler dervişler pazardan pazara takip eden takibeye isal ederek herkes ilân etmişlerdir. Hatta Asyanın en uzak en hehra loşalarına noktalarına isal ederek her tarafda fermere-i mevcudiyen macide-i şükranı tevcih ederek şan ve şevkat-ı İslamiyenin talimini ve umur ve kabil hazret hilafetpenahinin tezaid ve sevalessini cenab-ı kabriyadan mahlus elbab-ı tazrih ve niyaz etmişlerdir.

Hatta ahval-i siyasiyenin sevr-i ceryanından zade kadar haberleri olmayan ve şu cihan içinde başka bir cihanda emrad-ı hayat eder gibi yaşayan deryas neşin bedi kabil bile aldıkları bu haber mesretten his ettikleri şevk ve şadi ile baryelerde kendi madenlerine münasip şınakar icra etmişler.

Müzaferiyat-ı şarkiyeleri tertip eylemişlerdir. Rivayet dinine-i islamiye en mütemden memlekette ne nisbette ise en beyad badiyelerde dahi o nisbette bulunduğu ve alim-i islam'ın cihet came-i hilafet kiraya olan intisab köylerinin isla ve kati hiladar olmayacağı şu hakikatten istida olunur.

LİVERPUL MALUMANELERİ VE İHTİDA

Geçen Pazar akşamı Liverpool cemaat-ı İslamiyesi reisi abduh gubtelim efendim bir natik muhim irad etmiştir. Bu netakde şeyh hakkında malumat vererek demiştir ki tenarihe aid olan bu kahramanların ne kabni tarih-i umumiyenin demektir. Zira tarih büyük adamların islah ve hareketine terifden başkası birşey değildir. Tarih gayet faydalı bir zemin tenf teşkil eder çünkü büyük adamların teracim ahvalden ilzam dersler o germeniyaver defsiyat zamanında gelen büyük adamların yaptıkları büyük büyük şeyler mübalatadan mübaleneye uçurularak kamarane fevki iltama bir kadret isnad edilmiş olduğu tenfidat ve tedkifat ile isbat edilmiştir. Her kolları Mister valide-i servetler o dinlere franklar hindilerin ihmalleri gibi mesbudları masal fakli davet edilen eşleriyle onların fevk-i iltibama birer vücud olduklarına hükm edildikten tedkilat-ı tarihiye bize gmösterebilir tabh mumiileyh bu mesele hakkında uzun

azadiya malumat ita eylemiş ve bazı din insanlara elvahit atf etmek eski dinsiz terk itfadına tecuh eylemek olduğunu söylemiştir.

Hatta şimdiki mısralarda bile bu nevh ve kameler görüldüğünü ve birbirinden üç bu zamane mildam zuhur eden san dark-ı namda bir ki harikiyen kilisesi sarh olmak tahtıyla itlaf ettirmiş olduğu halde bu gün bir gazete gibi mezhur hürmet olduğunu söylemiştir.

Yine 1516 senesinde İngiltere'nin men atesinde zan kişef nemında bir kadın sahare akla inham edilecek icbariyesi kain keskin cevaplarla kail bir kaçı içine konulduktan sonra tafenin yamacından aşağı salverilmiş olduğunu haber vermiştir. Bu gibi hermek içinde her dinde zuhur etmiş ve hapsane der ederler. Nahak isnidat ve azimette bulmamış olduğu beyan ettikten sonra İslamında bu gibi mübalemelere meyda ve bir lemdeği ve hin azimin kemal ve azası olan Hazret-i fjer-i kainat efendimizin ismiyle tenahir buyurduğunu haber vermiştir. Bu meclis-i mebrurda hasar bulunanlardan sekiz kişi netanek hetamette hakabik-i celile-i islamiyeden pek ziyade müteessir olduklarını bil beyan kabul islam etmek üzere vücudiyesini...

NÜSHA:305
SAYFA:1

17 ZİLFEDA 315
37 MART 314
8 NİSAN 1898

ZAMAN

CÜMLE-İ SİYASİYE

Şu son zamanlarda alınan teşriyat bedhuahaneyi itiyad etmiş olan Kıbrıs gazetesinin geçen 285 ve 186 numarolu nüshalarında menderic ahval alem ve ifade-i mahsusa serlevhal makalelere evvelki nüshamızda muhteseran bir cevap yazmış idik refikamızın iş bu mesallin sakiminden ve az geçüp tarık hakka avdet edeceğini amid etmekte iken ondan sonra çıkan nüshalarında dahi meslek bedhuahaneyi takip eylediği görülmüş ve tamamıyla ahval aleme vakıf olamayan ahalimizin ekazib mezkure baltab tevekküllerini delhun eylemiş olmakla keyfiyetin bi-asıl ve esas ve sırf kezb deruğdan 'ibaret olduğunun bir veche ati mefsalen beyanında mecburiyyet hasıl olmuştur.

Kıbrıs Gazetesi'nin meydan alanıyet vaziyeti metcasir olduğu efkar sakimenin bizim gibi bi'l-cümle hayr-ı hahan melek ve devleti de dağdar tesif edeceğinden şüphe yoktur.

Nasıl tesif etmeyelim ki Kıbrıs Gazetesi altı yüz seneden beri kemal-i adl ve hakaniyetle termanterma olmakta bulunan saltanat-ı saniyenin esas metnini şer şerike müstenid olarak tutmuş olduğu meslek celil istiklali alenen takbihe kadar cesaret ederek henüz bin ve yedi fark ve temyizden 'aciz bulunan bir takım ashab ağrazın efkar fasdelerini kıyam etmiştir.

Bu misillu neşriyat fasda ve makalat efkar-ı umumiye İslâmiyede zerre kadar bir tesiri mevcub olamayacağı derkar ise de bunun bir İslâm gazetesi tarafından yazılması şayan tesif olmuştur.

Ceride-i merkumenin 286 numarolu nüshasının ikinci sütununda münderic: "Lakin hükümetin nazarından devr olan (efkar-ı cedide) fırkası bilcümle erbab 'ilm ve maarif gibi cemiyetin en aylarıyla gelen takımından mürekkeb bulunduğu elh fakirdedeki erbab 'ilm maarifinden maksudu öteden beri tesriyat ve ifadat bedhahane devlet kaviyye şevketimizi muhatereye el feda çalışan bir takım hoş ve basiretin elbette malumlarıdır.

'İlm ve maarifnle tevsib olunan fidde-i merkumenin efkar ve niyat fasdelerinin milel ve millete ve makam mela-yı hilafete ihanetten başka bir şeyi olmadığını defat ile derc sahife-i beyan etmiş olduğumuz gibi hakike-i ilm ve maarefetle musuf olan 'akla ve fazla ve mefşir'in milletin dahi efkar saibe-i 'irfanelerinin bu mezkurda bulunduğu herkesce malumdur.

Kıbrıs Gazetesi'nin fikrince zamanın nezaket fevkaladesini ayaklar elbette olduktan sonra şer' şerifin amar olduğu vecihle teşkil etmiş olan bir hükümeti tenbir ederek asval efrenciye vecihle teşkil edecek heyet cedide vasıtasıyla bi'l-cümle ehl imanı meydan imtihane baht azmaya dervet etmeli. Nihayetinde ya batmalı veya çıkmalı imiş!!!

Aferin! İşte muharrir olunca böyle olmalı!! Hikmet hükümet ve siyaset denilen şey de bundan 'ibaret değil mi ya?

Kıbrıs Gazetesi'nin tavsiye etmek istediği bu fıkır salam barbarlık değil de nedir? Acaba bu sözler çocukların bile mevcub handesi olacağı hiç nazar-ı dikkate alınmadı mı? Memünel-acaiib hüsnen vekil lebadî hi emsali hükm-ü celile-i havi olan şeriat mathure-i ahmediye medeniyet İslâmiye bize böyle ve haşikerin bile kabul edemeyeceği barbarlıkla mı emr ediyor?!

Kıbrıs muharrirlerinin elsine-i enamda mesel sair hükmünde olan işbu: Erişir menzili maksuduna aheste giden tizrefdar olanın payına damen dolaşır... Şehid rahat kesb eder. Tedbir menzil eyleyan erbab hükm bu ibaretidevr tutması muharrirlik siyasilik misillu bir meslek dakik veali ile nasl tevfiğ edilebilir?

Kıbrıs'ın zahmi ve vechle 'alem İslâmı ayağa kaldırdığımızda bu kadar etfal ve nesvan Müslimine kimlere tevdi edeceğiz?

Bu surette: (hadis) feran celil ve irade buyurulan hikmet dakika neredede kaldı? İşte Kıbrıs gazetesinin erbab-ı 'ilm ve maarefet diye tavsif eylediği eşhas mazire 'umuma muharrir Kıbrıs gibi henüz yemin ve yasarı fark edemeyen layıkhundan ibarettir. Kıbrıs'ın beyan ettiği vecihle İngiltere'ye Rusya İtalya Avusturya Hükümetleri'nin devlet-i osmaniyeyi parçalamak Lehistan gibi harita-i 'alemden kaldırmak fikrinde oldukları madesi Kıbrıs muharririnin hayalhane-i şairesinden başka hiç bir yerde hüsn-ü kabula mazhur olamaz.

Çünkü: Bir seneden beri bir çok askerini namdar zabıtatı kurban ettiği halde Hindistan'ın bir kaç kabilesinin ellerinden bekasını kurtaramayan İngiltere Hükümeti bilahare altmış milyon İslâm-ı hari Hindistan'la beraber . Üç yüz milyon ahal-i İslâmı sefah intikama sarılmağa mecbur edemez ümidemiz İngiliz recal siyasiyenin buralarını Kıbrıs muharrirlerinden daha güzel takdir edecekleri bedhihidir.

Şimdiye kadar yalnız namidden başka bir kemaleti görülmemiş olan habesiştan'da maharetini bir tecrübe etmiş bulunan İtalya'nın dahi böyle dünyayı her ü merc edecek bir harekete tasdi edemeyeceği meydandadır. İhtilalet tasdi edemeyeceği meydandadır. İhtilalet dahiliyesini aciz olan Avusturya'nın dahi bu gibi çocukcasına bir harekete kıyam edemeyeceği zaherdir..... Türkistan Kırım ile Petersburg'a kadar otuz kırk milyon halis Müslümanı havi olan Rusya Hükümeti'nin dahi devlet-i Osmaniye bir geçmeğe mecburiyyet muhakkaktır.

Kıbrıs gazetesi'nin dediği gibi hükümet-i mezburenin böyle bir fikri olaydı bunu devletimizin en olduğu bir zamanda icra ederlerdi .Fakat bunun hiç bir zaman mümkün olmadığını ve olanmayacağı hükumat mezbure recal siyasesi Kıbrıs muharririnden pek ali derecede iyi bilir.

Zira: Hükumat-ı mezburenin böyle bir harekete kıyımları din gugası demek olacağından işte o vakit Kıbrıs Gazetesi'nin tavsiyesine hacet kalmaksızın bütün ahali İslâm'ın yam edecekleri derkar ve bunun ise harab 'alimi müntec olacağı bedidar bulunduğundan herkesden ziyade ahval 'alime vakıf olduklarında şüphe edilemeyen hükümetlerin buna kıyam edemeyecekleri de emr-i eşkardır.

Kıbrıs Gazetesi bir fıkrasında dahi:”Yirmi sene evvel Avrupa’da üçüncü dereceye teşkil eden donanmamız bu gün mefkud bir halde bulunmakda zırhlılarımız çanak kalmayı geçmeğe muktedir olamamaktadır” diyor.

Kıbrıs’ın fıkra-ı sairesinde olduğu gibi bu toknamda dahi fikri asla...

NÜSHA:305
SAHİFE:2

Masbeb değildir. Evet 20 sene evvel (.....)yi topa tutarak, zabt etmiş ve şu kutlu padişahımız (Abdilhamid) Han sani Efendimiz Hazretlerine: Gazi ünvan-ı celil elsatını kandırmış olan elyem dahi müvecceddır.

Çanakkaleyi geçmeğe muktedir olamadığı efkârı pek yanlışdır. Çünkü: Buna seni mahv ve perişan etmek için nisaliye erdevi humayunun mah-ı ziyade kafi olduğu yar ve ahiyarın nazarında sait olduğundan zırhlılarımızın daha ileriye gitmesine lüzum görülmemiş idi. Yunan’ın zırhlıları neyiş görebildi?

Narda kırfezinde aylarca mahsur ve mahbus kalmak muvaffakiyetinden madud ise buna hiç bir diyecek bu kadar bu hale Çanakkale’de mahliyet olan zırhlılarımızın ileriye hareket etmemesi aczinden olmayıp belki ihmalat devri endişeden naşı olduğu zahir olur ki azmir ile civarı su elinde bulundurulmuş kırk elli bin nefr asakir-i müstehfeza dahi buna delalet eder.

Çanakkale’nin derga olan ehemmiyet-i siyasiyeyi Kıbrıs muharriyenin daire-i itlah ve ihtasından hac olmalıdır ki malumat-ı zahire-i mathucesine bena-yı hükm ediyor.

Madem ki Kıbrıs gazetesinin fikrince Rusya İngiltere ve emsali hükümetlerin efkadları bizi mahv etmek imiş. Bu surette Girid’de ictimah etmiş olan devl-i mezkure donanmasına karşı gitmek gelir aklimeydi.

Evet! İngiltere kralına İsalebeden muharebeye bir çok gönüllülerin geldiği gibi hazır Girid’de bulunan mezkur donanmaların dahi mevkii Yunan bandırasını gasbederek hareket etmeleri de ihtimalden değil idi. Bu hale Çanakkale’yi bırakıp ileriye gitmek nasıl haiz olabilirdi. Bir de Yunan zırhlıları bizim hangi iskelemizi topa olsun! Ve aza on üç kata bulunan safinesinin (Preveze) üzerine top attıkları görülmüş ise de birini kurban verdikten sonra diğerlerinin kurban oldukları da Kıbrıs başka bütün cihan halkının malumu olmuşdur..... fassd cemiyetlerinin baş göstermekde oldukları Kıbrıs muharı gibi ve duçar endişe edebilirse de hakikat-ı hal böyle değildir. Hatt-ı muharebe esnasında dahi bu misillu aracının meydan alması üzerine şahaneye arz kalay-ı ebediyet ve sadakatse şataban olmasıyla keyfiyatın bikmal tenzib olunduğu gibi bunda dahi vükela dercal-i devlete nişanlar takdimiyle tenzib olunmaktadır. Ama Kıbrıs gazetesi bir takım inkar fasda erbayetin altı olmuş bize ne !

Bundan bir sene mukaddem Yunanistan'da dahi böyle fesd komineleeri Etnik-i Eterya cemiyetleri baş göstermiş ve hatta Yunan Hükümeti resmen harbe dahi kıyam etmişti. Fakat netice malumdur. Bulgarlar Sırpılar ve emsali hükümetler bunu Kıbrıs Gazetesi'nin akl ve beyd olduğu cihetle. Tensirat-ı kendi matbaasından harca çıkamayacağı derkar bulunan mezkur makaleleri yazmak için çıktığı inseniyet namına acırız.

HAVADİS-İ MECLİS

Meclis-i Kavanin iş bu sene-i devriye resm-i eşadında canib vela-yı velayetpenahiden bir mitad irad olunan tercümesini o iki nüshamızda derc ederek aza-yı meclis tarafından verilecek cevabın bir suret-i dahi bade neşr edeceğimizi yazmış idik Mezkur cevabın nazimince meclisde durduran mübahenat ve münafesat ceryan eylemiş ve en ziyadse müvecceb ihtilaf olan mesele devlet Osmaniye'ye Kıbrıs ve bir kos olarak aza olunagelen 96 bin lira olmuştur.

Ceziremizin idaresinin İngiltere hükümetine müvekken terk olunduğunda devletin müşarülleyhime yanında akd olunan sahde mevcudiye İngiliz hükümetin devlet-i aliye-i Osmaniye'ye sunu vermesi lazım gelen 82000 liralık her ne surette azalır ise olsun kath edilmesi tesbitinde birleşmesi Rum azaları tarafından teklif ve ısrar edilmiş ise de mezkur ve bir günün mahde-i icabunca cezirenin sahib-i meşrumu olan ebed müddet Osmaniye'ye itası mecbur bulunduğu ve bunun hilafı tavsiye ve teklifde bulunmak meclisin ve zaifi haricinde olduğu aza-yı meclisden sahip imtiyazımız saadetlü derviş paşa hazretletri beyan eylemiş ve nihayet bazı tadilat icrasıyla ve ekseriyet ara ile muharrer cevabda görüldüğü vech üzere tanzim olunmuştur.

Rum vatandaşlarımızın hayali mezkur verginin katı hakkında beyhude meclisde şamataları eksik olomayıp ancak mahide icabından bulunan birebir günün kesamı öyle kolay olmayacağı tabimi olduğundan Rum vatavdaşlarımız ahalimizin çekmekde oldukları berkerattan tahlis ve muhaketin umuren ve terkisini cidden arzu eyledikleri halde cezirenin sahib meşruane itdesi hakkında lâzım gelen esbaba teşebbüs ve tevsil eylemelerini halisane beyan ve ihtar eder ve netk-i vilayetpenahiye cevaben meclisce tanzim ve takdim olunan cevabı bir vech-i zir tenzir eyleriz.

FETHİN CEVABI

Meclis-i kavanin'in devr-i ictimaiyesinin iş bu 1898 senesi şehr-i martının on altıncı günü bin keşadında hükümet-i cezirede birliği han-ı asilanesinden irad buyurulan cevaben taraf meclisden takdim kılınan arizedir.

Maruz acizanemizdir ki Kraliçe Haşmetlü (Viktorya) Hazretlerinin Kıbrıs ahalisi tarafından sadakat ve muvazatı havi vukuh bulan ezharetin tahrik-i kalb haşmet mebiyimevdi bulunmuş olduklarını iş bu meclis memnuniyetle istişar eylemiştir. Cezirenin müşarülleyh Hazretlerinin zir-i hükümetlerine duhul fırsatını mesaretle alkışlamış ve talimenin daha beraber aşmasına muktedir bulunmaktan hiç bir vakt devr olmamış olduğunu beyan için meclis iş bu münasebetten istizade edip mahmafiye şikayetlerinden en mühiminin bunu binaen vash ve tarih ve tebdil idare-i hasbiyle Kıbrıs Adası üzerine zim ve eylemiş olan yerlerr hakkında iş bu sitenin cezireyi maliyece kemal duçar ve nişancının derk ve istidlali gayr mümkün bir hal sevk ve isal edeceğine hükümet tamamıyla mütah bu atmışla beraber nazar-ı etsad-ı istikat eylemiş olacağına meclis-i mütensif bulunmaktadır. İş bu tensirat seneden seneye tezayid ederek memleketi ali-i bihap eylemekte hükümeti ahalinin mabh-ı vordatına gayr-ı müsahib bulunan tekalif-i miriye'nin terc ve tahsilince nihayet derecede matufane ve nadir olmayarak münayir usul tedbirlere müracaat eylemekle mecbur bulunmak bulundukda ve şu suretle tedbir-i mahbet hasiyet-i uyandırmaktadır.

2sene-i sabıka zehair-i mahsulünün iktidar halileri zimmen seni maziyede sevketmiş olan ahali tarafından kemal-i mertebe has oluna gelen tefsilatı hakkında taraf asilanelerinden ithar buyurulan nesife meclis iştirak edip mezkur-u adem kifayet-i keyfiyatın tahsil tekalifce olan şiddetlerin numa tahdiki için bir sebep ithal olunmayarak bilakis tekalifin daha uzun senelerde istimal olunan ayn mah-ı adesizikle tahsil edilmiş oldukları için dahi izhar tensifle iş bu şiddete bir meşl olmak üzere Baf kasabasında tekalief divanına mikabil eşya zabt için takdim olunan mezkereleheremen taleb olunması emrinde imzalanmasına meclis-i idare asasenin vicdanları razı olmayarak ki hasad ve feth kadar iki mah mahal kendilerini tahrik etmiş olmasından dolayı azyı mum-i ileyhin mahkemeye ihzar ve ihtirazat vicdaniye-i münsefanelerine adem-i itibar ve rabete icbar ile on altı lira marif devi tendiyesine hükm olundukları ve meblâğ-ı mezburun cezire mal sandığına talim olunduğu vakasını dermayan edebilir.

3. İşbu sene-i mübarekede tezvıl etmiş ve bir keşlu bir hasada naşl olacağı hakkında amid-i meşş bulunmuş olan resan için kadir-i metluk hazretlerine meclis arz şükran eyler meclis bir ziraat yakasının pek çok defalar tavsiyesinde bulunmuş olduğu tensidi hususenin Yemen Fivmen daha ziyade kesb-i azamiyet etmekde olduğu ve mütalesini tekrar beyan eder.

4. Meclis tervici için çıkar akd olunan ictimah esnasında hükümete kemal-i ile etmiş olduğu yaşlanmasına rağmen kemale ile enzar eylemekde ve ehl-i vukuf memurun elyem icrasıyla meşgul bulunduğu ameliyat ticarayece memleketin aşd-ı ihtiyacı olan daha vasih insanet emniyet-name ile deruhde olunabilecekleri şübhe edilmesine mahl bırakacak surette bir muvaffakiyet istihsal edeceğine bulunmaktadır.

5. Haftalık bir sene nakliyatı ve hata-i masriye ile itrad üzere ihtilat-i tertibatının nablü sehvilatı baş üzrec menfi için menfaat-i azmiyeyi badı bulunmuş olduklarını meclis-i

hükümetin iş bu hakaiti teslim ile tertisat-ı mezburde için müstakbelde kendi vardatından daha sahiyane tahsisat icrasına himmet buyuracağı hakkında izhar-ı emide ictar eyler.

6. Bir timur yolu inşası hakkında mezmuru bulunduğu arzusun an-ı karib izbiray husul olacağı istihmalinden dolayı meclis-i kemal-i mertebe memnun olup bir timur yolu inşaatı ve bir mersa-yı ticaret başa çıkarılmış ameliyatdan olmak üzere alkışlamağa çok geçmeden olacağına amid var bulunmakda ve inşaat-ı memurenin memleket için kemal-i mertebe olacakları ve tematih verir nasiyetinden bulunacakları ihtimali şüphe etmemekdedir. İnşaat-ı mezbure izhan-ı ahaliye onların başa çıkarılmasını tervih için pek çok hümmetlerde bulunmuş olan müstemlekat nazarı Mister (Cozef Cemberleyn) Hazretleri'nin nametli bir an ayrılmayacaklar ve olarak şükran nametle yad olunacaktır.

7. İhtima kasabasının dereler üzerine layıkıyla kurulur eylemiş emla bir yol ve istemesiyle cezirenin diğer kasabalarına rabtı ameliyatının başa çıkarılmış onlardan dolayı meclis-i izhar memnuniyetle kasaba-i mezburenin Baf kasabasının etrafında kain efsam-ı baydasiyle rabtı işnin dahi iratı dair beyan embad eyler terk vasıtasıyla olan ihtilaletin tevsibi ve köprüler inşası hakkındaki ayn-ı melik idarenin cezirenin cihat sairesinde dahi bed ve cihad ve gayretle tefyib olunacağına meclis and bulunmaktadır.

8. Sene-i sabıka tarafında vefatı mevdi olan gelen çiçek alet-i müstevliyesi memleketce hayli bir mertebede tahdis ezhanı mürecceb olmuştur. Elyem vard olan Malumatın bulundukları şayan-ı tebrik müvadeden olup tul müddet hükmü firma bulmuş Kıbrıs dahilinde müracaat olunabilecek itbanın noksanı adedini gösterir. İdi ki meclis-i ederek iş bu kasanın ve hevahi dahilinde kemal olunur şehir ve kasabalar dereninde surette hastahaneler yoluna birlesi için ithaz tedair lüzumunu hükumete tavsiye eyler hastahaneler olan iş bu ihtiyac-ı mezkur hastalık esnasında ali ahsus Tuzla'da has oluna gelmiştir.

9. Makale-i asilanelerinde kinaye burulan ahval-i cenaiyenin Kıbrıs üzerine büyük bir leke götördüklerini meclis-i matrif olup ahvalin o hakkında refatle izhar tenhif dahi eylemiştir. Mah mafiye meclisin affedince evvel babdaki kabahat baht hali-i memlekete azu olunamaz mezkur lekenin ragh edilerek asl meşuli bulunanlar bunu hükumet öyle zabta üzerine olunması icab eder.

Kuvve-i zabıta meselesi cümleden ziyade kemal-i mertebe ehemmiyeti haiz ve evvel babdaki efkar-ı umumiyenin nihayet derecede metdane nazar-ı itibardan devr tutulmuş olmasından dolayı meclisin izhar nef eylemesi zururu bulunan bir meseledir.

Kuvve-i mezbur meratbenin mahza nadir müstefiyetle en eksiklerinden en meyanında işte bir emyan ve itaat ve kıdsızlık ve ehliyetsizlikle muttesif bulunan ceh olunmuş ve olunmaktadır. Mafvkade bulunan memurunin pek nadir müstefiyetle kendi vazif için iktiza eden o safdan külliye-yi bahre bulunduklarını idha meclis-i sabafede bulunmamaktadır. Bunların en son düşündükleri şey macerayı cinayet olan mahallere varmak yahud keşf ve hale menh için ithaz eylemek hususatı olup her işi cinayete karşı uğraşmak için ne terbiye-i lazıme-i ve ne de faliyet haiz bulunmayan maiyet memurlarına terk etmekde ve icra-yı tahkikat ve zekasını der ahde ettiklerinde böyle nefretten fakat az iş görmektedirler.

10. Ahvalin iş bu gidişine nazaren bundan böyle daha sair ve sail zecireye-i kanuniye tertib ve azasından imtah mecliskendi ve zafinden görmekde ve filvaki kuvve-i mezburenin islahı ve vezaif

11. Hususa faalleri zahire çıkan katil vukuatı için ceza-yı nakdi yahud tazminat
mahane metuce bulunacak hiç bir tedbirin mezahir istihati olamayacağı.....

NÜSHA:305

SAHİFE:3

Reyinde bulunduğu meclis-i ayan eyler. Meclisin rey ve ihtikadınca cinayetin ne
manivinde hasr ve tahdidi taksir-i kavacinle hasıl olmayıp kuvve-i zabtenin müyesser olabilir.

12. İdare-i emir adliyece bir zamandan beri bulmakda ve hayli bir iradede bazı zina
mahkemelerireislerinin mahl-ı memuriyetlerinden tul müddet gaybubetlerinden nişat etmekde
olan tenhirat hakkında dahi icra-yı şikayete meclis lüzum görmektedir. Meclis mevad-ı
cezaide masalat-ı aliyenin sermet-i ceryanı menh ve teşkil cinayete madar kemal olduğu rey
ve matalumesinde bulunmakla malumat-ı mezburenin muhaffer layıkda ceryanı için inhalat-ı
tedbir verileceğini koyan amid eyler.

13. Seyr (Volstr- Sandal) Hazretlerinin gerek tervih-i marif için ahali-i İslâmiye ve
Hristiyanbeye ihsan buyurmuş olduğunu atayay-ı safiyane değerek cezirenin saadet hali için
ali-i el mum göstermiş oldukları iltizam ve havemişş hakkındaki şükran namını meclis-i alinin
izhar ve müşarülleyh Kıbrıs'dan infikanı Hkkındaki tenkitin tezkarı için iş bu farz-ı vesile
ithaz eyler.

14. Eşcar-ı garz ve aşılmasını ve ad ve itay mükafaat suretiyle teşvik için ziraat hakkında
tavsiyesine binaen intihaz buyurulur. Tedayir hakkında hükumete arz-ı teşkir etmekle cins-i
münasib görüb ziraatin neşv ve nema ıslahı için ziraat medbirinin emrinde eğer mümkün ise
daha vasih ve istimler bulundurulmasını istirham ile Mister nadivesin emri tahtına vazh
olunan hareketini ve saiti istizadeler surette istimal edeceği hakkındaki itimadını buracıkda
tezayir eyler.

15. Paris meşhur umumi bahtına katca mahsulat-ı vezaif-i cezirenin meşhur mezkurde
layıkıyla neşirinden iktitaf menfaat olunacağına meclis-i ali kadar her vechle semi ve
gayretle bulu.....

16. Meclisin vazih olunacak levz-i kanuniyenin cümlesi taht nazar-ı ihtimama
alınacaklardır.

Meclis-i kavanin tarafından asaletlü hükümet cezire masderi hazretlerine takdim kılınan
merzeye müşarülleyh canibinden fi 27 Mart sene 1797 tarihinde ita olunan cevabdır.

Meclis-i Kavanin azası efendiler meclis-i kavaninin devri ictimamiyesini iş bu 1797
senesi şehr-i Mart'ın altıncı günü keşad etmiş ahz etmiş olduğum beyanıyla
kesb-i iktihar eylerim.

Mahniyeti taht-ı nazar-ı malumeye alınacaktır.

Artur Yang

Fi 27 Mart 1898

Tebdil idaretire ceziremizde her ay elcezire olan ceza kanunname-i hümayunun yerine adliye medbersabıkı seyr-i esmiyet tarafından kale alınan ve bir kere lacil el tasdik cenab-ı hükümetten meclis-i kavanin arz olunan (Kıbrıs ceza kanunnamesi) nam-ı kanun layihasının adil hakaniyet ile kabul tevkik olduğundan ve ceziremizde tatbik edilen gayet meşgul hasıle aza-yı meclis tarafından der edilmesi lazımnı bundan evvel bir nüshamızda beyan eylemiştik.

Bir kere kanun-u mezkur layihası meclisce taht-ı mataleye etdikde aza-yı meclisden sahib-i imtiyazımız paşa hazretleri bir nakd-i irad ile ceza kanunname-i hümayunun ahkam-ı mendercesi adli hakaniyeti tamamıyla kafil olduğunu ali ahsus sebebin ve ahkamına alışık olan ahalimiz için kanun-u mezkurdan daha muvaffak bir nizam olamayacağını teşhir ile ki sonra layiha-ı mezkerenin reddini tekalif eylemiş ve azası meclisden faziletli hacı hafız aziyeti efendi ile rencetli despot Franku Efendiler tarafından dahi lekayif vakih tasdik olunmuş ise de layice-i mezkere mündercatınca bazı tadilat ve ıslahat icrasıyla taht-ı tasdik alınması aza-yı saire taraflarından beyan olunarak ekseriyat hasıl olmuş ve badema taht-ı tezkere sureti ahalimizce dahi malum olmak üzere atiyemize tefrike suretiyle derc olunması tasvib olunmuştur.

Ve yine bu meclisin nazar-ı arz olunan kanun-u layihası dahi makdul ve ishal edilerek bade taht-ı tasdiğe eylemesi taht-ı karara etmiştir.

99-98 BÜTÇESİ:

99-98 sene bütçesi tanzim olunarak kavanin-i azaresine tevzi olunanmışdır. Bunların içinde yerli memurlarının bazılarına pek cezimin maaş vuku bulduğu halde ecnebilere pek çok maaş vukuu bulduğu menzurmer olmuştur..... gazetesi bunun aleyhine şikayet etmekte olduğundan ve bu işe eşkar olduğundan dakikamız ile hem amid ederiz ki ilerde memurun hükümet-i mesavet üzere mamule olunurç

ESKİ SARAY

İnşaat-ı umumiye dair tahsis olunan on dokuz bin liradan bin beş yüz lira etferik olunarak eski sarayın inşasına sarf olunmak için müstemlekat nazaretinden mezuniyet-i taleb olunduğu ve nazaret-i müşarülleyhden iş bu taleb kabul olunmayarak bu maksad için ayrıca bir istikraz akd olunması dermayan edilmiş olduğu isticarat mevkimizdendir.

Şimdiye kadar aşarım İskele zahire anbarlarına teslim etmekte bulunan Lefkoşa ve İskele kazalarının yirmi sekiz Mağusa anbarlarına teslim eylemeleri hakkında hükümet-i mahliye düşünmekte olduğu İskele ahalişi Malumat olduklarından İskele'de bu babda bir komisyon mahsus teşkil ederek icabının icra için bu hafta Lefkoşa'ya geleceği müstahberdir.

HAREKET

Geçen gün bazı iki tavr-ı hareket ederek bunları zih ettikten sonra meydana çıkmamaları için ve gece gidip almak üzere içinde ağacın birinin üzerine asarlar sahibi duvarlar bir çok bulumadıkdan sonra adet eder iken mezkur ağaçlığın üzerine bir çok karseller ve altında bir çok kaplar nazar-ı dikkatini celb eder. Hemen oraya giderek duvarlarını bulur ise de tarifleyerek hemen tevlise icbar-ı keyfiyeteder. Yunus tarafından daha iki nazar-ı zabtiyeye oraya hafiyen kendilerin bir pusuya saklanırlar gece sarflar hiç bir şeyden etmeyerek mal-ı meşruk olmağa geldiklerinde zabtiyeler tarafından derdest olunarak duvarlar ile beraber götürüyorlar. B..... muhakemede ne ceza göreceklidir.

İskaniye nizamnamesinden mabed yahud sair malının terhifiyle nemin edilmiş olan meblağın hareketini merhete yahud icarenin kath ve fesğ hükmünden dolayı tazminat tarikiyle o malik hareketini müstecerine veyahud lahrik etmiş bir hükme binaen vecb-i alade bulunan bir meblağın veya fesen izası yolunda o hükmü kid ettirmiş olan bir dain tendiye olunmasını muhakeme emr edecektir.

Güzellik şu kadar ki bir kimse tendiye olunması iş bu madde ahkamına binaen emr olunan bir meblağı kabulunden imtahedildiği yahud Kıbrıs'dan gaib bulunduğu takdirde mebluğ-u mezkuru muhakemeye teslim etmeğe kaza kaymakamının selahiyat-ı kanuniyesi olacaktır.

Şu kadar ki zikir olunan arazinin yahud onun hareketini kısmının yerinden istimlak edilmiş olduğu olduğu bihayla yahud o bahanesini üzere mesaye için hak sefasiolacaktır.

FASL-I RAB SAFETİYE-İ MECLİSLERİ

Yirmi ikinci madde azadan mürekkeb bulunmak üzere meclisleri tayin olunacaktır:

Vali ve müşarülleyh canibinden main dert-i aza ile meclis-i kavanin inşaat-ı iskaniyenin kain bulunduğu daire-i istinhabiye mebus dert-i azası.

Hareketini meclis-i..... bakal zikir mesafed için talimat-ı bileceklerdir.

(1) Cenab-ı hükümetden firuhat yahud icar olunan suların setri veya yahud sahib-i istihkakları beyanında tevzi suret-i vakitlerinin ve tertici.

(2) İş bu kanun ahkamın mevkii icraya ve sani için iktiza eden memurunun tayini radiye-i icratları.

- (3) İş bu kanun-u ahkamına binaen icra kılınan hareketini imşaat mütaz hareketini dere yahud mücaredeki daimi suyun akid-i hukuk eshabının ida-yı için aşağı akmasına müsaade olunacak mesumların vakt-ı berket tazim ve sureti

Zikr olunan bahların tayince hususat-ı nazar-ı itibara alınacaklardır:

- 1- Sarf olunan rey-i alimin gaza
- 2- Rey- i alimle mahsub tedayet için müşvema bir karşılık tertibi
- 3- Aza ve idare mesarifi
- 4- Teminat
- 5- Kıymet ve bir kesenin tezyidi birine zeyamet yirmi üçüncü madde iş bu kanun 1898 senesi iskatiye kanunu tevsim olunabilecek ve ceride-i resmiede ilan olunacak bir günden beden ile mervi ilacare bulunacaktır.

İş bu kanun bin sekiz yüz doksan yedi sene-i miladiyesi şehri yedinci günü meclisde kabul ve tasdik olunmuştur.

Katib-i Meclis

HAVADİS-İ ECNEBİYE

Yunanistan'da neşr olunmakda olan Kari gaznesi sahib-i imtiyazı kral aleyhine şedid-i lisan istimal eylediğinden meclis-i cezxaiye istimal eylediğinden meclis-i cezaiye tarafından birisine habsane hükm olunmuştur.

Kore hükümeti Rusya teklifatı kabul etiği halde İngiliz donanması topa tutaacağını Kore'de bulunan İngiliz konsolos'u Kore hükümetine bir tevtte ita edildiği Avrupa gazetelerinde görmüştür.

TELGRAF

LONDRA 24 MART: Başlıca esbabından dolayı Çin istikrazının ancak yüzde otuzu mikdarı İngiltere'de tasviye edilmiştir.

İstifraz-ı mezkurun kısm-ı kası dahi sair mahallerde tasviye edileceği şahesizdir.

VİYANA 24 MART: Avustsrya hükümeti karidden kemale-i askerini kaldırmıştır.

LONDRA 24 MAYIS: Resmi: Lord Salisburi günden güne kesb-i afbet etmektedir. Mum-i ileyh yakında rivaye ile matucihen hareket edeceklerdir. Memuren haziresinden istimkasına dair devran eden şayanın asıl ve esası olmadığını resmen tahkik etmiştir.

..... 25 MART:

Cidde'de vebadan üç vakıyet olduğu resmi raporlarından anlaşılmıştır.

HONKONG 26 MART:

İngiltere sefain-i harbiyesinin seferber bir halde ishizarı hakkında emr-i lazımenin ita olduğu Hongkong'dan resr efnameci acentesi bildirir.

DERSAADET 27 MART:

Osmanlı Hükümeti tarafından devl-i mazumeye gönderilmiş bir Mister devrinin geride vali tayin olunması teklif edilmiştir.

LONDRA 26 MART:

Bulunan istikrazının kefalete rablı evam karesinde tasdik edilmiştir.

PEKİN 26 MART:

Yort Artur taliyeden van hatlarının Rusya Hükümetine müddet-i malume icaresine dair olarak resmiyesi bu gün imza edilmiştir.

HONGKONG 28 MART:

İngiltere öütain hariciyesinin peçeli, körfezinde naci etmelerine dair o emri lazıme aza

ADEN 28 MART:

Cidde'de vebadan on sekiz remisat vukuu bulmuştur.

LONDRA 21 MART:

Bir müddetden beri menuen Londra'daki bulunan İngiltere müstemlekatından istermiyet sezanet müsteşarı sercis Aleksandır asumetham mahl-i mezkerde mütevcihen yarın beraden hareket edecektir.

**ŞERİAT-I GAREYE NAMIN
DAN
MA'BAD
MUHARRİRİ
ATİNA MEKTEB-İ ADADİ MALUMLARINDAN
ALİ RIZA**

Salien: Kafiri merkume karar-ı azam alışanın cesine cesine tezvîl ettiğini gördüklerinden defa-i vahdede şerfetval etmediğine dehan itirazlarını kath ve keşad ederler ki hakcılve ali hazretleri onların bu itirazlarına dahi sure-i farkında vakh kezalik kol-u şerifiyle cevap ita buyurmuştur.

Ricaen kur'an-ı azim aşn hatr ve neşrik itibatına dair olan delail-i akl ile memlu ve meşmun olup kefri kuriş ise mahsuset ile meluf olduklarından bidalmet bu hayatın hususu istibad ederler ve bir keyfiyat –bir veche zevb kasabalarında takrir etmezdi, işte bunun için fahr-i alim saliah tatlı aliye ve selim efendimiz hazretlerinin bunu ancak kezb olmak üzere zikr ve beyan buyurduğunu zan ederlerdi.!Hakcıl ve ali hazretleri ise maht-ı madi delais kahre-i kesire ile beyan ve isbat buyurmuştur ki cenab-ı hak muvaffak buyurursa delail-ilan yahud usul-u talane seravecesiyle muhterem zaman mez yazıyla çıkdır.

Hamen: Kur'an aliyem elşan sevki zekat sume hiç ve sair ibadet ile emre dair olan eyat karime ile meşhun olup kafir:

Merkume ise: ve icab tali ve takdis hazretlerinin cemh-i mahlukattan ve onların ibadet ve tamamından gani ve bu misillu faidesiz şeylerle emr etmeden acil ve mestefi olduğunu beyan ve idam ederlerdi. Hak-ı tali ve takdis hazretleri onların bu kollarına dahi sure-i memunun evahirindeki: ve emsali ayet-i kerime ile cevap ita buyurmuştur.

Elhasıl keferan bu gibi seyahat ve galatı had ihsadan efzun olup Kur'an azim elşanın hakikatını anlayamadıkları ve kendisinde ve cehanimete matluh olamadıklarını umur-u kasire-i havi olduğunu gördüklerinden Kur'an celil elşanı tekzib ederler ve emirler alehiyatı bilemeyerek umur-u mezkureyi alim-i mahsusetteki ahval melufeye tatbik etmek isterler ve bunun ve cem-i hükümet ve nevilatını taleb etmezler. Bunun için cehl-i ve tekzibde vakıh olurdu.

**NÜSHA :305
SAHİFE:4**

Zabde adem ced ve ictihadlarına aşırattır.Bun dan mesteyan olduğuna göre zamanımızda dahi lisan-ı azb ayan-ı arbe ve bir vechle hatayen celile-i merkanyeye asla vazif olunduğu ve ahkam-ı makde-i İslamiye'den ikmal ve bahane bulunduğu halde İslama ve faran – azim aşane karşı senin izhar-ı tan ve itiraz olan cehle dahi gelir mazmume-i merkume zemiresdede dahildedirler. Bundan mefsud bahd ve tasarı gibi ehli kitab olmayıp belki İslam-ı şayandan bile müteasif bulunan amadır.

Zaten bahze gelen felaketler gibi adab-ı İslamiye ve o emr-i diğbe üzerine tercih eden denizlerin yüzünden değildir. Çünkü yahud ve nasarı tankelerinin esasen denmeze mahlif oldukları malum olduğundan kendilerinden terk Fakat İslam-ı nam celil altında bulunan tevki meşkadır. Bu misillu kalmaları gibi erh dahi meşhur olan istaz-ı mahzum ve tahrir mah her abd-ı meht efdi hazretlerinin anan hümmet buyurmaları bihassa istirham olunur. Çünkü. Bu yoldaki hanın cihsar-ı ekberi olduğu tezidi ali-iatufilelerinde emr malumdur. Gerçek müşarülleyh hazretlerinin ve gerek serd ve isyan buyuracakları bir ahin katanın umum-u nazarında hüsn-ü tentidi görüleceği beyahdır. Dinimizin sayen ita-yı sani gazete asifat hazretlerinin devş-i celadetlerine muhavvel olduğu gibi kelamen dahi azazı bu gibi zevat makduriyenin ahde-i kifayet ve ehlinlerine mağruz olduğundan vefazıl hafife-i sadaniyesinden memnuniyet-i hazret-i padişahı olacağına dünyayı ve ahireti gayb etmiş olacaklarından hasr-ı eldenye: Hakikatte masdık ve binaen hasar-ı azimde baki olurlar ! demektir.

Bazı ulema mağsuren hazeratının beyanına göre bundan meram resul-u aza-yı tekzib anab istibsaldır.

KISM-I FENNİ

Ulum-u Fünun

Ma'badı, alim-i servet mal

Mütercimi: Mehmet Şerif

(Geçen senemizden ma'bad)

Üç sahne ihtiyacat ve sahne-i servet ağası etmek maksadına tefrib eylecek birde bilakis ondan tebad eyleyen ihtiyacata ve bu yolda istihlak edilen eşyaya desakte servet itlak olunabilir.

Eşya-yı mezkure meblağı cesime ile alınıp sanıldığından servet-i tasmiye edilmek lazım gelir ise de malını ve kaidesi olmasıyla sahte servetten ad olunan ve kaidesiz olmakla ekseriya tevliid ettiği gibi tenah-ı matsunumeyi dahi olur. Mesela: Şeriyat ve emr-i maddedir. Çünkü: Saht-ı vücudu ihlal sekr-i hali verenin tenayin zaruriyesinden olan mari-i ihlakı tevliid eyler suistimal kimseyi harab bir kalb-i sefaat mezate bununla beraber olarak senvi Fransa'da tefriyenmebayen İngiltere'de ve ile Hollanda'da 8 meblayen feralik masrafı müvecceb olur. Resmiyede yalnız meskeretten ahsen resum-u devlete senvi 200 meblayen reyle yeni 800 meblayen firakat kadar varidat-ı ketber ki tahminen varidat-ı hükümetin malıdır.

Cemahir mactime-i Amerikada tutulan hasayete nazaran on sene zarfında meşruiyat için doğrudan 7 8 Frank serfiyat vukuu bulunduğu gibi dahi o kadar meblağ sarf edilmiş izam ısrar 138 kişi mahbusa ikna olunmuş intihar vukua gelmiş 2 kadın dul ve 1 meblayen çocuk yetim kalmıştır

Ve elhasıl memalik müsmettede bu yolda vukuu bulan serfayatin bu günü 6 veya 7 milyardan aşağı düşemez

İstimal eden eşhasın kuva-yı azliyesini duçar ve fetvar etmeyen afyon Çin'de 4 meyleyen sarfının müvecceb olur.

Bir mikldar sem-i mahder ve katli bunu nikvetini belh için Türk'ün bayrağını dudakları rasına ibaret ve menhuz olan art-ı geriye uğrunda her sene Fransa'da 26 milyon 128 milyon Belçika'da 3 milyon ve Avusturya'da istatistik erbabından musbe -

Nam-ı hane göre mesnevi istimlak edilen 68 milyon garem tütünün matidlesi olmak üzere sair memalik 2 milyar frank sarf olunup şu hale nazaren minnet insaniyenin en güzide kısmı kendisini az veya çok tasmim için 9-10 milyar sarf ettiği numayen olur.

Nisan dahi tazin edenşer için garver suhudeyi müvecceb ve tedirat-ı bab olamayanlar için hasdi cenab olmak gibi iki hattı hatırı muhafaza ve idameden başka bir temresi olmayan zey-i kıymet ihcare melbunlar sarf eder.

Meşrutiyet Afyon tütün zey-i kıymet ihcar denize inka edilse hiç birisi gaib olmayıp bilakis kendisini tasmim veruh ve cismini efsad eden eşhas-ı ve madde-i kesb-i maht eder

Emhası ahval insiniyeyi ıslaha bab olan servet hakikiden madud değildir.

Zamanımızda olduğu gibi mebalığ ve okat eşya-yı mazire istihaline tahsis olunmayıp da eşya-yı imalına müserref olsa alide saadet ve aramış vefakır ve zaruret-i hal edildi.

MALUMAT MABADI VAR

Her haneye bir tabib lazım

Dünyada bir nazar-ı maht gibi bir şey olunamaz cüzi bir arıza-ı bedniye-i sahnın ne derece kıymetli olduğunu herkese teslim ettirir.

Her ferdin kendi akıbetini düşünmesi hakade-i mahne-i reyinden ayrılması lazım edildiği gibi bir atle yedri için bütün ifrad-ı ailesinin evladı ve ailenin maht ve afiyetini gözetmek hasta oldukları zaman imdadlarına koşmak tabib celb ettirmekte bir vazife-i insaniyedir.

Bir merzin intida-yı zuhurunda kolayca onu alması mümkün iken çok defa vakit ve zamaniye bir tabib-i celb edilmemesi medavet öyle de nasr edilmesi sebebiyle uzun müddet hastayı istirferas eder ve aileyi bes ve kadre düşürür hemen zaib-i celb olunup nfen-i tabibin marifetden istifade edilememesi medavet öyle de nasr edilmesi sebebiyle uzun müddet hastayı istirferas eder ve aileyi bes ve kadre düşürür hemen zaib-i celb olunup fen-i tabibin

marifetten istifade edilmemesi de bir çok fakir ve hatta örfe hali aileler için mahza ihtiyacdan ve masraf-ı ihtiyar olunmamasından ileri gelir. Hatta bazı ailelerin uzunca süren bir hastalık yüzünden diyanete duçar olduğu da görülür.

Bir tıbbın malunet-i insaniyesinden her vakit amiye vardır. Tıbbı hemen müracaatın iktiza ettiği de tabib olmayan memlekette akamene cevaz verilmemesiyle mütebbesdir. Madem eski her aile için bir tıbbın madet-i daima lazımdır. Ve bir hastalığın zuhuru da her zaman ihtimal dahilindedir. Her aile için bunu düşünüp bir tıbbın malumatını temin etmiş lazım değil midir? Bil ki levazım-ı basriyenin en birincilerinden herkese lazım olan şey her şeyden evvel maht ve akittir..

O halde bir hazine-i kıymetdarın muhafazasını ve mahtul olduğu zaman adesi tekfil eden tedayire tevsil etmekde herkese lazımdır. Herkes için bilhassa aile pederleri için bir vazifedir.

Kibar aileler için ve hususu temin kolaydır. Ailenin bir tıbbın hususiyesi bulunur. Buna münasib bir maaş verilir. Hanede biri hastalanırsa celb olunarak seraile tedavisine tevsil olunur. Erbab-ı insaniyetten olan itibamız pek çok olduğunu bildiğimiz için bir tabibi-i hususunun bir haneye ifad aileye hizmet ve takdir eden her ailenin olsa da yine bu hizmet ve maluneti temin edebileceğini tahmin ediyoruz. Mesela bir mahallede orta halli beş on aile birleşecek civarda bulunan bir tıbbı müracaat etseler kaderlerine göre ebde bir iki mecidiyeden dört beş mecidiye kadar bir icratı kar ve kesblerinden habersiz ve ailelerin suret-i daimesi hıdmet-i tebliğini kabul ettirseler saht-ı aile için saht-ı beşeriye için büyük bir muvaffakiyet olmaz mı?

Bu emtiyenin husulünü biz matbet görmez . Bir mahallede bir çok ailenin pek azdan ve bir mesele terkib edecek maaşa hasiyet insaniyet garanesini ve esna-yı cinsine ahvan-ı memlekete karşı mahbet-i kalıyesini zım ve ilave eden bir tabib bunu kabul eder sanırız .

İşte bu tedbirde her aile kendine lazım olan tabibi bulmuş olur. Daima bir hastalığı bedayetinde nişan bas ve tedavi etdirerek hem kederlere duçar olmaktan hem de masraf-ı ihtibarından aciz kaldığı ve sıhhat gibi bir emr-i mühimin taliyen icab ettirdiği bir tar ve endişeli zamanda azablar çekmekden kurtarır .

Velhasıl herkes sıhhat ve afiyet nasıl lazım ise bir tıbbın marifet mütemadiyesi öylece lazımdır. Bunun temini içinde şöyle bir çare hatıra gelir. Nitekim bir çareye bir çok yerlerde tavsil olunmuştur. Hatta meşhur der ki Çinlilerde aileler suret daimada atıye salis verir. Yalnız hanede bir hasta zuhur edip tıbbın zayesine lazım görünce bir maaşı keserlermiş .

Tabib dikkat etsin de hastayı çabuk iyi etsin nüktesine mübenni.
MEBLAĞ

MÜTENEVVİA'

Mevsiye bir senenin natki

Evvelki gün reis sene-i rumi olmak münasebetiyle divan-ı umumiye meclis-i mezkure hataben irad edilen netifde kumandan bize seyr ve nisan koyarak kifasızlığından baht ederek senesi hasılatına dair serd masalat etmiş ve meclis-i idare azsıyla divan-ı umumiye memurunun memalik-i şahaneni iktisab-ı mamuriyet eylemesine meticen bezl vermiş eylemelerinden dolayı cümlesinin arz tensirat eylemiştir.

Sene-i sabıka zarfında bazı vekaih zuhuryatına olmasıyla beraber divan-ı umumiye memurunun mesaisi sayesinde bu senenin her seneden ziyade şayan-ı memnuniyet bir halde eder gibi söylediği sareden geçen seneki hasılat her seneden fazla zuhur etmiş idi. Bu sene ise doğrudan doğruya idaermiz tahtında bulunan varidatta razı hasılatı68 lirayı Osmani noksan olmakla beraber geçen seneye nasiyetle5 lira-yı osmani fazla zuhur etmiştir.

Şimdiye kadar malumat dahiliyemizde bu derece onlar terk numayen olmamış idi. Diyerek sözü divan-ı umumiyenin bilcümle şembatında icra edilen tahsikata nakl etmiş ve divanı umumiyede teşkil edilen iktisad sandığının kuvaidinden ve teşkili mukarrer olan nikad sandığından baht eylemiştir. Mevsiye bir zerre umur-u hasabiyede icre edilen tenzivadı dahi mevzi-i baht eyleyerek ticariye bedde muhasibler tarafından tanzim kalınmakta olan raporun bu nasibkatı bir hal makmulüne ifrağ edileceğini söylemiştir.

Mevciren isham mübadeleye nakli kelam eyleyerek: sene-i cedide zarfında yüz yirmi iki ibn lirayı tecavüz etmiş az bir isham mübdela kamela-ı tendiye kılınacağı gibi b,d,t tertibi isham dahi kısmen tendiye edilecektir.

Meclisimizin gerek memalik-i şahane ve gerek Avrupa'da edeceği ehemmiyet busurette tezayyin edilecek ve eshamelin tendiyesiyle konan495 lirayı Osmani vardane hali gelmeksizin6 lirayı Osmani bizim edilecektir demiştir.

Mevhiren hükümet-i seniye'nin malufatına ve divan-ı umumiye komiserinin mesayisine atf-ı kelam atiyerek on beş mahden beri suret-i mentizemeden ita kılınmayan Rumeli teşriki vergisinin Eylül'den itibaren müntazamen temin edilmesinden dolayı beyan-ı memnuniyet eylemiştir.

Divan-ı muhtelif tasviyeye tahsis kılınan resüm boşuna kemal-i sehvetle istifa kılındığı gibi takdibat-ı askeriye makbul olmak üzere şemendüfer kumpanyelerine tahsis kılınan kilometre teminatı geöen şubat ayı zarfında kemale tasviye pedir olduğu mevciren hükümet-i saniyenin ecnebi failerine karşı olan tehditini kemalen ifa eylediğini Yunan mahariyesî zamanında asakir nakliyatında bulunan demir yolu idaelerinin men-i hayat-ı elcemun on milyon franka balağ olan nakliyat masrafının geçen gün evvel zarfında kemalen aidiye kasabasını merd etmiş verdalet-i aiyelerinin itibar maiyesinin nezidi maksad-ı umur emri verene matuf bulunan ehl-i hayret nacidar azsının şekri keza-yı bulunduğunu beyan veren umumiye meclisin hasiyet-i menderanesinin arz-ı atıye-i aliye katmesini divan-ı umumiye komisyondan rica eyleyerek nizamına hitam vermiştir.

SICAK SUYUN NE FAYDASI OLABİLİR?

Asret-i azam denilen mazmazlık beni yenilen madarları arıyamamak keyfini maksar adalelerde zuhura gelebilir az yeyip de ifrad derecede maddeyi dolduran insanlar murur zaman ile mazmazalık ilan ve habmesi baş gösterir. Hekimlerimize müracaat edecek olursak fena fena helasasından mübaşeret ederek türlü türlü faideli hazim ilaçlar verirler. Ufak hazımsızlıklarda meşhur hekimin biri bakınız ne güzel beyen efkar ediyor: Ufacık bir madde bu rütbesi başladı. Herneymiş olsam istifrağ ederim. Maddeye yazılmış hiç bir faide görmedim. Bir kaç ay madde zayıfladım. Sem-i değişti. Başım mütemadiyen dönüyordu. Fakat refiklerimdenikisinin tavsiyesi üzerine hareket büyümekden tahminen bir çok saat bir kadehlik sıcak su içmeğe başladım. Bu menvel üzere bir müddet devam ettim. Ondan sonra kemalen şifayat oldum. İşte bunun sabıkası madde olduğu gibi hazımsızlık zamanında ticariyesi barhava eyleyecek levzil ve faydalı bir deva.

HANE KAPMAYA GEREK

Çıkarından mamul kapılara komuş gibi beyaz bir manzara vermek istermisinniz 20 dirhem saf su ile karışdırınız, bu mahlule bir biz yumak yatırıp da çünkü kanları oğacak olursunuz. Gomşumu bir manzara hasıl edersiniz, çünkü: Serki ruhanın mahlulu, çünkü kapda terakim eden merdarlığı mahv arzale eder. Bu usul fena mutabık tavsiyeye muvaffaktır.

İ‘LAN

Bu defa dersaadetten Kıbrıs’a muvaseletle Lefkoşa’da iki kapı caddesinde keşad eylediği 16 nımaralı saatci dükkanında icra-yı saatde başlamış olarak saatların Avrupa’nın en son usulü üzere bir seneye kadar şayed bozuldukları halde mecanen tamir etmek şehdiyle tamir ve termebni derahde etmekde olduğunu ve iş bu maruzat-ı acizane tasdikine yalnız bir ticariye kafi olacağını muhterem ahaliye ilanla kesb eylerim.

BENDE SAATCİ

ARTİN: MENUFBENAHMET DERVİŞ

NÜSHA: 306

SAYFA: 1

ZAMAN

24 ZİLFEDA 315

3 NİSAN 314

15 NİSAN 1898

CÜMLE-İ SİYASİYA

Mücerred tedabir saibe-i cenab hilafet penahı asar-ı bahresinden olarak Girid Meselesi'nin devlet-i aliye-i osmaniye'nin aliyesi ve cehle hal ve tasviyesi mikdar olduğu bu hafta vared olan evrak-ı havadisten istinbad olunuyor..... artık adaya vali olunması sarf-ı hayal ve bu işin isali ise bir merhal olduğu erbab basiret andelerinde tahkik etti. Girid meselesinin hali sahib meşruu olan devlet Osmaniyenin re-yi ve tedbirine bir hüsn iftiran edemeyeceği düvel-i anlaşılacak Girid'deki vapur ve askerlerini geri almaya başlamışlardır. İş bu hakaika en evvel Almanya devlet-i fehimesi vakıf olarak Girid'den kamle eylemiş Rusya ve Avusturya devletlerinde devlet-i meşar etmişlerdir.

Binaenaleyh taraf-ı eşref Cenab-ı hilafetpenahiden Girid ve devlet-i aliyeden ve bulunduğu bilcümle memuriyetlerde ali cenab padişahı daire-i ifa-yı hüsn-ü hidmet eden Hazretleri'nin olunması tensib olunarak keyfiyet-i devl mazameyede eşar ve tebliğ olunmuştur..... tali Girid meselesi şu surette hal ve tavsiye olunmuş demek olduğundan bedma cezir hece aslahat-ı icrasıyla bu gibi fenalığa meydan vermeyeceği ve ahalisinin de saye-i Cenab-ı hilafetpenahı da nimet-i asayiş ile olacaklar bi-iştiyahtır.

Belgar-ı Sinan emaretinin matbu mefhumu bulunan devlet ebed-müddet aliye-yi Osmaniye ile maret beynindeki münasebet hüsnebi bir şekl bi asalde gösterecek teşriyatta bulunan bazı bedhuahının neşriyat ve akmeleri kezb ve deruğdan ibaret olduğu ve matbuu ile amaret-i mezkure beynindeki münasebetce asla gerginlik olmadığı bu hafta vürud eden evra-ı havadisten mütalaa olunmuştur. Amaret mezkure harbiye nezareti Bulgar askerinin haline konulduğuna dair ahiran olan şaimat bedhuaheneyi bir beyanname resmi ve ile tekzib eylemiştir.

Bulgaristan amareti gibi henüz bitişmiş ve hudud ve ahdiyeye riayet mecbur bulunmuş olan bir amaretin beka-yı saadet halibe ve istikbaliyesi matbu tabiiyet sedafetkaraneye bulunduğu bilcümle erbab-ı basireti

Maahza aksi arz olunsa Osmanlılar'ın müslim-i alem olan kudret askeriyelerine karşı Bulgaristan gibi bir emaret meydan mebarzeye muktedir olamayacağı ve böyle bir halde cesaret etse bile hıfz-ı selamet ve emniyeti-i umumiye için ikinci bi vukua felaket Yunaniye'ye uğrayacağı müneffik aleyhtir.

İspanya'nın zir-i idaresinde bulunan (Küba) adasında hayli vakitten beri devam eden ihtilala sebebiyle Amerika hükümeti işe müdahale ederek Küba'ya istiklal verilmesini

teklif eylemiş ve hatta Küba sularına mayın namında bir sefine-i harbiye dahi göndermişti. Mezkur vapurun o civarda keşş ve kezar eylediği sure-i ansızın gark Amerika Hükümeti'nce hayli olarak beyindeki münasebat hemen olmakla bir muhaberenin hakik gibi ad olunuyor.

Binaenaleyh her iki devletle surette tedarikat harbiye ile işşigal ve ordu ve donanmalarını seferber bir hale isal eyliyorlar . Her iki millet muharebeyi kemal-i işşiyak ile arzu ederek İspanyollar'ın duçar oldukları bu sayede korunulmak Amerikalılar ise bahr-ı ta ötesinde dahi ihra-yı nüfuz ettikleri Amerikanın her müdafaa ve muhafaza salahindar olduklarını bildirmek isbat etmek istiyorlar.

Asıl ca-yı melahaza muharebe galib gelmesi muhtemel olduğu meselesidir. Amerika dünyanın büyük devletlerinden ve hele ku-yu maliye ve askeriyesi na mahduddur.

İspanya bir iki seneden beri bir Küba adası ihtilalinin almağa olamayıp bu yolda hayli asker ve milyonlarca altın sarf isrtiklak eylemiştir.

Mamafih bazı erbab bu babda yine ikiye ayrılmıştır. Bir kısmı Amerika'nın zenginliğinden askerinin her halde galib geleceğini söylüyordu.

Diğer kısmı da İspanya her ne kadar ku-yu maliyece zaif ise de kah-ı ceriyesi daha ziyade aşına aşına bulunduğundan bunun her halde Amerika'ya galib edeceğini beyan eyliyorlar.

İşşmeydanı düşmeyince ne netice hasıl olacağı layıkıyla tahmin edilemez.

HAVADİS-İ MAHALLİYE

Ticaret ve zaat hakkında rica ve teşşki ticaret ve ziraat bir hükümetin terfisini bir milletin servetini anlamak için ticaret ve ziraatlerine nazar etmek kifayet eder.

On dokuzuncu her şeyde olduğu gibi bu hususda da her hükümete her kıymetdar usuller vasıtalar takdim etti. Ziraat mekteblerinin günden güne terakkisi ve iki iki makinelerin ahdanı ehl-i zirain yüzünü ilk bahar çiçeği gibi göstermektedir. İcad olunan makineler hakike-i Bir çift öküzle bir günde sürülmesi lazım gelen arazi tek bir makine sayesinde bir saatte sürülüyor. Yimi otuz günde yine tek kirli bir makine iki saatte ve daha üzere ve tavsiye olunan asvaller sayesinde her kes istifade eyliyor. Her birinden ayrı ayrı faydalar husula geiyor. İşte bu kere ceziremiz ziraat tarafından kalma Kıbrıs'ın ziraati hakkında raporat resale hakike-i mevcub istifadedir. Umum ziraa edeceği hizmet hedden efzundur. Türkçe olmadığı için Müslim ziraat istifade edemeyeceği olduğundan Müslim olan ve meclis-i kavanin lisan-ı Osmani mütercimi Efendi tarafından lisanımıza tercüme hususunda ettiği hizmet hakiki-i şayan teşşkidir. Bu teşşkimiz istigadeyi etmekle olduğundan bu nüshadan itibaren resale-yi gazetemize derc ediyoruz . Köylülerin istigadeleri için imam efendiler tarafından köylüler talim ve rica ederiz . Bilahare kitab suretinde hükümet tarafından da tab edilerek kılınacaktır.

Henam ziraat birer de müneffikleri nazarından şimdiden tavsiye eyleriz.

KIBRIS'IN ZİRAATİ HAKKINDA RAPORAT
MUHARRİRİ:
(B: Y:)
MÜTERCİMİ
KIBRIS VİLAYET TERCÜMANI VE
MECLİS-İ KAVANİN LİSAN-I TÜRKÇE MÜTERCİMİ
H:A:.....

Kıbrıs cezaresi pek kadem zamanlardan beri gayet bir belde plmakla müşteher bulunmuş olup hatta bir vakit evvel sebile mesud namıyla olarak mahsuldartlığı cihetince hata mesireye dönmüştür.

Zamanımızda ise mesud bulunmamakla beraber daima münis ve mamafih bir belde olup bu sebeble ekser husulat zira-yı kıymetlerinin umumiyet üzere düşkün bulundukları şu sürede herkesce derkar olan bir . . servet.

NÜSHA: 306
SAYFA: 2

Kıbrıs'ın başlıca ihracatı bağ ve harup ve harir mahsulatıdır. İşbu ita-yı erba senin ihbare zarfında kıymetce duçar oldukları düşünüleki rağmen cezirenin ihracat ticaretinin dörtte üç kısmını teşkil eylemekdedirler. Sene kim 1792 senesinde menhiyet 276 000 İngiliz Lirasına balığ evvela gelen ihracat ticareti 206 000 lirası ve 1894 senesi zarfında...

(ZAMANIN TEFİRİKASI 35)
SAMKE-İ SEVDA
MAHDURU
KIBRISLI
SADREDDİN
(Merhamet Engiz Bir Tavır İle Ağlamaya Başladı.)

Sadreddin gözlerini açmış kaşlarını çatmakta sükut duruyordu. Aradan bir kaç dakika geçti sonra fikri içini çeke çeke: Pek rica ederim beni afv ediniz eğer afv etmez iseniz ve çidan aziyelerinden kurtulamayacağım.

_Estafurullah

Evet soru sözleriyle aleyhinde bir sözler sarf ettim afv et allah aşkına afvet

_Amin.... et de

Ki ihracat mecumı olan257 liranın dahi..... 184 lirası eşya-yı erba-ı müddet münha mürekkeb bulunmuştur.

Şöyle ki Kıbrıs'ın terkiyesinde mülakadar bunların nazar-ı dikkati şahsen cezirenin mahsulat sairesi dahi ellerden Cemile'den ziyade ve harup ve zahireye çevrilmesi lazım gelir zira cezirede mevcut olan sermayenin kim- iş bu mahsulat ziraata yaramıştır. Zira bunlar servet cezirenin esasını teşkil almaktadırlar. Değiyle bulur, ve nihayet zira cezirenin ahalişi bunların zerh ve etmişlerdir.

FASL-I EVVEL
-BAĞ MAHSULATI-

Malum olduğu üzere hayli vakitten beri sair hareketi ziyadece husule getirmekte ve sarf etmekte bulunmuştur. F..... hastalığın istisalından akdem-i memleket mezburesinin her mahsulatı hesab vasat üzere Mentolize mikdarına bağlı olup bunun üç milyondan dört milyon harce ersal ve dahi dahil memlekette istihlak etmeğe gelmiştir..... hastalığın istilası tarihinden ile ve ali elhusus 1879 senesinden beri Fransa'nın şarap mamülü has olunur surette tendiye yüz dökerek bir kaç sene zarfında25 mildarına tenzil eylemiştir.

Fransa kendi sarfiyat mahliyesi için ihtiyacı olan sarayın mikdarınca şu surette tari olan noksan sunuyu ikmal için macar safid su ehlinde vaki bağ beldelerden şarap istihzarına mahsusen pek gali haller tendiyesiyle envac şarap ve kuru üzümler istihmal bulunmuş olmasıyla mezkur beldeler dahi elde etdikleri sanesiyle bağlarının tavsibine hasr-ı nefis etmişlerdir.

Fakat bu tekle beraber Fransa'daaynı sebebler nişancı menfic olmuşlardır. Yeni şarabın revacı lüzum gerisini teşvik vasab araziyi yağlarını tevsiiye tahrik eylemiştir. Binaenaleyh (Kumalı tebreklerde) neşv ve nema bulunması mümkün olduğu yahud henüz vücuda gelmiştir. Diğer cihetten ise

Be lenmam gel mazlum refikim gel sözüne münasib

Orada bulunan ayyaşın bu zalim dedelere nazar hayretle bakıp tacib edilirdi.

Biraz sonra irildiler. Sandalyelere oturdular.

Bu hali seyreden iki çırağı olan fikrinin felaketzede asil bir zengin olduğunu anlamış kabinede bir merhamet parlamışdı. Bunun üzerine bir şişe doldurdu bunlar getirdi fikri üstadının bu hareketini görünce (yaka) başından ayrıldığı için darılacak zanıyla korkmuş idi.

Ali (Uluv) Cenab-ı estad yalnız fikriye bir lira vermiş ve bir akşam hidmeten mafslen arzu ettiğin yere gidebilirsin demişdi.

Fikri lirayı aldı ve bu müsade üzerine öndeki yazı çıkarıp arkasıyla açmağa başlamışdı.

Bir kaç kadeh attılar fikrinin mahil memleketde sermet inkişarına karşı bir sed mahlumat çekmek ve mesrane maktumat halin niçin

Fransa hükümetin inhila edegeldiği tedayir. İhtimatlarına ve ve bir çok münzaen eşnası meşhure ve memleketin ticariye görmüş bağcılar tarafından olan akdemin olan akdemin ve sayesinde mukassere talik katmış ve etcam-ı karda kerem ile o tazil masen (1) ile zarar bulanda anarak yaşayabilmeleri çaresine menk olunmuşdur ki bu da tatilimiz gerek münhamel olan emrine keremin üzerlerine oraya keremin eşyalanması için mevki konulmuş olmalarıdır kerem merbure memleketin her tarafına çoğalıp mütessir olmalarıyla mütema bozulmuş olan yağların ve ekilen bağlar teşkiline olmuşlardır.

İngilizler ile Rumlar'ın paskalyaları olmak münasebetiyle meclis-i kavanin iş bu nisan efrancının sekizinden yirmi beşine kadar tatil olunmuştur.

Ceziremiz valiliğine tayin olduğunu mukademe yazdığımız asahle min aşimet cinayetleri Londra'dan hareket edegeldi aşar olunur.

TAYYİN

Mukatteb mektebini master madumu master serbeli kaymakam katib hususu tayin olunmuştur.

Ceziremizce Aşd Lüzumu

Olan itmoryolu inşası mahumiye tahsisatında iki bin sekiz yüz olan yedi İngiliz lirası itmur bulunanınşaat ibtidasiyesine sarf olunmak üzere tefrik olunduğu kabz-ı mal mahmumi tarafından meclis-i kavanine beyan edildiğinden cümlemizin mevcut mahsuniyeti olmuşdur yakın vakidde dahi inşasına olunacağına bırakılmadı.

Mısır ve Kıbrıs beytinide daimi surette bir yeste ve ayrı mukadıyla bir aded vayur sebaye etmek için ceziremizde bir şerkat teşkil etmek üzere olduğu Rum gazetelerinden menzurumuz olmuştur.

Esrar kayesini dökende yazıda intikam sözlerini söylemekte idi. Sadreddin intikam sözlerini işittikçe bir şirzan gibi tüyleri kalkar .Dişleri gıcırdardı. Bu iki arkadaş mahzenden çıkdılar makaleleri hep ahz-ü sare aid idi. Nihayet tenciye-i müşveret ahz-ü intikama karar vermişler idi.

Sonra:

Fikri_ ah Sadreddin keşke vaktiyle ölse idk de bu halleri görmeydik. Yakın bir hastanın mahiyeti takdir ve hammetleri intac etti.

Ben şefkatli anam, sevgili kardeşlerimle mesud mesud yaşar iken onları terk ettim.

O aşiyane Sadettin tahribine sebep oldum. Babadan hasse-i asayet eden pareleri çizen bir müddet zrfında sarf ettim. Sadi bir gazinocu çırağına tenzil ettim.

Evet sen de yerin bir asil idin daima istirahat-ı külliye ile yaşar

Mekteb-i adadinin teşkil ve idaresi hakkında kaffe-i kaffe-i malumlenin icrası iki sene mukaddem için sarf-ı esasiye azalarının intirakıyla hükumete ahle olunarak ahali.İslamiyece manzumeyi mevcub olmuş idi.

Hükümet tarafından mekteb-i adadi hakkında sadiye kadar yapılan kaffe-i malumat-ı hüsn-ü nihayete hamil olunarak meclisce tasdik olunması ve mekteb-i mezkurun dahi bir mevcub kanun-u maarif-i saire emvari misillu encümen marif heyetine havale edilmesi geçen Salı günü ictimah zinden encümen-i marif İslamiyede elhakim elserin faziletle ve ziya efendi hazretleri tarafından teklif olunarak ittifakları ile kabul ve tasdik olunmuş ve müşarülleyh hazretlerinden şu suretle vakıh olan hem zanlaneleri mevcub memnuniyet-i alime olmuştur.

Geçen gün meclis-i kavaninde Rum azalarından bazıları cezireden şarapdan bazan resmin diğer münasib şeyler üzerine tarih ve terzimi teklif olunduğu istinada Lefkoşa ve Girne mebmutlarından Tevfik Efendi mezkur ve bir günün ahali-i cezire üzerlerine tarih ve tevzimi münasib olacağından baha eylemiş ve hemen azadan sahib imtiyazımız Paşa Hazretleri kıyamıyla şarapdan resmin hevac-ı zaruriye-i üzerine tahmili ve bu suretle bütün ahali-i cezireye temsili muvaffak adil ve hakaniyet olamayacağını nemza-yı mumi ileyh meclis-i mezkure intihab eden ahali-i Hristiyaneye ve nedese icablar bütün ahali-i cezirenin buna muvaffıkları bulunacağını teşrih ve izah etmiştir.

Münayir adil ve hakaniyet olan bu gibi şeylere hükümetin izaf-ı nazar-ı ehemmiyet etmeyeceği bu istibahdır. (isbattır.)

İPEK KOZASI TANHİMİ

1897 senesinin on yedi numaralı mucibine ipek kozası tanhimi yetiştirmek için ziraat dairesinden ve hasat almak icab eylediği ve almayanlar kanunen mestul olacaklarını ahalimize ihtar eyleriz.

ÇİÇEK HASTALIĞI

Dizdar karyesi ve Lefya ve Pergama ve Magosa veya vakidi ve Kalavya karyelerinden çiçek hastalığı defh ve azala olduğundan mevzu bulunan karantina defh edilmiştir.

İnsan ölmezdi. Ah iktam bu akşamdan tezi yok olmazla intikamımızı elhaliz diyordu.

Sadeddin bu sözleri işitdikce bir kat daha mağber olarak o yas haliyle evet! İntikamımızı alacağız cevabını verdi.

Fikri: Şimdi o alçak yalnız mıdır?

Sadeddin: Hayır bu aralık Hacı Ferhad namında bir ariyle yaşıyordur ihtimal ki bu akşam orda kalır çünkü gündüzleri içiyorlar bazı akşamda Arab orda kalıyor.

Fikri: Asinin karşı kıdemi içiyorlar

Sadeddin: Evet ben ayrı bir köşede otururum onlar masa başında çalışırlar aman ben adam felakete zavallı düşmüş bir taraftan nihâl bize yaptığı gibi samimi mahiyetler gösteriyor, bir taraftan o meluna anası da tasdik ediyor.

Fikri: (tacıyla) demek öyle ha!

Sadeddin – Evet!

Fikri: Beğiniz sizi bu akşam uymasınız.....

İ'LÂN

Sabah gazetesi muharrirlerinden gazete sahibi Tevfik Beğ Efendinin Yunan muhariye-i her fende vukuu bulan dört aylık seyahati esnasındaki meşherdatından baht olmak ve tarib-i harbin has kısmı bulunmak üzere bir kere teşrine itidar eylediği nam rasle bir kere dersaadetde siyah hazinesi ikişer koruması neşr ediliyor.

Kırk korumadan ibaret olan bir asrın boşuna icratıyla beraber abone bedeli bir asrın boşuna icratıyla beraber abone bedeli 14 guruşdur. Abone olacak zevatın müracaat hallerini ihtar eyleriz.

MEMALİK-İ OSMANİYE

Karye-i asimet ve asiye-i cenab-ı padişahı devletlü asimetlü nayime sultan-ı aliye-i elşali Hazretlerinin mabeyin hümayun cenab-ı malikane meşiri devletlü nazi Osman Paşa Hazretleri'nin mahdumları Hazret şehriyarın atufetlü Kemaleddin Paşa Hazreleriyle icra kılınan emr-i mesnun akdları ve valiye mesadet mevfurları vesile-i mübarkesiyle mabeyn hümayun cenab-ı malikanede bilcümle sefra-yı dul ecnebiyeye servet-i resmiede bir ziyamet safiye kişide buyurulduğu gibi bilcümle vükelâ-yı kütham ve dizda ve müşran-ı azam ve ratibe-yi bela ve kerem ve ulema-yı zevi alastram ve daha bazı zevat kerem hazretleriyle duyurmaya ve ve kampanyaları müdürlerine

..... Rus vapur kampanyaları ictinaları ve zevat saire-i ecnebiyeye mukadded ziyafet-i seniye kaşide buyurulmuştur.

Sultan müşarülleyh hazretlerinin sevr bir servesleri münesebetiyle hakpa-yı amin hazret cihaniyen enzamiye arz-ı tebriğin ihlas gayet üzere İngiltere Kraliçesi Haşmetlü Viktorya Hazretleri tarafından gönderilmiş olan name-i mahsus İngiltere safır gayri asaletlü Sör Filip gördü. Cenabları tarafından huzur hazret-i hilâfetpenahiye arz ve takdim kılınmıştır.

Ben saat sekizden gelirim bir işaretle kendimi bildiririm kapıyı açarsanız Ferhad eğer orada kalmış ise onu bırakır diğerlerini öldürürüz. Binaenaleyh mecumeratla bulduğumuz pareleri alır kaçarız.

Sadeddin: Tedbiriniz pek güzel iken evi bilir miydiniz?

Fikri: Hayır.

Sadendin: Akşam olsun da evi göstereyim

Fikri: Bu iki arkadaş akşamın saat birine kadar gezdiler konuşuldular. Sora Sadeddin vakit geldi haydi konağı göstereyim.

Fikri: Haydi!

Bu iki mazlum tenvir ettiği uzun bir caddeyi takip ederler.

Nihayet beş dakika sonra bir konağın karşısında dururlar.

MA'BADI VAR...

Devletlü asametlü Fadin Efendi Hazretleri tarafından olan şahida ve maluleyn gazete asakir-i şahane azaserkiyesine her tarafı sarma ve almasıyla işitilmiş orta yerinde fındık iriliğinde gayet kıymetdar birinci bulunan yasdık ve pırlanta ile mermih bir ve muzikeyi havi mineli bir ahesi ihda buyurulmuş vali bedi pek gurus kıymet takdir eedilmiştir.

Kerime-i asimet vesime-i cenab-ı tacidar devletlü asimetlü nesime sultan aliye-i elşan Hazretleri'nin hamiyet ve mübarekesi münasebet çilesiyle Bulgaristan Prensi kıymetlü devletlü Prens Ferdinand Hazretleri tarafından metbuh ve mazlumane arz-ı ihtiramane birisiyle olmak üzere bazı zey-i kıtmet hedaye ersal olunmuş ve malı teşvir-i şehriyar azasıbuyurulduktan sonra Bulgaristan emareti dersaadet kapu kethüdası (Markof) Efendi memurfetiyle Damad Hazret şehriyarı Azoflu Kemaleddin Paşa Hazretlerine takdim olunmuştur.

_ Damad Hazret padişahı Atufetlü Kemaleddin Paşa Hazretleri'ne Gürcistan Kralı Haşmetlü Aleksandır Hazretleri tarafında valiye-i cemiyet-i mukayyimenesi münasebet tekva nişanının birinci rütbesinden bir kıtası aza buyurulup mezkur nişan ve beratının serbestlik dersaadet sefarethanesi memurlarından saraya reis-i vükelasının mahdumu mevsubu marifetiyle paşa-yı mişarileyh Hazretlerine tevdih edildiği haber alınmış

_Sırp Kralı Haşmetlü Aleksandre Hazreleri tarafından aza serkiyesine iki bin krallık gönderilmiştir.

..... ahali-i İsmiyyeyi evlad-ı şehda ve malulin gazze asakir-i şahane ilane serkiyesinde imtima-ı kıymetdar azalık arzusunda bulunduklarından şehri mezkurda bir anı defteri kışad eylemişlerdir.

Memalil-i şahanede kel yahu ummalı namıyla ihtiyacane kafi fidan yetiştirilmesi zamanında hüdavevdigar ve azmir ziraat mektepleri çiftliklerinde ihzar edilecek sene Isparta civarında yetiştirilecek güllerden gül yağı imali ticariyesi icra olunmak üzere Avrupa cedidesinden bir ve lüzumu kadar şişe ve sairenin celbiyle iktizalinden mahaller gönderilmesi Diyarbakır sancaklarına usul ve kavad-ı mahsuse dairesinde gül yağı imalına vakıf bir malumun iki sene müddetle azami ve mezkur mahallere kezaflık usulünde mamül beş ve mikdar kafi şişenin erhali hususunda icab eden masrafın tasviyesi müsaade-i seniye-i hazret-i padişahı olmuştur.

Avrupa'da olduğu gibi memalik-i mahsuse-i şahane aid emir hakkında mükemmel tanzimi ol vahir şeref südur buyurulan iradat-ı mukarrem gayet hazret-i padişahı ahkam-ı münifesinden olduğuna binaen nafa ve ticaret nazar-ı ali-yi devletlü Mahmud Celaeddin Paşa Hazretleri'nin şu emri isali maksad bu kere sebat-ı idarenin cümlesinden malumat taleb eyledikleri ve bu sayede yakında memalik-i mahsuse-i şahanenin mikdar-ı ahaliyesi ve sanayi ve ticaret ve mahtufe-i servet ve ve umur-u nafia ve malumat-ı aliye ve emsali hakkında gayet mükemmel malumatı havi olarak Avrupa'da olduğu gibi umumi istatistik cedvelleri vücuda getirileceği cümle-i istiğbaratdandır.

TELGRAF

ATİNA 31 MART:

Yunan krallığı üzerine kasd neticeyle dokuz defa ateş eden Kartibza ve curciyenin idamına hükm edilmiştir.

PARİS 31 MART:

Yunan istikrazı lehcesini hatuta cinayileri meclise arz eylemiştir.

MADRİD 31 MART:

İspanya hükümeti reisi mak kasili pek bir mutabelatını termik etmektedir.

Mahsusenin mümkün mertebe surette intikamı çaresi

Açlıktan ölme derecesine gelmiş olan köylülerin tahlis çaresi

HONG KONG 3 NİSAN:

Viktorya nam zerhali şark terfise cihan buradan hareket etmiştir.

DERSADET 4 NİSAN:

Gönüllü donanmalarıyla yirmi bin Rus askerinin ifa-yı şerke gitmek üzere yakında Çanakkale Boğazı'ndan merur edeceklerine dair Rusya seferi hükümet-i Osmaniyyeye malumat-ı aza eylemiştir.

PEKİN 4 NİSAN:

“Vay hay vay” n İngiltere hükümetine icarı hükümetinin rızasıyla takibcisiz olarak lazım gelen mahide nameleri azledilmiştir.

PARİS 4 NİSAN:

Bütcenin bazı noktaları tafir vı tadil edilerek meclisde tasdik olunmuştur.

VAŞİNGTON 5 NİSAN:

Mahde-i Amerika hükümeti ile İspanya hükümeti hakkında ve olan muharebenin mani zamanında dul mazlume beyninde muharebe tati olunmaktadır.

PARİS 5 NİSAN :

Fransa hükümetinin kame-i mutalabatı Çin hükümeti tarafından surette isaf edilmiştir.

LONDRA 5 NİSAN:

Parlamento meclisi 31 Nisan sene 98 tarihine değin tenhir edilmiştir. Mister bir irad ederek İngiltere hükümetin (vay hay vay) yı almakdan maksadı orayı bir ticaret merkezi inhaz etmek olmadığını beyan eylemiştir.

MİHRAT **BİR MEKTEB SURETİ**

İskenderun fi 15 Mart sene 314 azizim !

Zaman-ı ceridesinin (399) numarolu gecesinde Mahmud Sabhi imzasıyla menzur aliyez olan tenkid anar mahvaz birine mahsus ibtida bazı müsteşarlar tarafından senin itirafına uğramıştır. Alim ne derse duyan herkes fikrini beyan etmekde her derya ben yok ettim imzası kim olursa olsun tamamıyla benim fikrimi sözler söylemiş! Hele: Bu kabilede muharriplerimizin bir kısım muhmi henüz genç olup yazdıkları parçalardan gaye-i maksadları esirlerini gazete sütunlarında görmek ve onları her kesin ida-yı mahsuseyle okuduklarını dinlemek ...) sözleri ne kadar doğrudur!

Daha mektebde iken bu hal vakıh olmuşdu. Yaşım henüz on dört idi. Otuz kişinin yardımıyla kaleme aldığım bir makaleyi bir gazete idare-i hanesine göndermişim. Nasılsa o hafta zem asır gazeteye basıldı...

Bunun üzerine derse kim bakar zamanlarını güya makale yazmağa hasr ederek tazih uzat etmeğe başladı...havecilerimizden birisi her nasılsa bunun farkına varmış bir gün beni odasına çağırarak dedi ki “ oğlum işliyorum ki sen sen derslerini terk ederek bütün vaktini yazı yazmakla geçiriyormuşun...

Edebiyat filhakika güzel bir şeydir.Lakin saireyide bilmek sertabla şimdiden edebiyat çekim diyerek ve katkı böyle geçirirsen ne edebiyat okumuyorsun ne de beyhude geçirmiş olduğu derslerini elde edebilirsin! Bu sözlerini demekle hocalarının verdiği derslere arkadaşlarıyla beraber çalış, mektepden çıkardıktan sonra istediğin kadar edebiyat ile uğraş ...

Bu laflarım ona şimdş bir azahi kalsa bile ileride tatlı tatlı mebumlarını elde edersin bilmem, böyle mülayim için olmalı, o günde itibaren derslerime çalışmaya başladım. Şimdi o üstadıma ne kadar teşekkür etmekteyim!

Çünkü beni hakiki bir cehaletten kurtardı. Eğer sözlerini dinlemeyipte inadına ısrar edeydim kimbilir şimdi ne müşkil bir halde bulunacaktım!

Sonra efendim yine mezkur makalede dinliyor ki: İşte bir menf muharrerler yazdıkları vuruklu ad ettikleri parçaların hüsn-ü kabule mezuriyetine bedel bir taraftan selam koyan olarak zuhur eden mektudun tenfidat ve tesrihatına uğrayıp o nizam-ı eserin hata alud olduğuna durumun ve herkesin beş nazariye bu surette takdim edildiğini müşade etmek kendileri için ne kadar elim olacağı azade-i beyan olduğu gibi biri tarafından meydan sahibi acaba askıdem diyen ve sedefkazb her ne ise az çok şöhet kazanarak bu tarafı madar mişat inhaz edilerek onları dahi böyle bir zuhur menkudet hame-i tarifine maruz kalacağından bunca senelik şöhet muktebesinin haldar olmasına razı olamaz...

Evet bir de pek doğrudur. Ha şimdi siz diyeceksiniz ki sahip makalenin bu sözleriyle yine ayin nihada mümnaz muhaseli manzumelerin sahibi bırak diyene geçirilmiş... Canım, muhazede başka bir şey bulamamışda tutmuş bu güzelim manzumelerini cerideye göndermiş,...

Ne yalan söyleyim, ben manzumelerinde kafiye bulanadım, vezin aradım o da yok. Mezatın ise yalnız adı var!.. Buna karşı şaşdım da kaldımterkiyesini çağırarak nesifden kendime aladım...

Ne ise bu yanı bırakalım, herkese tarz etmeyelim! Elmasın menkudu biz mi olacağız .

Ama insan duramıyor bir münasebetsiz şey görünce hemen ihtar etmek istiyor. Başka şeyi bilmem benim tabiatım böyle.

Eski bahsimize gelelim:

Sahip makalenin dediği gibi bir maktudun vücudu. Elbette yazdını anarak mazahatı mahrum imla olup nazarından haberdar olmayan bir takım ihtiyarın her türlü anılarını sahe-i matbuattan menh edeceği tabidir.

Bahs etmekte olduğumuz benden sonraki alim korku gibi revac bulup izah tahsis bulundu.

İstimal edilmekte olan matbaalar zatıme-i verilmesi sözlerine karşı bilmem siz ne dersiniz! Ben vakit-i memnunu bekleyin derim

Zamanın anıda münasib vech ile tanzim edeceğinden şeyh yoktur... Baki

**ŞERİAT-I GARİYE ETMEK
DEN
MA‘BAD**

**MUHARRİRİ
ATİNA MEKTEB-İ ADADİ MALUMLARINDAN ALİ RIZA**

Ehl-i tahkikat beyanına göre: Kul-ı şerfi tendilat-ı kariyeye taraf olmayan kimesnenin kafir ve datta vakıh olacağa delalet eder. Çünkü: Zevahir-i nusumdan bazılarının diğerlerine müteraz olduğu malum olup onun verh-i tenditini bilmeyen kimsenin kitabına Kur'an-ı Azim elşanın hak olduğu vard olur!

Fakat vech-i tendil bilirdi bu sayede tezili tenvile tazik ederse onun bu hali olur. Bahdı ah lonmur menşah.

**(19)
ELMAS-I ALATIYE**

En abes rızah tali enhuma hazretlerinin beyanına göre iş bu laz şerifin manası: ve bir rivayette dahi: demektir. Vahdi Hazretleri der ki: İş bu tenzire göre haruf-u mezkure cümle ibtidatiye olduğunda arabdan mahli olmadığından bu surette veyahud enah-ı alim ve efsal cümlesinin ve binaenaleyh: elmas lefz-i şerifin emrabden hali yoktur.

Ulemada bazılarının beyanına göre mezkur iş bu sure-i cehlenin ismi olup mübteda vakıh olduğundan mabede-i haberdar veyahud mübteda-yı mahzufun haberi olmakla takdir-i kelim demektir.

Bu surette lefzide haber olup demektir. Evail-i ser celilede vakıh bu gibi hruf tahcı hakkında sure-i bekirenin kanhasında tafsilat-ı kafiye ita edilmiştir.

Sevel hazret-i mehmed Sali ah kasali aleyh ve selim efendimizin saht-ı nebut celilelerine delalet etmek lazım gelem delil ve icab tatlı ve takdis hazretlerinin bu kur'an-ı kerime zat-ı sahi-i anzimle münhas kılmış olması olup halbuki elmas vesaire gibi elfaz şarapdan mali-i surette hazret-i Mehmed aleyhesselamın bizim bilmediğimiz takdirde onun malıyla ihcahımız mümkün olamaz. Bu surette Kur'an-ı Kerim'in kim tarafına itzal buyurulmuş olduğunu yine hazretkahr alim-i saliah tali aliye ve Selim Efendimizin edecek olursak devri lazım buyurulmuş olup manası malum olmayan şeytin hadi olması nasl mümkün olabilir?

Bir de fırkan-ı meyanın ve saf-ı aliyesinde buyurulmuş olup halbuki bu mesele enzamin manaları zahir olduktan başka lisan-ı arbe bu gibi terkiyat dahi bu kadar bu surette zahire-i manasına olan vasfı nasıl çare olabilir!

Cevab- işte bu mesele ve derdi ihtimalin mebni ulema-yı maksadın tarafından bir çok makalet yazılmış olup bunlardan lazımı mikdarı sure-i bakirenin evine müracaat olunursa korunabilir.

Hilasa-i kelam bu misillu erzat-ı şerife yalnız hazret ficri alim saliah tatlı aleyh ve selim efendimizin anlamsı icab eden ısrar-ı ilmiye-yi havi olmakla herkesin etmesi icab etmez. Nitekim cebrail aleyh elselam sure-i bekireyi inzal ederek: (elif lam mim) dedikçe hazret fahri elanbiya efendimiz dahi : (anladım anladım) buyururlardı.

Karen azim ılsan matruzları bu vechle dahi elzem etmiştir ki: (alim, elmas) buyurulmuş olması: (işte kuran kerim bu misillu huruf arbiyeden mervalih olduğundan bunun mesalini getirebilmeniz lazım iken bu babda aciz malumunuz kendisinin men ande menzal olduğuna delalet eder. Manasını manzumen olmuş olur.

KISM-I FENNİ

ULUM-U FÜNUN

MA‘BADI İLM-İ SERVET MELAL

MÜTERCİMİ MAHAŞERİF **(GEÇEN SENEMİZDEN MA‘BAD)**

53 İHTİYAC **DÖRDÜNCÜ FASIL** **10 KIYMET**

Bir şey bir ihtiyacı ifaya kabiliyeti derecesinde kıymet hususunu intisab edebildiği ve faydasıda bundan nisat eylediği cihetle eşyanın kaidesi nisbetindedir.

Kıymet takdire nabh olmayıp isbatın ihtiyacat-ı makuleyi ifa etmek kifayet mahsusesine tabidir.

Mamafiye birisi arzu ederse kimselerin fikrine tabih bir (kıymet-i mahmune) dahi mevcut olup bu fikir hakikate haiz kıymet olmayan şeyse kıymet verebilir.

Kıymet-i esasiyenin isaf mariyesi ile insanın ihtiyacını nasibinde ibaret olup isaf-ı mezkure zair etmediği halde bile iş bu niyet ihtiyacat-ı basiriyeye göre tebdil eder. Mesela aklım semaliyede şiddet bir veditten nefhz için gör ki ihtiyac olundu. Bundan oralarla kıymeti var ise de hat istivanın nahtında ihtiyac olmadığı cihetle kıymeti yoktur.

Mevad-ı zedaiye nasıl kıymetsiz ise hal-i hane bulunan bir kimse içinde malucat öyle bakılmıştır.

..... dinlediği üzere eşyanın kıymeti istihmaline masraf olan sami ve el ile tabi olunmaz zirai bir çok eşyanın kıymeti derece olmakla beraber hasvali için sarf olunan sami ve emin mikdarı Maniyat bir tarlamanın ahen bir hektolize benday gibi sair şeylerde vardır ki: hemen mesadi derecede sami ve mala muhtac oldukları halde kıymetleri

Ben meşhur yerlerin şarablarıyla adi şarablar ki

Kıymet-i eşya masraf olan sami ve malın mikdarı değişmediği halde her gün tebdil eder.

..... bir bir hektolize kıymeti eden abe ali veya münafis eyler. Kıymet-i mabedle ve istesibile de tayin olunamaz . Çünkü bir adam diğerinin öküzü ile mübadele edeceği zaman ikisinin de kıymetini anlayıp müzaye etmek lazımdır. Binaenaleyh kıymet-i mübadeleye takdim ve onu tayin eder. Hanenizi tarlanızı beygirlerinizi kıymetten pek ve yekün olarak satmasanız her zaman eşyanın kıymetini beyan ile fasl-ı mübadeleye itiraz edilede bu ne mededdir.

Eşyanın kıymeti kaidesi beni suret-i istimali ve binaen aleyh insanın ona olan ihcaı üzerine mesidar mela-i aç bulunan kimse andında kıymetdar olması defh-i ceva selahiyattan

Birisi ihbacat-ı makuleden birinin inhasın ne kadar çok hidmet ederse, kıymeti elbette ziyade olur. Misillu bir öküz bir koyundan on kat ziyade mevad-ı aziye-i husule getirdiği için kıymeti koyunun onkat mislidir.

Fakat şurası da melune-i şaban zikirdir ki: nafh bir şeyinin kıymeti nisbette tenfis eder. Bunun sebeb ve hükmünü zahir ve buyurdur: Birisi ne kadar nadir bulunur ise yerine başkasının tedariki o kadar meşkul dina yerin mülkiyet gayet nafh olur. Bilakis birisi mebzul bulunduğu halde ona desteres olmak az kaideyi fedakarlık ihtiyarıyla elde edilebilen çekinden kıymeti dündür.

Fakat akmen bir şehir-i mahsusede olduğu gibi gayet nadir verene başkasının tedarki müşkül olur.ise ona bedel bir öküzü alınamaz. Şu tefsilattan anlaşıldığına göre eşyanın kıymetini yerine başkasını koymak hususundaki müşkilatın derecesiyle mizaç olan faidesi temayin eder.

MALUMAT..MABADI VAR

MÜTENEVVİA' HALEB

Beyrut'ta Arabi elbare olarak neşr olunan Beyrut ceridesinin 762 numaralı nüshasında hap-ı şehrine dair içse malumatı havi bir makale menderic idi.

Biz de karşın karamaz ve sözün yettiği kadar mezkur makaleden daha nasıl ve mükemmel bir surette ita-yı malumat eyleyeceğiz:

Haleb'in yanmasına dair muhtelif rivayetler: Halebin yanı ve inşasına dair çok rivayetler varsa da en mühimi Haleb'i umalife dizilen evlad-ı hamdan halen ben meher kendi namına bina eyleyip Haleb'e ve Haleb'in namların şöhrat bulması kaziyesidir ki bu da şehrin nezakiye kapısı civarında bulunan kızan camii şerifine gibi bir sabah taş üzerinde hayr ve gayf hattı bulunmasından istidal olunuyor. İkinci rivayet olup merkumlar güya Haleb'in arem suya namında bir cihedi hükümdariyenin vazih esas isteyenini daha eyliyorlarsa da aremin Halebce olan muvaffakiyeti yalnız istiladın olup bu merkumun binagerdesi olan şehrin cebel-i cihetinde olduğu bazı tevarih ile tevrat-ı şerifin mütelasından anlaşılır. Bir üçüncü rivayet daha var ki bu da Halebin Hicretten 850 sene mildam Silifkeliler makaren saht değildir.

Çünkü tarih haber veriyor ki Haleb'in yalnız kılmaması ile bazı afiyeleri Silifkeliler tarafında inşa tasır olunmuştur.

Haleb'in İslamlar tarafından faziyle vukuatı saire ve en nihayet devlet Osmaniye'de takdir kılması:

Haziran'ın on altıncı senesinde Haleb ve teracı eyledi. İslâmiyeye geçerek kırk birinci senesinde emvayler 168inci senesinde İstanbul develeri hali beni hemdan devleti elinden zabt etmiş ise de 364de istiradad olunmuştur. 566 tarihinde melun akabeniyyeden Alaaddin Sani Halebi Salahaadin Eyyubi terk etmiş ve bundan doksan sene sonra sonra Helego tarafında istila olunarak bazı mahaller tahrib ve yağma edilmiştir.

871 tarihinde ise Mısır devlet prensesinin eline geçmiş ve en nihayet devlet-i çerane Kanuni Sultan Mehmed Han Hazretleri devrinden beri devlet-i aliye-i Osmaniyyenin mesadet-i meşruası hilafında olarak gösterdikleri ada ve ve menhükmane itivar ve harekatı en nihayet Yavuz Sultan Selim Han Hazretlerine Mısır safirini açdırmağa sebebiyet verdiğinden Sultan Mişar İleyh seksen bin asker ve sekiz yüz pare top ile Anadolu kıtasından geçerek elbem Kayas kazasındaki Mercidabık nam-ı mahalde Mısır Sultanı gavuru ile vukuh bulan ve altı saat imtidad eden muhariyede Sultan gavuru taf ve askeri menhezim olmuştur. Bu vaka üzerine Halebliler Hazret padişahı civar şehirde ve gün meydanı tasmiye olunan mahalde istikbal ederek zira nabiyyete Haleb'de on sekiz vali tayin ederek Şam'ın kahine gitmiştir.

İşte böylece idare-i saltanat-ı Osmaniye'de takdir eden Halep şimdiye kadar müsterif ehm güne gün olmuş ve olmakda bulunmuştur.

Haleb'in ahval-ı cezariyesi ve malumat -ı saire:

Külliyesi Haleb odalarıyla cebil semanın arzalı arazisinin katkı-i letsakına ve satbeden olan arazime rakam dışer bulunan Haleb şehri Asya kazasındaki memalik-i Osmaniye'nin ticaret ve cemat cihetiyle en mümnaz şehirlerinden olup mahe-i setcesi şer kadar garibe ve şemelden ceviye 3500 zirmetru olduğuna netre-i on iki verc yavmetru sematidir.

110022 arz-ı şalide, 500022 şarkide ve dersaadetten beray 263 saat bedinde bulunan Halep elşehanın şark-ı ciheti tütün ve fıstık şemel garbi vücub tarzı ise ezahıymış ağaçlarıyla muhatardır.

Bir de şemal-i cihetten başlayarak cenube doğru emtadar eden köyün namıyla maruf üç değirmen döndürecin kader suyu havi bir nehir vardır ki iş bu nehir intab kazasına tabh-ı calidinin kariyesinden zuhur ile nafs-ı halbe üç saat mesafede kain-i hilan kariyesine geldikde satı mikdarı mecra-yı mahsus ile şehre gelir. (İş bu mecra Selahaddin Eyubinin mahdumu olan Melik Zahir tarafından 605 tarihinde mükemmel bir surette teyir edilmiştir. Asıl mevsi bentanı İstanbul olan kattibinin validesi milanedir ki hicretten 223 sene mukaddem vazih esas almıştır.

Sani ise Haleb bahçelerinde varva ile kenar mahallelerini cenube doğru ceryan eyler.

Ceridemizin 269 numaralı nüshasında münderic makale ilede maksala-i beyan bulunduğunu üzere iş bu Haleb ahaliyesini tamamıyla idareye kafi olamadığından intab kazası dahilinde bulunan ve kerkeb nehrine civar olan sacer nehrinin suyundan izade çaresi düşünülmüş ve bunun içinde bir komisyon teşkil edilmişti.

Haleb'in havası yabs ve metadil ise de ecbesinin umume-i kargir olmasından biraz retut beda olur.

MABADI VAR
ABDÜLSAMED SALİM

LEKELERİ NASIL AZALA ETMELİ!

Güzel kumaşdan mamül zarif lebaslar bir kazayna kabahatinden dolayı anlatmakta olduklarından ya hali üzere terk edilmekte veyahud sabun ile temizlemeğe sarf gayret edilip kıışların renkleri bozularak zara görülmektedir. Hep bu ziyanlara başlıca sebep o lekecik sanmetin namıytini hususatını bilmedikden iyileri geldiğini ber vech ati arz edeceğimiz hevas o göründükden sonra her ferdetsdik edecektir. Mahsure-i mevki istifadeye koyacağımız tefrikat-ı maktumeyi layıkıyla ticariye edecek zevatın ihtiyaçdan azade kalacaklarını memul ederiz.

Dikkat edilecek bir nokta vardır ki lekenin cenasını nımune teyin etmektir. Lekeli olan mahal su maharine (kaynar suyun dumanına) maruz kalırsa biraz sonra yumuşar.

Orada bulunan ayyaşın bu zalim dedelere nazar hayretle bakıp tacib edilirdi.

Biraz sonra irildiler. Sandalyelere oturdular.

Bu hali seyreden iki çırağı olan fikrinin felaketzede asil bir zengin olduğunu anlamış kabinde bir merhamet parlamışdı. Bunun üzerine bir şişe doldurdu bunlar getirdi fikri üstadının bu hareketini görünce (yaka) başından ayrıldığı için darılacak zaniyla korkmuş idi.

Ali (Uluv) Cenab-ı estad yalnız fikriye bir lira vermiş ve bir akşam hidmeten mafsen arzu ettiğin yere gidebilirsin demişdi.

Fikri lirayı aldı ve bu mücadele üzerine öndeki yazı çıkarıp arkasıyla açmağa başlamışdı.

Bir kaç kadeh attılar fikrinin mahil memleketde sermet inkişarına karşı bir sed mahlumat çekmek ve mesrane mahlumat halin niçin

Fransa hükümetin inhila edegeldiği tedayir. İhtimatlarına ve ve bir çok münzaen eşnası meşhure ve memleketin ticariye görmüş bağcılar tarafından olan akdemin olan akdemin ve sayesinde mukassere talik katmış ve etcam-ı karda kerem ile o tazil masen (1) ile zarar bulanda anarak yaşayabilmeleri çaresine menk olunmuşdur ki bu da tatilimiz gerek münhamel olan emrine keremin üzerlerine oraya keremin eşyalanması için mevki konulmuş olmalarıdır kerem merbure memleketin her tarafına çoğalıp mütessir olmalarıyla mütema bozulmuş olan yağların ve ekilen bağlar teşkiline olmuşlardır.

İngilizler ile Rumlar'ın paskalyaları olmak münasebetiyle meclis-i kavanin iş bu nisan efrancının sekizinden yirmi beşine kadar tatil olunmuştur.

Ceziremiz valiliğine tayin olduğunu mukademe yazdığımız asahle min aşimet cinayetleri Londra'dan hareket edegeldi aşar olunur.

TAYYİN

Mukatleb mektebini master madumu master serbeli kaymakam katib hususu tayin olunmuştur.

Ceziremizce Aşd Lüzumu

Olan itmoryolu inşası mahumiye tahsisatında iki bin sekiz yüz olan yedi İngiliz lirası itmur bulunanişaat ibtidasiyesine sarf olunmak üzere tefrik olunduğu kabz-ı mal mahmumi tarafından meclis-i kavanine beyan edildiğinden cümlemizin mevcut mahsuniyeti olmuşdur yakın vakidde dahi inşasına olunacağına bırakılmadı.

Mısır ve Kıbrıs beytinide daimi surette bir yeste ve ayrı mukadiyla bir aded vayur sebaye etmek için ceziremizde bir şerkat teşkil etmek üzere olduğu Rum gazetelerinden menzurumuz olmuştur.

Esrar kayesini dökende yazıda intikam sözlerini söylemekte idi. Sadreddin intikam sözlerini işittikçe bir şırzan gibi tüyleri kalkar .Dişleri gıcırdardı. Bu iki arkadaş mahzenden çıkdılar makaleleri hep ahz-ü sare aid idi. Nihayet tenciye-i müşveret ahz-ü intikama karar vermişler idi.

Sonra:

Fikri_ ah Sadreddin keşke vaktiyle ölse idk de bu halleri görmeydik. Yakın bir hastanın mahiyeti takdir ve hammetleri intac etti.

Ben şefkatli anam, sevgili kardeşlerimle mesud mesud yaşar iken onları terk ettim.

O aşiyane Sadettin tahribine sebep oldum. Babadan hasse-i asayet eden pareleri çizen bir müddet zrfında sarf ettim. Sadi bir gazineci çırağına tenzil ettim.

Evet sen de yerin bir asil idin daima istirahat-ı külliye ile yaşar

Mekteb-i adadinin teşkil ve idaresi hakkında kaffe-i kaffe-i malumlenin icrası iki sene mukaddem için sarf-ı esasiye azalarının intirakıyla hükumete ahle olunarak ahali.İslamiyece manzumeyi mevcub olmuş idi.

Hükümet tarafından mekteb-i adadi hakkında sadiye kadar yapılan kaffe-i malumat-ı hüsn-ü nihayete hamil olunarak meclisce tasdik olunması ve mekteb-i mezkurun dahi bir mevcub kanun-u maarif-i saire emvari misillu encümen marif heyetine havale edilmesi geçen Salı günü ictimah zinden encümen-i marif İslamiyede elhakim elserin faziletle ve ziya efendi hazretleri tarafından teklif olunarak ittifakları ile kabul ve tasdik olunmuş ve müşarülleyh hazretlerinden şu suretle vakıh olan hem zanlaneleri mevcub memnuniyet-i alime olmuştur.

Geçen gün meclis-i kavaninde Rum azalarından bazıları cezireden şarapdan bazan resmin diğer münasib şeyler üzerine tarih ve terzimi teklif olunduğu istinada Lefkoşa ve Girne mebmutlarından Tevfik Efendi mezkur ve bir günün ahali-i cezire üzerlerine tarih ve tevzimi münasib olacağından baha eylemiş ve hemen azadan sahib imtiyazımız Paşa Hazretleri kıyamıyla şarapdan resmin hevac-ı zaruriye-i üzerine tahmili ve bu suretle bütün ahali-i cezireye temsili muvaffak adil ve hakaniyet olamayacağını nemza-yı mumi ileyh meclis-i mezkure intihab eden ahali-i Hristiyaneye ve nedese icablar bütün ahali-i cezirenin buna muvaffıkları bulunacağını teşrih ve izah etmiştir.

Münayir adil ve hakaniyet olan bu gibi şeylere hükümetin izaf-ı nazar-ı ehemmiyet etmeyeceği bu istibahdır. (isbattır.)

İPEK KOZASI TANHİMİ

1897 senesinin on yedi numaralı mucibine ipek kozası tanhimi yetiştirmek için ziraat dairesinden ve hasat almak icab eylediği ve almayanlar kanunen mestul olacaklarını ahalimize ihtar eyleriz.

ÇİÇEK HASTALIĞI

Dizdar karyesi ve Lefya ve Pergama ve Magosa veya vakidi ve Kalavya karyelerinden çiçek hastalığı defh ve azala olduğundan mevzuh bulunan karantina defh edilmiştir.

İnsan ölmezdi. Ah iktam bu akşamdan tezi yok olmazla intikamımızı elhaliz diyordu.

Sadeddin bu sözleri işitdikce bir kat daha mağber olarak o yas haliyle evet! İntikamımızı alacağız cevabını verdi.

Fikri: Şimdi o alçak yalnız mıdır?

Sadeddin: Hayır bu aralık Hacı Ferhad namında bir ariyle yaşıyordu ihtimal ki bu akşam orda kalır çünkü gündüzleri içiyorlar bazı akşamda Arab orda kalıyor.

Fikri: Asinin karşı kıdemi içiyorlar

Sadeddin: Evet ben ayrı bir köşede otururum onlar masa başında çalışırlar aman ben adam felakete zavallı düşmüş bir taraftan nihal bize yaptığı gibi samimi mahiyetler gösteriyor, bir taraftan o meluna anası da tasdik ediyor.

Fikri: (tacıyla) demek öyle ha!

Sadeddin – Evet!

Fikri: Beğiniz sizi bu akşam uymasanız.....

İ'LÂN

Sabah gazetesi muharrirlerinden gazete sahibi Tefik Beğ Efendinin Yunan muhariye-i her fende vukuu bulan dört aylık seyahati esnasındaki meşherdatından baht olmak ve tarib-i harbin has kısmı bulunmak üzere bir kere teşrine itidar eylediği nam rasle bir kere dersaadetde siyah hazinesi ikişer koruması neşr ediliyor.

Kırk korumadan ibaret olan bir asrın boşuna icratıyla beraber abone bedeli bir asrın boşuna icratıyla beraber abone bedeli 14 guruşdur. Abone olacak zevatın müracaat hallerini ihtar eyleriz.

MEMALİK-İ OSMANİYE

Karye-i asimet ve asiye-i cenab-ı padişahı devletlü asimetlü nayime sultan-ı aliye-i elşali Hazretlerinin mabeyin hümayun cenab-ı malikane meşiri devletlü nazi Osman Paşa Hazretleri'nin mahdumları Hazret şehriyarın atufetlü Kemaleddin Paşa Hazreleriyle icra kılınan emr-i mesnun akdları ve valiye mesadet mevfurları vesile-i mübarkesiyle mabeyn hümayun cenab-ı malikanede bilcümle sefra-yı dul ecnebiyeye servet-i resmiyede bir ziyamet safiye kişide buyurulduğu gibi bilcümle vükelâ-yı kütham ve dizda ve müşran-ı azam ve ratibe-yi bela ve kerem ve ulema-yı zevi alastram ve daha bazı zevat kerem hazretleriyle duyurmaya ve ve kampanyaları müdürlerine

..... Rus vapur kampanyaları ictinaları ve zevat saire-i ecnebiyeye mukadded ziyafet-i seniye kaşide buyurulmuştur.

Sultan müşarülleyh hazretlerinin sevr bir servesleri münesebetiyle hakpa-yı amin hazret cihaniyen enzamiye arz-ı tebrîğin ihlas gayet üzere İngiltere Kraliçesi Haşmetlü Viktorya Hazretleri tarafından gönderilmiş olan name-i mahsus İngiltere safir gayri asaletlü Sör Filip gördü. Cenabları tarafından huzur hazret-i hilâfetpenahiye arz ve takdim kılınmıştır.

Ben saat sekizden gelirim bir işaretle kendimi bildiririm kapıyı açarsanız Ferhad eğer orada kalmış ise onu bırakır diğerlerini öldürürüz. Binaenaleyh mecumeratla bulduğumuz pareleri alır kaçarız.

Sadeddin: Tedbiriniz pek güzel iken evi bilir miydiniz?

Fikri: Hayır.

Sadendin: Akşam olsun da evi göstereyim

Fikri: Bu iki arkadaş akşamın saat birine kadar gezdiler konuştular. Sora Sadeddin vakit geldi haydi konağı göstereyim.

Fikri: Haydi!

Bu iki mazlum tenvir ettiği uzun bir caddeyi takip ederler.

Nihayet beş dakika sonra bir konağın karşısında dururlar.

MA'BADI VAR...

Devletlü asametlü Fadin Efendi Hazretleri tarafından olan şahida ve maluleyn gazete asakir-i şahane azaserkiyesine her tarafı sarma ve almasıyla işitilmiş orta yerinde findık iriliğinde gayet kıymetdar birinci bulunan yasdık ve pırlanta ile mermih bir ve muzikeyi havi mineli bir ahesi ihda buyurulmuş vali bedi pek gurus kıymet takdir eedilmiştir.

Kerime-i asimet vesime-i cenab-ı tacidar devletlü asimetlü nesime sultan aliye-i elşan Hazretleri'nin hamiyet ve mübarekesi münasebet çilesiyle Bulgaristan Prensi kıymetlü devletlü Prens Ferdinand Hazretleri tarafından metbuh ve mazlumane arz-ı ihtiramane birisiyle olmak üzere bazı zey-i kıtmet hedaye ersal olunmuş ve malı teşvir-i şehriyar azasıbuyurulduktan sonra Bulgaristan emareti dersaadet kapu kethüdası (Markof) Efendi memurfetiyle Damad Hazret şehriyarı Azoflu Kemaleddin Paşa Hazretlerine takdim olunmuştur.

_ Damad Hazret padişahı Atufetlü Kemaleddin Paşa Hazretleri'ne Gürcistan Kralı Haşmetlü Aleksandır Hazretleri tarafında valiye-i cemiyet-i mukayyimesi münasebet tekva nişanının birinci rütbesinden bir kıtası aza buyurulup mezkur nişan ve beratının serbestlik dersaadet sefarethanesi memurlarından saraya reis-i vükelasının mahdumu mevsubu marifetiyle paşa-yı mişarileyh Hazretlerine tevdihi edildiği haber alınmış

_Sırp Kralı Haşmetlü Aleksandre Hazretleri tarafından aza serkiyesine iki bin krallık gönderilmiştir.

..... ahali-i İsâmiyeyi evlad-ı şehda ve malulin gazze asakir-i şahane ilane serkiyesinde imtima-ı kıymetdar azalık arzusunda bulunduklarından şehir-i mezkurda bir anı defteri kışad eylemişlerdir.

Memalil-i şahanede kel yahu ummalı namıyla ihtiyacane kafi fidan yetiştirilmesi zamanında hüda ve vedit ve azmir ziraat mektepleri çiftliklerinde ihzar edilecek sene Isparta civarında yetiştirilecek güllerden gül yağı imali ticariyesi icra olunmak üzere Avrupa cedidesinden bir ve lüzumu kadar şişe ve sairenin celbiyle iktizalinden mahaller gönderilmesi Diyarbakır sancaklarına usul ve kavad-ı mahsuse dairesinde gül yağı imalına vakıf bir malumun iki sene müddetle azami ve mezkur mahallere kezaflık usulünde mamül beş ve mikdar kafi şişenin erhali hususunda icab eden masrafın tasviyesi müsaade-i seniye-i hazret-i padişahı olmuştur.

Avrupa'da olduğu gibi memalik-i mahsuse-i şahane aid emir hakkında mükemmel tanzimi ol vahir şeref südur buyurulan iradat-ı mukarrem gayet hazret-i padişahı ahkam-ı münifesinden olduğuna binaen nafa ve ticaret nazar-ı ali-yi devletlü Mahmud Celaledin Paşa Hazretleri'nin şu emri isali maksad bu kere sebat-ı idarenin cümlesinden malumat taleb eyledikleri ve bu sayede yakında memalik-i mahsuse-i şahanenin mikdar-ı ahaliyesi ve sanayi ve ticaret ve mahtufe-i servet ve ve umur-u nafia ve malumat-ı aliye ve emsali hakkında gayet mükemmel malumatı havi olarak Avrupa'da olduğu gibi umumi istatistik cedvelleri vücuda getirileceği cümle-i istiğbaratdandır.

TELGRAF

ATİNA 31 MART:

Yunan krallığı üzerine kasd neticeyle dokuz defa ateş eden Kartibza ve curciyenin idamına hükm edilmiştir.

PARİS 31 MART:

Yunan istikrazı lehcesini hatuta cinayileri meclise arz eylemiştir.

MADRİD 31 MART:

İspanya hükümeti reisi mak kasili pek bir mutabelatını termik etmektedir.
Mahsusenin mümkün mertebe surette intikamı çaresi
Açlıktan ölme derecesine gelmiş olan köylülerin tahlis çaresi

HONG KONG 3 NİSAN:

Viktorya nam zerhali şark terfise cihan buradan hareket etmiştir.

DERSADET 4 NİSAN:

Gönüllü donanmalarıyla yirmi bin Rus askerinin ifa-yı şerke gitmek üzere yakında Çanakkale Boğazı'ndan merur edeceklerine dair Rusya seferi hükümet-i Osmaniyyeye malumat-ı aza eylemiştir.

PEKİN 4 NİSAN:

“Vay hay vay” n İngiltere hükümetine icarı hükümetinin rızasıyla takibcisiz olarak lazım gelen mahide nameleri azledilmiştir.

PARİS 4 NİSAN:

Bütcenin bazı noktaları tafir vr tadil edilerek meclisde tasdik olunmuştur.

VAŞİNGTON 5 NİSAN:

Mahde-i Amerika hükümeti ile İspanya hükümeti hakkında ve olan muharebenin mani zamanında dul mazlume beyninde muharebe tati olunmaktadır.

PARİS 5 NİSAN :

Fransa hükümetinin kame-i mutalabatı Çin hükümeti tarafından surette isaf edilmiştir.

LONDRA 5 NİSAN:

Parlamento meclisi 31 Nisan sene 98 tarihine değin tenhir edilmiştir. Mister bir irad ederek İngiltere hükümetin (vay hay vay) yı almakdan maksadı orayı bir ticaret merkezi inhaz etmek olmadığını beyan eylemiştir.

MİHRAT **BİR MEKTEB SURETİ**

İskenderun fi 15 Mart sene 314 azizim !

Zaman-ı ceridesinin (399) numarolu gecesinde Mahmud Sabhi imzasıyla menzur aliyeniz olan tenkid anar mahvaz birine mahsus ibtida bazı müsteşarlar tarafından senin itirafına uğramıştır. Alim ne derse duyan herkes fikrini beyan etmekde her derya ben yok ettim imzası kim olursa olsun tamamıyla benim fikrimi sözler söylemiş! Hele: Bu kabileden muharrirlerimizin bir kısım muhmi henüz genç olup yazdıkları parçalardan gaye-i maksadları esirlerini gazete sütunlarında görmek ve onları her kesin ida-yı mahsuseyle okuduklarını dinlemek ...) sözleri ne kadar doğrudur!

Daha mektebde iken bu hal vakıh olmuşdu. Yaşım henüz on dört idi. Otuz kişinin yardımıyla kaleme aldığım bir makaleyi bir gazete idare-i hanesine göndermişim. Nasılsa o hafta zem asır gazeteye basıldı...

Bunun üzerine derse kim bakar zamanlarını güya makale yazmağa hasr ederek tazih uzat etmeğe başladı...havecelerimizden birisi her nasılsa bunun farkına varmış bir gün beni odasına çağırarak dedi ki “ oğlum işliyorum ki sen sen derslerini terk ederek bütün vaktini yazı yazmakla geçiriyormuşun...

Edebiyat filhakika güzel bir şeydir.Lakin saireyide bilmek sertabla şimdiden edebiyat çekim diyerek ve katkı böyle geçirirsen ne edebiyat okumuyorsun ne de beyhude geçirmiş olduğu derslerini elde edebilirsin! Bu sözlerini demekle hocalarının verdiği derslere arkadaşlarıyla beraber çalış, mektepten çıkardıktan sonra istediğin kadar edebiyat ile uğraş ...

Bu laflarım ona şimdş bir azahi kalsa bile ileride tatlı tatlı mebumlarını elde edersin bilmem, böyle mülayim için olmalı, o günde itibaren derslerime çalışmaya başladım. Şimdi o üstadıma ne kadar teşekkür etmekteyim!

Çünkü beni hakiki bir cehaletten kurtardı. Eğer sözlerini dinlemeyipte inadına ısrar edeydim kimbilir şimdi ne müşkil bir halde bulunacaktım!

Sonra efendim yine mezkur makalede dinliyor ki: İşte bir menf muharrerler yazdıkları vuruklu ad ettikleri parçaların hüsn-ü kabule mezuriyetine bedel bir taraftan selam koyan olarak zuhur eden mektudun tenfidat ve tesrihatına uğrayıp o nizam-ı eserin hata alud olduğuna durumun ve herkesin beş nazariye bu surette takdim edildiğini müşade etmek kendileri için ne kadar elim olacağı azade-i beyan olduğu gibi biri tarafından meydan sahibi acaba askıdem diyen ve sedefkazb her ne ise az çok şöhrat kazanarak bu tarafı madar mişat inhaz edilerek onları dahi böyle bir zuhur menkudet hame-i tarifine maruz kalacağından bunca senelik şöhrat muktebesinin haldar olmasına razı olamaz...

Evet bir de pek doğrudur. Ha şimdi siz diyeceksiniz ki sahip makalenin bu sözleriyle yine ayin nihada mümnaz muhaseli manzumelerin sahibi bırak diyene geçirilmiş... Canım, muhazede başka bir şey bulamamışda tutmuş bu güzelim manzumelerini cerideye göndermiş,...

Ne yalan söyleyim, ben manzumelerinde kafiye bulanadım, vezin aradım o da yok. Mezatın ise yalnız adı var!.. Buna karşı şaşdım da kaldımterkiyesini çağırarak nesifden kendime aladım...

Ne ise bu yanı bırakalım, herkese tarz etmeyelim! Elmasın menkudu biz mi olacağız .

Ama insan duramıyor bir münasebetsiz şey görünce hemen ihtar etmek istiyor. Başka şeyi bilmem benim tabiatım böyle.

Eski bahsimize gelelim:

Sahip makalenin dediği gibi bir maktudun vücudu. Elbette yazdını anarak mazahatı mahrum imla olup nazarından haberdar olmayan bir takım ihtiyarın her türlü anılarını sahe-i matbuattan menh edeceği tabidir.

Bahs etmekte olduğumuz benden sonraki alim korku gibi revac bulup izah tahsis bulundu.

İstimal edilmekte olan matbaalar zatime-i verilmesi sözlerine karşı bilmem siz ne dersiniz! Ben vakit-i memnunu bekleyin derim

Zamanın anıda münasib vech ile tanzim edeceğinden şeyh yoktur... Baki

**ŞERİAT-I GARİYE ETMEK
DEN
MA'BAD**

**MUHARRİRİ
ATİNA MEKTEB-İ ADADİ MALUMLARINDAN ALİ RIZA**

Ehl-i tahkikat beyanına göre: Kul-ı şerfi tendilat-ı kariyeye taraf olmayan kimesnenin kafir ve datta vakıh olacağa delalet eder. Çünkü: Zevahir-i nusumdan bazılarının diğerlerine müteraz olduğu malum olup onun verh-i tenditini bilmeyen kimsenin kitabına Kur'an-ı Azim elşanın hak olduğu vard olur!

Fakat vech-i tendil bilirdi bu sayede tezili tenvile tazik ederse onun bu hali olur. Bahdı ah lonmur menşah.

**(19)
ELMAS-I ALATİYE**

En abes rızah tali enhuma hazretlerinin beyanına göre iş bu laz şerifin manası: ve bir rivayette dahi: demektir. Vahdi Hazretleri der ki: İş bu tenzire göre haruf-u mezkure cümle ibtidatiye olduğunda arabdan mahli olmadığından bu surette veyahud enah-ı alim ve efsal cümlesinin ve binaenaleyh: elmas lefz-i şerifin emrabden hali yoktur.

Ulemada bazılarının beyanına göre mezkur iş bu sure-i cehlenin ismi olup mübteda vakıh olduğundan mabede-i haberdar veyahud mübteda-yı mahzufun haberi olmakla takdir-i kelam demektir.

Bu surette lefzide haber olup demektir. Evail-i ser celilede vakıh bu gibi hruf tahcı hakkında sure-i bekirenin kanhasında tafsilat-ı kafiye ita edilmiştir.

Sevel hazret-i mehmed Sali ah kasali aleyh ve selim efendimizin saht-ı nebut celilelerine delalet etmek lazım gelem delil ve icab tatlı ve takdis hazretlerinin bu kur'an-ı kerime zat-ı sahi-i anzimle münhas kılmış olması olup halbuki elmas vesaire gibi elfaz şarapdan mali-i surette hazret-i Mehmed aleyhesselamın bizim bilmediğimiz takdirde onun malıyla ihcahımız mümkün olamaz. Bu surette Kur'an-ı Kerim'in kim tarafına itzal buyurulmuş olduğunu yine hazretkahr alim-i saliah tali aliye ve Selim Efendimizin edecek olursak devri lazım buyurulmuş olup manası malum olmayan şeytin hadi olması nasıl mümkün olabilir?

Bir de firkan-ı meyanın ve saf-ı aliyesinde buyurulmuş olup halbuki bu mesele enzanın manaları zahir olduktan başka lisan-ı arbe bu gibi terkiyat dahi bu kadar bu surette zahire-i manasına olan vasfı nasıl çare olabilir!

Cevab- işte bu mesele ve derdi ihtimalin mebnî ulema-yı maksadın tarafından bir çok makalet yazılmış olup bunlardan lazımı mikdarı sure-i bakirenin evine müracaat olunursa korunabilir.

Hilasa-i kelim bu misillu erzat-ı şerife yalnız hazret ficri alim saliah tatlı aleyh ve selim efendimizin anlamsız icab eden ısrar-ı ilmiye-yi havi olmakla herkesin etmesi icab etmez. Nitekim cebrail aleyh elselam sure-i bekireyi inzal ederek: (elif lam mim) dedikçe hazret fahri elanbiya efendimiz dahi : (anladım anladım) buyururlardı.

Karen azim ilsan matruzları bu vechle dahi elzem etmiştir ki: (alim, elmas) buyurulmuş olması: (işte kuran kerim bu misillu huruf arbiyeden mervalih olduğundan bunun mesalini getirebilmeniz lazım iken bu babda aciz malumunuz kendisinin men ande menzal olduğuna delalet eder. Manasını manzumen olmuş olur.

KISM-I FENNİ

ULUM-U FÜNUN

MA‘BADI İLM-İ SERVET MELAL

MÜTERCİMİ MAHAŞERİF **(GEÇEN SENEMİZDEN MA‘BAD)**

53 İHTİYAC **DÖRDÜNCÜ FASIL** **10 KIYMET**

Bir şey bir ihtiyacı ifaya kabiliyeti derecesinde kıymet hususunu intisab edebildiği ve faydasıda bundan nisat eylediği cihetle eşyanın kaidesi nisbetindedir.

Kıymet takdire nabh olmayıp isbatın ihtiyacat-ı makuleyi ifa etmek kifayet mahsusesine tabidir.

Mamafiye birisi arzu ederse kimselerin fikrine tabih bir (kıymet-i mahmune) dahi mevcut olup bu fikir hakikate haiz kıymet olmayan şeyse kıymet verebilir.

Kıymet-i esasiyenin isaf mariyesi ile insanın ihtiyacını nasibinde ibaret olup isaf-ı mezkure zair etmediği halde bile iş bu niyet ihtiyacat-ı basiriyeye göre tebdil eder. Mesela aklım semaliyede şiddet bir veditten nefhz için gör ki ihtiyac olundu. Bundan oralarla kıymeti var ise de hat istivanın nahtında ihtiyac olmadığı cihetle kıymeti yoktur.

Mevad-ı zedaiye nasıl kıymetsiz ise hal-i hane bulunan bir kimse içinde malucat öyle bakılmıştır.

..... dinlediği üzere eşyanın kıymeti istihmaline masraf olan sami ve el ile tabi olunmaz zirai bir çok eşyanın kıymeti derece olmakla beraber hasvali için sarf olunan sami ve emin mikdarı Maniyat bir tarlaman ahen bir hektolize benday gibi sair şeylerde vardır ki: hemen mesadi derecede sami ve mala muhtac oldukları halde kıymetleri

Ben meşhur yerlerin şarablarıyla adi şarablar ki

Kıymet-i eşya masraf olan sami ve malın mikdarı değişmediği halde her gün tebdil eder.

..... bir bir hektolize kıymeti eden abe ali veya münafis eyler. Kıymet-i mabedle ve istesibile de tayin olunamaz . Çünkü bir adam diğerinin öküzü ile mübadele edeceği zaman ikisinin de kıymetini anlayıp müzaye etmek lazımdır. Binaenaleyh kıymet-i mübadeleye takdim ve onu tayin eder. Hanenizi tarlanızı beygirlerinizi kıymetten pek ve yekün olarak satmasanız her zaman eşyanın kıymetini beyan ile fasl-ı mübadeleye itiraz edilede bu ne mededdir.

Eşyanın kıymeti kaidesi beni suret-i istimali ve binaen aleyh insanın ona olan ihcahı üzerine mesidar mela-i aç bulunan kimse andında kıymetdar olması defh-i ceva selahiyattan

Birisi ihbacat-ı makuleden birinin inhasın ne kadar çok hidmet ederse, kıymeti elbette ziyade olur. Misillu bir öküz bir koyundan on kat ziyade mevad-ı aziye-i husule getirdiği için kıymeti koyunun onkat mislidir.

Fakat şurası da melune-i şaban zikirdir ki: nafh bir şeyinin kıymeti nisbette tenfis eder. Bunun sebeb ve hükmünü zahir ve buyurdur: Birisi ne kadar nadir bulunur ise yerine başkasının tedariki o kadar meşkul dina yerin mülkiyet gayet nafh olur. Bilakis birisi mebzul bulunduğu halde ona desteres olmak az kaideyi fedakarlık ihtiyarıyla elde edilebilen çekinden kıymeti dündür.

Fakat akmen bir şehir-i mahsusede olduğu gibi gayet nadir verene başkasının tedarki müşkül olur.ise ona bedel bir öküzü alınamaz. Şu tefsilattan anlaşıldığına göre eşyanın kıymetini yerine başkasını koymak hususundaki müşkilatın derecesiyle mizaç olan faidesi temayin eder.

MALUMAT..MABADI VAR

MÜTENEVVİA' HALEB

Beyrut'ta Arabi elbare olarak neşr olunan Beyrut ceridesinin 762 numaralı nüshasında hap-1 şehrine dair içse malumatı havi bir makale menderic idi.

Biz de karşın karamaz ve sözün yettiği kadar mezkur makaleden daha nasıl ve mükemmel bir surette ita-yı malumat eyleyeceğiz:

Haleb'in yanmasına dair muhtelif rivayetler: Halebin yanı ve inşasına dair çok rivayetler varsa da en mühimi Haleb'i umalife dizilen evlad-ı hamdan halen ben meher kendi namına bina eyleyip Haleb'e ve Haleb'in namların şöhet bulması kaziyesidir ki bu da şehrin nezakiye kapısı civarında bulunan kizan camii şerifine gibi bir sabah taş üzerinde hayr ve gayf hattı bulunmasından istidal olunuyor. İkinci rivayet olup merkumlar güya Haleb'in arem suya namında bir cihedi hükümdariyenin vazih esas isteyenini daha eyliyorlarsa da aremin Halebce olan muvaffakiyeti yalnız istiladın olup bu merkumun binagerdesi olan şehrin cebel-i cihetinde olduğu bazı tevarih ile tevrat-ı şerifin mütelasından anlaşılır. Bir üçüncü rivayet daha var ki bu da Halebin Hicretten 850 sene mildam Silifkeliler makaren saht değildir.

Çünkü tarih haber veriyor ki Haleb'in yalnız kılmaması ile bazı afiyeleri Silifkeliler tarafında inşa tasir olunmuştur.

Haleb'in İslamlar tarafından faziyle vukuatı saire ve en nihayet devlet Osmaniye'de takdir kılması:

Haziran'ın on altıncı senesinde Haleb ve teracı eyledi. İslâmiyeye geçerek kırk birinci senesinde emvayler 168inci senesinde İstanbul develeri hali beni hemdan devleti elinden zabt etmiş ise de 364de istiradad olunmuştur. 566 tarihinde melun akabeniyyeden Alaaddin Sani Halebi Salahaadin Eyyubi terk etmiş ve bundan doksan sene sonra sonra Helego tarafında istila olunarak bazı mahaller tahrib ve yağma edilmiştir.

871 tarihinde ise Mısır devlet prensesinin eline geçmiş ve en nihayet devlet-i çerane Kanuni Sultan Mehmed Han Hazretleri devrinden beri devlet-i aliye-i Osmaniyyenin mesadet-i meşruası hilafında olarak gösterdikleri ada ve ve menhükmane itivar ve harekatı en nihayet Yavuz Sultan Selim Han Hazretlerine Mısır safirini açdırmağa sebebiyet verdiğiinden Sultan Mişar İleyh seksen bin asker ve sekiz yüz pare top ile Anadolu kıtasından geçerek elbem Kayas kazasındaki Mercidabık nam-ı mahalde Mısır Sultanı gavuru ile vukuh bulan ve altı saat imtidad eden muhariyede Sultan gavuru taf ve askeri menhezim olmuştur. Bu vaka üzerine Halebliler Hazret padişahı civar şehirde ve gün meydanı tasimibe olunan mahalde istikbal ederek zira nabiyyete Haleb'de on sekiz vali tayin ederek Şam'ın kahine gitmiştir.

İşte böylece idare-i saltanat-ı Osmaniye'de takdir eden Halep şimdiye kadar müsterif ehm güne gün olmuş ve olmakda bulunmuştur.

Haleb'in ahval-ı cezariyesi ve malumat -ı saire:

Külliyesi Haleb odalarıyla cebil semanın arzalı arazisinin katkı-i letsakına ve satbeden olan arazime rakam dışer bulunan Haleb şehri Asya kazasındaki memalik-i Osmaniye'nin ticaret ve cemat cihetiyle en mümnaz şehirlerinden olup mahe-i setcesi şer kadar garibe ve şemelden ceviye 3500 zirmetru olduğuna netre-i on iki verc yavmetru sematidir.

110022 arz-ı şalide, 500022 şarkide ve dersaadetten beray 263 saat bedinde bulunan Halep elşehanın şark-ı ciheti tütün ve fıstık şemel garbi vücub terzarı ise ezahıymış ağaçlarıyla muhatardır.

Bir de şemal-i cihetten başlayarak cenube doğru emtidar eden köyün namıyla maruf üç değirmen döndürecin kader suyu havi bir nehir vardır ki iş bu nehir intab kazasına tabh-ı calidinin kariyesinden zuhur ile nafs-ı halbe üç saat mesafede kain-i hilan kariyesine geldikde satı mikdarı mecra-yı mahsus ile şehre gelir. (İş bu mecra Selahaddin Eyubinin mahdumu olan Melik Zahir tarafından 605 tarihinde mükemmel bir surette teyir edilmiştir. Asıl mevsi bentanı İstanbul olan kattibinin validesi milanedir ki hicretten 223 sene mukaddem vazih esas almıştır.

Sani ise Haleb bahçelerinde varva ile kenar mahallelerini cenube doğru ceryan eyler.

Ceridemizin 269 numaralı nüshasında münderic makale ilede maksala-i beyan bulunduğunu üzere iş bu Haleb ahaliyesini tamamıyla idareye kafi olamadığından intab kazası dahilinde bulunan ve kerkeb nehrine civar olan sacer nehrinin suyundan izade çaresi düşünülmüş ve bunun içinde bir komisyon teşkil edilmişti.

Haleb'in havası yabs ve metadil ise de ecbesinin umume-i kargir olmasından biraz retut beda olur.

MABADI VAR
ABDÜLSAMED SALİM

LEKELERİ NASIL AZALA ETMELİ!

Güzel kumaşdan mamül zarif lebaslar bir kazayna kabahatinden dolayı anlatmakta olduklarından ya hali üzere terk edilmekte veyahud sabun ile temizlemeğe sarf gayret edilip kışların renkleri bozularak zara görülmektedir. Hep bu ziyanlara başlıca sebep o lekecik sanmetin namıytini hususatını bilmedikden iyileri geldiğini ber vech ati arz edeceğimiz hevas o göründükden sonra her ferdetsdik edecektir. Mahsure-i mevki istifadeye koyacağımız tefrikat-ı maktumeyi layıkıyla ticariye edecek zevatın ihtiyaçdan azade kalacaklarını memul ederiz.

Dikkat edilecek bir nokta vardır ki lekenin cenasını nımune teyin etmektir. Lekeli olan mahal su maharine (kaynar suyun dumanına) maruz kalırsa biraz sonra yumuşar.

Mürekkebek lekelerinin azalası –ne cins mürekkep lekesiolursa olsuniki hasıl olmuş ise evvela su ile ve de sabunlu suyla yıkadıktan sonra (hamz-ı hadid ile) mamüle edip biraz da sulu hamz kibrit sac yağı tesir edip bırakılmalı eğer lekeler eski ise henüz arz ettiğimiz terihatı menbiyle icra ettikten sonra 10 dirhem suya 1 hamaz hamaz ilave ederek lekeyi silmelidir. Kahve ve çikolata lekelerinin giderilmesi bu cins lekeler ibtida su sonra sabun ile gasl edilerek azale edilebiliyorsa kışık renkte hal-i tarı olur. Bu mazrat-ı defh etmek için yumurta sarısını bir mikdar sıcak su ile karışdırıp leke üzerine sürmeli. Eğer leke çıkmağa zahmet verirse, üzerine fırça ile azacık tuz adi bir ispiroto sürmek icab eder. Her türlü yağ lekeleri bir tevhi lekelerinden atiyelerin terdemetin ile azale olunabilir.

Suret-i icrası olan iyi bir sünger ile henüz arz ettiğimiz (termesti)yi sürmeli.

Taniye-i o leke birinci hafifce oğuşdurduktan sonra tekrar bir daha termetin tala etmeli.

Saten lekenin üstünü odun golu veya olacı tavrağı ile satr eylemeli.

Bu işlerden bir çareyin murur eder etmez kaş fırçalanacak olursa lekenin damla-i neşl olduğu görülür. Terminin bazı müsna hoş gelmeyen kokusunu gidermek arzu edilirse su maharine beş on dakika garz olunmalıdır . Gazyağı lekeleri sakirlerin gecelik ruhu müşayesinde olan ve hali hazırda beş altı kurtazane fakat madirane eyadı bulunan cezire-i hazremizce (lamba suyu) namıyla intikab-ı şöhrat eden gazyağı tiyarımını durmakla uçaçağından bu hususu üzerine bulunduğı lekeyi gidermek pek kolaydır.

İ'LAN

Bu defa Dersaadetten Kıbrıs'a mevasile Lefkoşa'da iki kapı cadesinde keşad eyledim. 126 numaralı saatçi dükkanında icrasente başlamış olarak her nevh saatçi Avrupa'nın en son usulü üzere ve bir kadar şaid bulundukları halde mücaen bankerlertayin etmek temahdıyla teyir ve davet etmekte olduğu ve iş bu masrevezat acizanemin tasdikine yalnız bir ticariye kafi olacak muhterem ahaliye ilanla kesb-i fikr eylerim.

BENDE
SAATÇİ
ARTİN:.....
AHMET DERVİŞ

NÜSHA:307
SAYFA:1

1 ZİL FECA 310
10 NİSAN SENE 314
22 NİSAN SENE 98

ZAMAN

MAKALE-İ HUSUSA ÇEKİRGE VERGİSİ

Malum olduğu üzere senin den beri ceziremiz ahalisi çekirge nam-ı hayvanat-ı muzırranın mazruat vesaireye ibras eylediği hıssat bi nihayede ve hayvanat mezkuernin mahv ve izalesi hakkında hükümet tarafından terh ve tevzi edilen ağır ağır vergilerden elan kurtulamıyor.

Vatan makdesimizin idare-i adale-i Osmaniyyede bulunduğu zamanda dahi mahv hakkında hayli himmetler emekler sarf olunmuş ve nihayet ül-emrül-yevm şura-yı devlet riyaset celilesinde bulunan devletli Şemid Paşa Hazretleri'nin Kıbrıs mutasar rıflığına sa-ye en oldukları zamanda meşaraliye Hazretleri'nin himemat-ı mehvaliyehi karagahileri temresiyle bütün bütün mahv ve nabud olarak memleketimiz o beliyenin tahribat fevkaladesinden kurtulmuş idi.

Tebdil-i idareden sonra hükümet hazire tarafından hakkıyla dikkat ve itina olunmadığı cihetle o mızır hayvanlarına tedricen çoğalmaya başlayarak üç beş sene sonra yine evvelki hali bulup nihayet hükümeti mesafefat fevkalade ihtiyarına ve ahali üzerine çekirge vergisi tamamıyla ağır ağır vergiler tarh u tevziine mecbur eylemiştir.

Bir kaç sene evveline kadar icra olunan tedabir sayesinde seneden seneye çekirge azalmaya başlayarak şimdi ise hemen cüzi miktarda kalmıştır.

Mamafih yine her sene böyle zamanlarda ethaz olunan usul-i vech üzre çekirge toplandırılmak lazımeden olup yoksa bir kaç seneler haliyle bırakılacak olur ise yine eski hali bulacağı ve tecriyatının semerat-ı muzırrası mazuresi görüleceği tabiidir.

Gerek tahminin ve gerek canlısının toplandırılmasına bir kaç seneler daha kemal-i keremi ile gayret edilecek olur ise artık bütün bütün mundaflı olacağı ve ahaliyenin dahi mezkur verginin azasından hılas olacakları şüphesizdir.

Zaten ashab-ı emlak ve renuberat-ı vergi ve aşarları ve memuriyetin de maaşları nisbetinde şimdiye kadar itaide geldikleri vergiden az angaryı sarfiyat çekirge sandığında elyevm on sekiz bin kusur lira mevcut olduğu malumdur. Meblağ mezkurun senev-i hasıl olacağı faizi bu babdaki sarfiyata maziyyade kafi olduğundan mezkur verginin ya bütün bütün afvı veya cüzi bir miktara tenzili zamanı artık hulul eylemiştir.

İşte ahalimiz duçar oldukları bu hargirandan kerandan tahlis edilmeleri hakkında İslâm ve Hristiyan müstereben vala-yı vilayetpenahiye hitaben bir istida-yı umumi tanzim eylediklerinden yakında merc aliyesine takdim olunacaktır. Amele yevmiyesinin ucuz olduğu şu zamanda usul-i muttahize üzere çekirhelerin toplandırılmasıyla mesarefatının çekirge sandığı mevcudundan verilmesini ve ahaliyenin vukuu bulan istiladan nazar-ı dikkat ve itinaya alınarak tahsil edilmekte olan vergisinin yakam menafın veyahud cüzi bir dereceye tenzil olunmasını hükümetin lütf-ü atufesinden temenni eyleriz.

GÖZLERİMİZE BİR NAZAR (KASRÜ'L BASAR = KISA GÖRMEK)

Yani uzağı görememek keyfiyeti mekteb şakirdanında gayet nazik işlerle meşgul olan saatçilerde çok tesadüf olunur. Bu fena hastalık yalnız erkeklerde zuhura gelmez! Kadınlarda bu marazdan hissemend. Bu hastalık gözde bulundukca nur-ı aynın zaman ile azaldığı nimet-i basardan mahrumiyet gibi fenalıklar husul-pezir olabilecekti.

Evvab fen te bait tasdik etmektedir.

Çocuklarda hasıl olan bu hastalığın esbab-ı mevcubesini gazeteler risail-i tevniyeler fen celil tab ehlinde çok defalar istigar ettiklerini kariin-i kiramın malumudur. Kenisine güvenen his-i iftidar eden doktorlar kuvvet fena tenne bazuya vermek taharriyat ve tettebbuat-ı tenniye de bulundular filhakika matluba muvafık fenne muvaffık esbab-ı muhimme beyan ettiklerinden bizde ceziremiz ahalisini hususıyla evlad-ı vatanın talimiyle iştilal eden havacelerimize arz malumat etmeğe cesaret ettik

Bundan bir kaç sene mukaddem Almanya'da mekteb şakerdanı üzerinde ticaret lazıma icra buyurulmuş ve ber-vech ifa-yı netaic husula gelmiştir. Mekatib-i ibtidaiyye talebesinden (kasrül basar) hastalığına mübtela olanlar yüzde 7 nisbetindedir. Adadiye mekteblerinde yüzde (19-10) mekanib-i aliye (tıbbiye harbiyye gibi) de yüzde 30-35 derecesinde olduğu anlaşılmıştır.. Bu tecrübeyi (İstanbul, Paris, Londra, Viyana, Petersburg)mekteblerinde de icra ederek olmuşlardır. Erbab-ı tebrübe tarafından verilen karar-ı fenni bundan ibarettir.

Mekteb-i şakirdanı daima yakından okumak ve yazmağa adet ediyorlar. Gece gündüz eştilalat-ı fikriyede bulunarak enzar-ı mütalaaya aldıkları kitablar ile gözleri arasındaki mesafe bir karış kadar bile değil karanlık mahallelerde okuyup yazmaya cehd ü ikdam ettiklerinden göz bebeği (hadika-i ayniyye)nin takallusunumucib oluyor. Böylece göz azalarını çok yoruyorlar. İşte kavaid-itenniye-i feniyye-i ayniyyeye mugayir olan efal-i sakanın kasrül basar hastalığı tevlid ediyor.

Mekteblerde dersaneler oturup okumağa mahsus sıralar kavaid-i hifâüs sıhhiya muvafık surette değildirler talebeler hem zihnen hem de vücuden yoruluyorlar. İştilalat-ı zihniye yorgunluğu vücut yorgunluğuna benzemez. Vücutca hasıl olan ta'ab çabuk gider ise de zihin yorgunluğu böyle değildir. Mutlaka biraz istirahatata zihni dinlendirmeye ruha gıda vermeğe muhtacdır. Zavallı şakiraler başlarını bellerini meyl ederek o mukaddes, o ruhperver

kitapların üzerine olunca fikriyle düşüp derse çalışırlar. Bazen göğüslerini bir çok müddet tahta sıralar rahleler tarlalar ki bundan (illet-i sadriyye) yani bazı göğüs hastalıkları ne duçar oldular .

Bazen sağ sol ciheten şikayet ederler.

Çünkü: Sıralarda sıkı sıkıya durduklarından birbirlerini dirsekleme gibi ekseriya vahim neticeler hasıl eden münasebetsizlikleri icraya sitaban olurlar. Sol taraftan dirsek beyn-i kalbinden sol cihetten sümsük olan ciğerlerinden hissettikleri söylerler. Kanepelere müddet-i medide doğru veya yan dayanılmakla (emraz-ı kalbiyye sadriyye rüveviyye) nin tevellüt ettiği neden söylemeyelim?

Mektebler içi karanlık olmamak icab ettiği gibi pencereleri çok olmamalı o etrafı kapalı olmamalı. Her tarafından ziya nüfuz etmelidir. Mektebin etrafında ağaç ekmek faideden hali değildir. Tasfiye-i havaya mükemmel surette yardım ederler. Fakat mektebi tenvire hadem pigane olan kapu ve pencere gibi mühim yerlerin önüne ağaç renginde ne faide olabilir? Husula gelecek mazaret hava-i tasfiye hususundaki ziyadedir. Mektebin içini karanlık edecek çocukların gözlerini yoracak ağaçlardır. Hala o kara kış günlerinde mektebe çökecek zulmet kasavet tarif olunabilir mi? Demek ki mekteb civarında eşcarın rengi elzemdir ama biraz uzak bulunmaları müstelzemdir.

Leyl-i mekteblerde tensivirat gece ışığı da noksan! Ne kadar şikayet edilse azdır. Koskoca dersanelere konulan lambaları sayeli koğuş kadar bir dershaneye benzer iki veyahud da en ziyade dört tatil olunur. Bunların zilleri gayet hafif olduğundan talebelerin gözleri kesreti mutalaadan dolayı sızlamaya bozulmaya hatta bazen kan toplamağa başlar.

Ziya gayet cüzi olmakla beraber kendilerde çok yükseğe asılıyor. Bunlarda ne olur. Geceleyin mutalaa vakitler mümkün olduğu kadar az ve hafif yapılmalıdır.

Göz hekimleri şikayet edip duruyorlar Bir sınıfta beş altı ders bulunup da bazı sınıflarda iki-üç ders bulunmasını men' ediyorlar. Her sınıfta derslerin mesavi olmalı ders cedvelleri hafif yapılmalı.

Her mekteble en ziyade tahsil ve talim edilecek fenler hıfz-ı sıhha, jimnastik olmalıdır. Fakat bizim için sonra en elzem okuyacağımız ile der fakat cidden teessüf ederiz ki bunlar hemen hiç olmuyor.

(Almanya) mekteblerinde müddet zarfında iki buçuk üç saat tahsil yarım saat jimnastik vakitleri vardır. İngiltere on altı saat müddet-i tahsilile dört buçuk saat jimnastik zamanları mevkii icradadır.

Fransa'da tahsil müddeti on dokuz jimnastik vakti bir buçuk saattir mekatib-i şahanede on saat müddeti tahsiline bir saat jimnastik zamanı mevcuttur ki tamamen kavaid-i sıhhiyeye mahcub muvafıktır.

(Kasrül basarın) husulüne perde vesaire gibi eşyaların (kırmızı) renkte bulunmaları da

Memalik-i hazret şehriyari da asar bir güzide cenab-ı hilafet penahiden olan binlerce leyl-i mekteb mekteblerin tenvirati matlub şahaneye muvafık üzere bulunduğunu mecburiyet his ederim geceleyin dershanelerine girdikleri zaman şaşırarak

gündüz olmuş güneş tenvir-i afaka başlamış bulunduğu olurlar. Çünkü dershanede hava gazları Tenvir gazının olmadı yerlerde dershaneler lambalarla bir cism manzarasını yegane tedabir olduğunu her ferd sadık itiraf etmelidir.

NÜSHA: 307

SAYFA:2

Sebeb oluyor ki buranın gözlere çok vardır..... muvafık renk yeşil önder kabul olursa eşyanın kafasını yeşile boyamalı fakat sanayide kullanılan yeşil renklerin hemen hepsinin gibi zehirli maddeler bulunduğundan dikkat edilmeli.

Bazı hekimler kitab kâğıtlarının beyaz renklerde bulunmalarını ediyorlar .Bu fena fikri değil Beyaz renk gözleri yorar bozar . Bu meseleler gayet mühimdir. Mekteblerimiz muvafık olmazlarsa zan olunmasın ki evlad vatanda yalnız hastalık olur..... ettiklerinden arz olunan emrazdan maada hekimlerin () dedikleri (kaburga kemikleri)in gittikçe insan kanburlukla denilen hastalık gibi emraz baş gösterir. İşte buralarını mekteb-i nazır enzar defneİlm-i insaniyyet namına rica olunur.

Ey vatandaşlarım!

Bakınız her memleket ahalisi çocuklarını ne kadar düşünürse hastalıktan muhafazalarını ne kadar arzu ediyorlar. Halbuki biz evladlarımızı mektebe göndermeğe bile çalışmayız nerde kaldı ki muhafaza-i terkilerini düşüneceğiz! Mekteblerimizin bazıları tıbbiye muvafık surette inşa olunmuşlarsa da bir çoğu dedi derler

Okumanın yazmanın hastasını öğrenirler. Öocuklarını mektebe gönderirler. Okumalarını cidden arzu lazımelerini sırf gayret nam ederler . Fakat mekteb dahilinde de tevfik-i hareket ederek okuyup okumadıklarını zavallı bilecek . İşte bunlarda mekteb nazırHususıyla mekteb-i inşasında nazarın fen celil icraya koyarak hareket etmekeri icraya olduğu gibi çocukları her gün okudacak talim ve terbiye edecek olan muvafık surette okudup okumalarına dikkat buyuracaklardır. Halbuki hevacelerimizin bazıları çocuk ders okurken öteye beriye bakarak luzumeli luzumesiz aşk etmek diyerek kendi kendine (.....) ne uğratmak gibi ahval sebebiyyet vermekten başka ne yapıyorlar. Dinlemek ne pare eder. Dikkat edilmesine çocuk üstün birine gösteriyor. İşte böylece süresine kadar çıkarda sonra ansızın aks surette baş aşağı terfi eder! Maşaallah!

Okutmaya keyfiyeti için bir vazife-i mukaddestir. Böyle bir vazifede başka işlerde ne yapmazlar isterse çocuk okuduğu kağıdı gözüne soksun gözü kan çanağı oluncaya kadar karanlıkta okusun . Bir insan okurken yazarken kağıdı gözünden itibaren bir karış dört parmak tutmalıdır. İşte buralarına muallimlerimiz lütfen dikkat ve himmet buyurmalarını umum-i Osmanlılar namına istirahat ederiz.....HAFİZ CEMAL.

HAVADİS-İ MAHALLİYE

İHTAR

İşbu Cuma gecesi eden mahkeme-i şeriye can aliyesine isbat edilmelerini ve kira ahaliyesinden dahi gören olduğu halde Lefkoşa'ya azimet edilmesini ihtar ve nail mesubat olacaklarını şlave-i beyan eyleriz.

‘AZİMET

Ceziremiz müftüsü faziletli Hacı Ali Refik Efendi Hazretleri müddet el-eşraf Efendi'yi tevkil ederek dört aydan beri sağ ayağına olan dolayı kaplıcalarına gitmek üzere dünki Perşembe günü Lefkoşa'dan hareket etmiş olmakla bu gün Tuzla iskelesinden tahrik çerh edecek olan vapuruyla mahal maksudune azimet edecektir. Cezirede vücudu farz meşabesinde bulunan meşar ve kemal avdet buyurmaları

Kıbrıs ile Mısır yanında muntazamen seyir ve hareket etmek ve saatte on mil almak üzere yolcu ve eşyayı ticariyeye elverişli dört yüz tonluk bir vapurun gerek inşisi ve gerek için bir şirket teşekkül edeceği ilan olunur.

İş bu şirket sekiz bin ibaret bulunacak ve her bir bir lira kıymetinde bulunacaktır. İşbu sekiz bin sonra Kıbrıs ve Mısır'da iki meclis olarak bir vesairesi hakkında beyan-ı mutalaa edecek ve ikinci ve ikinci meclisede birinci meclisin kararı olunarak ekseriyet hangi tarafda ise o tarafın imkanı kabul olunacaktır. Daha ziyade malumat talep edenler matbuamıza müracaat ihtar olunur.

115 YAŞINDA BİR SALHURDE

Geçen hafta Baf Hasan Deli Sakallı nazide bir adam (.....) emr-i celiline zan icabet oldu. Merhum 115 yaşında bir zat olup (.....) malik olduğu gibi hatta Ramazan-ı şerikde rivayet ederek isbat ederdi. Cenab-ı Hak Allahüekber ihsan buyursun.

MAHRUFEN VEFAT

Şehr-i halik beşinci Salı günü Lefke nahiyesinde tab üç yaşında Mehmet Emin Halil namında bir çocuk mandırasından uzakca ile oyun oynamakta iken kazen elbiseleri tutuşarak yanmağa başlamış ve uzaktan validesi çocuğun feryadını işiterek imdadına koşmuş

ve kucağına alarak ateşi söndürmek istemiş ise de merkume dahi ateşi alarak ikisi de birden bir kaç saat sonra menuzen vefat eyledikleri işidilmiştir.

**GEÇEN NÜSHAMIZDAN MABED:
KIBRIS'IN ZİRAATİ HAKKINDA RAPORAT**

(b: y:)

MÜTERCİMİ:

**KIBRIS VİLAYET TERCÜMANI VE MECLİS-İ KAVANİN LİSAN-I TÜRKİ
MÜTERCİMİ**

H: V:.....

Fransa'da bağışların iş bu tecdid ve tevsimi hususunun bir netice-i temiyesi şarap mahsulünce senin kaliye tarafından husul yağta ola gelen azdiyat azim ve binaenaleyh memalik-i mezbureye şarap ve kuru üzümlerinin her bir tarık bulunmuştur.

İş bu adım kabul ise bağlarını tevsi etmiş ve şarap ve kuru üzüm husullerinin fazlalarını Fransa'ya göndermekte bulunmuş olan memleket dahilinde bağcılık olarak azim veli edilmiştir.

Hıran-ı mezkur acezlerin önünden keşf ile 1885 senesinde vermiş ve kurum mağkusatların ziyade tevsimiyle içine koşmakta arazi sahiblerine vakitten beri tekrar mali

Mamafih malum olduğu vecihle o misillu ihtarat hükümetler tarafından destur halde bağların tavsiye yolunda dünyanın hemen her tarafında 1885 senesine ca-yı gir ola geldiği üzere husula gelen gayr-ı milan-ı mezkur daha cisim ve daha zengin sair bir çok beldeler gibi Kıbrıs cezire-i sefiresini dahi misillu Kıbrıs dahi

MADADI VAR.

MUHABERAZ-I 'ALNİYE

Maraş belediye mühendisi rifatlı Saim Bey Efendi'ye ersaline inayet buyurulan mefideleri derc eylediği taleb olunan numarolar posta ile ersal olundu.

Bulgaristan' da

Rifatlı Şakir Efendiye

Gazetemiz hakkında ibraz buyurulan hüsn-ü tevcihe teşekkür ederiz İsminiz abone defterine kayd olunarak ersalata kalınmıştır. Bedelini Osmanlı pulu olarak göndermeleri

..... Meclis-i idare baş katibi emin aşçı zade rifatlı İbrahim Hilmi Bey Efendiler'e

Gazeteleriniz her hafta ersal olunuyor..... usulü posta memurelerinin dikkat ve vazifelerinden etme bir olduğunu Bu babda velayet şahane posta tekrar defterlerini celb eyleriz.

MEMALİK-İ OSMANİYE

Mukaddes-i ali-i hasmaniye-yi daire-i vesb içinde cereyan neden
..... inkişar olmuş olan şehriyar-ı ali ahireden sonra şehda-yı gazanın hafız bıraktığı
aileler arasında üzerine dökülen şahanesiyle silmek arzusunda
bulunarak bu zavallı öksüzlere mahsus bir millet de zat
şehriyatının açtığı ederek az bir müddet zarfında emsali pek nadir
görülebilir. Bir maruz beda surette ve bir hayli emval ve bir çoğunu oraya
gönderdiler .İane sergisi bütün asar-ı senaanın nazr-ı temaşası hayret olacaktır.....
..... olduğu zat gazat hakkındaki bir çok
masnuat -1 nadire ve malumat ihsan buyurmakta isbat buyurmuşlardır.

İşte şu celile-i şehriyarelerine üzere geçen Cuma günü resm keşadını icra ediyor.

..... ki bu layıkıyla 'arz şekran hakiki mümkün değildir.

RESM-İ KEŞADIN TAFSİLATI

..... azam ve akdas Efendimiz Hazretleri selamlık resm-i ali Şevket
metakib saat sekiz radelerinde gerdune suvar eclâl olarak merdmen dide-i iftiharımız
şehzade devletli necabetli bir Efendi Hazretleri yanlarında humayun Cenab-ı
malıkane mestiri devletli gari Osman Paşa Hazretleri muvacehe humayunlarında bulunduğu
ve şehzade-i devletli necabetli Efendiler Hazrat-ı rehşevâr necabet
oldukları halde iane sergisini şeref Cenab-ı Hilafetpenahileriyle mağbut cinnet
buyurmuşlardır.

ZAMANIN TEFRİKASI 26
SAAKA-İ SEVDA
MUHARRİRİ:
KIBRISLI M. SADEDDİN

..... işte konak budur diye parmağıyla sarı boyalı muntazam bir binayı gösterir fikri anladım yekdiğerini takip eder iki çıktığını görür de ceyat naze bu ne ise saat sekizde geleceğim .Şimdilik Allah'a arıldık gider

Sadeddin içeri Girid Nehal bunu görünce vezilate bir tur ile evde bir şeyi lâzım olup olmadığını düşünmeden geziyorsak buna utanmazlık gibi bir takdir etti.

Sadeddin başına ekmiş yalnız bu ifşa görürsek berzile diyordu.

O sırada : Hacı Ferhad Nehal'ciğim bu akşam pek büyük işim var gitmek için uğraşıyordu. Nihayet mezunuyet istihsal ederek gitti.

Bunu gören Sadeddin'in fikrinden :Oh! Ne güzel fırsat işte Hacı gitti. Evet bu akşam yalnızdır sözleri geçiyordu.

Zulmet arasında tanin endaz olan saat gecenin beşini ilan ediyordu. Sadettin nazarını saate dikmiş dakika geçtikce kalp çarpıntılarını ediyordu.

Nehal ve Faika çoktan uyumuş idi. Vakit temin etti. Sadettin kapu arkasında Fikri'yi bekliyordu.

Sükunet arasında tanin endaz olan ayak sadaları Fikri'nin geldiğini ilan ediyordu. Sadettin ağır ağır kapuyu açtı kapunun yanında bulunan odasına aldı.

Bir içtiler sonra:
Sadettin hazırlanalım dedi.

Fikri: Ben hazırım (..... göstererek) işte

Sadettin: Gürültü etmemek için potinlerimizi çıkaralım .

Fikri: Evet!

Potinleri çıkardılar Sadettin de hınçırını aldı. Pek hafif ile yukarı çıktılar.

Fikri: Hangi odada yatıyorlar?

Sadettin parmağıyla yattıkları odayı göstererek işte lâkin başına tekrir ettiler .Fikri az bir kuvvetle kapuyu itti. Zaten olan kapu bir mikdar açıldı..... oh! Efbalimiz bu cinyeti icra etmek için yardım ediyordu. Hemen içeri girdiler. Sadeddin Faika'nın Fikri de Nehal'in göğsüne çökmüştü. Faika Nehal uyandılar ellerindeki hançerlerle göğüslerinde oturan Fikri ile Sadeddin'i görmüşlerdi.

Sadeddin Faika'ya : beni yakdın sözünü hançeriyle boğazını ağırdı. Sonra sol memesinin altına sokup bıraktı. Karyoladan indi.

Vücudu titriyor kanlar içinde bulunan elleriyle saçlarını tutup açık gözleriyle dikti. Oh! İşte işte. İntikamını aldım dedi. Başını çevirdi. Fikri'ye de gayret Fikri diye acı acı

Fikri: Dehşetli fakat bir sada ile gel Sadettin gel de her ikimizi mahv eden bu alçağın vücut gör dedi. Sadeddin koştu. Fikri havanın kokusu çıkmış gibi her nefsi aldıkça ruhu göğsüne çıkıp iniyor.

Nehal de göğsünden aldığı yaradan hayatından kalmış bir halde yanıyordu.

Bunlar etrafı tahriğe başladılar. Sanduğun bir köşesinde küçük bir içerisinde Nehal'in Fikri'den çalub da validesine verdiği liralara ile elmasları altınları bulmuş derhal Sadeddin ile pay etmişler idi. Biraz daha aradılar Nehal'in karyolası yanında elbiseleri altında ile iki altın yüzük bir de Fikri'nin İstanbul'da..... olarak aldığı altın madalyonu buldular. Onları da taksim ettiler.

Sadeddin artık hade gidelim dedi. Fikri aman bu elbiseleri eşyaları bir yere topla ben de bir kiprit bulayım da tutuşturalım dedi.

Sadeddin elbiseleri topladı. Fikri de elindeki kibritle ateşledi bu iki şerik cinayet yavaş yavaş gittiler.

Konaktan biraz ayrıldıktan sonra

Fikri: İşte Sadettin intikam dedi.

MA'BADI VAR

NÜSHA:307

SAHİFE:3

Zat-ı maali Hazret-i Padişahı şeref de hul şehriyarlarına mahsus olan kapuya resm-i aliyesine memur askeriye ve reis selim efendi hazretleriyle dahiliye müsteşarı devletli Ahmet Refik Paşa şehriyari Hazret-i padişahdan paşa ve teşrifati hariciye azafetli İbrahim Bey Efendi mürekkebi olan memur erkani hemayunu Nazım Bey Efendi vesair bendekan edilmiş ve zat celil daire-i mahsusa-i humayunlarına dahil olunmuşlardır.

Bu sürede Mabeyn Humayun malukane musikisi marş ile ter-nemaz olmakda idi.

..... Efendimiz Hazretleri daire-i mahsusa humayunlarında bir istirahat buyurduktan sonra sergiye teşrif mali redif bulunan keram lütfen cihandercat buyurmuş ve şerefsader olan emir ve ferman maali beyan cenab-ı zillullah sedir azam fehabetli devletli Refik Paşa kulları tarafından terais sütun mefheret humayun etmişlerdir.

NUTK-U HUMAYUN'UN SURETİNDE

- (Hakkımızda olan hedaketleri cihetiyle)
- (Kemal şehaat ve taalatle ifa-yı)
- (Vazife-yi askeriye uğrunda feda-yı)
- (Can eden askerlerimizin ailesine)
- (Ve aldıkları ceriheden malul kalan)
- (Etrafda malumat-ı mahsusa olmak)
- (Üzere bu serginin tesisini)
- (Tasvir ettim. Eser-i insaniyyet olan)
- (Bu tasviri bu gün mevkii husulde)
- (Görmekle beyan-ı memnuniyet ederim)

Nutk-u hümayunun metakeb serginin resm-i keşadı ilan buyurulmuş ve sergi dairesinin dört tarafına rayat zafer ayat-ı Osmaniye keşidesiyle beraber sergi medhali önünde edilmiş ve mabeyn-i humayun cenab malukane musikisi tarafından selam havası çalınarak asker mevcude-i şahanesi taraftan üç defa (Padişahım çok yaşa) rab menaneolunmuştur.

Şu resm bu surette mesk-i olduktan sonra zat meali sefat cenab serginin her tarafını lütfen temaşa ve eşyayı mevcude-yi nazar-ı tedkik malukanelerinden emraz buyurarak daire-i mahsusa-i hemaretlerine avdet ve serginin intizam dolayı komisyon reis-i hazretleriyle sairesine tebşir ile cümlesini müstegark men ve şükran buyurmuşlardır. Zat-ı melakesrat Hazret-i padişahının daire-i hususalarına serfehiş az ve nebahat oldukları müddet zarfında şer meşnuh yorulan irade-i ifade-i cenab askir şahane tarafından resm-i geçid icrasına mebaşeref edilmiştir. Resm-i geçide saat dokuzu çeyrek geçerek başlanmış idi. Asakir padişahı serginin yukarı cihetindeki büyük kapısından ederek ve bahçe sergiye doğru inerek daire-i humayun oradaki kapudan çıkmışlardır. Resm-i geçidin icrasından sonra sergi derununda muamelesine mebaşeret edilmesine cenab şehriyarın erzan buyurulmuş ve zat hazret-i hilafet penahi..... ta cedarilerini idare devletli cenabetli Burhanettin Efendi Hazretleri bulunduğu halde saray şevket ihtiva-yı malukanelerine buyurmuşlardır.

Halife-i azam efendimiz hazretleri geçenlerde sergisini teşrif buurdıkları esnada itam şüheda ve malulin guzat-ı Osmaniye hakkında bir itaf mahsus olmak üzere en eşya

ve masnu bir çocuğu iştira buyrdukları gibi bu defa dahi bir çok
buyurmuşlardır.

Heman cenab vahib padişah ve şehriyar derya neval emir hilafetcah ve
sultan celil maali penah efendimiz hazretlerini şevket ve ihtişam buyursun.
Amin

HÜDAVENDİGAR.

UMUD-U ŞERKİYE VE İNGİLTERE

(.....) Gazetesinin mahberi bir kere mezkur gazeteye yazdığı bir mektub maksulde
Bulgaristan matbu olan hükümet safiye-yi Osmaniye'nin ihbaren şan
muvafık beyanat bulunduğu ve bir takım gazetelerin neşriyat-ı beduhanesini
eylediği edilmiştir.

Haber mum-i aliye müslim olan (Ferdinand) Hazretlerinin devlet
matbuatının olduğunu takdir ettiğini dahi enyan edilmiştir.

.... gibi İngiltere'nin en muvafık politika
saniye-yi Osmaniye ile münasebetini etmek olduğu bunun için Osmanlılar'ı
gücendirecek ihtiraz lâzım geldiğini öyeden beri iddia etmiş olduklarından harici
politikanın islahı emrinde gösterilen arzuyu 'umumiden istifade ediyorlar gerek gerek
matbuat arşadat cedide bulunurlar.

..... korkusu bazısı tarafından dahi memnuniyetle görülmekte olan bu
.... edeceği şüphesizdir.

Saltanat Osmaniye'nin esas mesleği muhafazası olup bunun her tarafla
münasebet bulunduğu eşkaldır. Görülen muameleye göre tıbbiyeden
olduğuna göre İngiliz canından bir muamele 'Osmanlılarca memnuniyeti
istilacab edeceğine var surette mukabeleye hazır durabileceğine şüphe edilmez.

Hazarat-ı tariheyeye müsteda olan Osmanlı İngiliz münasebat sebaşiyesinin nabidi
umumi ve asayiş umumiye'nin muhafazası nokta-i nazırından vukuat..... .. ad
olunacaktır.

Bu babda album vukua bulan geçen hafta zarfında ahval-i umumiye
sebaşiyesinin en mühim kahkalarından birini teşkil etti. Kendin kemal nazar-ı dikkate
alınması

TELGRAF

VİYANA 1 NİSAN: Yedi sene zarfında nadiye edilmek şartıyla Avusturya-Macaristan donanmasının kemal melbun istigraz edilmesi amiral meclis-i mebusandan taleb edilmiştir.

PARİS 9 NİSAN: (Zavallının gelecek Mayıs'ın yirmi üçüncü günü meclis-i cezireye huzurunda tekrar mahakemesi edilecektir.

BERLİN 11 NİSAN: Donanmanın tezyidine dair meclis-i arz edilen kanun lacesi meclis-i ayan tarafından tasdik olunmuştur.

MADRİD 12 NİSAN: Dün İspanya'nın sokaklarında bir çok ahali tarafından icra edilmiştir.

..... 12 NİSAN: Pekin'de Saray kralı dahilinde bir çok hatta vbukua bulduğu haber olunarak bir takım hangileri olduğu söylenmektedir.

PARİS NİSAN:.. (Zavallı) aleyhine cinayet mahkemesinden olan hükm mahkeme-i temyiz tarafından nüfus edilmiştir. Mahkeme-i temyizin iş bu hükmü merkum (zavallının) divan-ı harb leyhine bulunduğundan harbiye nazırı(zavallı) aleyhine ikame-i dava etmesi lazım gelmeyeceği esbab olmak üzere edilmiştir.

NEWYORK 11 NİSAN : Reis-i Hükümet (.....) tarafından ne kabul ve ne de red edilmiştir.

Ancak İspanya Hükümeti guya ceziyesine dair enhaz edilecek tedbirin kendisi tarafından teklif olunması taleb edilmiştir.

VAŞİNGTON 11 NİSAN: Amerika Hükümeti tarafından verilen emr üzerine donanma hareket etmiştir.

NEWYORK 12 NİSAN: Reis-i olduğuna dair gazeteler beyan etmekte iken İspanya Hükümeti ceziyesinden çıkılmadığı halde muharebenin şüphesiz olduğundan hükm etmektedir.

MADRİD 13 NİSAN:

..... MÜREKKEB İspanya'nın donanması vasıl oldu. Mezkur donanmayı Havana'dan iki zırhlı hareket edilmiştir.

PARİS 13 NİSAN:

Paris'de reis-i Kraliçe Hazretleri'ni ziyaret edilmiştir.

PETERSBURG 13 NİSAN: Ruslar tarafından işgal edilmiştir.

ATİNA 14 NİSAN: Yunan olarak meclis-i mebusan da ferait olunarak tasdik edilmiştir.

WAŞİNGTON 14 NİSAN: Guya ceziresi günden güne ve bulunmakla beraber cezirede tahriz ad etmektedirler.

(ŞERİAT-İ GARABE-İ NEMK)DEN MA'BAD

Muharriri :..... mekteb-i adadi muallimlerinden: Ali Rıza

..... olarak mücerred akl dahi feran Hak tarafından enzal buyurulmuş olduğunu şehadet eder. Şöyle ki: alem saliah taali ve selim Efendimiz Hazretlerinin hiç bir ve hiç bir kitabı matlua ve ihbar ile ihtilad buyurmamış oldukları ve bu suretle kırk yaşına vasil oluncaya kadar zat cenab bu gibi ahvalin olmadığı ve keyfiyyet mezkure kendi dahi malum bulunduğu halde kırk yaşından sonra bulunan böyle bir kitap olması . Bunun elbette menzil bir kitap olduğunu delalet eder:

..... azim elşanın olduğuna nad efzun var ise de numune olmak üzere bir veche ati on iki delil irad olunur.

Delil ol: Kıran azim eşanın terakip nüzul kıran ile mevkii itibardan sakat olmasındır.

ZAMANIN TEFRİKASI

ÇAKIR GÖZLÜ

MUHARRİRİ:

HAFİZ CEMAL

Sevda birinci defa işidenler için ne tatlı ! Fakat mübtela olanlara karşı ne söz ! Cenab-ı Hak herkes muhafaza buyursun.

Sevda bir derd insanı büyük dürlü felaketler düşar ederek eyler .

Sevda eder ki her goncasından intişar bedkerler eyler.

Sevda bir tarık nedamet efzadur ki eden zan eder..... vasıl oldukca
adım bad doğru olduğunu tefsir eyler. Lakin heyhat!

Sevda bir silsile-yi enşiyandır ki temas ettiği yerlere takıldığı
gerdanları koparır atar.

Haslı Sevda öyle bir ki: ziryesinde olanlar tahlis etmesi adım !

Manzurenizde bir sevdazede farz ediniz! Kendisini bir ve sükun etmiş çehresi
renk asliyesiniğyb ederek yeşile mavi sarı bir renk kesb etmiş olan ciğer söz sevda
gözlerinden fırlıyormuş gibi dide-i bir renk çektiği olmuş perişan bir halde göreceğinize şüphe yok ya! Bir kere melahaza edelim. O biçarenin
..... vücuduyla ne fark vardır?

Aklı ve fikri bir haftada ictima etmiş ne işidir ne söyler . Binaenaleyh ne de gizli
gizli ağlamakdan ah çekmekten tenha mahallerde yalnızca gezerek tefrikat başka
halleri haz eder. İşte bu şayan olan sevda iki kısma eder ki: Nihat'ı nadiren bağ
..... çıkar diğerinin ibtidası bile ölüm karanlıklarıyla başlar. Bu ikinci bulsa bulsa
..... bulabilir. Biri mübtelayı bazen memnun diğeri eyler.

Her iki bir fakat yekdiğeri mebanında küçük bir olup evde insafına
..... . Sevda'nın zahiren iki kısma olduğunu henüz zeki ve beyan kalkınmış ise de bir
ikiye birinin ettiği arazi mazruatını nadiren vücuda getiren ve diğer kısmının ise
bile meydana getirmediği olup halbuki aslı birdir mel şu ve canuzanesi
güzel bir numune olabilir.

Mail henüz küçük yaşında iken gaib ederek oldu! Dar dünyada
yegane akrabası bulunan Bey Mail'in duçar olduğu şu fezayı nekhedanından fevkalade
oldu. Nihayet kendi hanesine celb etmeğe karar verdi. Bir gün çocuğun nezdinde giderek:

Oğlum: Ne çare! Kader böyle imiş. Elimizden ne gelebilir? Emr-i Hüdaya karşı gelinir
mi?

Dediği vakit çocuk göz yaşlarını zabt ediyordu..... Bey tekrar söze başlayarak.

Bak yavrum ağlamaktan ne çıkar? Gel seni bizim eve götürüyim de istirahat edesin .
Ben sana istediğin kadar para veririm ve her arzunu yaparım! Gibi sözlerle öksüzü kandırarak
olup hanesine götürdü. Bir kaç gün sonra masumun geryanı sever oldu.

Mail hane halkından görmüş olduğu hüsn-ü muamele sayesinde kemal refah ile emraz
vakit etmeğe Bey'in yegane mahsul hayatı olan cevan ile ibtidanı mektebine gidip
gelmeğe başladı. Mailin zekaveti fikri pek parlak olduğundan okuduğunu güzelce anlamağa
haneye etmeğe eyledi..... Bey Mail'in ve gayretini hususuyle girmeye
..... beri uğrunda olan takdir ederek mükafaatı takdiyeye ağız eyled. İşte bu sayede
öksüz çocuk saadet içinde olmağa nail oldu. Mail
.....gördükce azim etti.

Bir kaç sene zarfında ibtidani mektebinden
MABADI VAR.

NÜSHA: 307

SAHİFE: 4

..... Gelen balıĝ kelim-ı mezkurun ibraz olunduĝu münasib olarak bela ziyade kafi olan infaz ile ibaret olup şeref delalet mezdaz oldukça kelim mezkur dahi iblaĝ olur . Kıran azim elşanın bu derece-i aliye-yi belagatter bulunduĝu bir kaç vecihle

Evvela padişah muharebe gibi ve mahsusatın vafında olup fesahat dahi bu gibi şebllerin hakkındadır.

Halbuki bu misillu meşahedat hakkında daire-i fesahat ve belagat pek ziyade olduğundan arzu olunduĝu vecihle tahrik hame-i belagat fesahat mümkündür.

Çünkü: bu cihetle meyal ve mencezib olduğundan her zaman ve her bedede zahur eden semra mezburenin beyanında bir mazmun cedid latife mader olmuştur. Şair ise ekseriya tedkikat ve vakıf olur..... bir kimse de hüsn-ü tabiat olup da bu sevk efkar ile bir müddet devam edecek olursa sayesinde selamet fikri vücudat zihni kendisine hasıl olacağından meşamedat mezbureden istediğini vasıf ve tarif edebilir. Ve her birinin tarifinde başka türlü hilavet müşahade olunur.

Meseâ: şimdi aliye-yi rahme-i elbarı hazretlerini cemal vasf ederken kelamını olup hafız-ı şirazi hazretleri ise aynı maksad üzerine : ru-yu kemaleti söylemiştir ki aralarındaki tark azim erbab

MA‘BADI VAR.

KISM-I FENNİ
ULUM-U FÜNUN
MABADI ‘İLM SERVET MELİL
MÜTERCİMİ: MEHMET ŞERİF
(GEÇEN NÜSHAMIZDAN MA‘BAD)

3 İHTİYACAT
DÖRDÜNCÜ FASL

..... kaideyi tab bulunduĝu olmadığı isbat zamanında kaidesi nihayet derecede olmakla beraber kıymeti bu kadar . Halbuki elmas gayet kıymetdar iken faidesi heman denilir. İse de bu itiraz iki muhtelif fikri ifade için kelime-i vahde gibi şöyle ki : Su nihayet derecede itibarıyla sudan olunur..... tedariki kabul olan mikdarı nazar-ı dikkate alınır ve hakike bu manaya göre kaidesi pek ziyadedir.

Lakin sudan mahrum olan kimsenin anı tedarik için feda edeceği namil edilirse azim bir bir kıymeti olduğu da meydana çıkar kıymeti azdır..... bir mikdar mesela : Bir veya bir sürahi su anlaşılır ve filvaki bir de suyun kıymeti az veya hiç bu kadar fakat bu mikdar suyun tedarigi kadar kolay bir şey olmadığı düşünülürse faidesinin de pek olacağı nezahir eder. Kıymet haiz olan elmas dinlediği surette gaib esaslı ve mühim hadem bulunmakla beraber henüz pek az takdir edilmiş olan alem insaniyetle gurur beyhudadan 'ibaret olan bir ihtiyaç şedidi kaidelerini Bu da sahte ihtiyac ve faide olup akl-ı selimin ve hakaniyetin terkibatıyla onların zail olacağı

Binaenaleyh kıymeti olan elmas halinde bulunsa bile faidelidir.

4 İHTİYACAT

20 kıymet istimal ve kıymet medadla göre şey iki surette istimal olunup biri ettiği ihtiyacı ve diğeri mübadeleye mesela ayakkabı ve hareketi hadem olduğu gibi mübadele tarikiyle akçe erzak ve misillu eşya-yı saire yarar.

Adam nazaren bir kaidesi sebep amali olan ihtiyacı def etmesi itibarıyla kıymet istimalini ve eşya-yı saire tedarikine hizmet eylemesi kıymet mübadelesini vücuda getirir. Kıymet istimali edebileceği ayak kıymet istimali dayandığı kıymeti mübadele ise hem mübadelesi arzu olunan eşyanın miktar mevcudiyete hem de tedarigi teklif olunan eşyanın mikdarına Mesela ayakkabı çok ve akçe az olur ise ayakkabıların kıymeti ayakkabı az ve akçe çok bulunması halinde kıymetinden

MALUMAT

MA'BADI VAR

MÜTENEVVİA' "CELB"DEN MA'BAD

Hal iken ahalisinde ve bir müddet ikamet eden garbada (.....) denilen ve bir sene imtidat etmedikçe olmak bir nevi çıban çıkar ki iş bu çıban insanın el ayak yüz gibi açık yerlerinde zuhur edip bazen de vücudunda hasıl olur. Fakat ekseriya el ve ayaklarında zahir olup yüzlerinde çıkması pek nadir ise de Haleb ahalisinin hemen de hepsinin çehreleri iş bu ile dediğimiz mevcub hande-i istiğrab olmaz. İş bu savaştığında biri bir güzel benberek hasıl eder... Hele bazılarının rehar helavet ikdam olan o meslahat mücerred bu kıymetdar Hakikat bu memleketin adalarındaki al rehar zerrin üzere konulmuş halinde zan olunur...

Bazı kimseler iş bu çıbanı havaya bazıları da suya esnad ediyorlarsa da hiç biri muvafık akl ve hikmet değildir. Çünkü sebep hava ise celik havasıyla bir buyuracak ederdi. Yok sudan ise yine üzerine bir iki saat mesafede bulunan köylerde zuhur etmesi icab eylerdi. Halbuki mezkur köylerde hiç bir eseri bulunmayan bu kadar bir çıban hakkında denilebilir ki sarı bir alet olup nazar kanun ne aslı ne de çare-i tedavisi keşf olunmamıştır.

Asar-ı atika ve :

En meşhurları şehrin kalmaları ile meşhed şerif Osmaniye adliye nam-ı hane humayundur. Mezkur kalmalardan ise Müslümanlar olup her ikisinin de şimdiki tahkim ve beş yüz sene heciresinden sonra gelen İslamiyetin şehrin vasıtada bulunup derununda Hazret-i Zekerya aleyhisselam'ın namazkahı on bin iş bu camii() sene-i heceriyesinde hafa-yı umubeden seliman ben tarafından inşa olunmuştur. Bazıları iş bu olduğunu iddia eylerler ise de aslı olmatıp yalnız yukarıda canı geçen inşa ettirdiği bağçesinde mezkur bina edilmesi iş bu sebep olmuştur. 202 tarihinde mezkur camii İstanbul Rumlar'ı tarafından tamir ve muhuren badniyesi ahrak ederek 566 tarihinde Nureddin tarafından termin ve tasvi edilmiş ve üçüncü defa olarak istila-yı hülagü henkamında seyis karalı 279 tarihinde tarafından amar olunmuştur.

Haleb'de Mısırlı İbrahim Bey asarında olan ve sürüye katmasında emsali bulunmayan yüz yirmi bin iki katlı bir kışla-yı humayun mevcut olup derununda öyle bir tadımhane vardır ki üç yüzü mencavaz suvari fevkalade bir surette talim icra edebilir. Güzellik meşahirden Nureddin'in binagerdesi olan 250 yataklı bir hastahane askeri ile eltaf memul olan bir garba hastahanesi bir redif bir hükümet konağı on altı (.....) dükkan ve mağaza 246 cami ve mescid tahsil ulum dünya için medrese 39 hamam 21 kilise ve manastır 19 38 mehcane 2915 kumaş destegahı su ve hayvan değirmeni medar 102 han 4 pamuk fabrikası fabrikası bir kösele fabrikası bir mekteb-i meliki 9 mekteb-i ibtidani birer zekur ve mektepleri bir Fransızkan mektebi 38 gayr-i müslim mektebi matbua (hükümetin kırat matbuasıdır.) Bir saat kalesi (Henüz inşaatına başlanmak üzeredir.) Celbi tezyin eden aşardandır.

NÜFUS MEVCUDA :-

Celil nüfus mevcudesi ziyadesi İslâm olmak şartıyla 130 sendedir. Mevcud melal saire şunlardır:

Rum geldağı vesaire.. Umum-u memalik-i şahane ahalisi gibi zat hazret hilafetpenahiye ve sadakatle meşhurdur.

..... ve gayr-i müslüme olup armanileri ahalinin ekserisi Türkçe bildikleri gibi Fransız lisanları da içine bulmuştur.

MA'BADI VAR

Celbe dair ata olunan malumattan birinci makalemiz ahval kısmında rakamı (500) gösterilmiş ise de ahiran icra etmiş olduğum tahkikinden (.....) bulunduğu anlaşılmıştır. Bu husus için ihtar celb vilayeti baş mühendisi şartıyla beyan-ı teşkirat mahsusa eylerim.

1900 senesinde Paris'te keşad edilecek olan umumi sergi esnasında () kalesinin şeklini tebdil etmek üzere bu kere sergi idaresine bir kaç takdim edilmiştir. Bu layhelerden birinde sergiyi () edilen demedikleri haline ifrağ etmek ikincisi ise yıldızla yıldız teklif olunmaktadır.

..... kabul edilmemiş olmakla beraber () kumpanyasının sergi esnasında iki bir manzara vermek bulunduğu

Hatta kalenin birinci fethinde album icra edilmekte olan inşaat maksuduna ediliyor.

Mısır'da icra edilen son tahrir kadınlarından 190,000 kadar ziyade etmiş.

..... yemek arabaları varmış gece fabrikalarda çalışan işçilerin giderek oradan verilen almak ve sahiblerine götürmek üzere edilmiştir.

1794 senesinde İngiliz lisanı istimal edenlerin mikdar tecavüz etmez iken 1897 senesinde İngilizce söyleyenlerin adedi 110 çıkmıştır.

İ'LÂN

Sabah gazetesi muharrirlerinden Tevfik Beyefendi'nin Yunan muharebe tarafında vukua bulan dört aylık seyahati esnasındaki olmak ve tarih harbin his kısmı bulunmak üzere bu kere neşrine ibtidar eylediği (..... bir ve dört aylık seyahatim) nam-ı resale bu kere Sabah Gazetesi matbaasında tab ve hafta neşr ediliyor.

Kırk 'ibaret olan bu eserin icraatıyla beraber 14 guruşdur..... olacak zevatın(dersadette sabah gazetesi muharrirlerinden Süleyman Tevfik Bey Efendi'ye) müracaat eyleriz.

AHMET DERVİŞ

NÜSHA:308
SAHİFE:1

ZAMAN

8 ZİL HECA 315
17 NİSAN SENE 314
29 NİSAN SENE 98

İş bu zil hece gare-i garası Cuma gecesinden olarak
..... mahkeme-i şeriye cenab-ı aliyesinden olan alam şer'i mukneza-yı şehri-i şerif-i
mezkurun dokuzuncu yarınki Cuma ertesi günü ve onuncu Pazar günü de azna-yı
meyamın azayadur.

Bu vesile ile arife ve bayram hakkında bir kaç söz söylendiği münasib gördük .
Yarınki Cuma ertesi arife olunan bir gündür. Arife dediğimiz vakit şeker bayramının bir
gün evvelki yani Ramazan-ı şerifin otuzuncu günü zan etmeyiz!

Arife bir ki bu yalnız dokuzuncu gününe aid olabilip mamafih ekseri
gazetelerden alil husus efvah alineden işidip ve belleğimiz Ramazan Bayramı arifesi değildir.

Gelelim aid Pazar günü yani Kurban Bayramıdır. Bunu size söylemekten
maksadımız şaşırması olduğundan değil Şu gün hakkında size bir iki malumat mefide
vermekten ibarettir.

Kurban Bayramı'nın Müslümanlarca adet değil emr olmasının hikmeti nedir?
Sizden soracak olsak şüphe yoksa hiç biriniz bu suale cevabda sıkıntı çekmeyeceksiniz
Binaenaleyh size bunun hakkında vereceğimiz bir nebze malumattan dolayı "Kurban Bayramı
Tarihi" yazacağız zan etmeyesiniz!...

Zaten iki yaşındaki bir çocuk bile Kurban Kurban Bayramı'nın hikayesini işitmiş ve
bellemiştir. Eğer içinizde bilmeyen varsa Mevlüd-ü Şerif kitabına müracaat etmesini tavsiye
ederiz.

Kurban kesilmek her vakit caiz ise de zil haşenin onuncu günü kesmekteki fazilet bir
sebebe ki: Bunu siz siz ki dahi bildiğinizi teslim ettik!..

İşte o vukuattır ki Hazret-i İsmail hazretleri peder şerifleri hazret-i celil
aleyhisselam tarafından mekke-i mekeryeme iki saat mesafesi bulunan bir
mahallede olunmak üzere iken bir küçük Hazret-i İsmail aleyhisselamın
..... olunmuştur.

Gerçe bu bir beni, hayvanatı beka-yı meseriye sevk edecek vaka ise de mezkur küçük dolaylı Hazret-i İsmail aleyhisselamın halası gibi bir meseret-i azime buna karşılaşıncı o meseretten naşı

İşte bunun içindir ki Müslüman olan bir kimseye isbat reşd ettikten sonra kudreti var ise her kurban bayramı Kurban eylemesi alzemdir. Kadar olunmayanlar dediğimiz vecihle müsteşardır!..

Aidazhı yalnız koyun kesmekle mi olur diyeceksiniz değil mi? .. İşte şimdi bizde bunu söyleyecektik!..

O halde mekke-i mükerre (.....)nin yarınki haline bir göz gezdirelim!..

Yarın aliyyede bütün hıncahınc ile memlu olduktan başka dahi ikna etsek yere düşmez şayane bir haldedir.

Ay!... cBundan!..

Elbette!.. Bu kadar para sarf ederek dünyanın bir köşesinden gelip oraya mekke-i mükerre Allah'ı ve medine münürede ravza-i mathireyi ziyarete gelirler.

Peki!.. Yalnız ziyaret ederler de giderler mi? .. Hayır hayır!.. Bakınız size söyleyeyim kapısında durup etrafa bakınır iseniz şerifin olarak yürümekte bulunmuş olduğu halde önünden geçerek gitmekte olduğunu görüyorsunuz!...

Gidip görmeyenlweriniz tabi bu gidişin avdet olduğunu düşünün ise de bilenleriniz avdet etmeyip irfana çıkmak üzere gitmekte olduklarını derhal anlarlar.

Yarın irfata hasıl olabilenler bulunan çadırlardan başka irfanın zaruresinde bulunan kesianın arasında ve celilin ta ortasında bir beyaz taşı göreceklere ki: Gerçe bu taşın sırrını tarif edecek olsak kocaman bir tarih yazmak demek olacağı cihetle meskun geçmemek üzere yalnız şunu söyleyelim: adam pederimiz ve mizin canından sürede hasıl olan vermiş olan bir mübarek olup o taş ise buna bir nişaneden başka bir şey değildir!..

Binaenaleyh orada doğrudan doğruya ahvan yekdiğeriyle ibaret ise de bu gün o mahal-i mübarekeye giden gece orada irfanda

'İrfanda bu kadar mi çıkar?

Hayır ! ... Hepsi birden çıkmaz!

Yalnız olan çıkabilip hanifi olanlara ise çıkmak caiz olamaz!..

Bununla beraber oldukları halde sadaları işidilir ki: Tekmil beyaz ahramlara büründükleri gibi o koca ayak üzere duruşları kemale varmış olduğundaki manzumesinden başka bir temaşası var ise ahramlarının

uclarını sallayarak bizim burada kurban kesme gibi değildir.!.. Açılan büyük büyük hendekler kesilmiş koyunla dolu gibi dağlar asa başkadır.

Demek ki irfatın gayr-ı bir de nail olmak var imiş. Sözü uzatmayalım!.. Söze bunları söyleyiniz. Maksadımız irfanın yalnız mahsus olup olduğunu bildirmek idi. Madem ki bunu dahi söyledik cümlenize tebrikten başka bir söyleyecek sözümüz kalmadı..... bu gibi senelere mesud eylesin.. Amin..

İFADE-İ MAHSUSA **İSBAT-I OSMANİYE-Yİ CELİLE**

Bazı gazeteler vardır ki neşr ettikleri efkar alem-i matbuatı ederler.

Bazı cerideler vardır ki:

..... bela-yı cinnet saikasıyla devlet ve milletimizin düşmeleri ve en nihayet mahv ve olmalarını de bulunurlar.

Bazı hezryan nameler vardır ki:

NÜSHA:308

SAHİFE:2

Teşvîgat kapılarak elinde neşr etmedikleri yazmadıkları egavat kalmıyor.

Bazı vardır ki (himmet) gelmesinden mana-yı hakikisini bilmedikleri taharatın bile suret-i icrasına vakıf olmadıkları halde güya ellerinden gelen melakat-ı cehelahe bi..... derc etmekten geri durmuyorlar!

Bu gibi mahi-i millet hamı nusraniyyet harec-i beşeriyyet olan makulalarının efkar sakımalarına her ne kadar eshab-ı vicdan zerre kadar itibar etmezlerse de saçakları fesad sayesinde zanen mayeleri büzük bir kaç rezil de kandırmak ihtimal ve ihtiyatına müdafaa-i millet perver oluyoruz!.

Efkar-ı cananelerini ne sayede neşr ettiklerini henüz arz ettiğimiz refadat hakikiyeden müsteban olacağı vecihle bu gibi devlet ve milletin şamurlarına akıl ve fikirlerine tarı olduğundan ne söylediklerini bilirler ne de yazdıklarını anlarlar bir takım

Bunlar (Osmanlı) nam-ı celilini gününden harab etmek millet-i Osmaniye'miz'i ecneblerin tahattüt idare-i zalmanelerine tevdi etmek işte bu sürede de başlarına şapka giymek kadınlarımızın çarşaflarını da çıkartmak velhasıl ahkam-ı İslamiyeyi terk ederek meram ecnebiye-yi kabul gibi ve serbest efkar arzusunda bulunan rezil Fakat 'umumu memalik mahsusa şahane kavanin ve Osmaniye sayesinde refa hal ile yaşadıklarından bu gibi fenalıklara arzukaş olanlar tedabir-i Hazret setanı nemresi olarak emellerine muvakkıf olamadıklarından için için yanıp duruyorlar.

İşte bu sebebe ki sevgili hükümetlerini vatanlarını terk ederek memalik-i ecnebiyeye gidip Osmanlılar'ımız düşmanlarıyla birleşerek fikirlerini alarak neşr ediyorlar..... eşkar bir kere düşünelim denmez.

Lisanımız ayrı kendi başka hiç bir şey düşünmeyen bazı efkar nasıl oluyordu. Milletimizin menfaatini terfisini mevcub oluyor.

O ecnebler ki bir asırdan beri itrazımızın çare-iyeganesi terkimizin mana-i hakikiyesini düşünüp türlü türlü entrikalar ihtilaller dolaplar kuruyorlar!

O ecnebler dinlemiyor ki beş paraya muhtac dilenci bir Yunan hükümetine lâzım gelen teşvikat ve malumat ve madiyede bulunarak saye-i Hazret Padişahı da şah şanlı muharebemizi tevliid ettiler.

Buraları güneş gibi meydanda iken utanmak bilinmeyen ile Bu gibi denait erba-yı olan onların fikirlerine hidmetten geri durmuyorlar. Acaba ne vakit akıllanacaklar da sağ ve sollarını anlamaya başlayacaklardır..... teşvikat millet ve imtiyat şeknaneleri olduğunu gören bu gibi fesad ve rezalet ne vakit terk rezalet eyleyeceklerdir. Bunların mecnune hareketlerine bakıb da ve olmamak kabul değildir. Fakat işkalin delilin çocukluk selâmeti olarak irtikab etmekte oldukları fezahat ve rezalden kat bed feragat etmeleri her zaman zeban etmekteyiz.

Ay asbab!

Bu gibi efkar-ı şekimane besleyen erbaba bir takım millet eşka-yı Ne Allah ne de tasdik ederler..... iseler de çarşısı olduklarını bilmek icab eder. Acaba bunların içinde tamamen bir Müslim görebilir misiniz? Asla!

Hepsi rah hedaitten ile mevcub tehlike yollara sapdılar.

Bunlar edebsiz ve namussuz ciğerleri beş para etmez vücudlarından devlet ve millet istifade etmez delil pek pantolanlarının vücudlarının arkası yırtık perişan bir takım ve devlet ve milletimizin haini derler ki olmadıkları cihetle insaniyyet ve medeniyetten

Ey boş fikirler! Pek iyi bilmelisiniz ki bir devlet ve milletin paidar olması şan ve şevketi küçük büyük yekdiğeriyle ithad ve atfak ederek hükümdarı arz tam etmektedir. Bu usul mühim hükümat hazıra hazırdır.

Halbuki biz ahkam karaise ahadis celilesine ru-yu zemin efendimize itaat sadakat neşanede bulunmak mecburiyyet

Bu hal cidden acıyalım. Ağlayalım . Çünkü efsadat-ı ecnebiyeye kapılarak neşriyat bedhuahaneye kıyam edenler saçakları (.....) sayesinde günden güne Osmanlı milletimiz arasında nefrika ve düşürmek arzusunda bulunurlarsa da tedabir-i saibe-i hazret cihandarı da nail emel olamayacakları İşte bu gibi neşribat-ı fasdeye ihtisar ve vicdanlarını_Eğer varsa_ lekadan etmeğe cürret eden ceraid rezalet verdiğimiz tefsilatı tamamıyla cami cebaid olup birer

Bu gibi gazetelerin efadat-ı sakımenelerini ve cidden ahali olan Osmanlılarımız zerre kadar dinlemezler ve o sahip ve bi-şamurlarına lanet havan olamktan çekinmezler.

Hakikat halde bunu nabil eder.

(.....) yalnız hakkında istimal olunmasını bazı tavsiye eder ve saire mahlukat hususunda sarf edilmesini her ne kadar men buyururlarsa da bu gibi ashab rezalet bir ve ibaret oldukları cihetle kalır birileri bu kadar . Bu cihetle

..... kıyafetlidaha doğrusu haneye layık isek rezil yüzünün akıl ve fikirden

Efkar-ı fasdelerine bakılırsa hazretleri alem-i beşeriyete akıl buyururken bunlar hususunda olamamışlardır.

Nasıf güzelce güzelce düşünelim. ‘Akl ve zihinleri olmayanların sarf ettikleri efkar ne hiç böyle fikirleri dinleme dinleme deli akkadaşları Ashab ve basiret bu gibi teşriyat var cehalete ve sanatkaraneye etmezler.

Tab olacaklar. Yüz binde deli edebsiz namussuz eşkay beşeriyettir.

Her ne kadar bu derece edabe megafı ad edecek bazı devlet hainleri bulunacak ise de bu gibi igfalat erbabı olan haşrat beşere ancak bi..... bildiğimizi güzelce etmelidirler. Söyleyecek edecek hem de alacak daha pek çok var ise de artık şimdilik beyan-ı efkâr ettik.

Şimdilik ve biraderaneyi vücudumuzun fikrimizin her zerresinin vesında hadem olan

(.....) efendimiz hazretlerinin saika ser ve beyane mecaseret ederek tarif-i rezalet var istikameti

ZAMANIN TEFRIKASI 37
SAAKA-İ SEVDA
MUHARRİRİ:
KIBRISLI M. SADREDDİN

Sadeddin evet pek paralarımızı da aldık diye cevap verdi. Bir iki saat etti. Güneş nurlarını zemine dikmiş her zerreyi ettiği: Hacı Ferhad kapudan girmişti. Biçare Hacı Ferhad merdivenden çıkarken nehali sab' okşaya okşaya uyutturacağını ediyordu.

Ortaya girdi..... Nehali'de fena halde görünce birden bire durdu. Nazarını Nehal'e 'itaf itti. Nehal'in gözleri açık uçlarından yaş akıyordu.

Hacı Ferhad şaşkın şaşkın koştı hemen zabıtaya ihbar. Derhal hükümet tarafından bir doktor bir komişere beş altı polis jandarma bir de (.....) gönderilmiş idi.

Hacı Ferhad: Aman doktor bey olan yüz elli merhamet ediniz de kendisini candan tedavi ediniz.

Doktor- (.....) Efendi merak edilecek derecede tehlikeli değildir.

Ferhad : Ah : Aman doktor Beyrica ederim.

Doktor nasif etmeyiniz lâkin bütün bütün sebep olmuşda onun için böyle yalan emin olunuz ki beş on güne kadar kesb 'afiyet edecektir. Mamafih şimdi bunu ile hastahaneye nakl edlim.

Ferhad Bey: İyi.

Doktorun emri üzerine Nehal'i sedye edip götürdüler.

Doktor Faika Hanım'ın da yanına gitti. Vücudunda saplı olan hançeri çıkardı. Komişere teslim eyledi. Muayeneye başladı. Ağzına bir ayna tuttu. Sonra Hacı Ferhad'a bu olmuş mamafih bu hanım kızının göğsünü parçalayan felek kurbanı değil şüphesiz ki bunları ayrı ayrı adamlar Bir de odanın hali elbiselerin yanması bu sözümü esbab eder. Elbet bu bir kişinin cesareti değildir. Ne ise bunu kanun adalet meydana çıkarır.

Bu söz üzerine Hacı Ferhad fikrini toplayıp evet burda Sadeddin isminde bir hidmetkâr var idi.

Doktor: İhtimal ki bu cinayeti o irtikab etmiştir.

Hacı Ferhad: Evet evet hiç şüphe yok. Mutlak o canidir.

Doktor: elbet hakikat zan eder.

Evden çıktılar. Ferhad merhumeyi razı ettirmeye mi ?

Birden bire komiser Efendi kanun müsaade etmez.

Ferhad: Gözlerini açarak sert sert ben hanımıyım ben de görüyorsunuz?

Komiser: Size cani demiyorum. Mamafih siz gidemeyeceksiniz.

Ferhad: Hayır bir vakitte kabul etmem öldürecek alçak değilim.

Komiser: Size resmen kanun namına söylüyorum ki gideceğiz.

MA‘BADI VAR.

NÜSHA:308

SAHİFE:3

..... mecburiyyet hissettik..... olarak tahzib-i ahlâk edeceklerdir..... böyle sürelerini meydana koyarak efkar-ı hınayet ve rezalet ettikleri görülür veya haber alırsa –başka başka plânlar usuller ile- bir zaman va iman ile gözlerinden şimşek teşkilât-ı demagayede kuva-i agliye-i ve mecnunanelerini sarsıncaya kadar ağızlarına çarpacağımızı şimdiden ihtar ederiz.

Bakı ahlâk ve istigamet ve devlet ve milletimize medyun bulunduğumuz celilede ibraz-ı sadakat etmelerini ‘alem ifaniyet tavsiye eder ve bu kaderle hanım nacizane eyleriz.

Cenab-ı Hak ve Feyyaz mutlak hazretleri padişah adalet ve şehneşahı maarif Efendimiz Hazretlerini çarh-ı kainat ettikçe makam-ı hilâfet-i celilede paidar eyleyip düşmanlarını kahar

(Padişahım Çok Yaşla!)

HAFİZ CEMAL

..(.....) refikimizin bu babdaki teşriyat mvcub ibaret ve Jön Türkler gibi edebisizlere medar ve ifade-i mahsusamıza birbir han-ı hakikat olduğundan bir sahife-i mefheret kalındı.

Kıbrıs'da neşr olunan (Kıbrıs Gazetesi)nin son nüshalarından birinde Girid meselesi üzerinde okuduk..... ettiklerinde her memlekette ahalinin iki fırkaya ayrılıp bir fırkasının hükümetle hem diğerinin olacağını mukaddime olarak temdi oluyordu.

Bir memlekette ahali iki fırkayı değil yüzlerce fırkaya ayrılabilir ve bu kadar çok fırkalardan onda dokuzu da hükümetin tarafdamları yalnız mevki-i iktidarda bulunanlardır. Onlara eden halk ise ekseriyat eshab ağrazı taklid edenlerdir.

Memalik fark umumen ve daima hükümete kendileri geçmekten başka bir maksada malik değildirler. Bazı esas maksadları yalnız şahsiyedir. Ne vakit hükümetlerini memleketşerini bir müşkilat sarsa derhal aralarından ihtilafı def' ederek ithad ederler..... ettikleri hükümetlerine olurlar.

İnsan Avrupalılar'ın bu haline ceryan olur. Çünkü memleketlerinde müşkilât olmadığı zaman da hükümete muhalif olan fırkaların tadvik eden bir adam korkmaz başka bir şeyine hizmet etmediğini ve hiç bir fırkanın his alası ile münasebeti olmadığını ettiği halde o kadar iğraz-ı dünyaya hizmet eden fırkaların müşkil zaman vatan tanıyacıklarını hiç tahmin edemez.

Memalik-i Osmaniye'de ise ahval tamamıyla Memalik-i Osmaniye'de hiç bir zaman hükümete taraftar bir fırka olmayıp işittikleri de mevki iktidara olur. Ve ortada eğer bir fenalık varsa esnad ederek kimse kabahati üzerine almayarak çalışan bulunmaz. Fakat bu cehlesi de asude zamanlarda meydana görünmezler. Ne vakit harcı bir müşkilat zuhur ederse hepsi meydana çıkarak müşkilatı mevcudeyi tezyide ve mevcudiyet maliyeyi bir haide getirmeğe ederler. Hükümet müşkilatı ne kadar çalışırsa o o kadar çalışırlar.

Hükümette terk yüzünden uğradığı müşlatı bertaraf etmeğe gayret ettikçe bir takım aslı olan diğer için ifade ederler..... eden bir terk içinde düşman bu gibi mevcud olduğunu gördükçe terk olduğuna pişman olacağı gelir.

Üç dört senedir Memalik-i Osmaniye içinden çıkılamayacak derecede müşkil bir takım maruz Bütün asude zamanları sükut ile geçiştiren bir takım ve sair ile fesad neşr ve nemasını yıkıyrlarmış gibi Anadolu zuhuru ile meydana atıldılar. Hükümet o içinden çıkılmaz def ettikçe bu edebsizler edebsizliği artırdı. Yalnız Müslümanlar'ın değil bütün Osmanlılar'ın yüzünü güldüren ve sevda bozukları ağlattı. Yunan Muharebesi'ndeki Osmaniye'den bu herifler Yunanlılar'dan daha ziyade mahzun oldular.

Bu gün meydana bir Girid Meselesi mevcuddur ki bu mesele devletin hayat ve ediyor. Devlet var vererek bu meseleyi menfaat-i Osmaniye'ye muvafık surette hal etmeğe çalışıyor. Tedarikat harbeye ile uğraşarak muhafaza-i memalik için karşısına çıkacak bir ibraz ediyor..... sazlara tellerini İşte himmet celile Almanya ve Avusturya gibi iki devlet adası olan Girit sularını terk ettiriyordu.

Ashab ve cedan olanlar dinen kanunen hükümdarı daima etmederler.

HAVADİS-İ MAHALLİ

Nişan-ı zışanının rütbe-i saniyesi hamlelerinden Haşmetli Kraliçe Hazretleri'nin cezire-i Kıbrıs vali ve serdarları asaletli seyr (.....) hazretleri canından zat-ı haşmet-i semet-ı hazret-i Kraliçe beni lütfen ve german cezire-i Kıbrıs serdarlık ve valiliğine ve cezire-i mezbure hüümetin nam-ı namı haşmet meyilerine olarak idaresine nasb ve buyurmuş oldukları hisisiyle cezirenin idare-i hükümetini bu gün ve teslim etmiş olduğu Kıbrıs iş bu beyanname ile ilan ve alam ve bu kesb ile icra-yı hareket edilmelerini memurin hükümetle hazret kraliçeye vesair sene cezireyelerimizin ve eylerim 1898 senesi şehriyarının işbu yirmi üçüncü günü Tuzla'da olunmuştur.

(.....)

Haşmetlü Kraliçe Hazretleri'nin Kıbrıs vali ve serdarları (.....) ve (.....) nişan-ı zışanının rütbe-i saniyesi hallerinden ve (.....) hazretleri iş bu 1898 senesi Tuzla'da olunan meclis-i icraatte cezirenin idare-i hükümetini eylediklerinden babda mümin olan ve icra buyurmuşlardır.

..... olmuştur.

Müsteşar-ı Vilâyet

.....

Vali-yi meşar-ı aliye hazretleri geçen Çarşamba günü sabahleyin ceziremizin Tuzla İskelesinde memurin hükümet tarafından istifayan olarak doğruca Tuzla Komiserinin hanesine ve bir müddet aram ve istirahat eyledikten beyannamede zikr olduğu üzere resm tahliği dahi icra olunduktan sonra merkuş vilayet olan şehir üzere oradan hareket ve yarı yolda suvari zabiti Mustafa Şevki Eendi şehir ve Lefkoşa komandanı bir müfreze bulunduğu halde istikbal olarak Lefkoşa'ya

Pazar ertesi güneyde meclis-i kavaninde mevki-i reyasette bulunarak cezirenin mesuriyetine ve ahalinin terkiye-i ahvallerine ve muad sairesine himmet ve gayret edeceğini cezirenin her tarafını lazım geldiğini beyan ve binaenaleyh meclis-i kavanini erken bir vakitte eksik satırlar var

Nüsha:308

Sahife:4

Ahval-i mebdâ ve maad ve ahkâm defat ile tekrar etmiş ve mebarat ve beyanda
icaz hitab tekallüm ile olmuş fesahatin nihayet derecesinde
olarak asla görülmemiştir.

..... beyanat-ı kıraniye icab abadat tahrim ve hayvanat ahlak his ve terğib terk
dünya ihtiyar ahvat üzerine maksur olup bu misillu emvar ise taklil fesahati mevcub olur.
Bunu için bir şair kısaca veya bir mesail olmak üzere dokuz-on
..... : Kısaca yazması emr olunsa aciz olur eksik satırlar var.....

AŞK HİYANIN RÜYASIDIR

On beş yaşında idim. Fikrimi zihnimi okumağa, yazmağa, hazır etmiş ve her sabah
..... bir saat evvel çıkarıp husus olan dairemin önünde oturmak
..... nazar geçirmeğe giyinip mektebe gitmeği kendime bir vazife-i maksuda
edinmişidi.

SON SÖZ

Yapmış olduğum bu çalışmanın Kıbrıs Türk Tarihi'ne ve Kıbrıs Türk Edebiyatı'na faydalı olacağını inanıyorum. Yapmış olduğum bu çalışmada bazı eksiklikler de bulunmaktadır. Umarım bu çalışma üzerine başka çalışmalar da yapılır...

Benim temennim bu çalışmanın günümüz insanlarına ışık tutmasıdır. Eğer eski kültürümüzü önemsersek ve eski kültürümüzü bu güne taşırsak kültürlü bireyler olarak yetişiriz...

KAYNAKÇA:

Ünlü, Cemalettin. *Kıbrıs'ta Basın Olayı (1878-1981)*, T.C. Basın Yayın Genel Müdürlüğü, Ankara 1981.

Devellioğlu, Ferit. *Osmanlıca- Türkçe Ansiklopedik Lûgat*, Ankara 1998.

Sami Şemseddin. *Kamûs-u Türki*, İstanbul 1996.

۶ عجم اسلام ۲۱۶

فصل

عالمک شاهه امیران اوتیش کونده اینکی لسته دوت
کوتکرتک اوردی - سکی پوت ایستیله - اراچی
ومرعتنه آری آری ایستیلر اینکی حق مجیدیم
پاته اولیایه اچر - ستمالی بولدی دخی قول اولور
جزیره اخلی ایچون دوت - ستریا لسته اینکی ککرتیلر
فقیرنه ایچون بالکر دیر علیلور

اعلامه کتیلر سطره اکی بکر دیکه اقلیم بولور
ملایم شاده

فهریس جریوس شقوننده سرائی اوکده
(رمان مطبوعی)
امور اداره جریوسه متعلق خصوصیات ایچون
صاحب امتیاز و مدیر ساداتو اعدودوش پاشایه
سراجست اولور
روح ایلمه یان اوراق اناهاده اولور
پوسته ایچری وریالی مکتوبار قول ایلملر

هشتمه بوردیه جسه کونلری نشر اولور مثال جریوسیدر

لشتمی بر خروشدور

ساعات مقام و دولته خام اولان اریلر

ساحب مقام خلافت و اکثر عرفان و حکمت - نیرباد - توده صفت

وایچمدار علوت ساتت انقدمن حشر نولرک دور علیل بی عدیل

ماونجورنی ادرک ایندک ککرتک اخلای استلال ایلمه ککرت

ایوم مقدسه مهرکک و میردینک ۱۲۱۶ سنه لک لاسه قدرت و عظمتی
مشاق امل اسلامیند دوتلی ظهور اولدی بیجهت سرور و حور و مؤمنین
مرفیق - جهان لوفیس کرم قدن دانا حصند تنالی اولدی ایچون
ملایم دیر روزگار و سایه سلیم پروردگار - طرس نیریت خرا و ساقط
دانات معطلی پیرایه بخش سیر خلافت - لایلی دهده سلطنت - ول
نعت عالیا - پادشاه عالیان قدمن حشر نولرک نیجه ستن مبرکک
لک شرف علویه مسود و کامسان و ظلال و سراجم دلیل ملوکانه لاده
اسوده لشین امن و امان اولان کافشه سادف لک نال راه بی پان بیور لسنی
اعلاف سبیلین نیلوفنی ایلمکده اولدینلر عیودیت و حدائق ضحده
سی معنیات لست ششاهستان اولان (زمان حقیق بیان) کتیلر

مجله

بوخته واصل نظر حلاله ستر اولان
جراقد - امر خا سکو - تنک - مایلا -
لپانده امران ایلمک - نظری و شو
سله ارتق حریک و اصل حد حتام
اولدی امیلر کونستور
مایلا لپانله ایلیا دونه لسنک
پردنره ستر اولی و ظنین ادا
لوریک امریکاک بدنیط و تحکک
کیمس و کوا املی سطلرک
دخی عکسی نیچیلر اصل ایلمی
ایلیا حکومتیه بوق اناهاده تازی

درمین ابدت قرنی افاق مقدسه حیار یمن انشار و عالم انانیک قیوسات

جلیله اعدیه و عاسن عابله محمد من بالانتشاره بشریت ملکیت قدر بر

سبیت عیودیت عشی وایشان الیز دانات سبیل اسلامیه بر تلرخ کرین

الده سلط اموام و سیت مومن اولدینرک مبدأ عالی رحمن حشریت سید

المرسلین اعدمن حشر نولرک مکفکرمه دلیل و مدینه منوره و چه

وسمه اقصی لرام بیور دتلی دم سادات ترامیر

مهرت سفیه خیار مصطفا انعام اداک ایلور رب مالتک هر روز و هر

مکله فلوب موحیدنده منلی و سکی اولدینی انشار بر بنابر بزا

جلیله خیار بیور لشی و قلوب مقدست ملوکه مقدسه عریله

سال فرخنده قال نو

مجله

مجله

